

กลยุทธ์การเสริมสร้างความสามัคคีกันตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง
STRATEGY TO STRENGTHEN SOLIDARITY BY THE FIVE PRECEPTS OF LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE LOWER CENTRAL REGION

นางสาวปณณร เจริญชัยพฤกษ์

ดุชนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

นางสาวปณณร เจียรชัยพฤกษ์

ดุขฎิณิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Strategy to Strengthen Solidarity by the Five Precepts of Local Administrative Organization in the Lower Central Region

Miss Pannatorn Tainchaiyapruk

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for Degree of
Doctor of Philosophy
(Public Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok Thailand
C.E.2016

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคกลางตอนล่าง” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบคุณวุฒิบัณฑิต

ประธานกรรมการ

(ศ.พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อังฉรา หล่อตระกูล)

กรรมการ

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

กรรมการ

(ผศ.ดร.พิเชฐ ทังโต)

กรรมการ

(ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง)

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

ผศ.ดร.พิเชฐ ทังโต

ประธานกรรมการ

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์)

ชื่อคุณูปนิพนธ์ : กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ผู้วิจัย : นางสาวปณณธร เจริญชัยพฤษ

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมคุณูปนิพนธ์

- : ผศ.ดร.พิเชฐ ทังโต
พธ.บ.(บริหารการศึกษา), M.A.(Public Administration),
Ph.D. (Public Administration)
- : ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง
B.A.(Political Science), M.A.(Political Development),
Ph.D.(Leadership and Human Behavior with Specialization in
Urban Development)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง ๒) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง และ ๓) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๓๐ คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการสภาองค์กร เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง ด้วยการสัมภาษณ์รายบุคคล และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน ๑๒ รูปหรือคน เลือกแบบเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ พนักงาน ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ และปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง จำนวน ๓๔๓ คนซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๕๐ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง ประกอบด้วย ๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง ด้วยวิธีการสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพแบบพึ่งพาตนเอง ยึดถือการประหยัดและการออม ๒) การสร้างสันติวัฒนธรรม ด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคี และให้ความ

เสมอภาคในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งอาศัยองค์กรทางศาสนาและวันสำคัญจัดกิจกรรมสร้างความสันติสุข ๓) การสื่อสารอย่างการณยสาร ด้วยวิธีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเปิดเผยหลายช่องทาง และมีการสื่อสารผ่านสื่อแบบสองทาง และสร้างเครือข่ายชุมชนด้วยการสัมมนากับประชาชน และ ๔) ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ด้วยวิธีการจัดการบริหารงานตามหลักกฎหมาย และการออกข้อบัญญัติแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งจัดให้มีศูนย์บริการด้านกฎหมายและการเจรจาไกล่เกลี่ย

๒. องค์ประกอบในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ประกอบด้วย ๑) การสร้างหลักประกันชีวิต ด้วยวิธีการสนับสนุนความเท่าเทียมของประชาชน และรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดฟังธรรม ๒) การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน ด้วยวิธีการสนับสนุนการประกอบสัมมาอาชีพ ๓) การสร้างหลักประกันครอบครัว ด้วยวิธีการจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และจัดกิจกรรมสร้างความปรองดองความซื่อสัตย์ต่อชีวิตคู่ ๔) การสร้างหลักประกันสังคม ด้วยวิธีการสนับสนุนการเป็นคนที่มีความพอเพียง ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น รักษาสิ่งที่ดี ยึดมั่นในคำพูด และมีเจ้าหน้าที่ดูแลด้านเทคโนโลยี ระบบข้อมูล และ ๕) การสร้างหลักประกันสุขภาพ ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมลด ละ เลิก การดื่มสุรา ของมันเมาและสิ่งเสพติด และสนับสนุนการลงโทษผู้กระทำความผิดจากการดื่มสุรา ของมันเมาและสิ่งเสพติด รวมทั้งส่งเสริมงานประเพณีงานนันทนาการที่ไม่ใช้สุราและของมันเมา

๓. กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ประกอบด้วย ๑) กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ๒) กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจ ๓) กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ และ ๔) กลยุทธ์ระบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล

Dissertation Title : Strategy to Strengthen Solidarity by the Five Precepts of Local Administrative Organization in the lower Central Region

Researcher : Miss Pannatorn Tainchaiyapruk

Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Phichet Thangto
B.A. (Educational Administration), M.A. (Public Administration),
Ph.D. (Public Administration)

: Prof. Dr. Boontan Dokthaisong
B.A. (Political Science), M.A. (Political Development),
Ph.D. (Leadership and Human Behavior with Specialization in
Urban Development)

Date of Graduation : March 29, 2017

ABSTRACT

The objective of this study were 1) to study the operating conditions and reconciliation process of local administrative organization in the lower central region 2) to study the components of reconciliation in accordance with the five moral precepts of the local administrative organization in the lower central region and 3) to present the strategies for strengthening reconciliation in accordance with the five moral precepts of local administrative organization in the lower central region.

This research was the mixed methods between the qualitative and quantitative researches. The qualitative research was collected the data from 30 key informants who were administrators and members of the local councils by in-depth-interview and data were by analyzed descriptive interpretation. The quantitative research was collected the data by questionnaires from 343.

The Result of research :

1. The operating conditions and reconciliation process of the local administrative organization in lower central region consists of 1) Creating a strong self-sufficient community by supporting the security in the community, promoting self-reliant careers and encouraging the economize and saving 2) Creating peaceful culture by promoting unity, harmony, and human dignity oriented activities coordinating with religious organizations to create and promote peace and harmony in the community, 3) communicating with kindness contents by means of two-way communication,

community network creation by mean of seminar and meeting and 4) restorative conciliation creation by means of administration by laws and orders, participatory rules and regulations issuing and law and arbitrary center building.

2. The composition of reconciliation in accordance with the five moral precepts of the local administrative organization in the lower central region consists of 1) life security creation; equal opportunity promotion, monastery-going to practice sermon promotion and self-defense training for people, 2) property security creation by promoting right livelihood 3) family security creation by means of sex education, harmony and faithfulness orientation for the married couples 4) community security creation by promoting people to use polite and sweet words, honoring others, words and promise keeping and there should be staff to look after technology, information systems and 5) health security creation by setting up activities for addicted and intoxicant substances reducing, discarding and in-take-refraining, promoting the punishment for those who committed crime because of addicted, intoxicant liquors and promoting seasonally recreational activities without liquors and alcoholic beverages.

3. Strategies to strengthen reconciliation in accordance with the five moral precepts of the local administrative organization in lower central region consists of 1) Buddhist-style family system strategy 2) Economic Community System Strategy 3) Stable unity strategy and 4) Governance Strategy with Good Governance.

กิตติกรรมประกาศ

ดุขุณินพนธบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากวิทยาลัย สงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้ลาศึกษาต่อ ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระพรหมเวที เจ้าคณะภาค ๑๕ ที่เมตตาตลงนามอนุมัติให้ลาศึกษา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เมตตาให้คำปรึกษา ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ. ผู้อำนวยการหลักสูตรดุขุณินพนธบับบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียน วัดศรีสุธาราม ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป และศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง ที่เมตตาเป็นที่ปรึกษาดุขุณินพนธบับในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ดร., ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.เติมศักดิ์ ทองอินทร์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น และอาจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร ที่เมตตาตรวจเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระราชวรเมธี, ดร. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระปิฎกโกศล รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี, พระครูวิสุทธานันทคุณ, ดร. เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี, พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร., เจ้าคณะอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัด กาญจนบุรี, พระมหาบุญรอด มหาวิโร, ดร., พระครูสังฆรักษ์ทรงพรหม ชยทตโต, ดร. รักษาการ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี และขอขอบพระคุณ ดร.มนตรี วรรณทรัพย์, ดร.พณีย์ ครุทวงศ์, คุณอำนวย พรหมจันทร์, คุณวีรสิทธิ์ ผ่องใส, และคุณอดุลย์ คงสว่าง ผู้เชี่ยวชาญ ที่เมตตาร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ พลตำรวจโทหญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย, ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา หล่อตระกูล ผู้ทรงคุณวุฒิที่เมตตาเป็น คณะกรรมการสอบดุขุณินพนธบับในการตรวจทานงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด ที่ได้อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเอกสาร และดำเนินการตามขั้นตอนของหลักสูตรจนสำเร็จทุกประการ

ผู้วิจัยหวังว่าดุขุณินพนธบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน และวงการศึกษ ด้วยอำนาจบุญกุศลที่เกิดขึ้นจากรายงานดุขุณินพนธบับครั้งนี้ ขออุทิศให้บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และ ผู้ให้การสนับสนุนทุกท่าน

นางสาวปณณธร เอียรชัยพฤกษ์

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ช)
สารบัญแผนภาพ	(ญ)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(ฎ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักกลยุทธ์	๑๐
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์	๒๕
๒.๓. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักศีล ๕	๓๘
๒.๔ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๗๐
๒.๕ ข้อมูลพื้นที่การวิจัย	๙๐
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙๖
๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย	๑๓๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๓๖
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๑๓๖
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๓๖
๓.๓ เครื่องมือในการวิจัย	๑๓๘
๓.๔ การเก็บข้อมูล	๑๔๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๔๒
๓.๖ ขั้นตอนการวิจัย	๑๔๓

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๑๔๗
๔.๑ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	๑๔๘
๔.๒ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	๒๓๓
๔.๓ ผลการวิเคราะห์แผนพัฒนาท้องถิ่น	๒๔๖
๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ	๒๖๒
๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๗๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๒๘๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๒๘๖
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๒๙๙
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๓๕๑
บรรณานุกรม	๓๕๔
ภาคผนวก	๓๖๒
ผนวก ก. แบบสัมภาษณ์	๓๖๕
ผนวก ข. แบบสอบถาม	๓๗๓
ผนวก ค. หนังสือขอตรวจเครื่องมือ	๓๗๘
ผนวก ง. หนังสือขอเก็บข้อมูล	๓๘๗
ผนวก จ. หนังสือขอเชิญสนทนากลุ่มเฉพาะ	๔๑๓
ประวัติผู้วิจัย	๔๒๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ ความหมายของกลยุทธ์	๑๒
๒.๒ การบริหารกลยุทธ์	๑๕
๒.๓ การวางแผนกลยุทธ์	๑๗
๒.๔ การจัดการเชิงกลยุทธ์	๒๕
๒.๕ ความหมายของความสมานฉันท์	๒๘
๒.๖ กระบวนการสร้างความสมานฉันท์	๓๑
๒.๗ กระบวนการความยุติธรรมเชิงความสมานฉันท์	๓๗
๒.๘ ความหมายของศีล ๕	๔๑
๒.๙ องค์ประกอบของศีล ๕	๔๗
๒.๑๐ อานิสงค์ของการรักษาศีล ๕	๕๔
๒.๑๑ โทษของผู้ไม่รักษาศีล ๕	๕๙
๒.๑๒ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น	๗๑
๒.๑๓ องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น	๗๘
๒.๑๔ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศีล ๕ จังหวัดราชบุรี	๙๑
๒.๑๕ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศีล ๕ จังหวัดนครปฐม	๙๓
๒.๑๖ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศีล ๕ จังหวัดกาญจนบุรี	๙๔
๒.๑๗ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศีล ๕ จังหวัดสุพรรณบุรี	๙๖
๒.๑๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์	๑๐๒
๒.๑๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ศีล ๕ และความสมานฉันท์แนวพุทธ	๑๑๐
๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๒๗
๓.๑ แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๓๗
๓.๒ แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้หาความเที่ยงตรง (Validity)	๑๔๐
๓.๓ แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)	๑๔๕
๔.๑ แสดงข้อมูลสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	๑๕๓
๔.๒ แสดงข้อมูลสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม	๑๕๙
๔.๓ แสดงข้อมูลสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร	๑๖๔
๔.๔ แสดงข้อมูลสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๑๗๐
๔.๕ แสดงข้อมูลองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต	๑๗๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๖ แสดงข้อมูลองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพยากร	๑๘๒
๔.๗ แสดงข้อมูลองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว	๑๘๔
๔.๘ แสดงข้อมูลองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม	๑๘๖
๔.๙ แสดงข้อมูลองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ	๒๐๓
๔.๑๐ แสดงข้อมูลกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ	๒๑๐
๔.๑๑ แสดงข้อมูลกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๒๑๗
๔.๑๒ แสดงข้อมูลกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ	๒๒๔
๔.๑๓ แสดงข้อมูลกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล	๒๓๒
๔.๑๔ แสดงจำนวน และคำร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๒๓๓
๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง โดยรวมและรายด้าน	๒๓๔
๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	๒๓๕
๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม	๒๓๖
๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการุณยสาร ๒๓๗	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๒๓๘
๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง โดยรวมและรายด้าน	๒๓๙
๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต	๒๔๐
๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน	๒๔๑
๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน	๒๔๒
๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันสังคม	๒๔๓
๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ของความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ	๒๔๔
๔.๒๖ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ”	๒๔๙
๔.๒๗ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง”	๒๕๑
๔.๒๘ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ”	๒๕๔
๔.๒๙ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล”	๒๕๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๓๕
๔.๒ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ”	๒๔๕
๔.๓ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง”	๒๔๖
๔.๔ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ”	๒๔๗
๔.๕ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล”	๒๔๘
๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๗๖

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อภาษาไทย

อักษรย่อในดัชนีฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักโดยใช้ ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค (ภาษาไทย)
ขุ.ธ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท (ภาษาไทย)
ขุ.อุ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน (ภาษาไทย)
อง.ติก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เปตวัตถุ (ภาษาไทย)
อง.ปญจก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต (ภาษาไทย)
อง.ฉก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกนิบาต (ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง. (ไทย)	=	สุอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี (ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ขุ.ธ.(บาลี) ๒๕/๓๒๑ - ๓๒๒/๗๒ หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบทปาลิ ฉบับภาษาบาลี พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑-๓๒๒ หน้าที่ ๗๒ ส่วนพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม/ข้อ /หน้า/ เช่น ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๒๑ - ๓๒๒/๑๓๓ หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑ - ๓๒๒ หน้าที่ ๑๓๓ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน มีพัฒนาการความเจริญทางด้านวัตถุมากมาย การเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งพัฒนาการด้านวัตถุยิ่งมากขึ้นเท่าไร จะพบปัญหาของความขัดแย้งควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในการพัฒนาดังกล่าวกลับกลายเป็นดาบสองคม คือกลายเป็นปัจจัยที่สร้างปัญหาความขัดแย้งให้เกิดขึ้นเหมือนเงาตามตัว และเติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ปัจจุบันประเทศไทยมีความขัดแย้งในด้านต่างๆ มากน้อยต่างกัน^๑ ได้แก่ (๑) ความขัดแย้งภายในตัวบุคคล (Intrapersonal Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งภายในตัวบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความไม่แน่ใจในเป้าหมายหรือการไม่แน่ใจการกระทำของตนเองว่ามีความสามารถเพียงพอหรือไม่ หรือเกิดความสับสนวุ่นวายในสถานการณ์นั้นๆ จนไม่สามารถตัดสินใจ (๒) ความขัดแย้งระหว่างบุคคล (Interpersonal Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลเนื่องจากความไม่เห็นด้วยในเรื่องราว การกระทำหรือจุดประสงค์ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเกิดขึ้นส่วนใหญ่มีผลมาจากความแตกต่างของบุคคลในด้านการรับรู้ พื้นฐานการศึกษาและครอบครัว ตลอดจนสถานภาพ ความขัดแย้งชนิดนี้จะเป็นสิ่งสกัดกั้นบุคคลให้มีการติดต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) ความขัดแย้งภายในกลุ่ม (Intragroup Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งของสมาชิกภายในกลุ่มที่เกิดขึ้นจากความไม่เห็นด้วย เนื่องจากแนวคิดต่างกััน ดังนั้นเมื่อสมาชิกสรุปผลจากข้อมูลเดียวกันโดยสรุปต่างกันจึงทำให้เกิดความขัดแย้ง (๔) ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Intergroup Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม เช่น ความขัดแย้งของกลุ่มสหภาพแรงงานและคณะกรรมการประนีประนอม ถ้าปรากฏว่าไม่สามารถตกลงแก้ปัญหาได้ ความขัดแย้งชนิดนี้มักจะนำไปสู่การแข่งขันและเกิดผลในแง่ของการชนะ-แพ้ (๕) ความขัดแย้งในองค์การ (Interorganizational Conflict) เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงานเดียวกันเกี่ยวกับด้านวิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้งานสำเร็จ เช่น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ปฏิบัติงานประจำกลุ่มที่ทำงานในลักษณะสายงานและทีมงาน และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการกำหนดบทบาทที่ไม่ชัดเจน หรือไม่มีการกำหนดบทบาทหรือรับรู้บทบาท ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและทำงานความสัมพันธ์ และสุดท้าย (๖) ความขัดแย้งระหว่างองค์การ (Interorganizational Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างองค์การที่ต้องใช้ทรัพยากรร่วมกันหรือลูกค้ากลุ่มเดียวกัน มีการแข่งขันหรือความสัมพันธ์ว่าจะเกิดปฏิสัมพันธ์ในแง่ใด ถ้ามีการขัดแย้งสูงจะมีผลต่อความพยายามขององค์การที่จะเข้าควบคุม

^๑ ยุทธนา พรหมณี, ทักษะการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหาร: การแก้ไขความขัดแย้ง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.mcu.ac.th/> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗]

แหล่งทรัพยากร รักษาสมดุลของส่วนแบ่งตลาดมีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และอาจจะมีการติดต่อเจรจากับองค์กรนั้นๆ เพื่อแก้ไขความขัดแย้ง

สำหรับปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทยนั้น พบว่าจะมีประเด็นปัญหาใหญ่ๆ ที่เป็นปัญหาระดับประเทศ ลดระดับลงมาเป็นระดับชุมชน ระดับครอบครัว จนถึงระดับบุคคล จากประเด็นปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าในแต่ละปัญหานั้นจะมีลักษณะเด่นที่สุดของความขัดแย้งนั้นๆ ซึ่งเนื้อหาสาระของการแบ่งประเภทของความขัดแย้งออกไปในแต่ละประเภทนั้นจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นปัญหาความขัดแย้งนั้น ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง ง่ายต่อการเจรจา หรือยากต่อการเจรจา เพื่อที่จะได้กำหนดประเด็นปัญหาได้ตรงประเด็นที่สุด และนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามในปัญหาความขัดแย้งเรื่องใดๆ อาจจะถูกประกอบด้วยความขัดแย้งในหลายประเภทผสมผสานกันอยู่ในเรื่องเดียวกันก็เป็นได้ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ทำให้ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดประเด็นปัญหาให้ได้ว่าเป็นประเภทใดซึ่งเป็นปัญหาหลัก และมีอะไรเป็นปัญหารองๆ ลงมา

จากการเกิดความขัดแย้งในสังคมไทย ทำให้เกิดเป็นคดีความขึ้นซึ่งสามารถแยกวัดค่าเป็นสถิติคดีในด้านต่างๆ ซึ่งปรากฏในรายงานสถิติข้อมูลคดีอาญา ๕ กลุ่ม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ^๒ รายงานผลการเกิดขึ้นของคดีต่างๆ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประทุษร้ายในชีวิต ร่างกาย เพศ และทรัพย์สิน ระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ พบว่ามีคดีที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สรุปได้ดังนี้ (๑) คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ พ.ศ.๒๕๕๖ เกิด ๔,๗๕๒ คดี พ.ศ.๒๕๕๗ เกิด ๔,๓๗๓ คดี และพ.ศ. ๒๕๕๘ เกิด ๔,๐๙๕ คดี (๒) คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย พ.ศ.๒๕๕๖ เกิด ๒๓,๙๕๒ คดี พ.ศ. ๒๕๕๗ เกิด ๒๔,๒๖๔ คดี และพ.ศ.๒๕๕๘ เกิด ๒๕,๗๙๓ คดี (๓) คดีประทุษร้ายต่อเพศ พ.ศ.๒๕๕๖ เกิด ๓,๓๑๐ คดี พ.ศ.๒๕๕๗ เกิด ๓,๐๙๕ คดี และพ.ศ.๒๕๕๘ เกิด ๓,๑๑๕ คดี (๔) คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน พ.ศ.๒๕๕๖ เกิด ๕๐,๑๔๔ คดี พ.ศ.๒๕๕๗ เกิด ๔๗,๓๔๕ คดี และพ.ศ.๒๕๕๘ เกิด ๔๙,๐๕๖ คดี และ (๕) คดีที่น่าสนใจ พ.ศ.๒๕๕๖ เกิด ๓๐,๓๕๘ คดี พ.ศ.๒๕๕๗ เกิด ๒๙,๕๔๔ คดี และพ.ศ.๒๕๕๘ เกิด ๓๑,๗๙๓ คดี จะพบว่ามียุทธคดีที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งจากการไม่ประพฤติปฏิบัติตามหลักศีล ๕ คือคดีในกลุ่มที่ ๒ การไม่รักษาศีลข้อที่ ๑ คือการไม่ประพฤติตามหลักการไม่เบียดเบียนชีวิต ร่างกาย กลุ่มที่ ๓ การไม่รักษาศีลข้อ ๓ คือการประพฤติผิดในกาม และกลุ่มที่ ๔ การไม่รักษาศีลข้อที่ ๒ คือการไม่ยึดถือในทรัพย์ที่ตนไม่ได้เป็นเจ้าของ ซึ่งมีผลเกิดขึ้นในระดับที่สูง ทั้งนี้สาเหตุเกิดจากความขัดแย้งระหว่างบุคคล และยังมีอีกจำนวนมากที่ไม่เข้าอยู่ในกลุ่มนี้ คือคดีที่สามารถเจรจาตกลงกันเอง

การสร้างความสัมพันธ์^๓ หมายถึง ความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องกัน มาตรการต่างๆ ที่จะทำให้ทุกฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันหันหน้ามาคืนดีกัน ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์หลักคือการนำความปรองดอง ความสามัคคี และสันติภาพกลับสู่สังคมหรือประเทศชาติอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์จึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระยะยาวภาย

^๒ ระบบสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS), สถิติคดี ๕ กลุ่ม, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://gis.police.go.th/> [๓๐ ก.ค ๒๕๕๙]

^๓ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คพับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๒๖๕.

หลังจากสังคมหรือประเทศชาติต้องประสบกับความแตกแยก หรือความรุนแรงมาแล้วในระยะหนึ่ง การสร้างความสมานฉันท์เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสังคมทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทั้งทางตรงและทางอ้อมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการสร้างความสมานฉันท์อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ ความขัดแย้งในแต่ละรูปแบบ การสร้างความสมานฉันท์โดยปราศจากความเต็มใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในความขัดแย้งจะเป็นสมานฉันท์ที่ไม่ยั่งยืนและไม่สามารถก่อให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างมุ่งหวัง

การสร้างความสมานฉันท์ จึงจำเป็นต้องหาทางออกในลักษณะของ “ทางออกร่วม” ภายใต้แนวคิด “ความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ หรืองดงามในความแตกต่างหลากหลาย” ผ่าน “พื้นที่สาธารณะเพื่อการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์” เพื่อ “สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน” ในการลดโอกาสเสี่ยงของสภาพการเข้าใจผิดคิดคลาดเคลื่อนที่จะกลายเป็นโอกาสให้กับความขัดแย้ง และปิดช่องทางการลุกลามอันจะนำไปสู่ความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลายซึ่งเป็นพลังในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาวิคิด (Paradigm Shift) และการพัฒนาสังคมสันติสุขในระยะยาวอีกทางหนึ่ง

รัฐบาลไทยได้กำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับความสมานฉันท์ไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสริมสร้างความสมานฉันท์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ เนื้อหาสำคัญกำหนดให้ดำเนินการส่งเสริมความสมานฉันท์และป้องกันความขัดแย้งที่จะนำไปสู่ความรุนแรงตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ใจความสำคัญประกอบด้วยกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งให้มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี และจัดทำแผนแม่บทและยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีกระบวนการในการสร้างสันติวัฒนธรรม การยุติธรรมทางเลือกภายใต้หลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

เงื่อนไขสำคัญ ที่จะเอื้อต่อการสร้างความสมานฉันท์ ได้แก่ การสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้น ได้แก่ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ในแต่ละประเทศจะต้องได้รับการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐบาลของแต่ละประเทศ การบังคับใช้กฎหมายจากภาครัฐเพื่อป้องกันความรุนแรงจะต้องเป็นไปอย่างเข้มงวด トラบไคที่สังคมยังอ่อนแอ ยังคงมีแต่ความรุนแรงและการบังคับใช้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ การสร้างความสมานฉันท์จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน การทำความจริงให้ปรากฏ ให้สังคมฝ่ายใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งและตรวจสอบอย่างละเอียดว่ามีมูลเหตุอันใดที่นำไปสู่ความขัดแย้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกรุยทางไปสู่การนำความขัดแย้งเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การใช้กระบวนการยุติธรรม เข้าไปมีส่วนช่วยในกระบวนการสร้างความสมานฉันท์ เช่นการจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายให้แก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากความรุนแรงหรือสงครามที่เกิดขึ้น และการเยียวยา ทั้งตัวบุคคลและสังคมทั้งระบบ โดยเฉพาะการเยียวยาทางสังคมจิตวิทยา ให้แก่ผู้ได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจจากความรุนแรงหรือสงคราม ตัวอย่างของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการสร้างโปรแกรม

ประเทศไทย ตามสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.๒๕๕๗ ประชากรไทยนับถือพระพุทธศาสนา^๔ ส่วนใหญ่นับถือนิกายเถรวาท ซึ่งถือได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศไทยโดยพฤตินัย แม้ว่าจะยังไม่มีการบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใดเลย ทั้งนี้ประเทศไทยถือได้ว่ามีผู้นับถือศาสนาพุทธมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก โดยเป็นสถาบันหลัก และเอกลักษณ์ของชนชาติไทย ซึ่งหลักคำสอนของพระพุทธศาสนานั้น มุ่งส่งเสริมให้มีการคิดอย่างมีเหตุผล และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขดังนั้น ความสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม จึงมีหลักการที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้ใดมีสุขภาพสมบูรณ์สามารถควบคุมร่างกายและจิตใจได้เป็นอย่างดีจึงจะทำให้หน้าที่ควบคุมและสั่งการทำงานทุกอย่างของร่างกายให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข “ศีล”^๕ หมายถึงความประพฤติดีทางกาย และวาจา หรือการรักษากายและวาจาให้เรียบร้อยให้ตั้งอยู่ในความดีงาม รักษาปรกติตามระเบียบวินัยให้ปรกติ มีการงานที่สะอาดปราศจากโทษเป็นความสุจริตทางกาย และวาจาและอาชีพ ทั้งนี้หลักการที่จะทำให้เกิดความสมานฉันท์ที่เกี่ยวข้องกับหลักศีล ๕ ที่สามารถกำหนดให้เกี่ยวข้องกันต้องเกิดจากความปลอดภัย ความมั่นคง และความแข็งแรงในด้านต่างๆ เช่น การสร้างความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย การสร้างความปลอดภัยในทรัพย์สิน การสร้างความมั่นคงในครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งในสังคม และการสร้างความแข็งแรงในร่างกาย

พระพุทธศาสนามีหลักการเบื้องต้นกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติคือหลักศีล ๕ เพื่อขัดเกลานิสังยใจคอให้มนุษย์มีความประพฤติที่ดี และการกระทำที่ดีย่อมรู้จักยับยั้งชั่งใจ จะกระทำ จะพูด จะคิด ต้องไตร่ตรองให้รอบคอบดีเสียก่อน ถ้าสังคมขาดการควบคุมด้วยศีลลวงละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วยกายบ้าง ทางทรัพย์สินบ้าง มนุษย์จะไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถ้าสังคมควบคุมด้วยศีลไม่ประทุษร้ายกัน ด้วยกาย วาจาสังคมของเราจะน่าอยู่มากทีเดียว ดังนั้น ผู้มีศีลต้องมีกาย วาจา และใจเย็นสบายไม่เร่าร้อนด้วย ราคะ โทสะ และโมหะ เป็นผู้มีกายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต ศีล ๕ จึงเป็นข้อปฏิบัติที่มีประโยชน์ต่อสังคม จึงจำเป็นต้องเข้าใจในศีล ๕ เพื่อเป็นประโยชน์แก่คนรักษาเอง และเพื่อความสงบสุขของสังคมด้วย

จากหลักการและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาที่มีความสนใจในหลักการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามแนวพุทธศาสนา โดยเฉพาะหลักศีล ๕ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางและวิธีการที่ปฏิบัติได้ และปรากฏผลเป็นรูปธรรมที่แท้จริง โดยสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหาสาเหตุ ที่ต้องมีการเสริมสร้างความสมานฉันท์ คือความขัดแย้ง และแนวทางการกำหนดเป็นวิธีปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดความปรองดอง ความสามัคคี จึงกำหนดที่จะศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” อันจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปบูรณาการกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตรงตามเป้าหมาย และก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

^๔ ประเทศไทย, ศาสนา, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : [http:// th.wikipedia.org/](http://th.wikipedia.org/) [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗]

^๕ พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๑), หน้า ๒๙๒.

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง อยู่ในระดับใด เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง อยู่ในระดับใด เป็นอย่างไร

๑.๒.๓ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑.๓.๓ เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากพระไตรปิฎก ตำรา บทความ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ คือ ความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญ แนวคิดความสมานฉันท์ในปัจจุบัน หลักการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และหลักศีล ๕

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรการวิจัยเชิงคุณภาพ

(๑) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ (๑) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง, การสร้างสันติวัฒนธรรม, การสื่อสารอย่างการุณยสาร และการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (๒) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ได้แก่ ศีล ๕ ข้อ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต, ศีล ๕ ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน, ศีล ๕ ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว, ศีล ๕ ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม และศีล ๕ ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ

(๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ได้แก่ ครอบครัวแบบพุทธมามกะ, ชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง, ความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ,และการปกครองที่มีธรรมาภิบาล

๒) ตัวแปรการวิจัยเชิงปริมาณ

(๑) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ (๑) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง, การสร้างสันติวัฒนธรรม, การสื่อสารอย่างการุณยสาร และการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (๒) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ได้แก่ ศีล ๕ ข้อ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต, ศีล ๕ ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน, ศีล ๕ ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว, ศีล ๕ ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม และศีล ๕ ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ

(๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ได้แก่ ครอบครัวแบบพุทธมามกะ, ชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง, ความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ, และการปกครองที่มีธรรมาภิบาล

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ในพื้นที่ที่กำหนดศึกษาใน ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ (๔) จังหวัดสุพรรณบุรี รวม ๓๐ คน ประกอบด้วย (๑) นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, เทศมนตรี, ที่ปรึกษา, ปลัด, รองปลัด, และเลขานุการ และ (๒) ประธานสภา, รองประธานสภา และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ประชากร ด้านการวิจัยเชิงปริมาณ

บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ในพื้นที่ที่กำหนดศึกษาใน ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ (๔) จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๒,๓๘๗ คน ประกอบด้วย (๑) ข้าราชการ และพนักงานราชการ (๒) ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

กำหนดสถานที่ที่จะทำการศึกษาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ประกอบด้วย (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ (๔) จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

กำหนดช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

๑) ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เดือน พฤษภาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙

๒) ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น ๑๐

เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ กลยุทธ์ หมายถึง แผนหรือรูปแบบด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา กิจกรรมทั้งหลายกำหนดกลยุทธ์ขึ้นเพื่อกำหนดทิศทาง หรือเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคต

๑.๕.๒ การสร้างความสมานฉันท์ หมายถึง สภาพความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ที่อยู่ร่วมกัน เสมือนเป็นญาติพี่น้อง มีความห่วงใย เอื้ออาทรต่อกัน เมื่อมีปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้น ใช้วิธีการเสวนาพูดคุยเพื่อหาทางออกของปัญหาที่ขัดแย้งร่วมกันโดยไม่ใช้ความรุนแรง

๑.๕.๓ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคกลางตอนล่าง ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๕.๔ ภาคกลางตอนล่าง หมายถึง จังหวัดที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดประกอบด้วย ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ(๔) จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๕.๕ ศิล ๕ หมายถึง ข้อปฏิบัติเพื่อการละเว้นจากการกระทำความชั่ว และควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ไม่ให้มุ่งร้ายหรือกระทำความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิต โดยมีผลกระทบในทางเบียดเบียนผู้อื่นในทางร้าย มี ๕ ข้อ ได้แก่ (๑) เว้นจากการทำลายชีวิต (๒) เว้นจากถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ (๓) เว้นจากประพฤติผิดในกาม (๔) เว้นจากพูดเท็จ (๕) เว้นจากของมีนเมา

๑.๕.๖ ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่บริหาร บังคับบัญชา กำกับ ดูแล หรือสมาชิกสภาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคกลางตอนล่าง ได้แก่ นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, เทศมนตรี, ที่ปรึกษา, ปลัด, รองปลัด, เลขานุการ, ประธานสภา, รองประธานสภา และสมาชิกสภาองค์กร

๑.๕.๗ บุคลากร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บริหารใน เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคกลางตอนล่าง

๑.๕.๘ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน

๑.๕.๙ การสร้างสันติวัฒนธรรม หมายถึง แบบแผน ประเพณีหรือวิถีชีวิตที่ปฏิเสธ ความรุนแรงทุกชนิด โดยเน้นความเอื้ออาทร ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความคิดเชิงบวก การสานเสวนาหรือหันหน้ามาพูดคุยกัน และตระหนักถึงคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อให้เกิด ความสมานฉันท์

๑.๕.๑๐ การสื่อสารอย่างการุณยสาร หมายถึง การสื่อสารด้วยความรัก ความเข้าใจ การไม่มีอคติต่อกัน มีความหวังดีที่ต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข เป็นการสื่อสารที่ เปี่ยมด้วยความกรุณา และมีความรู้ด้านจิตวิทยาเชิงพุทธประกอบในการสื่อสาร โดยชี้ให้เห็น ถึงความสัมพันธ์ที่แยกส่วนออกจากกันไม่ได้ในกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างสันติภาพ การสื่อสารที่เปี่ยมด้วย “เมตตาจิต” หรือ

ความรู้สึกที่มีความสุขกับการเป็นผู้ให้ และการสื่อสารที่เปี่ยมด้วยความ “กรุณา” หรือ ความปรารถนาที่อยากทำให้ผู้อื่นพ้นทุกข์นั้น

๑.๕.๑๑ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หมายถึง ปรัชญาในการอำนวยความยุติธรรมที่ต่อองการ ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทและความขัดแย้งได้มี

ส่วนรวม ในการแสวงหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาารวมกัน โดยทำให้ผู้เสียหายมีโอกาสได้รับการเยียวยา และ ผู้กระทำผิดมีโอกาสแก้ไขความผิดพลาดที่ตนเองได้กระทำอันมีเป้าหมายสุดท้ายไปสู่การสร้างความสมานฉันท์ในสังคม

๑.๕.๑๒ ครอบครัวยุทธธรรม หมายถึง การประกาศตนแสดงว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา เริ่มแต่ผู้นั้นปฏิญาณตนนับถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งสูงสุด รวมถึงบุคคลในครอบครัว รวมถึงตลอดถึงการเผยแพร่ สืบทอดความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และการประกอบกิจกรรมตามหลักทางศาสนาพุทธ

๑.๕.๑๓ ชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน

๑.๕.๑๔ ความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ หมายถึง ความสามัคคีที่ตั้งอยู่บนความถูกต้องสามารถสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามและคุณูปการแก่สังคม จะต้องเป็นการอยู่ด้วยกันของคนในสังคมที่มี การพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญงอกงามอย่างบูรณาการ สมดุลและยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งทางด้านวัตถุ จิตใจ และคุณธรรม ภายใต้สังคมพหุเอกานิยม ที่มีเอกภาพในความแตกต่างหลากหลาย คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อนำพาประเทศสู่อนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน

๑.๕.๑๕ การปกครองที่มีธรรมาภิบาล หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน มีความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม และมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่สอดคล้องเป็นไปในแนวเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้ โดยยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า อย่างมีประสิทธิภาพสามารถกำหนดตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจนและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อความต้องการของประชาชน

๑.๕.๑๖ โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”^๖ หมายถึง ข้อปฏิบัติเพื่อการละเว้นจากการกระทำความชั่ว และควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ไม่ให้มั่วร้ายหรือกระทำความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิต โดยมีผลกระทบในทางเบียดเบียนผู้อื่นในทางร้าย มี ๕ ข้อ ได้แก่

^๖ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๗), หน้า ๘.

๑) การสร้างหลักประกันชีวิต หมายถึง การทำให้มั่นคง การทำให้เท่าเทียม การทำให้พอใจ ด้วยการให้ความปลอดภัยในชีวิต และร่างกาย ของประชาชน จากการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ และประชาชน ตามแนวคิด ๕ ข้อ ๑ คือการเว้นจากทำลายชีวิต

๒) การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน หมายถึง การทำให้มั่นคง การทำให้พอใจ ด้วยการให้ความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชน จากการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ และประชาชน ตามแนวคิด ๕ ข้อ ๒ คือการเว้นจากถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้

๓) การสร้างหลักประกันครอบครัว หมายถึง การทำให้มั่นคง การทำให้พอใจ ด้วยการให้สร้างหลักความเข้มแข็งให้ครอบครัวของประชาชน จากการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ และประชาชน ตามแนวคิด ๕ ข้อ ๓ คือการเว้นจากประทุพผิตในกาม

๔) การสร้างหลักประกันสังคม หมายถึง การทำให้มั่นคง การทำให้พอใจ ด้วยการให้ความปลอดภัยในสังคมของประชาชน จากการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ และประชาชน ตามแนวคิด ๕ ข้อ ๔ คือการเว้นจากพุดเท็จ

๕) การสร้างหลักประกันสุขภาพ หมายถึง การทำให้มั่นคง การทำให้พอใจ ด้วยการให้ความปลอดภัยในสุขภาพของประชาชน จากการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ และประชาชน ตามแนวคิด ๕ ข้อ ๕ คือการเว้นจากของมีนเมา

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๖.๑ ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑.๖.๒ ทำให้ทราบองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑.๖.๓ ทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑.๖.๔ ผลการวิจัยสามารถนำมาใช้เสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ในชีวิตประจำวันได้

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสมานฉันท์ หลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความสมานฉันท์

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับศีล ๕

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๕ ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

๒.๑.๑ ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนงานสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมาย ภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หรือการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ SWOT Analysis ในกรอบระยะเวลาที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อประกอบการวางแผนการในการใช้วิธีการ และทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด หรือแผนการปฏิบัติที่รวบรวมความพยายามทั้งหลายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในยุคปัจจุบันนี้ หรือจุดมุ่งหมายสุดท้าย (Ends) เข้ากับ วิธี หรือ หนทาง (Ways) และวิธีการ หรือเครื่องมือ (Means) ในอันที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

กลยุทธ์ (Strategy) มีความหมายเดียวกับคำว่า ยุทธศาสตร์มีที่มาจากคำว่า strategy มาจากภาษากรีกสองคำรวมกัน คือ stratos” ซึ่งหมายถึง “กองทัพ” และ “legei” ซึ่งหมายถึง “การนำหรือผู้นำ” กล่าวอีกนัยหนึ่ง กลยุทธ์เป็นเรื่องของการวางยุทธศาสตร์บัญชาการรบเพื่อนำกองทัพเข้าทำลายล้างศัตรู โดยการใช้สรรพกำลังและอุปายเล่ห์เหลี่ยมอันชาญฉลาดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดนั่นเอง ต่อมาจะพบว่า การวางกลยุทธ์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากขึ้นเมื่อเกิดสงครามขนาดใหญ่ มีการจัดโครงสร้างองค์การอย่างเป็นทางการและต้องทำการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและเทคโนโลยีซึ่งปัจจุบันคำว่ากลยุทธ์^๑ ถูกใช้อย่างกว้างขวางและ

^๑ ดำรงค์ มองพินาย, “การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนเจซี อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา”, ปริญญญาการศึกษาดุซญ์บัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗), หน้า ๗.

ซับซ้อนขึ้น คำนี้ได้ถูกนำมาใช้อย่างมากมายในทางการบริหารในองค์กร คำว่ากลยุทธ์นี้ลักษณะที่แท้จริงก็คือ การบอกถึง “วิธีการที่จะให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์”

กลยุทธ์ หมายถึง การระบุแนวทางในการแข่งขันว่าองค์กรจะอย่างไรเพื่อมุ่งสู่การบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยกลยุทธ์ควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอเปรียบเสมือนกับเรือใบที่หันหัวเรือมุ่งสู่เกาะที่เป็นจุดหมาย^๒

กลยุทธ์ เป็นการบอกถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนเพื่อที่จะพัฒนาไปสู่สิ่งที่เราต้องการอย่างเป็นระบบ และเป็นทัศนคติหรือแนวทางในการเลือกที่ไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบแผนที่แน่นอนเนื่องจากจะต้องมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรที่ได้วางแผนไว้^๓

กลยุทธ์ คือกรอบหรือขอบเขตที่เป็นวิถีทางที่ผู้บริหารปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ กลยุทธ์เป็นการรวบรวมแผนงานของธุรกิจทุกๆ ด้านซึ่งแผนนั้นจะต้องสอดคล้องกันอย่างดี ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสามารถจัดทำขึ้นโดยวิเคราะห์จากโอกาส ข้อจำกัด จุดอ่อนหรือจุดแข็งขององค์ประกอบต่างๆ ในธุรกิจอย่างละเอียด อันจะชี้ให้เห็นถึงความได้เปรียบหรือจุดเด่นของธุรกิจในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาอันก่อให้เกิดประสิทธิผลภายใต้สภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา กลยุทธ์เป็นผลจากการตัดสินใจ ซึ่งรวมเอาความคิดจากปัญหาที่กำหนดขึ้นหรือเล็งเห็นแล้วจึงลงมือปฏิบัติ^๔

กลยุทธ์ ใช้หลัก 5Ps ของเฮนรี มินท์เบิร์ก (Henry Mintzberg) ศาสตราจารย์ทางด้านการบริหารของมหาวิทยาลัยแมคกิล ในประเทศแคนาดา อธิบายให้ความหมายคำว่า (๑) กลยุทธ์ คือแผน (Strategy is a plan = P1) หมายถึง กิจกรรมต่างๆ กำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางหรือเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคต หรือเป็นวิถีทางที่จะก้าวเดินจากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง ตามความหมายนี้องค์กรทุกประเภทล้วนมีกลยุทธ์เพื่อรับมือกับ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพราะทุกองค์กรจะมีแนวทางการดำเนินงานของตน ดังนั้นกลยุทธ์ในความหมายนี้ คือแผนนั่นเอง (๒) กลยุทธ์ คือแบบแผนหรือรูปแบบ (Strategy is a pattern = P2) กลยุทธ์ในความหมายนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา นั่นคือในการวางแผนงานในอนาคต จำเป็นจะต้องคำนึงหรือเชื่อมโยงกับแผนงานและบทบาทในอดีตซึ่งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติตักผลึกจนมีความเชี่ยวชาญในรูปแบบต่างๆ (๓) กลยุทธ์ คือการกำหนดฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is position = P3) ตามความหมายนี้ กลยุทธ์คือการกำหนดความสำคัญของฐานะหรือตำแหน่งของกิจการในสนามการแข่งขัน สินค้าหรือกิจกรรมที่เสนอออกไปจำเป็นต้องเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ (๔) กลยุทธ์ คือทัศนภาพ (Strategy is a perspective = P4) กลยุทธ์ตามความหมายนี้เน้นความสำคัญของการพิจารณาภาพที่แท้จริงภายในองค์กร หรือคุณลักษณะที่น่าจะเป็นขององค์กร

^๒ ประดิษฐ์ ภิญโญภาสกุล, แผนกลยุทธ์ : กุญแจสู่ความสำเร็จในการบริหารงานและธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๕๖.

^๓ วิเชียร วิทย์อุดม, การบริหารเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ธนัการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๔๓.

^๔ มนัส สุวรรณชาติ, “บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนราธิวาส”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๑).

นั่นคือ ทักษะภาพ หมายถึงวิธีการดำเนินงานที่ต้องการให้คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน (๕) กลยุทธ์ คือ กลวิธีในการเดินหมาก (Strategy is a ploy = P5) เป็นความหมายที่เฉพาะเจาะจงอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่มีการต่อสู้แข่งขัน ซึ่งสิ่งที่ทุกคนต้องการคือการเอาชนะ ดังนั้นทุกฝ่ายจึงวางกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการใช้ข้อบียบในการดำเนินงาน หรือกลวิธีในการเดินหมากเดินเกมส์เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้ (Henry Mintzberg)^๕

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจในเรื่องการกำหนดแนวทางพฤติกรรมขององค์กร รวมไปถึงแผนงานหรือการดำเนินการต่างๆ ที่เป็นการจัดสรรทรัพยากรที่อยู่ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของกลยุทธ์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ดำรงค์ มองพิมาย, (๒๕๔๗, หน้า ๗).	กลยุทธ์ (Strategy) มีความหมายเดียวกับคำว่า ยุทธศาสตร์มีที่มาจากคำว่า strategy มาจากภาษากรีกสองคำรวมกัน คือ stratos” ซึ่งหมายถึง “กองทัพ” และ “legei” ซึ่งหมายถึง “การนำหรือผู้นำ” ๑) ยุทธศาสตร์ หมายถึง “การนำหรือผู้นำ” ๒) กลยุทธ์เป็นเรื่องของการวางยุทธศาสตร์บัญชาการรบ ๓) กลยุทธ์ คือ วิธีการที่จะให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์
ประดิษฐ์ ภิญญาภาสกุล (๒๕๕๓, หน้า ๕๖).	กลยุทธ์ หมายถึง การระบุแนวทางในการแข่งขันว่าองค์กร ๑) การระบุแนวทางในการแข่งขันว่าองค์กรจะอย่างไรเพื่อบ่มงสู่การบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร ๒) กลยุทธ์ควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ
วิเชียร วิทย์อุดม, (๒๕๕๓, หน้า ๔๓).	กลยุทธ์เป็นการบอกถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนเพื่อ ๑) พัฒนาไปสู่สิ่งที่เราต้องการอย่างเป็นระบบ ๒) เป็นทัศนคติหรือแนวทางในการเลือกที่ ๓) มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์
มนัส สุวรรณชาติ, (๒๕๔๑, หน้า ๑๓).	กลยุทธ์ คือกรอบหรือขอบเขตที่เป็นวิถีทางที่ผู้บริหารปฏิบัติการเพื่อให้ ๑) การปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๒) จัดทำขึ้นโดยวิเคราะห์จากโอกาส ข้อจำกัด จุดอ่อนหรือจุดแข็งขององค์กรประกอบต่างๆ ๓) เป็นผลจากการตัดสินใจ ซึ่งรวมเอาความคิดจากปัญหาที่กำหนดขึ้นหรือเล็งเห็นแล้วจึงลงมือปฏิบัติ

^๕ Mintzberg, Henry, *Mintzberg on Management : Inside our Strange World of Organizations*, (New York : Free Press, 1989), pp. 23-32.

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของกลยุทธ์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Mintzberg, Henry, 1989,pp.23-32).	กลยุทธ์อธิบายโดยใช้หลัก 5Ps ๑) กลยุทธ์ คือ แผน (Strategy is a plan = P1) หมายถึง กิจกรรมต่างๆ กำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นสิ่งกำหนดทิศทางหรือเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคต ๒) กลยุทธ์ คือ แบบแผนหรือรูปแบบ (Strategy is a pattern = P2) เป็นเรื่องเกี่ยวกับแบบแผนด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ๓) กลยุทธ์ คือ การกำหนดฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is position = P3) คือการกำหนดความสำคัญของฐานะหรือตำแหน่งของกิจการในสนามการแข่งขัน สินค้าหรือกิจกรรมที่เสนอออกไป ๔) กลยุทธ์ คือ ทศนภาพ (Strategy is a perspective = P4) หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่ต้องการให้คนในองค์กรยึดถือร่วมกับสถานการณ์ที่มีการต่อสู้แข่งขัน ต้องการคือการตั้งนั้นทุกฝ่ายจึงวางกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการใช้อุบายในการดำเนินงานหรือกลวิธีในการเดินหมากเดินเกมส์เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้

๒.๑.๒ การบริหารกลยุทธ์

การบริหารกลยุทธ์ หรือ Strategic Management หมายถึง การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ และก่อให้เกิดความได้เปรียบจากคู่แข่งการบริหารกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ขององค์กรและการนำแผนกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติ แผนกลยุทธ์ขององค์กรจะกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้องค์กรก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสม มีแนวทางการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จเหนือคู่แข่ง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ และเป็นเครื่องชี้ถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานเชิงบริหารที่มีคุณค่าต่อองค์กรซึ่งต้องดำเนินไปคู่กันแต่ไม่ได้หมายความว่าความวางแผนกลยุทธ์อย่างดียังสามารถนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมจะประกันความสำเร็จให้กับองค์กรได้ตลอดไป^๒

การบริหารกลยุทธ์ในสถานการณ์ปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และมีทิศทางที่ไม่แน่นอนทำให้การจัดการเชิงกลยุทธ์ได้ทวีความสำคัญต่อการดำรงอยู่และการเจริญเติบโตของธุรกิจซึ่งธุรกิจจะสามารถดำรงอยู่ได้ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและความเข้าใจทำการปรับตัวและฉกฉวยโอกาสที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสมผู้บริหารในฐานะผู้นำจะต้องสามารถกำหนดทิศทางและนำพาองค์กรไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดการเชิงกลยุทธ์

^๒ สุพานี สุธงษ์วานิช, การบริหารเชิงกลยุทธ์:แนวคิดและทฤษฎี, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๒.

(Strategic Management) จึงเป็นงานสำคัญของผู้บริหารในทุกๆ องค์การการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การในด้านต่างๆ และได้สร้างแรงกดดันให้กับองค์การ การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์การ และช่วยให้ผู้บริหารปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้น ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้เพื่อนำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้้องค์การค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดต่อองค์การ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กลยุทธ์เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ^๗ การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดแนวทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ^๘

การบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็นโอกาสใหม่ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้้องค์การสามารถอยู่รอดและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดีกว่าคู่แข่ง ซึ่ง้องค์การสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและประสบความสำเร็จได้ สามารถสร้างผลตอบแทนที่เหนือกว่าคู่แข่งได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน(Competitive Advantage) และสามารถรักษาข้อได้เปรียบนี้ไว้ได้นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ด้วยการทำให้องค์การบรรลุทั้งประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพราะผู้บริหารทำงานแบบเป็นฝ่ายรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกันตัว จึงทำให้องค์การสามารถปรับตัวได้ดีกว่าคู่แข่ง^๙

สรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง กระบวนการกำหนดแนวทาง หรือวิถีทางในการดำเนินงานของ้องค์การอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ของ้องค์การ ซึ่งจะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน้องค์การ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก และกับจุดอ่อนและจุดแข็งของ้องค์การนั้นๆ การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ การใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เพื่อให้สามารถนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

^๗ ญัณฐพันธ์ เขจรนันท์, การจัดการเชิงกลยุทธ์, (ฉบับปรับปรุงใหม่), (กรุงเทพมหานคร : วิ.พันธ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖-๑๗.

^๘ พิบูล ทิปะปาล, การจัดการเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐.

^๙ สุพานี สฤษฏ์วานิช, การบริหารเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและทฤษฎี, หน้า ๑๐-๑๑.

ตารางที่ ๒.๒ การบริหารกลยุทธ์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุพานี สฤษฏ์วานิช, (๒๕๕๓ หน้า ๑-๒).	การบริหารกลยุทธ์ หรือ Strategic Management หมายถึง การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดย ๑) การดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ และก่อให้เกิดความได้เปรียบจากคู่แข่ง ๒) การบริหารกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ขององค์กรและการนำแผนกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติ ๓) กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้องค์กรก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสม มีแนวทางการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จเหนือคู่แข่ง
ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, (๒๕๕๒ หน้า ๑๖-๑๗).	การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นงานสำคัญของผู้บริหารในทุก ๆ องค์กร นักบริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้เพื่อนำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ๑) ทำให้องค์กรค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดต่อองค์กรท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ๒) เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ๓) เป็นการกำหนดแนวทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
พิบูล ทิปะปาล, (๒๕๕๑ หน้า ๑๐).	การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็นโอกาสใหม่ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดีกว่าคู่แข่ง โดยองค์กร ๑) สามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและประสบความสำเร็จได้ สามารถสร้างผลตอบแทนที่เหนือกว่าคู่แข่งได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน ๒) สามารถรักษาข้อได้เปรียบนี้ไว้ได้นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ด้วยการทำให้องค์กรบรรลุทั้งประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๒.๑.๓ การวางแผนกลยุทธ์

สาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว คือ การวางแผนกลยุทธ์ เนื่องจากกลยุทธ์เป็นแนวทางที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือเกิดการได้เปรียบทางการแข่งขัน กลยุทธ์เป็นการตอบคำถามว่าองค์กรจะเข้าไปแข่งขันที่ไหน และองค์กรจะแข่งขันในธุรกิจนั้นอย่างไร ซึ่งกลยุทธ์ไม่ควรจะเป็นสิ่งที่ยุ่งยากหรือสลับซับซ้อน แต่ควรจะเป็นสิ่งที่ง่าย ตรงไปตรงมาและทำให้ทุกคนในองค์กรสามารถที่จะเข้าใจได้ง่าย^{๑๐}

แผนกลยุทธ์เป็นแผนที่รวมทุกอย่างซึ่งสามารถระบุทิศทางของการดำเนินงานในอนาคตได้ สามารถกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุตามภารกิจและวัตถุประสงค์ จนสามารถแข่งขันอยู่ในตลาดได้ ทำให้องค์กรอยู่รอดในระยะยาวและได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาด ซึ่งผู้วางแผนกลยุทธ์จะต้องสามารถมองไปข้างหน้ามองไปในอนาคตได้อย่างถูกต้อง เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น รักษาฐานะทางการบริหารและการแข่งขันให้เหนือกว่าองค์กรอื่นและดำรงอยู่ในธุรกิจนั้นตลอดไป^{๑๑}

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนของผู้บริหารในระดับสูงขององค์กรที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบายที่สำคัญ และแผนงานหลักต่างๆ ในองค์กรที่มีความครอบคลุมทั่วทั้งองค์กรทำให้องค์กรสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งจะต้องมีการกำหนดทิศทางที่แน่นอนในการกำหนดแผน เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม^{๑๒}

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ ในลักษณะของการวางแผนที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำ ซึ่งเป็นทั้งการแก้ไข การป้องกันปัญหา และรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตทั้งระยะสั้นระยะกลาง และระยะยาว นอกจากนี้การวางแผนกลยุทธ์ยังเป็นการวางแผนอย่างมีระบบ “Systemic Planning” ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีการเชื่อมโยงองค์ประกอบในด้านต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ในลักษณะองค์รวม^{๑๓}

^{๑๐} เรวัตร์ ขาตรีวิศิษฐ์ และคณะ, **การจัดการเชิงกลยุทธ์ : Strategic Management**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ธงทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒-๑๗.

^{๑๑} เสนาะ ดิยาวัว, **หลักการบริหาร** พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๙๙.

^{๑๒} วิเชียร วิทย์อุดม, **การบริหารเชิงกลยุทธ์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ธนัการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๙-๓๐.

^{๑๓} สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, **การบริหารเชิงกลยุทธ์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๙, (กรุงเทพมหานคร : อรุณพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๒), หน้า ๕-๖.

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นกระบวนการวางแผนอย่างสมเหตุสมผลโดยผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพจากความหมายของการวางแผนกลยุทธ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้^{๑๔}

สรุปได้ว่าการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนสมมติฐานพื้นฐานและจัดการใหม่เกี่ยวกับภาพหรือทัศนคติของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม รวมถึงการมองไปสู่อนาคตภายใต้การพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้ความสามารถขององค์การเพื่อระดมทรัพยากรมาใช้และการพิจารณาถึงทางเลือกต่างๆ อย่างรอบคอบและชัดเจนว่าจะสามารถนำองค์การไปสู่ภารกิจและเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทุกปัจจัยที่คาดว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ที่จะมีผลกระทบต่อองค์การทั้งในแง่โอกาสและอุปสรรคเพื่อจะบอกถึงทิศทางที่องค์การกำหนดขึ้นอย่างชัดเจนเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

ตารางที่ ๒.๓ การวางแผนกลยุทธ์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ และคณะ, (๒๕๕๓ หน้า ๑๒-๑๗).	สาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว คือ การวางแผนกลยุทธ์ เนื่องจาก ๑) เป็นแนวทางที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือเกิดการได้เปรียบทางการแข่งขัน ๒) ทุกคนในองค์กรสามารถที่จะเข้าใจได้ง่าย
เสนาะ ติเยาว์, (๒๕๕๑ หน้า ๙๙).	แผนกลยุทธ์สามารถระบุทิศทางของการดำเนินงานในอนาคตได้ สามารถกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์การให้บรรลุตามภารกิจและวัตถุประสงค์ จนสามารถแข่งขันอยู่ในตลาดได้ ทำให้องค์การอยู่รอดในระยะยาวและได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาด ซึ่งผู้วางแผนกลยุทธ์จะต้อง ๑) สามารถระบุทิศทางของการดำเนินงานในอนาคตได้ ๒) รักษาฐานะทางการบริหารและการแข่งขันให้เหนือกว่าองค์การ
วิเชียร วิทยอุดม, (๒๕๕๓ หน้า ๒๙-๓๐).	การวางแผนกลยุทธ์ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบายที่สำคัญ และแผนงานหลักต่างๆ ที่เหมาะสม โดย ๑) เป็นการวางแผนของผู้บริหารในระดับสูงขององค์การ ๒) กำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบายที่สำคัญ และแผนงานหลักต่างๆ ๓) นำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด

^{๑๔} เขมมารี รัชชชุชีพ, การบริหารเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ธนาพรส, ๒๕๕๑), หน้า ๑.

ตารางที่ ๒.๓ การวางแผนกลยุทธ์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, (๒๕๕๐ หน้า ๓๐).	การวางแผนกลยุทธ์ ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำซึ่งเป็นทั้งการแก้ไข การป้องกันปัญหา และรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตทั้งระยะสั้น กลาง และยาว นอกจากนี้การวางแผนกลยุทธ์ยังเป็นการวางแผนอย่างมีระบบ “Systemic Planning” ประกอบด้วย ๑) การวางแผนที่มีการเชื่อมโยงองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในลักษณะองค์รวม ๒) เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ
เชมมารี รักชูชีพ , (๒๕๕๓ หน้า ๑๙).	การวางแผนกลยุทธ์ เป็นกระบวนการ โดย ๑) เป็นกระบวนการวางแผนอย่างสมเหตุสมผล ๒) โดยผู้บริหารระดับสูง ๓) เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๔ การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)^{๑๕}

กลยุทธ์ขององค์กรเป็นสิ่งที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรได้ การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาองค์การที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อการจัดการ จะทำให้นักบริหารได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของกลยุทธ์ ที่ช่วยสนับสนุนองค์การให้ประสบความสำเร็จ และต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์การ

การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์การเป็นส่วนประกอบ และอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน เนื่องจากการบริหารกลยุทธ์เป็นการบริหารองค์รวม ผู้นำที่มีความสามารถจะต้องอาศัยกลยุทธ์ในการจัดการองค์การที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงไม่ล้มเหลว เนื่องจากกลยุทธ์ที่ดีแต่ล้มเหลวจะไม่สามารถนำความสำเร็จมาสู่องค์การได้ ดังนั้นทั้งกลยุทธ์และนักบริหารที่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกใช้กลยุทธ์และนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

ลักษณะที่สำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือของนักบริหารในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น

^{๑๕} วราภรณ์ ผลประเสริฐ, ผศ.ดร., แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์, เอกสารประกอบการเรียนวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๓), หน้า ๒-๓๑.

การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นและให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic decision making) ที่ไม่เหมือนกับการตัดสินใจในลักษณะอื่นๆ เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับอนาคตในระยะยาวขององค์การทั้งหมด ซึ่งมีลักษณะดังนี้ คือ

- ๑) เป็นกระบวนการของการบริหารองค์การโดยรวม
- ๒) เป็นการบริหารที่เน้นการสร้างกลยุทธ์ เพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์การในระยะยาว
- ๓) เป็นการตัดสินใจที่อาศัยชั้นเชิง ไม่มีวิธีการที่สำเร็จรูป
- ๔) ต้องอาศัยความร่วมมือ พันธะผูกพัน (Commitment) และทรัพยากรในองค์การ
- ๕) มีทิศทางที่ชัดเจนต่อทางเลือกต่างๆ และแสดงให้ทุกคนในองค์การเข้าใจตรงกัน

ความหมายเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์

การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นศาสตร์ที่มีมานานโดยคำว่า กลยุทธ์ หรือ Strategic มีที่มาจากคำว่า Strategia ในภาษากรีกซึ่งหมายความว่า Generalship โดยคำว่ายุทธศาสตร์มักจะถูกนำมาใช้ ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการทหาร และได้เข้าสู่แวดวงการศึกษาในเวลาต่อมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในธุรกิจ และต้องการให้เกิดการนำไปสู่การจัดทำนโยบายทางธุรกิจที่นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้ในอนาคต

การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยทั่วไป หมายถึงการกำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Goal) ขององค์การในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงวางแผนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานตามพันธกิจ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจก่อให้เกิดโอกาส หรืออุปสรรคแก่องค์การได้ องค์การจึงจำเป็นต้องพิจารณาสภาพแวดล้อมภายในขององค์การ เพื่อหาจุดแข็งหรือจุดอ่อนในการที่จะสามารถหลีกเลี่ยงจากอุปสรรคหรือใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีอยู่นั้นได้ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นการบริหารโดยคำนึงถึง

- ๑) ลักษณะการดำเนินงานขององค์การ
- ๒) ลักษณะธุรกิจในอนาคต
- ๓) สภาพแวดล้อม
- ๔) การจัดสรรทรัพยากร
- ๕) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์ คือการกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการจัดการเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์จะมีผลต่อการดำเนินงานในระยะยาว ดังนั้นองค์การจึงต้องมีการวางแผนการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคและบดบังโอกาสในการก้าวหน้าขององค์การได้

ฉะนั้นองค์การจึงต้องพิจารณาถึงจุดแข็งที่มีอยู่แล้วนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และพิจารณาถึงจุดอ่อนขององค์การเพื่อหาแนวทางขจัดจุดอ่อนเหล่านั้นเสีย ในแนวคิดด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น จะมีความแตกต่างไปจากการจัดการโดยทั่วไป ซึ่งมักจะศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

ตามกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ และเน้นหนักไปที่การจัดการและการบริหารภายในองค์กร แต่การจัดการเชิงกลยุทธ์จะให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกองค์กร หรือสภาวะแวดล้อมภายนอกด้านต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน คำนึงถึงการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว และสภาวะการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

การจัดการกลยุทธ์ยังคำนึงถึงความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร (Stakeholders) และการจัดการเชิงกลยุทธ์ยังทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงประสานหน่วยต่างๆ ในองค์กรให้สามารถบริหารจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน

การจัดการเชิงกลยุทธ์จะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสของความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรได้อย่างไรนั้นมีหลักสำคัญดังนี้

๑) การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรธุรกิจอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กร และช่วยให้นักบริหารปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้น ทำให้นักบริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้

๒) การจัดการเชิงกลยุทธ์ยังนำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เนื่องจากมีการเตรียมรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงไว้แล้ว ทำให้องค์กรค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดต่อองค์กร ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้

๓) การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการนำแนวทางในการดำเนินองค์กรที่คิดค้นสร้างสรรค์ขึ้น และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักบริหาร

๔) การวางแผนกลยุทธ์เป็นหน้าที่หลักของนักบริหาร เนื่องจากต้องวางแผนประยุกต์ใช้ และกำหนดทิศทางในการดำเนินงานขององค์กร การจัดทำและปฏิบัติให้สอดคล้องตามแผนกลยุทธ์ จึงมีความสำคัญโดยเฉพาะในระยะยาว ดังนั้นความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ของนักบริหาร และความสามารถในการควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางไว้ได้ จะเป็นสิ่งสะท้อนศักยภาพ และสะท้อนของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

๕) การจัดการเชิงกลยุทธ์ทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน จะช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ และเสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถทางการบริหารของนักบริหาร รวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายในองค์กร เนื่องจากการพัฒนาเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมพร้อม เพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง นอกจากนี้แล้วการจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรเข้าใจในภาพรวม โดยเฉพาะเป้าหมายในการดำเนินงานทำให้สามารถจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนได้

๖) การจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้การทำงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากมีการกำหนดกลยุทธ์ การประยุกต์ใช้ และการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิด

ความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือ โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กร อีกทั้งช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์การในส่วนต่าง

การจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยพื้นฐาน ๕ ประการ คือ

๑) การกำหนดทิศทาง (Direction Setting)

ในการกำหนดทิศทางขององค์กรจะประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และการกำหนดภารกิจ (Mission) หรือ กรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนจะช่วยให้องค์การสามารถกำหนดทิศทางในระยะยาว อีกทั้งยังแสดงถึงความตั้งใจในการดำเนินธุรกิจอีกด้วย

ภารกิจ (Mission) ในกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น ชั้นแรกองค์การจะต้องระบุภารกิจและเป้าหมายหลักที่สำคัญของบริษัท ซึ่งภารกิจ หมายถึง ประกาศหรือข้อความของบริษัทที่พยายามกำหนดว่าจะทำอะไรในปัจจุบัน และกำลังจะทำอะไรในอนาคตและองค์การเป็นองค์การแบบใด และจะก้าวไปสู่การเป็นองค์การแบบใดทั้งนี้เพื่อบรรลุสู่ความเป็นเลิศเหนือคู่แข่ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วข้อความเรื่องภารกิจขององค์การจะประกอบไปด้วย ข้อความที่บ่งบอกถึงคุณค่าทางปรัชญาสำคัญที่ผู้บริหารตัดสินใจกระทำ ซึ่งแสดงถึงพันธะของบริษัทที่มีต่อเป้าหมายและสอดคล้องกับคุณค่าของผู้บริหาร นอกจากนี้แล้วภารกิจยังจะสร้างสภาพแวดล้อมในการกำหนดกลยุทธ์อีกด้วย

เป้าหมาย (Goal) คือการบอกถึงสิ่งที่องค์การปรารถนาให้เกิดขึ้นในอนาคต และพยายามบรรลุ โดยมีการกำหนดให้ชัดเจน กระชับ ตรงจุด และสามารถวัดได้ ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายจะมีการกำหนดให้ชัดเจนขึ้นกว่าการกำหนดภารกิจว่าจะต้องทำอะไร

๒) การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning)

ในการประเมินสภาพแวดล้อมขององค์กรนั้นจะประกอบไปด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก และการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือโดยทั่วไปจะเรียกว่าการวิเคราะห์ตามตัวแบบสวอต (SWOT Analysis) ได้แก่ (๑) การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength-S) (๒) การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness -W) (๓) การวิเคราะห์โอกาส (Opportunity-O) และ (๔) การวิเคราะห์ภาวะคุกคาม (Threat- T)

(๑) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Analysis) การวิเคราะห์ภายในขององค์กรนั้น จะทำให้ทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กร ช่วยให้ประเมินอดีตและแนวโน้มในปัจจุบัน การวิเคราะห์ภายในสามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (Critical success factor) การวิเคราะห์ (Value chain) และวิเคราะห์กระบวนการหลัก (Core business process) ซึ่งจะทำให้้องค์การมีความสามารถหลักที่โดดเด่น (Core competency)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (Critical success factor) สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ลักษณะของกิจการ ตำแหน่งทางการแข่งขัน สภาพแวดล้อมทั่วไป และการพัฒนาองค์การ

การวิเคราะห์ห่วงโซ่ค่านิยม (Value chain) เป็นการพยายามเชื่อมโยงกิจกรรมหลัก และกิจกรรมย่อยขององค์กร โดยการพยายามจัดกิจกรรมย่อยให้สนับสนุนกิจกรรมหลัก เพื่อจะสร้างคุณค่าที่สนองตอบกับค่านิยมของลูกค้า โดยสายงานหลักจะทำหน้าที่ในการผลิตกิจกรรมพื้นฐานประกอบไปด้วย การนำเข้าวัตถุดิบ การผลิตสินค้าและบริการ การตลาด และการให้บริการลูกค้า ส่วนสายงานสนับสนุนจะทำหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาเทคโนโลยี การการจัดซื้อ

วัตถุดิบ เนื่องจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่ค่านิยม จะทำให้องค์กรได้รับรู้ถึงค่านิยมของลูกค้าได้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงค่านิยมของลูกค้า เข้าสู่กิจกรรมทุกกิจกรรมขององค์กร การวิเคราะห์กระบวนการหลัก (Core business process) และระบบการดำเนินงาน เป็นกระบวนการสร้างคุณค่าที่เชื่อมโยงระหว่างผู้จัดหาวัตถุดิบ องค์กร และลูกค้าเข้าด้วยกัน โดยมีกระบวนการหลักขององค์กร เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการ และเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า

โดยสรุปแล้วการวิเคราะห์ปัจจัยภายในหรือสภาพแวดล้อมภายในนี้จะทำให้ทราบถึงจุดแข็งหรือจุดอ่อนขององค์กร

จุดแข็ง : ลักษณะหรือองค์ประกอบขององค์กรที่มีสมรรถนะเหนือกว่า

จุดอ่อน : ลักษณะหรือองค์ประกอบขององค์กรที่มีสมรรถนะด้อยกว่าเมื่อเทียบกับ

คู่แข่ง

(๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (External Analysis)

สภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทั่วไปและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน

สภาพแวดล้อมทั่วไป (General Environment) เป็นสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญ แต่อาจจะไม่ใช่สิ่งแวดล้อมที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับองค์กรโดยตรงแต่เป็นสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป มีตัวแบบในการพิจารณา คือ PEST Environment ได้แก่ (๑) สภาพแวดล้อมด้านการเมือง (P - Political Environment) (๒) สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ (E - Economic Environment) (๓) สภาพแวดล้อมด้านสังคม (S - Sociological Environment) (๔) สภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี (T - Technology Environment) สภาพแวดล้อมทั่วไปสามารถส่งผลกระทบต่อองค์กรได้ ยกตัวอย่าง เช่น หากรัฐออกกฎหมายที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ก็จะส่งผลดีต่อโอกาสในการดำเนินงานขององค์กร หรือการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วอาจส่งผลให้สินค้ามีความล้าสมัยอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน (Task Environment) นักวิชาการต่างประเทศ ได้เสนอตัวแบบการวิเคราะห์สภาพการแข่งขัน โดยใช้ตัวแบบที่ชื่อ The Five Competitive Force ซึ่งจะช่วยให้เราทราบถึงสมรรถภาพคู่แข่งที่เข้ามาใหม่ ทราบความต้องการของลูกค้า สามารถสร้างความร่วมมือกับผู้จัดส่งวัตถุดิบ การระมัดระวังไม่ให้ลูกค้าหันไปให้ความสนใจสินค้าทดแทน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นตัวอย่างที่ช่วยในการวิเคราะห์คู่แข่งได้เป็นอย่างดี

โดยสรุปแล้วการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อมภายนอกนี้จะทำให้ทราบถึงโอกาสหรืออุปสรรคทางธุรกิจขององค์กร

โอกาส : การผสมผสานระหว่างเหตุการณ์ เวลา สถานที่ ที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร มาทำให้องค์กรมีสมรรถนะที่จะดำเนินการบางอย่างที่เหนือกว่าคู่แข่ง

อุปสรรค : เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และถ้าเกิดขึ้นก็จะทำความเสียหายให้แก่องค์กร

๓) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation)

การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการพัฒนาแผนระยะยาวบนรากฐานของโอกาสและอุปสรรค ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยองค์การจะต้องกำหนดและเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดที่เหมาะสมกับองค์การที่สุด ผู้บริหารต้องพยายามตอบคำถามว่าทำอย่างไรองค์การจึงจะไปถึงเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ได้ โดยใช้ความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์การกำหนดเป็นกลยุทธ์ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงระดับที่แตกต่างกันของกลยุทธ์ด้วย ซึ่งมีทั้งสิ้น ๓ ระดับ คือ

(๑) กลยุทธ์ระดับองค์การ (Corporate Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ครอบคลุมและบ่งบอกถึงกลยุทธ์โดยรวม และทิศทางในการแข่งขันขององค์การว่า องค์การจะมีการพัฒนาไปสู่ทิศทางใด จะดำเนินงานอย่างไร และจะจัดสรรทรัพยากรไปยังแต่ละหน่วยขององค์การอย่างไร เช่น การดำเนินธุรกิจแบบครบวงจร การขยายตัวไปในธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกันเลย เป็นต้น ตัวอย่างเครื่องมือ (Tools) ที่ช่วยในการกำหนดกลยุทธ์ในระดับองค์การ เช่น Boston Consulting Group Matrix, McKinsey 7 – S Framework เป็นต้น

(๒) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Strategy) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ในระดับที่ย่อยลงไป จะมุ่งปรับปรุงฐานะการแข่งขันขององค์การกับคู่แข่ง และระบุถึงวิธีการที่องค์การจะใช้ในการแข่งขัน มุ่งปรับปรุงฐานะการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น โดยอาจรวมกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกันไว้ด้วยกัน ภายในหน่วยธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Business Unit – SBU) เดียวกัน กลยุทธ์ระดับธุรกิจของ SBU นี้จะมุ่งการเพิ่มกำไร (Improving Profitability) และขยายการเติบโต (Growth) ให้มากขึ้น บางครั้งจึงเรียกกกลยุทธ์ในระดับนี้ว่ากลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive Strategy) ซึ่งโดยทั่วไปจะมีอยู่ ๓ กลยุทธ์ คือ (๑) การเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) (๒) การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) และ (๓) การจำกัดขอบเขตหรือการมุ่งเน้นหรือการรวมศูนย์ (Focus Strategy)

(๓) กลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ (Operational Strategy) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมวิธีการในการแข่งขัน แก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงาน (Function) ต่าง ๆ มุ่งเน้นให้แผนงานตามหน้าที่พัฒนากลยุทธ์ขึ้นมา โดยอยู่ภายใต้กรอบของกลยุทธ์ระดับองค์การและกลยุทธ์ระดับธุรกิจ เช่น แผนการผลิต แผนการตลาด แผนการดำเนินงานทั่วไป แผนการด้านทรัพยากรบุคคล แผนการเงิน เป็นต้น

๔) การดำเนินกลยุทธ์ (Strategy Implementation)

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ คือกระบวนการที่ผู้บริหารแปลงกลยุทธ์และนโยบาย ไปสู่แผนการดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณ หรือวิธีการดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการนี้อาจจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภายในด้านวัฒนธรรม โครงสร้าง หรือระบบการบริหาร เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยทั่วไปจะประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ คือ

(๑) ขั้นตอนการกำหนดแผนและการจัดสรรทรัพยากร (Resources Allocation)

(๒) ขั้นตอนของการปรับโครงสร้างองค์การ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของการใช้กลยุทธ์และการใช้ทรัพยากร เป็นต้น

(๓) ขั้นตอนของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในส่วนของระบบและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เช่น เรื่องระบบข้อมูลข่าวสาร ระบบบริหารบุคคล (การให้การศึกษา การให้การอบรม การกระตุ้น ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การทำงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ) เป็นต้น

(๔) การกระจายกลยุทธ์ (Strategic Deployment) หากองค์การมีการสร้างวิสัยทัศน์ สร้างพันธกิจขึ้นมาแล้ว แต่ไม่ได้มีการดำเนินการก็จะทำให้เกิดการสูญเปล่า (Waste) ได้ เพราะแม้ว่าแผนเหล่านั้นจะเป็นแผนงานที่ถูกจัดทำมาอย่างดี ผ่านการระดมความคิดมาอย่างเข้มข้นเพียงใดก็ตาม หากไม่ลงมือปฏิบัติก็ย่อมไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมขึ้น

ความสำเร็จขององค์การนั้นเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ปฏิบัติ ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการมอบหมาย และกำหนดแนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติงาน สิ่งที่สำคัญในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างถ่องแท้

๕) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)

การควบคุมกลยุทธ์ เป็นหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นมักจะเกิดข้อผิดพลาดที่ต้องการการปรับปรุง เพื่อให้แน่ใจว่ากลยุทธ์นั้นจะก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ตรงตามแผนที่ได้ตั้งไว้

การตรวจสอบกลยุทธ์ (Strategic Control) จะมีการวัดผลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐาน โดยมาตรวัดการดำเนินงานที่เหมาะสมกับแต่ละองค์การ ซึ่งในแต่ละองค์การจะมาตรฐานและเกณฑ์การดำเนินงานของตนเอง ทั้งนี้การกำหนดมาตรฐานควรมีความระมัดระวังเพื่อให้สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการติดตาม ควบคุม และประเมินผลนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาดูแลแผนกลยุทธ์โดยเฉพาะ ซึ่งจะต้องมีบุคลากรที่มีความรับผิดชอบเต็มเวลาที่สามารถทุ่มเทให้กับการติดตามและประเมินผลได้อย่างเต็มที่ หน่วยงานนี้ควรอยู่กับฝ่ายวางแผนที่มีผู้บริหารในฝ่ายอยู่ในระดับผู้บริหารชั้นสูง อย่างไรก็ตามในการดำเนินกลยุทธ์นั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือที่ดีจากทุกฝ่ายตลอดเวลา จึงอาจมีความจำเป็นในการตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนกลยุทธ์ ที่ประกอบด้วยผู้แทนระดับบริหารจากฝ่ายต่างๆ ขึ้นร่วมด้วย

สรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Goal) ขององค์การในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงวางแผนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานตามพันธกิจ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการบริหารอย่างมีระบบอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์การ การวางแผนอย่างมีขั้นตอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เป็นเครื่องมือของนักบริหารในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์เน้นและให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic decision making) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับอนาคตในระยะยาวขององค์การ และคำนึงถึงความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การ

ตารางที่ ๒.๔ การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วราภรณ์ ผลประเสริฐ , (๒๕๕๓ หน้า ๒-๓๑).	การจัดการกลยุทธ์ยังคำนึงถึงความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การ (Stakeholders) และการจัดการเชิงกลยุทธ์ยังทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงประสานหน่วยต่างๆ ในองค์การให้สามารถบริหารจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การร่วมกัน การจัดการเชิงกลยุทธ์จะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสของความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การได้อย่างไรนั้นมีหลักสำคัญ ดังนี้ ๑) เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์การเป็นส่วนประกอบ และอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน ๒) เป็นเครื่องมือของนักบริหารในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ๓) โดยทั่วไป หมายถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Goal) ขององค์การในระยะสั้นและระยะยาว ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยพื้นฐาน ๕ ประการ (๑) การกำหนดทิศทาง (Direction Setting) (๒) การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) (๓) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) (๔) การดำเนินกลยุทธ์ (Strategy Implementation) (๕) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์

๒.๒.๑ ความหมายของความสมานฉันท์

ความสมานฉันท์ หมายถึง สภาพความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ที่อยู่ร่วมกัน เสมือนเป็นญาติพี่น้อง มีความห่วงใย เอื้ออาทรต่อกัน เมื่อมีปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้น ใช้วิธีการเสวนาพูดคุยเพื่อหาทางออกของปัญหาที่ขัดแย้งร่วมกันโดยไม่ใช้ความรุนแรง

สมานฉันท์ หมายถึง “ความพอใจร่วมกัน” หรือ “ความเห็นพ้องกัน” หมายถึงสภาพอันพึงปรารถนาที่จะเป็นพื้นฐานสำคัญไปสู่ความเจริญของงามของประเทศไทย ของสังคมไทย และของประชาชนชาวไทย “สมานฉันท์” เป็นได้ทั้ง “ผลลัพธ์” และ “วิธีการ” ถ้าเป็น “ผลลัพธ์” เราจะพูดว่า “ขอให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคมไทย” เป็นต้น แต่ถ้าพูดว่า “ขอให้เรามาสมานฉันท์กันเถิด” เรากำลังหมายถึงว่า ขอให้เรามา “ดำเนินการ” ในอันที่จะทำให้ความสมานฉันท์ขึ้น จะเกิดความ “สมานฉันท์” จริงแท้ได้ต้องมีทั้ง “กระบวนการ” ที่เห็นพ้องต้องกันและการบรรลุ “ผลลัพธ์” ที่เห็นพ้องต้องกัน โดยเป็นความเห็นพ้องต้องกันของ “ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด” การจะก้าวไปสู่สังคม

สมานฉันท์ได้ ต้องอาศัยปัจจัย ๓ ประการ คือ (๑) ระบบและโครงสร้างที่เอื้อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนา (๒) สังคมจะต้องมีจิตสำนึกและวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน และ (๓) จะต้องร่วมกันสร้างหรือนำกระบวนการหรือทักษะใหม่ๆ มาใช้ให้มากขึ้นเพราะ “การจะก้าวไปสู่สังคมสมานฉันท์ได้มีปัจจัยหลายประการที่ซับซ้อน” เช่น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ภาษา การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ และค่านิยมต่าง ๆ เป็นต้น^{๑๖}

สมานฉันท์ คือความถูกต้องลงตัวที่ทำให้ระบบทั้งหมดเคลื่อนไปได้อย่างมีคุณภาพ เช่น รถยนต์จะวิ่งไปได้เรียบร้อยต่อเมื่อส่วนประกอบทุกชิ้นมีความถูกต้อง และทำงานเชื่อมโยงกันอย่างลงตัว หรือมีความสมานฉันท์กันทั้งระบบ หรืออย่างร่างกายของเรามีเซลล์และอวัยวะอย่างสลับซับซ้อน ยิ่งกว่าระบบใดๆ แต่ทุกส่วนสมานฉันท์กัน เราจึงมีความเป็นปกติหรือสุขภาพดี ถ้าอวัยวะต่างๆ ขาดความสมานฉันท์ร่างกายของเราจะเสียคุณภาพ คือเจ็บป่วยหรือถึงตาย สังคมเป็นระบบที่ซับซ้อน ประกอบด้วยบุคคล องค์กร สถาบันอันหลากหลายสังคมจะเป็นปกติสุขได้ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งหมดมีความถูกต้องและเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างลงตัว นั่นคือมีความสมานฉันท์ในสังคม^{๑๗}

ความถูกต้องของบุคคล องค์กร สถาบัน และความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง คือปัจจัยแห่งความสมานฉันท์ ความถูกต้อง ประกอบด้วย (๑) คิดถูก ประกอบด้วย การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน คิดถึงส่วนรวมทั้งหมด คิดถึงความถูกต้องเป็นธรรม ไม่เบียดเบียนหรือทำร้ายผู้อื่น มีความกรุณาเป็นพื้นฐานของจิตใจ เป็นต้น (๒) พูดถูก ใช้สัมมาวาจา พูดความจริง มีปยวาจา ไม่ส่อเสียดยุยงให้เกลียดชังหรือแตกร้างกัน พูดถูกกาลเทศะ พูดแล้วเกิดประโยชน์ (๓) ทำถูก ไม่ฆ่า ไม่อุมฆ่า ไม่ทำร้าย ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง เช่น ในครอบครัว ในชุมชน ในหน่วยงาน ในสังคมเช่นมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมทางสังคม ถ้ามีความยุติธรรมและความเป็นธรรมทางสังคมแล้วสังคมจะมีความสมานฉันท์ และ(๔) สัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง สัมพันธ์อยู่ในกันและกัน เช่น ถ้าคิดไม่ถูกต้องก็พูด ไม่ถูกต้อง ทำไม่ถูกต้อง และสัมพันธ์กันไม่ถูกต้อง จะสัมพันธ์กันถูกต้องก็ต้องคิดถูก พูดถูก ทำถูก ความถูกต้องทั้ง ๔ ประการ ต้องสามัคคี

จากมุมมองของชาวบ้านในเรื่องความสมานฉันท์ พอจะประมวลภาพรวมประเด็นสำคัญได้แก่ (๑) การร่วมคิดร่วมทำ เปิดพื้นที่ให้กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน สังคม ได้มีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการการแก้ไขปัญหาของตนเอง (๒) การทำงานร่วมกันทำให้เกิดความเข้าใจ ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความสมานฉันท์ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากเวทีพูดคุย ต้องเริ่มต้นจากการทำ (๓) ความเห็นใจ เอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูล ผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าให้ได้รับการเอาใจใส่ ไม่กีดกันออก (๔) การมองไปข้างหน้า มองเป้าหมายที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทาง ที่ดีขึ้นร่วมกัน ไม่ยึดติดอยู่กับเรื่องเดิม ร่วมกันคิดค้นหาวิธีการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น และ (๕) การสร้างกติกา สร้างระบบร่วมกัน ระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การปรับระบบ กฎหมาย โครงสร้าง ให้เอื้อต่อการสร้างความสมานฉันท์^{๑๘}

^{๑๖} ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, “สมานฉันท์แท้จริงควรเป็นอย่างไร”, **มติชนรายวัน**, (๗ สิงหาคม ๒๕๔๙): ๗.

^{๑๗} ประเวศ วะสี, “ทุกคนเป็นนักสมานฉันท์”, **มติชนรายวัน**, (๑ เมษายน ๒๕๔๘) : ๑๐.

^{๑๘} สมสุข บุญญะบัญชา และพรณทิพย์ เพชรมาก, “สร้างความสมานฉันท์บนความขัดแย้งที่ซ่อนเร้น กรณีศึกษาโครงการบ้านมั่นคง และผู้ประสบภัยสึนามิ”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๔๘), หน้า ๘๗.

การทำงานของกระบวนการวิธีเชิงสมานฉันท์ทางเลือก ๔ วิธี ในการจัดการความขัดแย้ง (Four Options For Handling Conflict) โดยรวมถึงกระบวนการวิธีเชิงสมานฉันท์

ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการความขัดแย้งไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

ทางเลือกที่ ๑ เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่ายโดยฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียวเป็นผู้มีอำนาจ และใช้อำนาจนั้น ตัวอย่างในกรณีนี้ ได้แก่ การแก้ปัญหาความขัดแย้งบางกรณีระหว่างตำรวจกับอาชญากรโดยตำรวจแสดงอำนาจเพื่อหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของอาชญากร

ทางเลือกที่ ๒ เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยบุคคลที่สาม หรือฝ่ายที่สาม (X) ที่วางตัวเป็นกลางเป็นผู้มีอำนาจ และใช้อำนาจนั้นในการตัดสินชี้ขาดความถูกต้องของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ตัวอย่างในกรณีนี้ ได้แก่ การตัดสินคดีของศาลยุติธรรม หรืออนุญาโตตุลาการ

ทางเลือกที่ ๓ เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยบุคคลที่สามหรือฝ่ายที่สาม (X) ประสานการจัดการให้เกิดเวทีที่บุคคลทั้งสองฝ่ายซึ่งขัดแย้งกันได้มีการโอกาสพบปะกันเพื่อเจรจาแก้ไขปัญหความขัดแย้งกันเอง โดยทั้งสองฝ่ายเป็นผู้มีอำนาจ และใช้อำนาจในการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท ได้แก่ การใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ทางเลือกที่ ๔ เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยทั้งสองฝ่ายเป็นผู้มีอำนาจ และใช้อำนาจในการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทระหว่างกันและกัน โดยไม่มีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้องด้วย ตัวอย่างในกรณีนี้ ได้แก่ การแก้ไขปัญหความขัดแย้งเล็กๆน้อยๆ ระหว่างสามีภรรยา หรือเพื่อนฝูง^{๑๙}

สรุปได้ว่า ความสมานฉันท์ คือความพอใจร่วมกัน” หรือ “ความเห็นพ้องกัน” หมายถึงสภาพอันพึงปรารถนาที่จะเป็นพื้นฐานสำคัญไปสู่ความสามัคคี ประองตอง โดยต้องอาศัยปัจจัย ๓ ประการ คือ (๑) ระบบและโครงสร้างที่เอื้อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนา (๒) สังคมจะต้องมีจิตสำนึกและวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน และ (๓) จะต้องร่วมกันสร้างหรือนำกระบวนการหรือทักษะใหม่ๆ มาใช้ให้มากขึ้น และการทำงานของกระบวนการวิธีเชิงสมานฉันท์ทางเลือก มี ๔ วิธี คือ

๑) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่ายโดยฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียวเป็นผู้มีอำนาจและใช้

๒) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยบุคคลที่สาม

๓) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยบุคคลที่สามหรือฝ่ายที่สาม (X) ประสานการจัดการให้เกิดเวทีที่บุคคลทั้งสองฝ่ายซึ่งขัดแย้งกันมีโอกาสพบปะกันเพื่อเจรจาแก้ไขปัญหความขัดแย้งกันเอง

^{๑๙} Ron Claassen, Peace Making and Restorative Justice โครงการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรต่างประเทศเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ครั้งที่ ๑ เรื่อง Restorative Justice: Best Practices in Restorative Conference, (กรุงเทพมหานคร : กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และสำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, ๒๐๐๐).

๔) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยทั้งสองฝ่ายเป็นผู้มีอำนาจ และใช้อำนาจในการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทระหว่างกันและกัน โดยไม่มีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้องด้วย

ตารางที่ ๒.๕ ความหมายของความสมานฉันท์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, (๒๕๔๗ หน้า ๗).	สมานฉันท์ หมายถึง “ความพอใจร่วมกัน” หรือ “ความเห็นพ้องกัน” “สมานฉันท์” เป็นได้ทั้ง “ผลลัพธ์” และ “วิธีการ” ถ้าเป็น “ผลลัพธ์” เราจะพูดว่า “ขอให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคมไทย” เป็นต้น สังคมสมานฉันท์ ต้องอาศัยปัจจัย ๓ ประการ คือ (๑) ระบบและโครงสร้างที่สำคัญในการพัฒนา (๒) สังคมต้องมีจิตสำนึกและวัฒนธรรมที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน (๓) จะต้องร่วมกันสร้าง หรือนำกระบวนการหรือทักษะใหม่ๆ มาใช้
ประเวศ วะสี , (๒๕๔๘ หน้า ๑๐).	สมานฉันท์ คือความถูกต้องลงตัวที่ทำให้ระบบทั้งหมดเคลื่อนไปได้ หรือมีความสมานฉันท์กันทั้งระบบ สถาบันอันหลากหลายสังคมจะเป็นปกติสุขได้ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งหมดมีความถูกต้องและเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างลงตัว ความถูกต้องลงตัวที่ทำให้ระบบทั้งหมดเคลื่อนไปได้โดยมีดุลยภาพ ประกอบด้วย (๑) คิดถูก (๒) พูดถูก (๓) ทำถูก
สมสุข บุญยะปัญญา และ พรพนทิพย์ เพชรมาก, (๒๕๔๘ หน้า ๘๗).	จากมุมมองของชาวบ้านในเรื่องความสมานฉันท์ พอจะประมวลภาพรวมประเด็นสำคัญ ได้แก่ ๑) ความถูกต้องของบุคคล องค์กร สถาบัน และความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง คือปัจจัย แห่งความสมานฉันท์ ๒) ความถูกต้องของบุคคล องค์กร สถาบัน และความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง
Ron Claassen, (1998 PP.256).	การทำงานของกระบวนการวิธีเชิงสมานฉันท์ทางเลือก มี ๔ วิธี คือ ๑) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียวเป็นผู้มี อำนาจและใช้ ๒) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยบุคคลที่สาม ๓) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยบุคคลที่สามหรือฝ่ายที่สาม ประสานการจัดการให้เกิดเวทีที่บุคคลทั้งสองฝ่ายซึ่งขัดแย้งกันมีโอกาสพบปะกัน เพื่อเจรจาแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งกันเอง ๔) เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยทั้งสองฝ่ายเป็นผู้มีอำนาจ และใช้อำนาจในการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทระหว่างกันและกัน โดยไม่มีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้องด้วย

๒.๒.๒ กระบวนการสร้างความสมานฉันท์

การสร้างความสมานฉันท์ ต้องเริ่มที่ให้อภัย ไม่คิดว่าเป็นศัตรู มีปมมาจากต่อกัน ไม่พูดร้ายด้วยอารมณ์ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และการวางตัวให้เหมาะสม เคารพผู้ใหญ่ และรู้จักผ่อนปรน^{๒๐}

การสร้างความสมานฉันท์ ด้วยการที่เราสามารถนำความสงบสันติมาสู่สังคมได้ด้วยการสร้างสันติภาวะในใจของเรา และโน้มนำหลักคำสอนของพุทธองค์เกี่ยวกับ ๖ วิธีแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนสมานฉันท์มาใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปรับใช้ได้ในครอบครัว ที่ทำงาน สังคม และประเทศชาติของเรา ดังนี้

๑) ตระหนักว่าเราอยู่ร่วมในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน เราอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกัน ในสังฆะแห่งการปฏิบัติ หรือเรียกได้ว่า พุทธบริษัท ๔ ประกอบด้วย พระภิกษุ พระภิกษุณี ขรวาสหญิง ขรวาสชาย แต่เราสามารถมีวิถีชีวิตร่วมกันได้ เราอยู่ใต้หลังคาแห่งอุดมคติเดียวกัน ในปัจจุบันคนไทยทุกคนล้วนอยากให้ประเทศมีความสงบสันติ ในสถานการณ์เช่นนี้ทำให้ทุกคนรู้สึกเหมือนนั่งอยู่บนฐานไฟร้อน และอยากให้สถานการณ์สงบเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ นี่คือความหมายที่หนึ่งของการมีสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ถ้ามองให้กว้างไปกว่านั้น เราอยู่บนพื้นโลกเดียวกัน อยู่ใต้หลังคาเดียวแผ่นฟ้าเดียวกัน สถานการณ์โลกร้อนที่เราประสบอยู่ไม่ใช่ปัญหาของใครคนใดคนหนึ่ง ทัวทุกคนแห่งล้วนได้รับผลกระทบ และทุกคนในแต่ละประเทศต่างมีความรับผิดชอบในการดูแลภาวะโลกร้อน

๒) แลกเปลี่ยนสิ่งของ สิ่งที่เป็นอย่างเท่าเทียมกัน ในการดำรงชีวิตเราจำเป็นต้องมีปัจจัยสี่ และเด็กๆ ทุกคนต้องการได้รับการศึกษา ในสังคมปัจจุบันเราเห็นคนที่มั่งคั่ง และยากจน แต่ไม่ควรมีคนยากจนไม่มีอาหารรับประทาน ในขณะที่บางคนทิ้งขว้างอาหารเหล่านั้นลูกของคนมีฐานะอาจมีโอกาสนในการศึกษามาก แต่คนทั่วไปก็ควรได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยเช่นกัน หากคนในสังคมไม่ได้รับพื้นฐานเหล่านี้ พวกเขาย่อมเป็นทุกข์ เราจึงไม่ควรแบ่งแยกคนรวยและคนจน แต่มองว่าทุกคนเป็นสมาชิกของสังคม ทุกคนควรได้รับปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้มีชีวิตอยู่ได้

๓) เคารพกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน กฎในการอยู่ร่วมกันช่วยให้คนในสังคม อยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย เช่น ขับรถเมื่อพบไฟแดงต้องหยุด หากเราทุกคนฝึกปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว เราจะไม่มีการคอร์รัปชั่น การฉ้อราษฎร์บังหลวง และทุกคนควรมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง

๔) การใช้วาจาแห่งความรักความเมตตา มีคำกล่าวว่า “คำพูดเป็นสิ่งที่ไม่ต้องหาซื้อ เราต้องใช้คำพูดอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่เป็นการทำร้ายใคร” คำพูดนี้พูดง่ายแต่ทำยาก เพราะคำพูดล้วนมาจากความคิดเห็น หลายครั้งเราพูดโดยไม่มีความตระหนักรู้ซึ่งสร้างความทุกข์ให้กับตัวเราเอง และผู้อื่น

๕) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีต่อกันและกัน เมื่อมองไปในปรากฏการณ์ใด ปรากฏการณ์หนึ่ง คนสองคนอาจเห็นไม่เหมือนกัน เช่น ในวันที่ฝนตก เราอาจไม่พอใจเพราะเราต้องการออกไปข้างนอก ในขณะที่ชาวสวนที่รอเวลาฝนตกอย่างความสุข หรือภายในจิตใจ เราก็ก

^{๒๐} พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), “สมานฉันท์ : ทางออกของความขัดแย้งในสังคมไทย”. (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), (อัดสำเนา).

สามารถมีความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไปได้มาก จะเห็นได้ว่าในตัวบุคคลเพียงคนเดียวสามารถมีทัศนคติ และความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไปได้ การอยู่ร่วมกันในสังคมย่อมมีความคิด ที่ต่างกัน ฉะนั้น การแลกเปลี่ยนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

๖) การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น การไม่บังคับข่มขู่ให้ผู้อื่นคิดตามเรา และมีการตัดสินใจร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยทุกเสียงควรได้รับฟัง และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยน บางความเห็นสามารถพูดคุยในเวลาไม่นาน บางความเห็นจำเป็นต้องพูดคุยกันหลายเดือน เมื่อเราสามารถฟังความเห็น และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยน เมื่อมีการตัดสินใจเกิดขึ้น คนที่มีความคิดเห็นต่างไป ย่อมมีความสุข เพราะได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังความเห็นของผู้อื่น

สรุปมุมมองของชาวบ้านในเรื่องความสมานฉันท์ มองภาพรวมประเด็นสำคัญ ได้แก่

๑) การร่วมคิดร่วมทำ เปิดพื้นที่ให้กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน สังคม ได้มีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการการแก้ไขปัญหาของตนเอง

๒) การทำงานร่วมกันทำให้เกิดความเข้าใจ ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความสมานฉันท์ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากเวทีพูดคุย ต้องเริ่มต้นจากการทำ

๓) ความเห็นใจ เอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูล ผู้ที่ด้อยโอกาสมากกว่า อ่อนแอ ให้ได้รับการเอาใจใส่ ไม่กีดกันออก

๔) การมองไปข้างหน้า มองเป้าหมายที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นร่วมกัน ไม่ยึดติดอยู่กับเรื่องเดิม ๆ ร่วมกันคิดค้นหาวิธีการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น

๕) การสร้างกติกา สร้างระบบร่วมกัน ระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การปรับระบบ กฎหมาย โครงสร้าง ให้เอื้อต่อการสร้างความสมานฉันท์^{๒๑}

อำนาจในการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทระหว่างกัน ตัวอย่างในกรณีนี้ ได้แก่ การใช้ “แนวทางสร้างความสมานฉันท์”^{๒๒} ในประเทศที่มีความขัดแย้ง หรือมีความไม่สงบที่มีความรุนแรง ซึ่งแนวทางในการสร้างความสมานฉันท์จะประกอบด้วย

๑) ความไว้วางใจ การสร้างเสถียรภาพ (trust) หมายถึง การทำให้มั่นคง การทำให้เท่าเทียม การทำให้พอใจ ด้วยการให้ความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน จากการปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ

๒) หลักความจริง (truth) หมายถึง การเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งข้อมูล ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งได้รับรู้ข้อมูล และสามารถตรวจสอบอย่างละเอียดว่ามีมูลเหตุอันใดที่นำไปสู่ความขัดแย้ง

๓) ความยุติธรรม (justice) หมายถึง การใช้กระบวนการยุติธรรมเข้าไปมีส่วนช่วยในสร้างความสมานฉันท์ การบังคับใช้กฎหมายจากภาครัฐเพื่อป้องกันความรุนแรงจะต้องเป็นไปอย่างเข้มงวด

^{๒๑} สมสุข บุญญะบัญชา และพรพนทิพย์ เพชรมาก, “สร้างความสมานฉันท์บนความขัดแย้งที่ซ่อนเร้นกรณีศึกษาโครงการบ้านมั่นคงและผู้ประสบภัยสึนามิ”, (ออนไลน์), แหล่งที่มา: http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2013/07/YE2005_2_03.pdf (๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙).

^{๒๒} องค์การเพื่อพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ, องค์การเพื่อเศรษฐกิจ, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๙), หน้า ๓.

๔) การเยียวยา (healing) หมายถึง การบรรเทา การชดเชย หรือการทดแทน ให้แก่ผู้ได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจจากความรุนแรง หรือความไม่สงบ โดยเฉพาะการเยียวยาทางสังคมจิตวิทยา ทั้งตัวบุคคลและสังคมทั้งระบบ

สรุปได้ว่า แนวทางการสร้างความสมานฉันท์ สภาพความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ที่อยู่ร่วมกัน เสมือนเป็นญาติพี่น้อง มีความห่วงใย เอื้ออาทรต่อกัน เมื่อมีปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้น ใช้วิธีการเสวนาพูดคุยเพื่อหาทางออกของปัญหาที่ขัดแย้งร่วมกันโดยไม่ใช้ความรุนแรง โดยนำวิธีการต่างๆ ดังนี้

๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน

๒) การสร้างสันติวัฒนธรรม หมายถึง แบบแผน ประเพณีหรือวิถีชีวิตที่ปฏิเสธ ความรุนแรงทุกชนิด โดยเน้นความเอื้ออาทร ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความคิดเชิงบวก การสาน เสวนา หรือหันหน้ามาพูดคุยกัน และตระหนักถึงคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อให้เกิด ความสมานฉันท์

๓) การสื่อสารอย่างการุณยสาร หมายถึง การสื่อสารด้วยความรัก ความเข้าใจ การไม่มีความอคติต่อกัน มีความหวังดีที่ต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข เป็นการสื่อสารที่ เปี่ยมด้วยความกรุณา และมีความรู้ด้านจิตวิทยาเชิงพุทธประกอบในการสื่อสาร โดยชี้ให้เห็น ถึงความสัมพันธ์ที่แยกส่วนออกจากกันไม่ได้ในกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างสันติภาพ การเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งข้อมูล ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งได้รับรู้ข้อมูล และสามารถตรวจสอบอย่างละเอียดว่ามีมูลเหตุอันใดที่นำไปสู่ความขัดแย้ง

๔) ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หมายถึง การใช้กระบวนการยุติธรรมเข้าไปมีส่วนช่วยในสร้างความสมานฉันท์ การบังคับใช้กฎหมายจากภาครัฐเพื่อป้องกันความรุนแรงจะต้องเป็นไปอย่างเข้มงวด ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทและความขัดแย้งได้มีส่วนร่วม ในการแสวงหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาารวมกัน โดยทำให้ผู้เสียหายมีโอกาสได้รับการเยียวยา และ ผู้กระทำผิดมีโอกาสแก้ไขความผิดพลาดที่ตนเองได้กระทำ อันมีเป้าหมายสุดท้ายไปสู่การสร้าง ความสมานฉันท์ในสังคม

ตารางที่ ๒.๖ กระบวนการสร้างความสมานฉันท์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรม กิตติวงศ์, (๒๕๔๙ หน้า ๑-๒).	การสร้างความสมานฉันท์ ๑) ต้องเริ่มที่การให้อภัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ๒) การวางตัวให้เหมาะสม เคารพผู้ใหญ่ และรู้จักผ่อนปรน
สมสุข บุญยะปัญญา และพรพนทิพย์ เพชรมาก, (๒๕๔๙ หน้า ๓).	การสร้างความสมานฉันท์ ด้วยการสร้างสันติภาวะในใจของเรา และโน้มนำหลักคำสอนของพุทธองค์เกี่ยวกับ ๖ วิธีแห่งการอยู่ร่วมกัน ๑) ตระหนักว่าเราอยู่ร่วมในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ๒) แลกเปลี่ยนสิ่งของ สิ่งที่เป็นอย่างเท่าเทียมกัน ๓) เคารพกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน

ตารางที่ ๒.๖ กระบวนการสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
	๔) การใช้วาจาแห่งความรักความเมตตา ๕) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีต่อกันและกัน ๖) การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
องค์การเพื่อพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ, (๒๕๔๙ หน้า ๓).	แนวทางในการสร้างความสมานฉันท์จะประกอบด้วย ๑) ความไว้วางใจ การสร้างเสถียรภาพ (trust) ๒) หลักความจริง (truth) ๓) ความยุติธรรม (justice) ๔) การเยียวยา (healing)

๒.๒.๓ กระบวนการความยุติธรรมเชิงความสมานฉันท์

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๒๓} หมายถึงถึงโครงการ กระบวนการและกระบวนการวิธีที่ดำเนินการตามหลักการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ที่มีวิธีการตอบสนองความขัดแย้ง พฤติกรรมไม่พึงประสงค์และอาชญากรรมโดยตระหนักถึงการเยียวยาความเสียหายทั้งทางร่างกาย และความสัมพันธ์ให้มากที่สุด พร้อมทั้งสร้างแผนความรับผิดชอบหรือข้อตกลงที่จะป้องกันไม่ให้ เกิดสถานการณ์เช่นเดียวกันนั้นขึ้นอีก หรือกล่าวได้ว่า โครงการในลักษณะนี้ว่าหมายถึงการอำนวยความสะดวกที่ต้องการทำให้ทุกฝ่ายซึ่งได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมมีโอกาสกลับคืนสู่สภาพดี เช่นเดิม อันเป็นการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้าย

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๒๔} หรือ Restorative Justice (RJ) เป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่มุ่งนำมาใช้เสริมกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักที่ใช้ในปัจจุบันให้คล่องตัวยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงผู้เสียหายที่แท้จริง ปรับเปลี่ยนปรัชญาวิธีคิดและการมองปัญหา โดยมองว่าการกระทำความผิดทางอาญาเป็นการทำลายสัมพันธ์ภาพที่ดี ระหว่างบุคคลและความสมานฉันท์ในสังคม (จากเดิมที่มองว่าเป็นการกระทำละเมิดต่อรัฐ) และมองว่าการกระทำความผิดทางอาญาก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายที่จำต้องมีการเยียวยา หรือฟื้นฟู (เดิมมองว่าเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย) ทั้งเป็นการนำวิธีการประนีประนอม ที่มีมาแต่ดั้งเดิมมากลั่นกรองเป็นแนวคิด และใช้ทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวสันติวิธี (Peacemaking Criminology) ภายใต้กระบวนการที่ศรัทธาไม่ใช้ความรุนแรง (Non-Violence Paradigm) ที่สังคมโลกพัฒนาขึ้นเพื่อ สร้างสมดุลกับความรุนแรงและความขัดแย้งในสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการนำทฤษฎีมาอธิบายวิธีการหรือหลักปฏิบัติที่ใช้ในอดีต เพื่อประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันนั่นเอง

^{๒๓} จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ : การคืน “อำนาจ” แก่เหยื่ออาชญากรรมและชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๘), หน้า ๓๕.

^{๒๔} นิติธร วงศ์ยืน, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ด้วยวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัว : หลักการสำคัญโดยย่อและข้อคิดเห็นบางประการ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.elib.coj.go.th/> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๘].

การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๒๕} หมายถึง การบรรเทาความเสียหายแก่เหยื่อ อาชญากรรมให้กลับสู่สภาพดีดังเดิม ทำให้เหยื่อเป็นศูนย์กลางของกระบวนการยุติธรรม ขณะเดียวกัน ก็บูรณาการผู้กระทำผิดและสังคมเข้าด้วยกัน โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นประการแรก คือ การบรรเทา ความเสียหายแก่เหยื่อ ซึ่งหมายถึงการที่เหยื่อได้รับการชดเชยทดแทนมูลค่าของทรัพย์สินที่เสียหาย รวมทั้งความเสียหายส่วนบุคคลอื่นๆกลับคืน ซึ่งโดยรวมแล้วหมายถึง การเยียวยาสมานฉันท์ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้กลับคืนมาอีกครั้ง ได้แก่ความรู้สึกของเหยื่อที่ถูกโจรกรรมบ้านเรือน ทรัพย์สินจะต้องทุกข์ทรมานเมื่อความเป็นส่วนตัวถูกล่วงละเมิดและรู้สึกไม่ปลอดภัย และเมื่อครั้งหนึ่ง ของผู้คนถูกทิ้งให้รู้สึกวุ่นวายตลึงตลึงสภาพพื้นฐานไป

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๒๖} (restorative justice practice) เป็นวิธีการที่ อยู่ในกระบวนทัศน์ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (restorative justice paradigm) ซึ่งเป็นหลัก สากล วิธีการภายใต้กระบวนทัศน์นี้ สามารถทำได้ทั้งเรื่องการระงับข้อพิพาท การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ ผิด และการป้องกันอาชญากรรมแบบยุติธรรมชุมชน แต่ไม่ว่าจะเป็นวิธีการที่ทำการใด หรือใช้ รูปแบบใดก็ตาม ประเด็นสำคัญคือวิธีการหรือรูปแบบนั้นๆ ต้องตั้งอยู่บนหลักการต่อไปนี้

๑) ความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรที่มนุษย์พึงมีต่อกัน ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จะใช้ได้ และใช้ได้ดี เมื่อผู้ใช้มีความคิดในเชิงบวก มุ่งที่จะแก้ไข และ/หรือ ป้องกันปัญหา ด้วยการใช้ สติและปัญญา ด้วยความมีเมตตา ความเอื้ออาทรต่อกัน

๒) การยอมรับอย่างให้เกียรติ (respect) ของความแตกต่างหลากหลาย การดำเนินการ ภายใต้กระบวนทัศน์ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด และเพื่อการใดก็ตาม ดำเนินการอย่างให้เกียรติและยอมรับในความแตกต่างของมนุษย์ ทั้งในฐานะที่เป็นปัจเจก และความ แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ชนพันธุ์ และถิ่นที่อยู่ตามภูมิศาสตร์ เรื่องนี้เป็นเรื่องเดียวกันกับหลัก ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกัน และหลักประชาธิปไตย

๓) หลักประชาธิปไตย การหาทางแก้ปัญหา การระงับความขัดแย้ง การจัดกิจกรรมเพื่อ ป้องกันปัญหาอาชญากรรม/ปัญหาสังคม ต้องยึดหลักประชาธิปไตยที่ฟังเสียงส่วนมากและไม่ละเลย เสียงส่วนน้อย ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหลักการนี้ในกระบวนทัศน์ความยุติธรรม เชิงสมานฉันท์คือ การระงับข้อพิพาทของชาวเมารีที่เรารู้จักกันดีในชื่อ “การประชุมกลุ่มครอบครัว” (family group conferencing) ประเด็นที่น่าสนใจและน่าศึกษาคือ มีอะไรในวิถีชีวิตของชาวเมารีที่ ทำให้การระงับข้อพิพาทของเขาได้รับความสนใจและยอมรับกันว่าเป็นวิธีการในวิถีทางความยุติธรรม เชิงสมานฉันท์ในสังคมเมารีนั่น การปรึกษา, การขอความเห็น (consultation) เป็นเรื่องที่สำคัญ ลำดับต้นๆของแวดวงชาวเมารี แนวคิดเรื่องนี้คือการฟังเสียงทุกเสียงและฟังความในใจของคนทุก คน ในวิถีชีวิตของชาวเมารี การที่ผู้คนมารวมตัวกันเพื่อแสดงความเห็นหรืออภิปรายเรื่องราวหรือ

^{๒๕} Braithwaite, John. “Restorative Justice.” *The Handbook of Crime & Punishment* (London : The Macmillan Press, 1978), pp. 323-344.

^{๒๖} อังคณา บุญสิทธิ, ดร., *ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่นไทย*, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://sites.google.com> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๘].

ประเด็นต่างๆ การที่ผู้คนเหล่านั้นได้บอกกล่าวแ่งคิดหรือมุมมองของตนในการแก้ปัญหาต่างๆ ถือเป็น การสร้างเกียรติยศและศักดิ์ศรีให้แก่ตนเอง

กระบวนการยุติธรรมทางเลือก^{๒๗} ที่ใช้จัดการกับความขัดแย้งอาชญากรรม (บาง ประเภท) และการกระทำผิดด้วยกระบวนการวิธีการที่คำนึงถึงการชดใช้เยียวยาผู้เสียหาย เรียกร้องความ สำนึกผิดและความรับผิดชอบของผู้กระทำผิด และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมุ่ง หมายให้เกิดผลลัพธ์แห่งความสมานฉันท์ของสังคม โดยภารกิจหลักของระบบยุติธรรมชุมชนมีจำนวน ๔ ขั้นตอน ตามลำดับ คือ

๑) การป้องกันและควบคุมอาชญากรรม (Crime control and prevention) หมายถึง การกระทำเชิงรุกใดๆ ที่เป็นการยับยั้งหรือชะลอเวลาสถานการณ์มิให้นำไปสู่การเกิดความขัดแย้งหรือ ข้อพิพาทหรืออาชญากรรม และการกระทำผิดเกิดขึ้น ด้วยการควบคุม จัดระเบียบชุมชน ให้ความรู้ และการป้องกันก่อนเกิดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุคคล เวลาสถานที่ ทั้งที่เป็นกลุ่มเสี่ยงในการ กระทำผิด และกลุ่มเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในชุมชน

๒) การจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice and conflict management) หมายถึง การทำให้ความขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในชุมชนยุติธรรมบรรเทา ความรุนแรงลงด้วยการประสานงาน ดำเนินการเอง หรือส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคนในชุมชน เป็นผู้ดำเนินการตามรูปแบบวิธีการเชิงสมานฉันท์หรือวิธีการที่ไม่ใช้ความรุนแรง

๓) การเยียวยาและเสริมพลัง (Community and victim empowerment) หมายถึง การลดและเยียวยาความเสียหายหรือความรุนแรงที่เกิดจากความขัดแย้งหรือข้อพิพาทหรือ อาชญากรรมหรือการกระทำผิด และเสริมพลังเหยื่ออาชญากรรมด้วยการจัดบริการที่จำเป็น เพื่อ สนับสนุนให้กำลังใจ

๔) การรับรู้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่ชุมชน (Reintegration) หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขนิสัยความประพฤติและจิตใจของผู้กระทำผิดกลุ่มที่ได้รับโอกาสหันเหออกจาก กระบวนการยุติธรรมหลัก มาใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือก เพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ ได้ตามความเหมาะสมในชุมชน และไม่หันกลับไปกระทำความผิดอีก

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๒๘} ในกระบวนการยุติธรรมไทย จำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนบทบาทของรัฐและของกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักในปัจจุบัน รวมทั้งบทบาทของ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมบางประการ ดังนี้

ประการแรก ลดทอนบทบาทของรัฐในการเข้าไปจัดการชุมชนโดยยึดถือกฎหมายเกณฑ์อัน เดียวกันอย่างตายตัว เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่ต้องการสร้างหรือนำเกณฑ์ มาตรฐานใดๆมาใช้กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

^{๒๗} จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, “กระบวนการความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์: ทางเลือกในการยุติข้อขัดแย้ง ทางอาญาสำหรับสังคมไทย”, **ดุลพາห**, ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม, ๒๕๔๗) : ๒๖-๒๙.

^{๒๘} กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, **ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ : หลักการและแนวคิด**, (กรุงเทพมหานคร : ทางเลือกใหม่สำหรับกระบวนการยุติธรรมไทย, ๒๕๔๕), (อัสสัณ).

ประการที่สอง บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมควรปรับบทบาทเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุน เป็นพี่เลี้ยงและผู้รักษากติกาของกระบวนการวิธีรวมทั้งรักษาหลักการแห่งสิทธิมนุษยชนแทนการเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดด้วยตนเองทุกขั้นตอน

ประการที่สาม การควบคุมให้เกิดความเสมอภาคเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องใช้ความพยายามอดทนทำให้เกิดขึ้นและดำเนินไปท่ามกลางมุมมองที่แตกต่างกันและวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายในแต่ละชุมชน

ประการที่สี่ ในกระบวนการเชิงสมานฉันท์ ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นโดยตรงเป็นเป้าหมายศูนย์กลางที่สำคัญ ไม่ใช่ความเหมือนกันหรือเท่าเทียมกันของโทษที่ผู้กระทำผิดทุกคนต้องได้รับเมื่อกระทำผิดเช่นเดียวกันนั้น

ประการที่ห้า ต้องมองข้ามกระบวนการของรัฐตามกฎหมายบางประการ ไปสู่ความเชื่อที่ว่าความเป็นธรรมนั้นเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มที่ลงตัวระหว่างเหยื่อ-ผู้กระทำผิด-ชุมชนหนึ่งๆ และไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่ามีความเท่าเทียมเสมอภาคกันในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่หรือเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชุมชนแล้วจะเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งเรื่องนี้เทียบเคียงได้กับวิธีการต่อรองคำรับสารภาพของกระบวนการยุติธรรมตามธรรมเนียมที่ผู้กระทำผิดเช่นเดียวกันอาจไม่ได้รับผลที่ตามมาและบริการต่างๆเช่นเดียวกันทุกประการ ประการที่หก ผู้สนับสนุนการใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์เองก็ต้องไม่ไปคาดหวังว่าความผิดที่เกิดขึ้นและใช้วิธีการนี้จะต้องสามารถจัดการให้เบ็ดเสร็จจบสิ้นลงในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เท่านั้น เพราะบางกรณีที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ หรือเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะต่อต้านสังคมอย่างร้ายแรงก็ไม่สมควรถูกปล่อยทิ้งให้ลอยนวลอยู่ในชุมชนนั้นๆ เช่นกัน นอกจากนี้เหยื่อบางคนยังหวาดกลัวต่อการที่จะเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิด และชุมชนบางแห่งก็ยังมีวิธีการบำบัดรักษาและแก้ไขฟื้นฟูไม่เพียงพอแก่การจัดการกับผู้กระทำผิด แต่จุดเด่นของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ยังคงเชื่อว่าบทบาทและความรับผิดชอบควรปรับเปลี่ยนเคลื่อนที่ไปจากเดิมสู่ชุมชนเพื่อสร้างความสมดุลทางอำนาจในการจัดการกับอาชญากรรมให้เกิดขึ้นโดยเฉพาะกรณีที่เป็นความผิดไม่ร้ายแรงประการที่เจ็ด เมื่อสังคมและกระบวนการยุติธรรมเริ่มตระหนักว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็น “กระบวนการยุติธรรมทางเลือก” ที่น่าสนใจและพร้อมที่จะทดลองนำมาใช้ เมื่อนั้นจะพบว่ารายละเอียดของการใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์ในเรื่องประเภทคดี การแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ช่องทางของการดำเนินกระบวนการ ฯลฯ จะเป็นเรื่องที่สามารถสร้างขึ้น และดัดแปลงให้เหมาะสมกับสังคมไทยได้เนื่องจากเป็นวิธีการที่เคยใช้อยู่ในอดีตกาลและยังปรากฏให้เห็นในบางท้องถิ่นในปัจจุบัน

ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๒๙} เป็นการมองปัญหาอาชญากรรมเดิมด้วยมุมมองใหม่ โดยมองว่าอาชญากรรมหรือความขัดแย้งเป็นการกระทำที่ละเมิด “สัมพันธภาพส่วนบุคคล” อันดับแรกและละเมิด “กฎหมาย” ตามมา การแก้ไขปัญหาก็ต้องฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างบุคคลก่อนและรับการลงโทษตามกฎหมายตามมา โดยมีหลักการ คือ

^{๒๙} จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. ทบทวนการจัดกระบวนการงานศาลยุติธรรมไทยในบริบทของแนวโน้มอาชญากรรมยุคโลกาภิวัตน์, (คณะรัฐศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๗๑.

๑) เปลี่ยนมุมมองจากการมุ่งที่ข้อกฎหมายเป็นสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นอันดับแรก โดยหาข้อเท็จจริงว่า การกระทำผิดที่เกิดขึ้นทำลายสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างไร

๒) เน้นที่ “ความเสียหาย” ที่เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย โดยต้องกำหนดให้ชัดว่ามีความเสียหายใด เกิดขึ้นบ้างและกับใคร (เหยื่ออาชญากรรม-ตัวเอง-พ่อแม่-โรงเรียน-ชุมชน ฯลฯ)

๓) ใครจะต้องเป็นผู้ชดใช้และอย่างไร โดยให้ผู้กระทำผิดระบุการชดใช้และวิธีการเยียวยา สรุปได้ว่ากระบวนการความยุติธรรมเชิงความสมานฉันท์ หมายถึง โครงการ กระบวนการ และกระบวนการวิธีที่ดำเนินการตามหลักการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นกระบวนการ ยุติธรรมทางเลือกที่มุ่งนำมาใช้เสริมกระบวนการยุติธรรม เป็นการนำวิธีการประนีประนอม และใช้ ทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวสันติวิธี (Peacemaking Criminology) ภายใต้กระบวนการที่เน้นการใช้ความ รุนแรง (Non-Violence Paradigm เพื่อสร้างสมดุลกับความรุนแรงและความขัดแย้งในสังคม ตั้งอยู่ บนหลักการ (๑) ความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร (๒) การยอมรับอย่างให้เกียรติ (respect) ของ ความแตกต่างของมนุษย์ ทั้งในฐานะที่เป็นปัจเจก และความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ และถิ่นที่อยู่ตามภูมิศาสตร์ (๓) หลักประชาธิปไตย การหาทางแก้ปัญหา การระงับความขัดแย้ง การ จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม/ปัญหาสังคม ต้องยึดหลักประชาธิปไตย ให้ความสำคัญต่อ การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภารกิจหลักของระบบยุติธรรมชุมชนมีจำนวน ๔ ขั้นตอน คือ

- ๑) การป้องกันและควบคุมอาชญากรรม
- ๒) การจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์
- ๓) การเยียวยาและเสริมพลัง
- ๔) การรับรู้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่ชุมชน

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในกระบวนการยุติธรรมไทย ต้องปรับเปลี่ยนบทบาท ของรัฐ บุคลากร และของกระบวนการยุติธรรม รัฐต้องลดบทบาท บุคลากรเป็นเพียงผู้ให้การ สนับสนุนเป็นพี่เลี้ยง ควบคุมให้เกิดความเสมอภาค ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเป็น เป้าหมายศูนย์กลางที่สำคัญ ต้องมองข้ามกระบวนการของรัฐตามกฎหมายบางประการ ไปสู่ความเชื่อ ที่ว่าความเป็นธรรมนั้นเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่ามีความเท่าเทียมเสมอภาคกันในหมู่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้สนับสนุนการใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์เองก็ต้องไม่ไปคาดหวังว่าความผิดที่เกิดขึ้นและ ใช้วิธีการนี้จะต้องสามารถจัดการให้เบ็ดเสร็จจบสิ้นลงในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เท่านั้น กระบวนการยุติธรรมทางเลือก เป็นเรื่องที่สามารถสร้างขึ้น และดัดแปลงให้เหมาะสมกับสังคมไทยได้

ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นการมองปัญหาอาชญากรรมเดิมด้วยมุมมองใหม่ มองว่า อาชญากรรมหรือความขัดแย้งเป็นการกระทำที่ละเมิดสัมพันธภาพส่วนบุคคล โดยมีหลักการ คือ

- ๑) เปลี่ยนมุมมองจากการมุ่งที่ข้อกฎหมายเป็นสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอันดับแรก
- ๒) เน้นที่ “ความเสียหาย” ที่เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย
- ๓) ให้ผู้กระทำผิดระบุการชดใช้และวิธีการเยียวยา

ตารางที่ ๒.๗ กระบวนการยุติธรรมเชิงความสมานฉันท์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, (๒๕๔๓ หน้า ๗๑).	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ๑) หมายรวมถึง โครงการ กระบวนการและกระบวนการวิธีที่ดำเนินการตามหลักการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ๒) ต้องการทำให้ทุกฝ่ายซึ่งได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมมีโอกาสกลับคืนสู่สภาพดี
นิติธร วงศ์ยืน, (๒๕๕๓ หน้า ๒๙).	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ๑) เป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่มุ่งนำมาใช้เสริมกระบวนการยุติธรรม กระแสหลักที่ใช้ในปัจจุบัน ให้คล่องตัวยิ่งขึ้น ๒) โดยใช้ทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวสันติวิธี (Peacemaking Criminology) ๓) ภายใต้อกระบวนทัศน์การใช้ความรุนแรง (Non-Violence Paradigm)
Braithwaite, John, (1978 PP.323-344).	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ๑) หมายถึง การบรรเทาความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรมให้กลับสู่สภาพดีดังเดิม ๒) เหยื่อได้รับการชดเชยทดแทน เยียวยาความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้กลับคืนมาอีกครั้ง
อังคณา บุญสิทธิ,ดร., ๒๕๕๘ หน้า ๒๙-๓๐).	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นวิธีการที่อยู่ในกระบวนการทัศนคติความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (restorative justice paradigm) ซึ่งเป็นหลักสากล ตั้งอยู่บนหลักการต่อไปนี้ ๑) ความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรที่มนุษย์พึงมีต่อกัน ๒) การยอมรับอย่างให้เกียรติ (respect) ๓) หลักประชาธิปไตย
จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, (๒๕๕๓ หน้า ๓๑).	กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การกิจหลักของระบบยุติธรรมชุมชน มีจำนวน ๔ ขั้นตอน คือ ๑) การป้องกันและควบคุมอาชญากรรม ๒) การจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ ๓) การเยียวยาและเสริมพลัง ๔) การรับรู้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่ชุมชน
กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, (๒๕๕๐ หน้า ๒๙-๓๐).	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของรัฐ บทบาทของบุคลากร และของกระบวนการยุติธรรม ดังนี้ ๑) ลดทอนบทบาทของรัฐในการเข้าไปจัดการชุมชน ๒) ยึดถือกฎเกณฑ์อันเดียวกันอย่างตายตัว

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักศีล ๕

๒.๓.๑ ความหมายของศีล ๕

ศีล ๕ เป็นหลักข้อปฏิบัติตามพุทธศาสนา หมายถึง ข้อปฏิบัติเพื่อการละเว้นจากการกระทำความชั่ว และควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ไม่ให้มัวเมาหรือกระทำความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตและธรรมชาติ โดยมีผลกระทบในทางเบียดเบียนและบีบคั้นผู้อื่นในทางร้าย มี ๕ ข้อ ได้แก่ (๑) เว้นจากการทำลายชีวิต (๒) เว้นจากถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ (๓) เว้นจากประพฤติดูหมิ่นในกาม (๔) เว้นจากพูดเท็จ (๕) เว้นจากของมึนเมา

“ศีล” (Morality)^{๓๐} ตามความหมายในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย จุฬนิเทศ ดังที่พระสารีบุตรได้กล่าวถึงศีลว่า “ศีล” หมายถึง การปฏิบัติของภิกษุที่มีความสำรวมในโอวาทปาฏิโมกข์ ถึงพร้อมด้วยอาจาระ และโคจรเห็นภัยในโทษทั้งหลายแม้มีประมาณเล็กน้อยสมทานอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย ความสำรวม ความระวัง ความไม่กำลวง ในสิกขาบททั้งหลาย ซึ่งหมายถึงการสำรวมกาย วาจา ใจ

“ศีล” (Morality)^{๓๑} ตามความหมายใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ศีล” คือ ข้อปฏิบัติที่กำหนดการปฏิบัติทางกาย วาจาทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ ความประพฤติที่ดี

“ศีล” (Morality)^{๓๒} ตามความหมายใน พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ หมายถึง ความประพฤติดีทางกาย และวาจา หรือการรักษากายและวาจาให้เรียบร้อยให้ตั้งอยู่ในความดีงาม

รักษาปรกติตามระเบียบวินัยให้ปรกติ มีการทำงานที่สะอาดปราศจากโทษเป็นความสุจริตทางกาย และวาจาและอาชีวะ

เบญจศีล เบญจธรรม มีความหมายว่า “ศีลนั้นเป็นเหมือนบรรทัดสำหรับให้คนประพฤติความดีให้คนที่เปรียบเหมือนผู้แรกจะเขียนหนังสือ ต้องอาศัยเส้นบรรทัดเป็นหลักไปตามนั้น หนังสือที่เขียนจึงจะมีบรรทัดอันตรง ถ้าหาไม่ตัวหนังสือก็จะขึ้นคดลงดังงูเลื้อย เมื่อชำนาญแล้ว ก็เขียนไปได้โดยไม่ต้องมีบรรทัดฉนั้นใด คนแรกประพฤติความดี ไม่ได้ถืออะไรไว้เป็นหลัก ใจไม่มั่นคงอาจเอนเอียงลงหาทุจริต แม้เพราะโมหะครอบงำ เมื่อบำเพ็ญศีลให้บริบูรณ์จนเป็นปกติมารยาทได้แล้วจึงประพฤติคุณธรรมอย่างอื่นก็มักยั่งยืนไม่ผันแปร”^{๓๓}

^{๓๐} ขุ.ปา. (ไทย) ๓๐/๔๒/๒๐.

^{๓๑} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๑๑๐๓.

^{๓๒} พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๑), หน้า ๒๙๒.

^{๓๓} สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, เบญจศีลและเบญจธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๒.

ศีล ๕^{๓๔} ความหมายของ ศีล ๕ คำว่า ศีล นั้นมีคำแปล และความหมายหลายนัยดังต่อไปนี้ คือ

๑) ศีลมาจากคำว่า “สිරะ” ซึ่งแปลว่า ศีระชะ หรือ ยอด เพราะผู้ที่ได้ชื่อว่า เป็นยอดคนนั้นแท้จริง ไม่ได้อยู่ที่การมีทรัพย์สิน อำนาจ ความรู้ หรือความสามารถ เหนือกว่าผู้อื่น หากแต่อยู่ที่ความบริสุทธิ์ของศีล ซึ่งเป็นที่ยอมรับยกย่องของเหล่าบัณฑิตว่า ผู้มีศีลย่อมประเสริฐที่สุด

๒) ศีล มาจากคำว่า “สียะ” ซึ่งแปลว่า ปกติ เพราะปกติของคนเรานั้น ย่อมรักชีวิตของตน และเห็นคุณค่าชีวิตของคนอื่นเมื่อมีความรู้สึกเช่นนี้ จึงยินดี ในการรักษาศีล เพราะไม่ปรารถนาจะเบียดเบียนซึ่งกันและกัน การรักษาศีล จึงเป็นการนำไปสู่ความเป็นคนที่ปกติสมบูรณ์

๓) ศีล มาจากคำว่า “สียะละ” ซึ่งแปลว่า เย็นเพราะผู้ที่รักษาศีล จะมี ความเย็นกายเย็นใจ ดุจดั่งบุคคลผู้อาบน้ำชำระกายหมดจดดีแล้วนั่งพักอยู่ ณ รมไม่ใหญ่ ความสงบเยือกเย็นนี้แม้ผู้ที่อยู่ไกลก็จะรู้สึกปลอดภัยเย็นใจไปด้วย

๔) ศีล มาจากคำว่า “สียะ” ซึ่งแปลว่า ปลอดภัย เพราะผู้ที่รักษาศีล ย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่ว่าจะนึกถึงการกระทำของตนเรื่องใด ก็ไม่มีสิ่งใดเป็นโทษไม่มีสิ่งใดเดือดร้อนกังวลใจจึงมีชีวิตที่ปลอดภัยโล่งใจ และปลอดภัยจากเวรภัยทั้งหลาย

ดังนั้น ศีล จึงเป็นคุณธรรม ที่ทำให้เข้าถึงความเป็นยอดคน มีความเป็นปกติ เป็นผู้ที่ยืนกายเย็นใจและมีชีวิตที่ปลอดภัยปลอดภัยอยู่เสมอ

สำหรับความหมายที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ปฏิสัมภิทามรรคนั้น พระสารีบุตรเถระ ได้กล่าวไว้ว่า ศีล คือ “เจตนา” ความตั้งใจที่จะงดเว้นจากกายทุจริต ๓ (ไม่ฆ่าสัตว์, ไม่ลักทรัพย์, ไม่ประพฤติผิดในกาม) และวจีทุจริต ๔ (ไม่พูดเท็จ, ไม่พูดคำหยาบ, ไม่พูดส่อเสียด, ไม่พูดเพ้อเจ้อ)

ศีลคือ “เจตสิก” หมายถึง การงดเว้นจากมโนทุจริต ๓ (ความโลภอยากได้ ของผู้อื่น, มีจิตคิดพยาบาท, มีความเห็นผิด)

ศีล คือ ความสำรวมระวัง ปิดกั้นความชั่ว การไม่ล่วงละเมิดข้อห้าม

ศีล คือ ปกติของความเป็นมนุษย์

ศีล แปลว่า ปกติ ผู้ที่มีศีลจึงหมายถึงผู้ที่เป็นคนปกติ เป็นมนุษย์ที่ปกติ ความปกตินี้เป็นพื้นฐานของความสงบเรียบร้อยของทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต แต่เมื่อใดเกิดความไม่ปกติขึ้นความยุ่งยาก ความเดือดร้อนหรือเสียหายย่อมเกิดขึ้นตามมาถ้ามีความเป็นปกติการดำเนินชีวิตก็มีแต่ความสงบสุข สังคมก็อยู่อย่างปกติเรียบร้อยแต่วันใดที่คนปกติกลายเป็นคนไม่ปกติไปเมื่อนั้น ความทุกข์ ความเดือดร้อนย่อมเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและบุคคลที่อยู่รอบข้าง ศีล ๕ คือ ปกติของความเป็นมนุษย์ หรือมนุษยธรรม คือธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ ผู้ที่ผิดศีลก็ถือว่าเป็นคนที่ผิดปกติไปศีล ๕ เป็นคุณธรรมพื้นฐาน เป็นเครื่องช่วยควบคุมกายวาจาของมนุษย์ ให้เรียบร้อย เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขพอสมควร หากมีผู้ใด ทำผิดศีลข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อแล้ว ก็จะแสดงพฤติกรรม หรือการกระทำ ที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายเกิดความเดือดร้อน ทั้งต่อตนเองหมู่คณะ และสังคมส่วนรวม แม้ศีลจะมีหลายความหมายแต่ที่สำคัญที่สุดคือเจตนา

^{๓๔} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาชนเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๗-๑๘.

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ศีล คือความตั้งใจที่จะงดเว้นจากความชั่ว ความทุจริต สิ่งที่ไม่ดี ทุกประการการรักษาศีลจึงเป็นบุญกิริยาวัตถุ คือ วิธีการทำบุญอย่างหนึ่ง ได้ทั้งบุญจากการบำเพ็ญมหายานและบุญจากการรักษาศีลเพราะทุกครั้งที่เรที่ตั้งใจ งดเว้นจากความชั่ว ตั้งใจที่จะไม่เบียดเบียนใคร ย่อมจะเกิดกระแสแห่งความดี เกิดความเมตตาขึ้นมาในใจ ที่เราเรียกว่ากระแสบุญอันเป็นเครื่องชำระจิตใจของเรา ให้สะอาดบริสุทธิ์ การรักษาศีลจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจให้บริสุทธิ์

นอกจากนี้ ศีลยังเป็นคุณธรรมอันงามด้วยคุณลักษณะ ๒ ประการ คือเป็นคุณธรรมที่รักษา กาย วาจา ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นคุณธรรม อันจะนำไปสู่กุศลธรรมเบื้องสูง คือสมาธิ (Meditation) และปัญญาต่อไปหากรักษาศีลในข้อที่สูงยิ่งขึ้นไปย่อมเป็นมหายานอันยิ่งใหญ่เป็นบุญอันยิ่งใหญ่ ที่สามารถชำระจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์

ศีล ความหมายในพจนานุกรมพุทธศาสนานานุกรมราชวิทยาลัย ว่า “ศีล หมายถึง การรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย เป็นการรักษากฎตามระเบียบวินัย หรือข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว (The Five Precepts of Morality) เดิมเรียกว่า “สิกขาบท ๕ “ เป็นข้อปฏิบัติในการฝึกตน ใครปฏิบัติตามนี้เรียกว่า “มีศีลเบื้องต้น”^{๓๕}

“ศีล” (Morality) ลักษณะของศีล ๕ หมายถึง ความสำรวมทางกายวาจา หรือแปลว่า ลักษณะความเป็นปกติ คือ การไม่ประพฤติดังทางกาย และวาจา เป็นความมีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับสำหรับควบคุมประพฤติดังทางกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน ให้ห่างจากความชั่วร้ายทั้งหลาย การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า ถ้าขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างทำตามอำเภอใจ ความขัดแย้ง และถกเถียงก็จะเกิดขึ้น ยิ่งมากคนก็ยิ่งมากเรื่อง ไม่มีความสุขสบาย การงานที่ทำก็จะเสียผล^{๓๖}

“ศีล” ตามคัมภีร์วิสุทธิมรรคว่า ศีลคือ เจตนาที่จะงดเว้นจากความชั่ว หรือทุจริต ท่านพุทธโฆสะนำเอาคำของพระสารีบุตรปฏิสัมภิทามรรคมาอธิบาย คือ เจตนา, เจตสิก, ความระวัง และการไม่ล่วงละเมิดข้อห้าม แล้วอธิบายว่า การงดเว้นจากกายทุจริต ๓ วจีทุจริต ๔ ชื่อว่า เจตนาศีล การงดเว้นจากโมหทุจริต ๓ ชื่อว่า เจตสิกศีล ความระวังหรือสังวร นั้นท่านแบ่งเป็น ๕ คือ

๑) ปาฏิโมกข์สังวร หมายถึง การสำรวมระวังในสิกขาบทตามภูมิชั้นของตน เช่น ศีล ๕ เป็นศีลปาฏิโมกข์ของอุบาสกอุบาสิกา เป็นต้น

๒) สติสังวร ระวังกิดกันด้วยสติ

๓) ขันติสังวร คือ ระวังกิดกันบาปด้วยญาณ คือ ความรู้เท่าทัน

๔) วิริยะสังวร ระวังกิดกันบาปด้วยความเพียรพยายาม เพื่อความเข้าใจเราพอกำหนดได้ว่า ศีล คือเจตนาจะงดเว้นจากความชั่วและการงดเว้นจากความชั่ว อย่างคำว่าศีลธรรม ศีล หมายถึงการเว้นชั่ว และธรรมหมายถึง การทำดี^{๓๗}

^{๓๕} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๖.

^{๓๖} พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ , มงคลชีวิตฉบับธรรมทายาท, (กรุงเทพมหานคร : พุทธศาสตร์สากล, ๒๕๓๓), หน้า ๗.

^{๓๗} วสิน อินทสระ, สารสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๔๔), หน้า ๕-๖.

เบญจศีล^{๓๘} หมายถึง เจตนา หรือความตั้งใจต้งใจเว้นจากความชั่วทางกาย วาจา เรียกกันโดยทั่วไปว่า ศีล ๕ เรียกตามบทบัญญัติว่า “สิกขาบท ๕” มีองค์ประกอบ ๕ ประการ คือ

๑) ปาณาติบาต ศีลข้อ ๑ มีองค์ประกอบองค์ ๕ ประการ คือ (๑) สัตว์นั้นมีชีวิต (๒) รู้ว่าสัตว์นั้นมีชีวิต (๓) มีจิตคิดจะฆ่า (๔) ทำความเพียรเพื่อให้ตาย (๕) สัตว์ตายลงเพราะความเพียร

๒) อทินนาทาน ศีลข้อที่ ๒ มีองค์ประกอบด้วยองค์ ๕ ประการ คือ (๑) วัตถุสิ่งของนั้นมีเจ้าของ (๒) รู้ว่าวัตถุสิ่งของนั้นมีเจ้าของ (๓) มีจิตคิดจะลักทรัพย์ (๔) ทำความเพียร เพื่อลักทรัพย์นั้น (๕) ได้สิ่งของนั้นมาด้วยความเพียรนั้น

๓) กาเมสุมิฉฉาจารา ศีลข้อที่ ๓ มีองค์ประกอบด้วยองค์ ๔ ประการ คือ (๑) วัตถุที่ไม่ควรเกี่ยวข้อง (๒) จิตคิดจะเสพในวัตถุนั้น (๓) ความพยายามเสพเมถุน (๔) มีความพอใจในการประกอบมรรค ซึ่งกันและกัน

๔) มุสาวาทา ศีลข้อที่ ๔ มีองค์ประกอบด้วยองค์ ๔ ประการ คือ (๑) สิ่งของหรือเรื่องราวที่ไม่เป็นจริง (๒) จิตคิดจะมุสา (๓) ความเพียรเพื่อมุสา (๔) คนอื่นเชื่อตามความที่มุสานั้น

๕) สุราเมรัย ศีลข้อที่ ๕ มีองค์ประกอบด้วยองค์ ๕ ประการ คือ (๑) ของที่ทำให้เมา มีสุรา เป็นต้น (๒) มีจิตคิดที่จะดื่ม (๓) พยายามที่จะดื่ม (๔) ดื่มให้ไหลล่องลำคองไป

สรุปได้ว่าศีล ๕ เป็นหลักข้อปฏิบัติตามพุทธศาสนา หมายถึง ข้อปฏิบัติเพื่อการละเว้นจากการกระทำความชั่ว และควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ไม่ให้มุ่งร้ายหรือกระทำความรุนแรง ความส่ำรวมทางกายวาจา หรือ ลักษณะความเป็นปกติ คือ การไม่ประพฤติดิตทางกาย และวาจา เป็นความมีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ มี ๕ ข้อ ได้แก่ (๑) เว้นจากทำลายชีวิต (๒) เว้นจากถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ (๓) เว้นจากประพฤติดิตในกาม (๔) เว้นจากพูดเท็จ (๕) เว้นจากของมึนเมา

ตารางที่ ๒.๘ ความหมายของศีล ๕

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ขุททกนิกายปาฎีกวรรค, (๒๕/๒๖๓/๓๒).	ศีล ๕ ความหมายในพระสูตรตันตปิฎก หมายถึง การปฏิบัติของภิกษุที่มีความส่ำรวมในโอวาทปาฎิโมกข์ ถึงพร้อมด้วยอาจาระ และโคจรเห็นภัยในโทษทั้งหลายแม้มีประมาณเล็กน้อยสมทานอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย ความส่ำรวม ความระวัง ความไม่กำล่ง ในสิกขาบททั้งหลาย ซึ่งหมายถึงการส่ำรวมกาย วาจา ใจ
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๕๑ หน้า ๒๓๕).	ศีล ๕ ความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ศีล” คือ ข้อปฏิบัติที่กำหนดการปฏิบัติทางกาย วาจาทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ ความประพฤติที่ดี
พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), (๒๕๕๑ หน้า ๑๒๒-๑๒๕).	ศีล ๕ ความหมายใน พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ หมายถึง ความประพฤติดีทางกาย และวาจา หรือการรักษากายและวาจาให้เรียบร้อยให้ตั้งอยู่ในความดีงาม

^{๓๘} มหามงกุฎราชวิทยาลัย, มงคลดลทีปนี แพล เล่ม ๒, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : มหามงกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๕๓.

ตารางที่ ๒.๘ ความหมายของศีล ๕ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, (๒๕๔๖ หน้า ๖๑).	เบญจศีล เบญจธรรม มีความหมายว่า “ศีลนั้นเป็นเหมือนบรรทัด สำหรับให้คนประพฤติความดีให้คงที่เปรียบเหมือนผู้แรกจะเขียน หนังสือ ต้องอาศัยเส้นบรรทัดเป็นหลักไปตามนั้น หนังสือที่เขียนจึง จะมีบรรทัดอันตรง ถ้าหาไม่ตัวหนังสือก็จะขึ้นคดลงดังงูเลื้อย เมื่อ ชำนาญแล้ว ก็เขียนไปได้โดยไม่ต้องมีบรรทัดฉันทใด คนแรกประพฤติ ความดี ไม่ได้ถืออะไรไว้เป็นหลัก ใจไม่มั่นคงอาจเอนเอียงลงหาทุจริต แม้เพราะโมหะครอบงำ เมื่อบำเพ็ญศีลให้บริบูรณ์จนเป็นปกติ มารยาทได้แล้วจึงประพฤติคุณธรรมอย่างอื่นมักยั่งยืนไม่ผันแปร”
กรมการศาสนา, (๒๕๔๗ หน้า ๑๕๖).	ศีล ๕ คำว่า ศีล นั้นมีคำแปล และความหมายหลายนัย ดังต่อไปนี้ ๑) ศีลมาจากคำว่า “สัระ” ซึ่งแปลว่า ศีระ หรือ ยอด เพราะผู้ที่ได้ ชื่อว่าเป็นยอดคนนั้นแท้จริงอยู่ที่ความบริสุทธิ์ของศีล ซึ่งเป็นที่ย ยอมรับยกย่องของ เหล่าบัณฑิตว่า ผู้มีศีลย่อมประเสริฐที่สุด ๒) ศีล มาจากคำว่า “สัระ” ซึ่งแปลว่า ปกติ ยินดี ในการรักษาศีล เพราะไม่ปรารถนาจะเบียดเบียนซึ่งกันและกัน การรักษาศีล จึงเป็น การนำไปสู่ความเป็นคนที่ปกติสมบูรณ์ ๓) ศีล มาจากคำว่า “สัตะละ” ซึ่งแปลว่า เย็น เพราะผู้ที่รักษาศีล จะ มี ความเย็นกายเย็นใจ ดุจดั่งบุคคลผู้อาบน้ำชำระกายหมดจดดีแล้ว ๔) ศีล มาจากคำว่า “สัระ” ซึ่งแปลว่า ปลอดภัย ผู้ที่รักษาศีล ย่อม เป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่มีสิ่งใดเป็นโทษ ไม่มีสิ่งใดเดือดร้อนกังวลใจ
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, (๒๕๔๘ หน้า ๒๒๖).	ศีล ๕ หมายถึง การรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย เป็นการรักษากติ ตามระเบียบวินัย หรือข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว (The Five Precepts of Morality) เดิมเรียกว่า “สิกขาบท ๕ “ เป็นข้อปฏิบัติ ในการฝึกตน ใครปฏิบัติตามนี้เรียกว่า “มีศีลเบื้องต้น”
พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ, (๒๕๕๑ หน้า ๑๕-๑๖).	ศีล ๕ หมายถึง ความสำรวมทางกายวาจา หรือแปลว่า ลักษณะ ความเป็นปกติ คือ การไม่ประพฤติดังทางกาย และวาจา เป็นความ มีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับสำหรับควบคุมประพฤติทางกาย ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๓.๒ องค์ประกอบของศีล ๕

ศีล หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต้นที่ใช้สำหรับควบคุมความประพฤติหรือพฤติกรรมของมนุษย์
ในสังคมให้ดำเนินชีวิตไปอย่างปกติสุข กลมกลืนไปกับปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยให้มนุษย์
สำรวมกาย วาจา ไม่ให้ล่วงเกินตนเองและคนอื่น และเมื่อมนุษย์เราได้ประพฤติหรือปฏิบัติตามสังคมก็
จะสงบสุข องค์ประกอบของศีล ๕ ได้แก่

๑) ปาณาติปาตา เวรมณี แปลว่า เจตนางดเว้นการทำลายชีวิตสัตว์ รวมไปถึงการทำร้ายร่างกายและการทรมาน คำว่า “สัตว์” ในที่นี้ ประสงค์เอาทั้งมนุษย์และสัตว์เดรัจฉานที่ยังเป็นอยู่ มนุษย์ไม่เลือกกว่าผู้ชายหรือผู้หญิง จะอยู่ในวัยใดก็ตาม จนถึงที่ยังอยู่ในครรภ์ก็ตามจะใหญ่หรือจะเล็กก็ตาม ได้ชื่อว่าสัตว์ในที่นี้ทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของการฆ่า การทำร้ายร่างกาย และการทรมานจะได้อธิบายดังนี้

(๑) การฆ่า หมายถึง การทำให้ตาย ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์และสัตว์เดรัจฉานก็ตาม รวมไปถึงการฆ่าด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นทำ ถือว่าผิดศีลทั้งสิ้นและมีโทษทางบ้านเมืองด้วย จะบาปมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับเจตนาและชนิดของมนุษย์และสัตว์ที่ฆ่า ถ้าหากว่าฆ่ามนุษย์หรือสัตว์ที่มีคุณมากก็จะมีบาปมาก หากว่าฆ่ามนุษย์หรือสัตว์ที่มีคุณน้อยก็มีบาปน้อย แต่ทั้งนี้แล้วแต่เจตนาของผู้กระทำด้วย และการฆ่านั้นก็ยังมีอยู่ ๒ ประเภท คือ ฆ่าโดยจงใจ และฆ่าโดยไม่จงใจ

ฆ่าโดยจงใจ หมายความว่า คิดไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า จะฆ่า เช่น ฆ่าคู่อริ

ฆ่าโดยไม่จงใจ หมายความว่า ไม่ได้คิดไว้ก่อน แต่บังเอิญเรื่องเกิดขึ้น เช่น ฆ่าเพราะเกิดบันดาลโทสะ

(๒) การทำร้ายร่างกาย คือการทำให้มนุษย์ได้รับบาดเจ็บอย่างสาหัส ยังทุกขให้เกิดแก่ผู้ถูกทำร้าย

(๓) การทรมาน หมายถึง การใช้งานเกินกำลัง การกักขัง การนำสัตว์ไปโดยวิธีทรมาน การผลาญสัตว์ เช่น ชนโค ชนกระปือ ตีไก่ ยั่วให้ต่อสู้กันเพื่อความสนุกสนาน^{๓๙}

๒) อทินนาทานา เวรมณี แปลว่า เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ด้วยอาการขโมย คือไม่เบียดบังดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของของผู้อื่นไม่อนุญาตด้วยทางกาย หรือทางวาจา อันเจ้าของไม่ได้ยกให้เป็นสิทธิ์ขาด เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ในที่นี้จะอธิบายกิริยาที่ห้ามทำในศีลข้อ ๒ มีอยู่ ๓ ประการ คือ

(๑) โจรกรรม ประพฤติเป็นโจร หมายถึง กิริยาที่ถือเอาสิ่งของที่ไม่มีผู้ให้ด้วยอาการเป็นโจร ๑๔ ลักษณะคือ ๑) ลัก ถือเอาทรัพย์เมื่อเจ้าของไม่เห็น ที่เรียกว่า ขโมย และตัดช่อง ย่องเบา ๒) ฉก ชิงเอาทรัพย์ต่อหน้าเจ้าของ ที่เรียกว่า ตีชิง วิ่งราว ๓) กรรโชก ชูให้เขากลัวแล้วให้ทรัพย์ ที่เรียกว่า จี้ ในปัจจุบัน ๔) ปล้น รวมหัวกันหลายคน มีศรัทธาอาวุธเข้าแย่งทรัพย์ ๕) ตู้อ้างหลักฐาน พยานเท็จ หักล้างกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น เช่น ที่ดิน ซึ่งไม่อยู่ในปกครองของตน ๖) ฉ้อ โกงเอาทรัพย์ของผู้อื่นที่ตนปกครอง เช่น โกงของฝาก โกงดินที่ตนอยู่อาศัย ๗) หลอก บั่นเรื่องให้เขาเชื่อแล้วให้ทรัพย์ ๘) ลวง ใช้เล่ห์เอาทรัพย์ด้วยเครื่องมือลวง เช่น โกงตาชั่ง ๙) ปลอมทำหรือใช้ของปลอม เช่น ธนบัตรปลอม ยาปลอม ๑๐) ตระบัดนิยมของคนอื่นมาใช้แล้ว ยึดเอาเสียกุญนี้แล้วไม่ใช้ดอกและต้น ๑๑) เบียดบังกินเศษกินเลย เช่น เลี้ยงสัตว์ กินค่าอาหารสัตว์ ๑๒) สับเปลี่ยน แอบสลับเอาของผู้อื่นซึ่งมีค่าสูงกว่า ๑๓) ลักลอบหลบหนีภาษีของหลวงหรือลอบนำสิ่งที่ต้องห้าม เช่น เหล้าเถื่อน เข้ามาในประเทศ ๑๔) ยักยอก ได้แก่การใช้อำนาจหน้าที่จำหน่ายทรัพย์ของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยมิชอบ^{๔๐}

^{๓๙} สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, เบญจศีลและเบญจธรรม, หน้า ๘.

^{๔๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗.

(๒) อนุโลมโจรกรรม หมายถึง กิริยาที่อุดหนุนโจรกรรม หรือ สมโจร หรือสนับสนุนผู้ประพฤติดิฉิธรรม ซึ่งรวมไปถึงการปกปิด ลวง โดยการคบกับผู้อื่นเพื่อประโยชน์ด้วยอาการไม่ซื่อสัตย์ มุ่งจะเอาประโยชน์ของเขาฝ่ายเดียว และรับสินบนของผู้อื่นเพื่อกระทำในทางที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรม

(๓) ฉายาโจรกรรม หมายถึง การกระทำทรัพย์สินของผู้อื่นให้สูญหรือเป็นสินใช้ตกอยู่แก่ตน ผลาญคือทำอันตรายแก่ทรัพย์สินพัสดุ หรือหยิบฉวยทรัพย์สินของผู้อื่นมาด้วยความมั่งง่าย โดยคิดว่าเจ้าคงไม่ว่าอะไร เช่น ๑) ผลาญ ทำลายทรัพย์สินผู้อื่นให้เสียหาย (ไม่เอามาเป็นของตน) เช่น เผาบ้านเรือน ๒) หยิบฉวย ถู้อริสาสะเกินขอบเขต เช่น ลูกหลานเอาของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือถือเอาญาติมิตรมากกว่าที่เขาอนุญาตให้ เอาโดยไม่ต้องซื้อขอ ทั้ง ๒ อย่างนี้ ศีลไม่ขาด แต่ทำให้ต่างพร้อย

๓) **กามสุมิฉฉาจารา เวมณี** หมายถึง การงดเว้นจากประพฤติดิฉิในกามทั้งหลาย กามในที่นี้หมายถึงกิริยาที่รักใคร่กันทางประเวณี หมายถึงความว่างเว้นจากความประพฤติในการที่จะล่วงละเมิดคู่ครองของผู้อื่น เพื่อให้มนุษย์สร้างความสามัคคีไม่แตกร้างกัน รักษาสายโลหิตวงศ์ตระกูลของตน ไม่สาส์นกันเยี่ยงอย่างสัตว์เดียรัจฉาน หรือผู้มกมากในกาม

ข้อห้ามสำหรับหญิงและชาย มีให้ประพฤติดิฉิ มีดังนี้

ก. หญิงที่ต้องห้ามสำหรับผู้ชาย มี ๓ จำพวก คือ

๑) หญิงมีสามี ได้แก่หญิงที่แต่งงานกับชาย หรือไม่ได้แต่งงาน แต่อยู่กินด้วยกันกับชายอย่างเปิดเผย หรือหญิงที่รับสิ่งของมีทรัพย์สินเป็นต้นของชายแล้วและยอมอยู่กับเขาหรือหญิงที่ชายเลี้ยงไว้เป็นภรรยา

๒) หญิงที่มีญาติปกครอง ได้แก่หญิงที่มีมารดาบิดา ญาติ พี่ทักษ์รักษาอยู่ คือยังไม่เป็นคู่ครองของใคร

๓) หญิงที่จารีตรักษา ได้แก่หญิงที่มีศีลธรรมหรือจารีตประเพณีคุ้มครอง เช่น นักบวช หญิงที่กฎหมายบ้านเมืองห้าม และหญิงที่เป็นเทือกเถาเหล่ากอของตน

ข. ชายที่ต้องห้ามสำหรับหญิงมี ๒ จำพวก คือ

๑) ชายอื่นทุกคน นอกจากสามีของตน สำหรับหญิงมีสามี

๒) ชายที่จารีตต้องห้าม เช่น ภิกษุ สามเณร และนักบวชต่างศาสนาสำหรับหญิงทุกประเภท

การล่วงเกินในขอบเขตของความเป็นสามี – ภรรยา ที่เป็นไปทางกาย ในการประพฤติล่วงละเมิดทางเพศ จะมีโทษมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับคุณความดีของผู้ที่ถูกละเมิด ความแรงของกิเลส และความพยายาม เช่น ผู้ถูกละเมิดประกอบคุณความดีมาก ย่อมมีโทษมาก ถ้าประกอบด้วยคุณน้อย ย่อมมีโทษน้อย ถ้ามีความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย แต่มีความพยายามมากก็มีโทษมาก มีความพยายามน้อยก็มีโทษน้อย

๔) **มุสวาทา เวมณี** แปลว่า การงดเว้นจากการพูดเท็จ คือการงดเว้นจากการพูดที่บิดเบือนจากความจริง โดยจงใจให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าเป็นเช่นนั้น เช่น แสดงพยานหลักฐานเท็จ มีข้อห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มุสวาทา หมายถึง การพูดเท็จ และมีองค์ประกอบอยู่ ๗ ประการคือ

- ๑) ปด ได้แก่การโกหกซัดๆ เช่น ไม่รู้ว่ารู้ ไม่เห็นว่าเห็น ไม่มีว่ามี
- ๒) ทนสาบาน คือ ทนสาบานเพื่อให้คนอื่นหลงเชื่อว่าตนเองไม่ได้เป็นเช่นนั้นจะเป็นด้วยวิธีแข่งตัวเองหรือด้วยวิธีนั่งนิ่ง เมื่อถูกถามก็จัดเป็นทนสาบาน
- ๓) ทำเล่ห์กะเทห์ ได้แก่การอวดอ้างความศักดิ์สิทธิ์เกินความจริง เช่น อวดวิเศษเรื่องไปห่วยโดยไม่รู้จักจริงเห็นจริง
- ๔) มายา แสดงอาการหลอกคนอื่น เช่น ไม่เจ็บทำเป็นเจ็บ เจ็บน้อยทำเป็นเจ็บมาก
- ๕) ทำเลศ คือ ใจอยากจะพูดเท็จ แต่พูดเล่นสำนวน พูดคลุมเครือให้ผู้ฟังคิดผิดไปเอง เช่น เห็นขโมยวิ่งผ่านหน้าไป ไม่อยากบอกให้ผู้ตามจับทราบว่าเป็นขโมยจึงย้ายที่ยืนหรือที่นั่งไปเมื่อถูกถาม ก็พูดเล่นสำนวนว่าอยู่ที่นี้ไม่เห็น อย่างนี้เรียกว่าทำเลศ
- ๖) เสริมความเรื่องเล็ก แต่พูดให้คนฟังเห็นว่าเป็นเรื่องใหญ่ เช่น เห็นไฟกันบูหรี่ไหม้หญ้าแห้งก็ตะโกนเสียงดังว่า ไฟๆ เพื่อให้คนแตกตื่นตกใจ เป็นต้น โฆษณาสินค้า พรรณนาสรรพคุณจนเกินความจริงก็จัดเข้าข้อนี้
- ๗) อำความ ตรงกันข้ามกับเสริมความ คือ เรื่องใหญ่ แต่พูดให้เป็นเรื่องเล็ก หรือปิดบังอำพรางไว้ไม่พูด ไม่รายงานต่อผู้มีหน้าที่รับทราบ
- (๒) อนุโลมมูสา ได้แก่ การพูดไม่จริง แต่พูดไปโดยไม่หวังจะให้ผู้อื่นฟังเชื่อตาม เช่น การพูดประชดประชัน
- (๓) ปฏิสสวะ ได้แก่ การรับคำของคนอื่น ด้วยเจตนาบริสุทธิ์ แต่ภายหลังกลับใจไม่ทำตามที่ได้รับคำนั้น โดยที่ตนยังพอทำตามคำนั้นได้อยู่ มี อย่าง คือ
 - ๑) ผิดสัญญา สัญญาว่าจะทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ แต่กลับไม่ทำภายหลัง
 - ๒) เสียสัตย์ ให้สัตย์ปฏิญาณไว้แล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตาม
 - ๓) คินคำ รับปากว่าจะไป แต่กลับใจภายหลังไม่ไป^{๔๑}

การแสดงออกทางกิริยาอาการที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจผิด เช่น สร้างหลักฐานเท็จ ปลอมแปลงเอกสารหรือหลักฐาน การพูดให้ผู้อื่นเชื่อในถ้อยคำเท็จ สิ่งที่กำลังมานี้จะมีโทษมากหรือโทษน้อยนั้นก็แล้วแต่ประโยชน์ที่จะถูกตัดรอน เช่น คนที่ไม่ให้ของของตนก็พูดไปว่า ไม่มี ก็ยังมีโทษน้อย แต่ถ้าเป็นพยานเท็จก็จะมีโทษมาก

๕) สุราเมรยมิชชปมาทฐฐานา เวมณี แปลว่า การงดเว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ได้แก่ น้ำเมา คือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เป็นสิ่งที่ทำให้เสียสติสัมปชัญญะไป พระพุทธเจ้าจึงตรัสโทษแห่งการดื่มสุราเมรัยไว้ ๖ ประการไว้ในทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค สิงคาลสูตรว่า

ดูกรคฤหบดีบุตร โทษในการประกอบเนื่องๆ ซึ่งการดื่มน้ำเมาคือ สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ๖ ประการนี้ คือ ความเสื่อมทรัพย์อันผู้ดื่มพึงเห็นเอง ๑ ก่อการทะเลาะวิวาท ๑ เป็นบ่อเกิดแห่งโลก ๑ เป็นเหตุเสียชื่อเสียง ๑ เป็นเหตุ ๖ ไม่รู้จักความละเอียด ๑ มีบาทที่ ๖ คือ เป็นเหตุถอนกำลัง ปัญญา ๑

^{๔๑} สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, เบญจศีลและเบญจธรรม, หน้า ๑๘.

ดูกรคฤหบดีบุตรโทษ ๖ ประการในการประกอบเนื่องๆ ซึ่งการดื่มน้ำเมาคือ สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเหล่านี้แล”

การดื่มน้ำเมาและเสพสิ่งเสพติดนอกจากจะมีโทษต่อร่างกายแล้ว ยังบั่นทอนสติปัญญา อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่นการฆาตกรรม ฉกชิงวิ่งราว อาชญากรรมทางเพศ การหลอกลวง ต้มตุ๋น และอุบัติเหตุต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อนตนเองและสังคมโดยรวม

ศีล ๕^{๔๒} ก็คือ การประพฤติชอบที่เป็นกุศล คือการไม่ล่วงละเมิดทางกาย วาจา มีดังต่อไปนี้ คือ

๑) ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนชีวิตร่างกายของผู้อื่นสัตว์อื่น แต่เป็นผู้มีใจประกอบด้วยเมตตา กรุณา มีความรักความหวังดีต่อกันเป็นพื้นฐาน

๒) อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ ด้วยอาการแห่งการขโมย มีความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนทรัพย์สิน และไม่ละเมิดกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น ด้วยการลักขโมย เป็นต้น แต่เป็นการดำเนินชีวิตโดยสุจริตยุติธรรม หาเลี้ยงชีพโดยชอบ เรียกว่า สัมมาอาชีวะ

๓) กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการประพฤติผิดในกามซึ่งเป็น ความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครอง ไม่ละเมิดสิทธิ์ ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่น รวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศ ไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตนเองมีใจ มั่นคงในคู่ครองของตน สามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้

๔) มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ คือ มีความประพฤติหรือ การดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจาที่เป็นเท็จหลอกลวง อันเป็นสาเหตุต้อตรอน หรือทำลายประโยชน์ของผู้อื่นแต่มีความซื่อสัตย์ มีสัจจะ รักษาสัจจะ พูดแต่คำจริง คำมีประโยชน์ คำสมานฉันท์สามัคคี เป็นต้น

๕) สุราเมรัยมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากของมีนเมาคือ สุรา เมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท คือ ความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการด้วยการ ดื่ม การสูบ ฉีด สิ่งที่เป็นพิษให้โทษแก่ร่างกาย คือเป็นยาเสพติดทุกประเภท อันเป็นเหตุให้เกิดความ ประมาทพลาดพลั้ง เกิดความมัวเมา เสียสติสัมปชัญญะ และทำให้เสียคุณภาพความเป็นคน แต่มีสติ ระวังตัวมิให้ติดสิ่งเสพติดเหล่านั้นๆ ทั้งสามารถควบคุมจิตใจ ควบคุมอารมณ์มิให้ตกเป็นทาสของ สิ่งเสพติดทั้งหลายด้วย

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของศีล ๕ หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต้นที่ใช้สำหรับควบคุมความ ประพฤติหรือพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมให้ดำเนินชีวิตไปอย่างปกติสุข กลมกลืนไปกับปัจจัยทาง สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยให้มนุษย์สำได้รวมกาย วาจา ไม่ให้ล่วงเกินตนเองและคนอื่น และเมื่อ มนุษย์เราได้ประพฤติหรือปฏิบัติตามสังคมก็จะสงบสุข หรือหลักการประพฤติชอบที่เป็นกุศล คือการ ไม่ล่วงละเมิดทางกาย วาจา มี ๕ ประการ คือ (๑) ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจาก การฆ่าสัตว์ (๒) อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้

^{๔๒} ไสว มาลาทอง, การศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๙-๑๑๒.

(๓) กาเมสุมิจฉาจารย์ เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการประพฤติดิในกาม (๔) มุสาวาทา เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ (๕) สุราเมรยัมชชะปะมาทัญฐานา เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากของมีนเมาคือ สุราเมรย์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

ตารางที่ ๒.๙ องค์ประกอบของศีล ๕

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, (๒๕๔๑ หน้า ๒๖).	ศีล ๕ หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต้นที่ใช้สำหรับควบคุมความประพฤติของมนุษย์ในสังคมให้ดำเนินชีวิตไปอย่างปกติสุขประกอบด้วย ๑) ปาณาติปาตา เวมณี แปลว่า เจตนางดเว้นการทำลายชีวิตสัตว์ รวมไปถึงการฆ่า การทำร้ายร่างกายและการทรมาน ๒) อทินนาทานา เวมณี แปลว่า เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ด้วยอาการขโมย คือไม่เบียดบังดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของผู้อื่นไม่อนุญาตด้วยทางกาย หรือทางวาจา ๓) กาเมสุมิจฉาจารย์ เวมณี หมายถึง การงดเว้นจากประพฤติดิในกามทั้งหลาย กามในที่นี้หมายถึงกิริยาที่รักใคร่กันในทางประเวณี ๔) มุสาวาทา เวมณี แปลว่า การงดเว้นจากการพูดเท็จ คือการงดเว้นจากการพูดที่บิดเบือนจากความจริง โดยจงใจให้ผู้อื่นเข้าใจผิด ๕) สุราเมรยัมชชะปะมาทัญฐานา เวมณี แปลว่า การงดเว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ได้แก่ น้ำเมา
ไสว มาลาทอง, (๒๕๔๙ หน้า ๒๗).	ศีล ๕ คือ การประพฤติดิชอบที่เป็นกุศล คือการไม่ล่วงละเมิดทางกาย วาจา มีดังต่อไปนี้ คือ ๑) ปาณาติปาตา เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ๒) อทินนาทานา เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ ๓) กาเมสุมิจฉาจารย์ เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการประพฤติดิในกาม ๔) มุสาวาทา เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ ๕) สุราเมรยัมชชะปะมาทัญฐานา เวมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากของมีนเมาคือ สุราเมรย์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

๒.๓.๓ อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงอานิสงส์ของการรักษาศีลแก่ชาวปาฏลิกามใน มหาปรินิพพานสูตร^{๔๓} ว่ามี ๕ ประการ คือ

^{๔๓} มหาปรินิพพานสูตร, ทีฆนิกาย มหาวรรค, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

๑) ย่อมได้โภคทรัพย์สมบัติมากมาย หมายความว่า ศิลปินย่อมทำให้ผู้รักษาได้โภคทรัพย์ประการหนึ่ง และใช้ได้อย่างเต็มที่อีกประการหนึ่ง

ศิลปินทำให้เกิดโภคทรัพย์ได้อย่างไร เราจะสังเกตเห็นได้โดยทั่วไป จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ล้วนต้องการบุคลากรที่มีคุณธรรมทั้งสิ้น ดังนั้นในการสมัครเข้าทำงานหรือแต่งตั้งบุคลากร ประจำตำแหน่งต่างๆ ผู้มีศีลสมบุรณ์ย่อมได้รับการพิจารณาเลือก เพราะเหตุแห่งศีลในตัวเขา ทำให้เป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือไว้วางใจ อันเนื่องมาจากความประพฤติ และการแสดงออกอันดีงาม สม่าเสมอ จนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของผู้พบเห็นหรือผู้ร่วมงาน

บิดามารดาที่มีโภคทรัพย์สมบัติ เมื่อถึงคราวที่จะมอบทรัพย์ให้แก่บุตรหลาน ย่อมต้องพิจารณา เลือกสรร ผู้ที่ประพฤติตัวดี มีศีล มีธรรม เพื่อความมั่นใจว่าผู้นั้นจะสามารถรักษาทรัพย์สมบัติที่มอบให้ได้ และสามารถใช้จ่ายทรัพย์นั้นไปเพื่อทำประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะถ้าบิดามารดาเป็นชาวพุทธ ย่อมปรารถนาให้บุตรหลานนำทรัพย์นั้นไปสร้างบุญกุศล เพื่ออุทิศบุญกุศลนั้นแก่ตนในโลกหน้า

ศิลปินให้ใช้ทรัพย์ได้เต็มที่คืออะไร ทรัพย์ที่เราได้มาด้วยความทุจริต ย่อมก่อให้เกิดความไม่สบายใจ ทุกครั้งที่ได้ใช้ หรือเมื่อได้นึกถึง คนโบราณมักกล่าวว่า สิ่งของที่ได้มาโดยไม่ชอบธรรมเปรียบเสมือนมีผีสิง ทั้งนี้เพราะเจ้าของจะหวาดผวาทะไรก็ได้เห็นทรัพย์สินที่ตนได้มาโดยทุจริต ส่วนผู้ที่ได้ทรัพย์มาด้วยความสุจริต ย่อมภาคภูมิใจในทรัพย์ที่ตนหามาได้ เมื่อจะใช้ทรัพย์ ย่อมใช้โดยปราศจากความหวาดระแวง

๒) กิตติศัพท์อันดีงามย่อมจรจายไป หมายความว่า บุคคลรอบข้างย่อมเห็นความประพฤติ อันดีงามของคนมีศีล คนมีศีลจึงเป็นที่รัก ที่พอใจของบุคคลรอบข้าง เขาเหล่านั้นกล่าวถึง ย่อมกล่าวแต่สิ่ง ดีงาม และความประทับใจที่ได้รับ ความดีนี้เองย่อมเป็นที่แพร่หลายออกไป ดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “กลิ่นกฤษณาและกลิ่นจันทน์ ยังหอมน้อยกว่า กลิ่นหอมของผู้มีศีล ซึ่งหอมฟุ้งจรไกลถึงปวงเทพไทเทวา และมนุษย์ทั้งหลาย”^{๔๔}

๓) มีความองอาจเมื่อไปสู่ชุมชนใดๆ หมายความว่า ผู้มีศีลย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ มีความภาคภูมิใจ ในความดีของตน มีใจเป็นปกติ ไม่ต้องหวาดระแวงว่าจะมีใครรู้กรรมชั่วของตน เพราะรักษาศีลมาเป็นอย่างดี คนมีศีลใครก็ชอบ จะเข้าไปสู่ที่ชุมชนใดก็ตาม ย่อมมีความองอาจหาญเข้าไป

๔) ไม่เป็นผู้หลงตาย หมายความว่า คนมีศีลย่อมมีสติสมบุรณ์ อันเนื่องมาจากการได้ฝึกสติอยู่เสมอๆ เพราะเมื่อจะกระทำการสิ่งใดก็ตาม ต้องคอยระมัดระวังไม่ให้ผิดศีล ครั้นเมื่อถึงคราวที่หมดบุญ หมดอายุขัย ก่อนที่จะลาจากโลกนี้ไป ย่อมมีสติสัมปชัญญะสมบุรณ์เพราะได้ฝึกมาอย่างดีแล้ว ทั้งยังเห็นการกระทำอัน ดีงามจากการรักษาศีลของตน ย่อมปลื้มปิติใจ

๕) เมื่อแตกกายทำลายขันธ์ ย่อมมีสุคติเป็นที่ไป หมายความว่า เมื่อถึงคราวที่ต้องลาจากโลกนี้ไป หลับตาลงครั้งใดก็จะเห็นคตินิมิต (ภาพที่เป็นเครื่องหมายของภพภูมิที่จะต้องไปเกิดใหม่) และกรรมที่ดียิ่งงามของตน ทำให้จิตผ่องใส ย่อมไปสู่โลกหน้าในภพภูมิอันเป็นสุข คือ สุคติภูมิ ดังที่พระผู้

^{๔๔} อรรถกถาขุททกนิกาย ฉกกนิบาตชาดก ตุณจิตตชาดก, **อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ในสัลลิมังสาตก^{๔๕} ว่า ศีลของตนที่บริสุทธิ์ดีแล้ว ย่อมนำความสุขในภพหน้ามาให้ได้

ตามหลักของพระพุทธศาสนา “ศีล” (Morality) คือ การควบคุมรักษาอาการที่แสดงออกทางกาย ทางวาจาให้เป็นปกติเรียบร้อย ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง และ สังคม สวรรวม คือ ไม่ทำตัวเป็นพิษเป็นภัยต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็น คนมีศีลธรรม หรือมนุษยธรรม มีธรรมคุณเป็นสมบัติ มีความสมบูรณ์แห่งศีล คือ ความไม่หลงละเมิดทางกาย ความไม่หลงละเมิดทางวาจา ความไม่หลงละเมิดทางกาย และวาจา นี้ เรียกว่าความสมบูรณ์แห่งศีล ศีลสังวรเมทั้งหมดยกเรียกว่า ความสมบูรณ์แห่งศีล^{๔๖}

อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕^{๔๗}

๑) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๑

คือ การไม่ทำปาณาติบาตยอมได้รับอานิสงส์ถึง ๒๓ ประการ มีดังต่อไปนี้ คือ (๑) บริบูรณ์ด้วยอวัยวะ คือไม่พิการ (๒) มีกายสูง และสมส่วน (๓) สมบูรณ์ด้วยความคล่องแคล่ว (๔) เป็นผู้มีความประพฤติฐานลงด้วยดี (๕) เป็นผู้สดใสรุ่งเรือง (๖) เป็นคนสะอาด (๗) เป็นคนอ่อนโยน (๘) เป็นคนมีความสุข (๙) เป็นคนแคลวกลา (๑๐) เป็นคนมีกำลังมาก (๑๑) มีถ้อยคำสละสลวยเพราะพริ้ง (๑๒) มีบริวารมิได้พลัดพรากจากตน (๑๓) เป็นคนไม่สะดุ้งตกใจกลัว (๑๔) ขาศึกคัศตรูทำรายมิได้ (๑๕) ไม่ตายด้วยความเพียรของผู้อื่น (๑๖) มีบริวารหาที่สุดมิได้ (๑๗) รูปสวย (๑๘) ทรวดทรงสมส่วน (๑๙) ปวยไข่น้อย (๒๐) ไม่มีเรื่องเสียใจ (๒๑) เป็นที่รักของชาวโลก (๒๒) ไม่พลัดพรากจากสิ่งที่รัก (๒๓) มีอายุยืน

๒) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๒

คือ อทินนาทาน ผู้รักษายอมได้รับอานิสงส์ถึง ๑๑ ประการ คือ (๑) มีทรัพย์มาก (๒) มีทรัพย์ได้ง่าย (๓) ได้โภคทรัพย์ไม่สิ้นสุด (๔) โภคทรัพย์ที่ยังไม่ได้ก็ยอมได้ (๕) โภคทรัพย์ที่ได้ไว้แล้วก็ยังยืน (๖) หาสิ่งที่ปรารถนาได้อย่างรวดเร็ว (๗) สมบัติปราศจากภัยพิบัติต่างๆ (๘) หาทรัพย์ได้โดยไม่ถูกเบง (๙) ได้โลกุตระทรัพย์ (๑๐) ไม่เคยรู้ ไม่เคยได้ยินคำว่าไม่มี (๑๑) อยู่ที่ไหนก็มีความสุข

๓) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อ ๓

คือ ไม่ทำชู้กับคูครองของผู้อื่น ได้รับอานิสงส์ผล ถึง ๒๐ ประการ คือ (๑) ไม่มีข้าศึกศัตรู (๒) เป็นที่รักแห่งชนทั่วไป (๓) หาเครื่องอุปโภค บริโภค ได้ง่าย (๔) หลับก็มีความสุข (๕) ตื่นก็มีความสุข (๖) พ้นภัยในอบาย (๗) ไม่ต้องเกิดเป็นหญิงหรือกะเทยอีก (๘) ไม่โกรธง่าย (๙) ทำอะไรก็ได้ โดยเรียบร้อย (๑๐) ทำอะไรก็ทำได้โดยเปิดเผย (๑๑) คอไม่ตก คือมีสง่า (๑๒) หนาไม่กม คือมีอำนาจ

^{๔๕} อรรถกถาขุททกนิกาย จตุกกนิบาตสาตก สัลลิมังสาตก, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

^{๔๖} อภิ.สง. (ไทย) ๓๔/๑๓๗๐/๓๔๑.

^{๔๗} อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

(๑๓) มีแต่เพื่อนรัก (๑๔) มีอินทรี ๕ บริบูรณ์ (๑๕) มีลักษณะบริบูรณ์ (๑๖) ไม่มีใครรังเกียจ (๑๗) ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยหากินาย (๑๘) อยู่ที่ไหนก็เปนสุข (๑๙) ไม่ต้องกลัวภัยจากใคร (๒๐) ไม่คอยพลัดพรากจากของที่รัก

๔) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๔

คือ เว้นจากการพูดปด พูดหลอกลวง ปลิ้นปล้อน ย่อมได้รับอานิสงส์ ๑๔ ประการ คือ (๑) มีอินทรี ๕ ผองใส (๒) มีวาจาไพเราะสละสลวย (๓) มีโรปนอันเสมอชิตบริสุทธิ์ (๔) ไม่อ้วนเกินไป (๕) ไม่ผอมเกินไป (๖) ไม่ต่ำเกินไป (๗) ไต่แต่สัมผัสอันเป็นสุข (๘) ไม่สูงเกินไป (๙) ปากหอมเหมือนดอกบัว (๑๐) มีบริวารล้วนแต่ขยันขันแข็ง (๑๑) มีถ้อยคำที่บุคคลเชื่อได้ (๑๒) ลั่นแดงออนเปนกลีบดอกบัว (๑๓) ใจไม่ฟุ้งซ่าน (๑๔) ไม่เปนอาจไม่เปนใบ

๕) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๕

คือ เว้นจากการเสพสุราเมรัย สารเสพติดทุกชนิด ย่อมได้รับอานิสงส์ ๓๕ ประการ คือ (๑) รุกิจอดีต อนาคต ปัจจุบันได้รวดเร็ว (๒) มีสติตั้งมั่นทุกเมื่อ (๓) ไม่เป็นบ้า (๔) มีความรู้มาก (๕) ไม่หวั่นไหว (๖) ไม่งุนงง ไม่เซอะ (๗) ไม่เป็นบาบ (๘) ไม่มัวเมา (๙) ไม่ประมาท (๑๐) ไม่หลงไหล (๑๑) ไม่หวาดสะดุ้งกลัว (๑๒) ไม่มีความรำคาญ (๑๓) ไม่มีใครริษยา (๑๔) มีความชวนชวายน้อย (๑๕) มีแต่ความสุข (๑๖) มีแต่คนนับถือยำเกรง (๑๗) พูดแต่คำสัตย์ (๑๘) ไม่สอเสียดใครไม่มีใครสอเสียด (๑๙) ไม่พูดหยาบ ใครไม่พูดหยาบด้วย (๒๐) ไม่พูดเล่นไปเรื่อยประโยชน (๒๑) ไม่เกียจคราน

ทุกคืนวัน (๒๒) มีความกตัญญู (๒๓) มีกตเวที (๒๔) ไม่ตระหนี่ (๒๕) รู้เฉลี่ยเจือจาน (๒๖) มีศีลบริสุทธิ์ (๒๗) ซื่อตรง (๒๘) ไม่โกรธใคร (๒๙) มีใจละอายแก่บาป (๓๐) รู้จักกลัวบาป (๓๑) มีความเห็นถูกทาง (๓๒) มีปัญญามาก (๓๓) ปัญญาารสอันเกิดแต่ธรรม (๓๔) เปนปราชญ์ มีญาณคติ (๓๕) ฉลาดในสิ่งที่เปนประโยชน์

อานิสงส์ของการสร้างบุญบารมี (ทาน, ศีล, ภาวนา) โดยสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก^{๔๘}

“ศีล” นั้น แปลว่า “ปกติ” คือสิ่งหรือกติกาที่บุคคลจะต้องระวังรักษาตามเพศและฐานะ ศีลนั้นมีหลายระดับคือ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ และ ศีล ๒๒๗ และในบรรดาศีลชนิดเดียวกันก็ยังจัดแบ่งออกเป็นระดับธรรมดา มัชฌิมศีล (ศีลระดับกลาง) และอธิศีล (ศีลอย่างสูง ศีลอย่างอุกฤษฏ์) คำว่า “มนุษย์” นั้น คือผู้ที่มีใจอันประเสริฐ คุณธรรมที่เป็นปกติของมนุษย์ที่จะต้องทรงไว้ให้ได้ตลอดไปก็คือศีล ๕ บุคคลที่ไม่มีศีล ๕ ไม่เรียกว่ามนุษย์ แต่อาจจะเรียกว่า “คน” ซึ่งแปลว่า “ยุ่ง” ในสมัยพระพุทธกาลผู้คนมักจะมีศีล ๕ ประจำใจกันเป็นนิจ ศีล ๕ จึงเป็นเรื่องปกติของบุคคลในสมัยนั้น และจัดว่าเป็น “มนุษย์ธรรม” ส่วนหนึ่งในมนุษย์ธรรม ๑๐ ประการ ผู้ที่จะมีวาสนาได้เกิดมาเป็นมนุษย์จะต้องถึงพร้อมด้วยมนุษย์ธรรม ๑๐ ประการเป็นปกติ (ซึ่งรวมถึงศีล ๕ ด้วย) รายละเอียดจะมีประการใดจะไม่กล่าวถึงในที่นี้

^{๔๘} สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, อานิสงส์ของการสร้างบุญบารมี (ทาน, ศีล, ภาวนา), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.kanlayanatam.com/sara/sara68.htm>, [๒๗ มิ.ย.๒๕๕๙].

การรักษาศีลเป็นการเพียรพยายามเพื่อระงับโทษทางกายและวาจา อันเป็นเพียงกิเลส ทยาบมิให้กำเริบขึ้น และเป็นการบำเพ็ญบุญบารมีที่สูงขึ้นกว่าการให้ทาน ทั้งในการถือศีลด้วยตนเอง ก็ยังได้บุญมากและน้อยต่างกันไปตามลำดับต่อไปนี้ คือ

๑) การให้อภัยทาน แม้จะมากถึง ๑๐๐ ครั้ง ก็ยังได้บุญน้อยกว่าการถือศีล ๕ แม้จะถือเพียงครั้งเดียวก็ตาม

๒) การถือศีล ๕ แม้จะมากถึง ๑๐๐ ครั้ง ก็ยังได้บุญน้อยกว่าการถือศีล ๘ แม้จะถือเพียงครั้งเดียวก็ตาม

๓) การถือศีล ๘ แม้จะมากถึง ๑๐๐ ครั้ง ก็ยังได้บุญน้อยกว่าการถือศีล ๑๐ คือการบวชเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนา แม้จะบวชมาได้เพียงวันเดียวก็ตาม

๔) การที่ได้บวชเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนาแล้ว รักษาศีล ๑๐ ไม่ให้ขาด ไม่ต่างพร้อย แม้จะนานถึง ๑๐๐ ปี ก็ยังได้บุญน้อยกว่าผู้ที่ได้อุปสมบทเป็นพระในพระพุทธศาสนาที่มีศีลปาฏิโมกข์สังวร ๒๒๗ ข้อ แม้จะบวชมาได้เพียงวันเดียวก็ตาม

ฉะนั้นในฝ่ายศีลแล้ว การที่ได้อุปสมบทเป็นพระในพระพุทธศาสนาได้บุญบารมีมากที่สุด เพราะเป็นเนกขัมมบารมีในบารมี ๑๐ ทศ ซึ่งเป็นการออกจากกามเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติธรรมขั้นสูงๆ คือการภาวนาเพื่อมรรค ผล นิพพาน ต่อๆ ไป ผลของการรักษาศีลนั้นมีมาก ซึ่งจะยังประโยชน์สุขให้แก่ผู้นั้นทั้งในชาตินี้และชาติหน้า เมื่อได้ละอัฐภาพนี้ไปแล้วย่อมส่งผลให้ได้บังเกิดในเทวโลก ๖ ชั้น ซึ่งล้วนแต่ความละเอียดประณีตของศีลที่รักษาและที่บำเพ็ญมา ครั้นเมื่อสิ้นบุญในเทวโลกแล้ว ด้วยเศษของบุญที่ยังคงหลงเหลืออยู่แต่เพียงเล็กน้อยๆ หากไม่มีอกุศลกรรมอื่นมาให้ผล ก็อาจจะน้อมนำให้ได้มาบังเกิดเป็นมนุษย์ที่ถึงพร้อมด้วยสมบัติ ๔ ประการ เช่น

อานิสงส์ของการรักษา ศีล ๕ กล่าวคือ

๑) ผู้ที่รักษาศีลข้อที่ ๑ ด้วยการไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ด้วยเศษของบุญที่รักษาข้อนี้ เมื่อน้อมนำมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะมีพลานามัยที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย ไม่ไข้โรค อายุยืนยาว ไม่มีศัตรูเบียดเบียนให้ต้องบาดเจ็บ ไม่มีอุบัติเหตุต่างๆที่จะทำให้บาดเจ็บหรือสิ้นอายุเสียก่อนวัยอันควร

๒) ผู้ที่รักษาศีลข้อที่ ๒ ด้วยการไม่ถือเอาทรัพย์ของผู้อื่นที่เจ้าของมิได้เต็มใจให้ ด้วยเศษของบุญที่น้อมนำมาเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้ได้เกิดในตระกูลที่ร่ำรวย การทำมาหาเลี้ยงชีพในภายหน้ามักจะประสบกับช่องทางที่ดี ทำมาค้าขึ้นและมั่งมีทรัพย์ ทรัพย์สมบัติไม่วิบัติหายนะไปด้วยภัยต่างๆ เช่น อัคคีภัย วาตภัย โจรภัย ฯลฯ

๓) ผู้ที่รักษาศีลข้อที่ ๓ ด้วยการไม่ล่วงประเวณีในคู่ครอง หรือคนในปกครองของผู้อื่น ด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลในข้อนี้ เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ก็จะมีประสบโชคดีในความรัก มักได้พบกับรักแท้ที่จริงจังและจริงใจ ไม่ต้องอกหัก อกโรย และอกเตาะ ครั้นเมื่อมีบุตรธิดาก็ว่านอนสอนง่าย ไม่ดื้อด้น ไม่ถูกผู้อื่นฉุดคร่าอนาจารไปทำให้เสียหาย บุตรธิดาย่อมเป็นอภิชาติบุตร ซึ่งจะนำเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูล

๔) ผู้ที่รักษาศีลข้อที่ ๔ ด้วยการไม่กล่าวมุสา ด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลข้อนี้ เมื่อน้อมนำมาเกิดเป็นมนุษย์ จะทำให้เป็นผู้ที่มีสุ้มเสียงไพเราะ พูดจา มีน้ำมีนวลชวนฟัง มีเหตุมีผลชนิดที่เป็น

“พุทธวาจา” มีโวหารปฏิภาณไหวพริบในการเจรจา จะเจรจาความสิ่งใดก็มีผู้ฟังและเชื่อถือ สามารถกล่าวกล่าวสั่งสอนบุตรธิดาและศิษย์ให้อยู่ในโอวาทได้ดี

๕) ผู้ที่รักษาศีลข้อที่ ๕ ด้วยการไม่ดื่มสุราเมรัย เครื่องหมักดองของมีนเมา ด้วยเศษของบุญที่รักษาศีลข้อนี้ เมื่อนำมาเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้เป็นผู้ที่มีสมอง ประสาท ปัญญา ความคิดแจ่มใส จะศึกษาเล่าเรียนสิ่งใดก็แตกฉานและทรงจำได้ง่าย ไม่หลงลืมเพื่อนเลอะเลือน ไม่เสียสติ วิกลจริต ไม่เป็นโรคสมอง โรคประสาท ไม่ปัญญาทรมาน ปัญญาอ่อนหรือปัญญานิม

อานิสงส์ของศีล ๕ มีดังกล่าวข้างต้น สำหรับศีล ๘ ศีล ๑๐ และศีล ๒๒๗ ก็ย่อมมีอานิสงส์เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น ขึ้นตามระดับและประเภทของศีลที่รักษา แต่ศีลนั้นแม้จะมีอานิสงส์เพียงไรก็ยังเป็นแต่เพียงการบำเพ็ญบุญบารมีในชั้นกลางๆ ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะเป็นแต่เพียงระเบียบหรือกติกาที่จะรักษากายและวาจาให้สงบ ไม่ให้ก่อให้เกิดทุกข์โทษขึ้นทางกายและวาจาเท่านั้น ส่วนทางจิตใจนั้นศีลยังไม่สามารถที่จะควบคุมหรือทำให้สะอาดบริสุทธิ์ได้

อานิสงส์ของศีล สามารถกล่าวโดยสรุปได้เป็น ๓ ข้อใหญ่ ได้ดังนี้^{๔๔}

“สี่เลนะ สุคะติง ยันติ
สี่เลนะ โภคะสัมปะทา
สี่เลนะ นิพพุติง ยันติ
ตัสมา สิลัง วิโสธะเย”

๑) สี่เลนะ สุคะติง ยันติ แปลว่า ศีลทำให้ไปสู่สุคติ

๒) สี่เลนะ โภคะสัมปะทา แปลว่า ศีลทำให้มีโภคทรัพย์

๓) สี่เลนะ นิพพุติง ยันติ แปลว่า ศีลทำให้ไปพระนิพพาน

โดยเฉพาะในข้อ ๓ นี้ หมายความว่า ศีลมีส่วนทำให้ไปถึงพระนิพพานได้ ถ้าไม่มีศีลก็ไปพระนิพพานไม่ได้ และพระนิพพานมีความหมายเป็น ๒ นัย ด้วยกัน คือ

๑) พระนิพพานขั้นต้น หมายถึง คนที่มีศีลย่อมเกิดความสุขสบายใจ จะอยู่ที่ใดก็สงบร่มเย็นเป็นสุข

๒) พระนิพพานขั้นสูง หมายถึง ศีลทำให้ผู้รักษามหคิเลส ผู้ที่หมดคิเลสย่อมได้ไปพระนิพพานทั้งสิ้น

พระนิพพานเป็นเป้าหมายสูงสุดของชาวพุทธ แต่จะไปสู่เป้าหมายสูงสุดได้ มีความจำเป็นต้อง ปฏิบัติไปตามลำดับขั้นตอน คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เพราะศีลเป็นที่ตั้งของสมาธิ สมาธิเป็นที่ตั้งของปัญญา ถ้าไม่รักษาศีลให้บริสุทธิ์แล้ว สมาธิและปัญญาก็เกิดขึ้นไม่ได้

ดังนั้น จึงต้องรักษาศีลก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อปิดกั้นทุจริตทางกาย และวาจา เป็นผลให้เกิด ความบริสุทธิ์ทางกาย วาจา ใจ อันเป็นที่ตั้งแห่งคุณความดีทั้งหลาย ดังมีภาษิตกล่าวไว้ว่า

“ศีลเป็นเขตแดน เป็นเครื่องปิดกั้นทุจริต ทำจิตให้ร่าเริงแจ่มใส และเป็นท่าหยั่งลงมหาสมุทร คือนิพพานของพระพุทธเจ้าทั้งปวง เพราะฉะนั้นบุคคลพึง รักษาศีลให้บริสุทธิ์”

^{๔๔} สี่เลนธรรมาภา ขุททกนิกาย เถรคาถา, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

อานิสงส์ของการรักษาศีล^{๕๐}

นอกจากอานิสงส์หลัก ๕ ข้อ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีรายละเอียดของอานิสงส์ การรักษาศีลในแต่ละข้อ ดังนี้

อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๑ เว้นจากการฆ่าสัตว์ ผู้รักษาศีลย่อมเป็นผู้มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีร่างกายสูงใหญ่สมส่วน มีความแคล่วคล่องว่องไว มีความเข้มซ้อย มีความอ่อนโยน มีความแก่กล้า มีวาจาสะสลาย เป็นที่รักของชาวโลก พวกรบบริวารไม่แตกแยกกัน ไม่ตายเพราะถูกผู้อื่นทำร้าย มีพวกรบบริวารมาก มีรูปงาม (มีผิวพรรณงาม) มีโรคน้อย มีอายุยืน

อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ ผู้รักษาศีลข้อนี้ย่อมมีความมั่งคั่ง มีโภคะมากมาย ได้โภคะที่ตนปรารถนารวดเร็วทันใจ เป็นคนเยี่ยงยอดของโลก มีความเป็นอยู่สุขสบาย

อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๓ เว้นจากการประพฤติดินในกาม ผู้รักษาศีลข้อนี้ ย่อมไม่มีศัตรูคู่อาฆาต เป็นที่รักของคนทั้งหลาย ได้ลาภสิ่งของ หลบเป็นสุข ตื่นเป็นสุข พ้นจากภัยในอบายภูมิ เป็นที่รักของสตรีและบุรุษ ไม่ต้องหวาดระแวงเป็นคนไม่มีภัย ไม่พลัดพรากจากคนและของรัก

อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๔ เว้นจากการพุดมสา ผู้รักษาศีลข้อนี้ย่อมเป็น คนพูดจาไพเราะ ศักดิ์สิทธิ์ มีบริวารคนเป็นผู้ว่าง่ายจิตใจไม่ฟุ้งซ่าน มีความมั่นคง ไม่หวั่นไหว มีคำพูดที่คนเชื่อถือ

อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ผู้รักษาศีลข้อนี้ ย่อมมีปฏิภาณในการทำงานที่ควรทำทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต มีสติมั่นคงอยู่เสมอ ไม่เป็นคนขี้เมา เป็นคนมีความรู้เป็นคนไม่ประมาท ไม่เป็นคนขี้อาย เป็นคนพูดคำสัตย์ เป็นคนเสียสละ เป็นคนมีศีล เป็นคนมีปัญญาแตกฉาน เป็นคนกตัญญู เป็นผู้ฉลาดรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และไม่เป็นประโยชน์

สรุปได้ว่าอานิสงส์ของการรักษาศีล ๕ ผลของการรักษาศีลนั้นมีมาก ซึ่งยังเป็นประโยชน์สุขให้แก่ผู้นั้นทั้งในชาตินี้และชาติหน้า สรุปได้ ๕ ข้อ คือ

๑) เว้นจากการฆ่าสัตว์ ผู้รักษาศีลย่อมเป็นผู้มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีร่างกายสูงใหญ่สมส่วน มีความแคล่วคล่องว่องไว มีความเข้มซ้อย มีความอ่อนโยน

๒) เว้นจากการลักทรัพย์ ผู้รักษาศีลข้อนี้ย่อมมีความมั่งคั่ง มีโภคะมากมาย ได้โภคะที่ตนปรารถนารวดเร็วทันใจ เป็นคนเยี่ยงยอดของโลก มีความเป็นอยู่สุขสบาย

๓) เว้นจากการประพฤติดินในกาม ผู้รักษาศีลข้อนี้ ย่อมไม่มีศัตรูคู่อาฆาต เป็นที่รักของคนทั้งหลาย ได้ลาภสิ่งของ หลบเป็นสุข ตื่นเป็นสุข

๔) เว้นจากการพุดมสา ผู้รักษาศีลข้อนี้ย่อมเป็น คนพูดจาไพเราะ ศักดิ์สิทธิ์ มีบริวารคนเป็นผู้ว่าง่ายจิตใจไม่ฟุ้งซ่าน

๕) เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ผู้รักษาศีลข้อนี้ ย่อมมีปฏิภาณในการทำงานที่ควรทำทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต มีสติมั่นคงอยู่เสมอ ไม่เป็นคนขี้เมา เป็นคนมีความรู้เป็นคนไม่ประมาท

^{๕๐} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข, (โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๘), หน้า ๑๒-๑๓.

ตารางที่ ๒.๑๐ อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
มหาปริณิพพานสูตร, ทีฆนิกาย มหาวรรค	อานิสงส์ของศีล สรุปลม ๕ ข้อ คือ ๑) ย่อมได้โภคทรัพย์สมบัติมากมาย หมายความว่า ศีล ย่อมทำให้ผู้รักษาดำเนินชีวิต และใช้ได้อย่างเต็มที่ ๒) กิตติศัพท์อันดีงามย่อมจรจายไป หมายความว่า บุคคลรอบข้างย่อมเห็นความประพฤติ อันดีงามของคนมีศีล คนมีศีลจึงเป็นที่รัก ๓) มีความมองอาจเมื่อไปสุ่มชนใดๆ หมายความว่า ผู้มีศีลย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ มีความภาคภูมิใจ ในความดีของตน ๔) ไม่เป็นผู้หลงตาย หมายความว่า คนมีศีลย่อมมีสติสมบูรณ์ อันเนื่องมาจากการได้ฝึกสติอยู่เสมอๆ ๕) เมื่อแตกกายทำลายชิ้นธ์ ย่อมมีสุคติเป็นที่ไป หมายความว่า เมื่อถึงคราวที่ต้องลาจากโลกนี้ไป หลับตาลงครั้งใดก็จะเห็นคตินิมิต
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก	อานิสงส์ของศีล สรุปลม ๕ ข้อ คือ ๑) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๑ คือ การไม่ทำปาณาติบาตยอมได้รับอานิสงส์ถึง ๒๓ ประการ ๒) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๒ คือ อทินนาทาน ผู้รักษายอมได้รับอานิสงส์ถึง ๑๑ ประการ ๓) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อ ๓ คือ ไม่ทำชู้กับคูครองของผู้อื่น ได้รับอานิสงส์ผล ถึง ๒๐ ประการ ๔) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๔ คือ เว้นจากการพูดปด พูดหลอกลวง ปลิ้นปล้อน ย่อมได้รับอานิสงส์ ๑๔ ประการ ๕) อานิสงส์ ผู้รักษาศีลข้อที่ ๕ คือ เว้นจากการเสพสุราเมรัย สารเสพติดทุกชนิด ย่อมได้รับอานิสงส์ ๓๕ ประการ
สีลวเถรคาถา, ขุททกนิกาย เถรคาถา	อานิสงส์ของศีล สามารถกล่าวโดยสรุปได้เป็น ๓ ข้อใหญ่ ได้ดังนี้ ๑) สีเลนะ สุขะติง ยันติ แปลว่า ศีลทำให้ไปสู่สุคติ ๒) สีเลนะ โภคะสัมปะทา แปลว่า ศีลทำให้มีโภคทรัพย์ ๓) สีเลนะ นิพพุติง ยันติ แปลว่า ศีลทำให้ไปพระนิพพาน (๑) พระนิพพานขั้นต้น หมายถึง คนที่มีศีลย่อมเกิดความสุขสบายใจ จะอยู่ที่ใดก็สงบร่มเย็นเป็นสุข (๒) พระนิพพานขั้นสูง
กรมการศาสนา	อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๑ เว้นจากการฆ่าสัตว์ ผู้รักษาศีลย่อมเป็นผู้มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีร่างกายสูงใหญ่สมส่วน อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ ผู้รักษาศีลข้อนี้ย่อมมีความมั่งคั่ง มีโภคะมากมาย ได้โภคะที่ตนปรารถนารวดเร็วทันใจ เป็นคนเยี่ยงยอดของโลก มีความเป็นอยู่สุขสบาย

ตารางที่ ๒.๑๐ อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กรมการศาสนา	อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๓ เว้นจากการประพฤติดินในกาม ผู้รักษาศีลข้อนี้ ย่อมไม่มีศัตรูคู่อาฆาต เป็นที่รักของคนทั้งหลาย ได้ลาภสิ่งของ หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๔ เว้นจากการพุดมสา ผู้รักษาศีลข้อนี้ย่อมเป็นคนพูดจาไพเราะศักดิ์สิทธิ์ มีบริวารคนเป็นผู้วางใจไม่พุ้งซ่าน อานิสงส์ของศีลข้อที่ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ผู้รักษาศีลข้อนี้ ย่อมมีปฏิภาณในการงานที่ควรทำทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต มีสติมั่นคงอยู่เสมอ ไม่เป็นคนขี้เมา เป็นคนมีความรู้เป็น คนไม่ประมาท

๒.๓.๔ โทษของการไม่รักษาศีล ๕

การพัฒนาตนตามหลักพระพุทธศาสนา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความประพฤติที่ดีงาม ประเทศใดมีกำลังทหารอันเข้มแข็ง มีการพัฒนา มีการแพทย์ การคมนาคม และในด้านเครื่องจักรกลต่างๆ อันทันสมัย^{๕๑}

พระพุทธองค์ทรง ตรัสไว้ใน เวรสูตรอังคุตตรนิกายปัญจกนิบาตว่า...“ดูกอนคฤหบดี อุบาสกผู้ฆาสัตว์... ผู้ลักทรัพย์...ประพฤติดินในกาม... พุดเท็จ... ดื่มน้ำเมา คือสุราเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ย่อมประสบภัยเวรทั้งในปัจจุบันทั้งใน สัมปรายภพ ย่อมเสวยทุกข์ทมนัสสใด แม้ทางจิตเพราะเหตุฆาสัตว์... ผู้ลักทรัพย์...ประพฤติดินในกาม... พุดเท็จ... ดื่มน้ำเมา คือสุราเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท อุบาสกผู้งดเว้นจาก ปาณาติบาต... ผู้ลักทรัพย์... ประพฤติดินในกาม... พุดเท็จ... ดื่มน้ำเมา คือสุราเมรัยอันเป็นที่ตั้ง แห่งความประมาท ย่อมไม่ประสบภัยเวรนั้น ทั้งในปัจจุบันและ สัมปรายภพ ย่อมไม่เสวยทุกข์ ทมนัสสนั้นแม้ทางจิตภัยเวรของอุบาสกผู้งดเว้นจากปาณาติบาต ย่อมสงบระงับด้วยประการ ฉะนี้”^{๕๒}

อนึ่งในพระไตรปิฎก อังคุตตรนิกาย ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาชี้ให้เห็นโทษของการไม่ รักษาศีล โดยสังเขป ซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงตรัสถึงโทษของการไม่รักษาศีลไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ ย่อมดำรงอยู่ในรณเหมือนนกนำ ตัวไปฝังไว้ ธรรม ๕ ประการ อะไรบ้าง คือ (๑) เป็นผู้ฆาสัตว์ (๒) เป็นผู้ลักทรัพย์ (๓) เป็นผู้ประพฤติดินในกาม (๔) เป็นผู้พุดปิด (๕) เป็นผู้เสพของมีนเมาเมรัยอันเป็นเหตุ แห่งความประมาท “ภิกษุทั้งหลาย” อุบาสกประกอบด้วย ธรรม ๕ ประการนี้แล ย่อมดำรงอยู่ในรณ เหมือนนกนำไปฝังไว้”^{๕๓}

ในขุททกนิกาย ปาฏิกคามิกสูตร พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า “คฤหบดีทั้งหลาย บุคคลผู้ ทุศีลเพราะศีลวิบัติ มีโทษ ๕ ประการนี้ โทษ ๕ ประการ อะไรบ้าง คือ (๑) บุคคลผู้ ทุศีล มีศีลวิบัตินี้ ย่อมถึงความเสื่อมโศกทรัพย์เป็นอันมาก ซึ่งมีความประมาทเป็นเหตุ นี่เป็นโทษประการที่ ๑ ของ

^{๕๑} พระเทพวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ), การพัฒนาจิต ภาคหนึ่ง, พิมพ์ครั้งที่ ๕, กรุงเทพมหานคร : สภาการศึกษามหาภุมวารวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพุทธศาสนา, ๒๕๓๘), หน้า ๒๙.

^{๕๒} อง.ฉก.ก. (ไทย) ๒๒/๑๓๔/๒๐๘.

^{๕๓} อง.ฉก.ก. (ไทย) ๒๒/๒๘/๔๐๓.

บุคคลผู้ทุศีลเพราะศีลวิบัติ (๒) กิตติศัพท์อันชั่วของบุคคลผู้ทุศีลย่อม กระฉ่อนไป นี่เป็นโทษประการที่ ๒ ของบุคคลผู้ทุศีลเพราะศีลวิบัติ (๓) บุคคลผู้ทุศีลมีศีลวิบัติจะเข้าไปยังบริษัทใดๆ จะเป็นชัตติยบริษัทก็ตาม พรหมณบริษัทก็ตาม สมณะบริษัทก็ตาม ย่อมไม่แคล้วกล่า เก้อเขินเข้าไป นี่เป็นโทษประการที่ ๓ ของบุคคลผู้ทุศีลเพราะศีลวิบัติ (๔) บุคคลผู้ทุศีล มีศีลวิบัติ ย่อมหลงลืมสติตาย นี่เป็นโทษประการที่ ๔ ของบุคคลผู้ทุศีล เพราะศีลวิบัติ (๕) บุคคลผู้ทุศีล หลังจากตายแล้วย่อมไปเกิดในอบาย ทุกติวินิบาต นรก นี่เป็น โทษประการที่ ๕ ของบุคคลผู้ทุศีลเพราะศีลวิบัติ คฤหบดีทั้งหลาย บุคคลผู้ทุศีลเพราะศีล วิบัติมีโทษ ๕ ประการนี้แล”^{๕๔}

โทษของผู้ทุศีล ๕ ประการ^{๕๕}

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโทษของการละเมิดแก่ชาวปาณ्डิคาใน มหาปริณิพพานสูตร^{๕๖} ว่ามี ๕ ประการ คือ

๑) ย่อมเข้าถึงความเสื่อมโภคะทรัพย์อย่างมาก หมายความว่า ผู้ทุศีลย่อมไม่มีใครเชื่อถือไว้วางใจ ส่งผลให้หน้าที่การงานไม่เจริญรุ่งเรือง ทรัพย์มรดกต่างๆ บิดามารดาก็ไม่ยอมมอบให้ และทรัพย์ที่เกิดขึ้น ย่อมฉิบหายหรือหมดโอกาสได้ใช้ อันเนื่องมาจากโทษภัยของการละเมิดศีล

๒) กิตติศัพท์ที่ชั่วของผู้ทุศีลย่อมกระฉ่อนไป หมายความว่า บุคคลผู้ใกล้ชิด หรือร่วมอยู่ร่วมทำงานด้วย ย่อมทราบพฤติกรรมดี เมื่อจะกล่าวถึงผู้ทุศีล ย่อมกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีตามที่ตนได้เห็นมา

๓) เป็นผู้เก้อเขินเข้าไปสู่ชุมชนใดๆ หมายความว่า คนทุศีลมักจะกลัวความผิดของตนต้องคอยหลบๆ ซ่อนๆ แม้ความผิดนั้นจะไม่มีใครรู้ก็ตาม แต่เพราะตนรู้ จึงกลัวว่าความผิดของตนจะถูกเปิดเผย เกิดความแฉ่งใจขึ้นในตนเอง

๔) ย่อมเป็นผู้หลงทำกาละ หมายความว่า ผู้ทุศีล เวลาทำความชั่วย่อมขาดสติยับยั้งชั่งใจเมื่อทำบ่อยๆ สติสัมปชัญญะที่มีก็ไม่สมบูรณ์ ครั้นถึงเวลาตาย กรรมนิมิตที่น่ากลัวมาปรากฏ ย่อมตายอย่างขาดสติ

๕) เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงอบาย ทุกติ วินิบาต หมายความว่า ผู้ทุศีล เมื่อตายก็ตายอย่างขาดสติ มีจิตที่เศร้าหมองเพราะกรรมที่ตนทำไว้มาปรากฏเป็นกรรมนิมิตให้เห็น เมื่อละโลกไปแล้ว ย่อมไปสู่อบายภูมิ (ภพที่อยู่ของสัตว์นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน) ดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า “กรรมชั่วของตนเอง ย่อมนำไปสู่ทุกติ”^{๕๗}

^{๕๔} พุ.อุ. (ไทย) ๒๕/๓๖/๓๓๒.

^{๕๕} โทษของการละเมิดศีล, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://book.dou.us/doku.php?id=sb101> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

^{๕๖} มหาปริณิพพานสูตร, ที่มณิกาย มหาวรรค, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

^{๕๗} อรรถกถาพุทธกนิยาย คาถาธรรมบท เรื่องพระติสสเถระ, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

โทษภัยของการผิดศีล ๕ ในปัจจุบัน^{๕๘}

เมื่อพิจารณาด้วยใจที่เป็นธรรม ก็จะเห็นโทษของการผิดศีล ที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างชัดเจน คือ

๑) โทษของการผิดศีลข้อ ๑ ข่าสัตว์ ทำให้อายุสั้น เช่น บุคคลประเภทผู้มีอิทธิพลหรือเจ้าพ่อทั้งหลาย มีหลายคนที่ถูกฆ่าตาย เพราะเคยไปฆ่าคนอื่นเขาไว้เหมือนกัน เนื่องจากญาติพี่น้องของคนที่ถูกฆ่าเหล่านั้นย่อมโกรธแค้น จึงหาทางแก้แค้นคืนเอาบ้าง

๒) โทษของการผิดศีลข้อ ๒ ลักทรัพย์ ทำให้เกิดโรคจิต เช่น โรคหวาดผวา เพราะได้ลักขโมยสิ่งของของผู้อื่นมา จึงเกรงว่าจะมีใครมาเห็นทำให้เกิดความกลัวคิดระแวงสงสัย ทั้งยังเกรงว่าจะถูกเจ้าของทรัพย์จับได้ นานๆ ไป จึงกลายเป็นโรคหวาดผวาไปเลย

๓) โทษของการผิดศีลข้อ ๓ ประพฤติผิดในกาม ทำให้เกิดกามโรค หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (เอดส์) เป็นต้น

๔) โทษของการผิดศีลข้อ ๔ พุดโกหก ทำให้เกิดโรคความจำเสื่อม ผู้ที่โกหกมากๆ ในที่สุด แม้ตนเองจะพูดเรื่องจริงก็ยังสงสัย ว่าเรื่องที่พูดนั้นเป็นความจริงหรือโกหกกันแน่ ครั้นนานเข้าก็กลายเป็นคนไม่กล้าตัดสินใจ บางคนเป็นโรคหลงไปเลยก็มี

๕) โทษของการผิดศีลข้อ ๕ ดื่มน้ำเมา ทำให้เกิดโรคพิษสุราเรื้อรัง ตับแข็ง มะเร็ง ฯลฯ หรือได้รับบาดเจ็บอันเกิดจากการทะเลาะวิวาทการทำผิดศีลมีเพียงแต่ให้ผลในปัจจุบันชาตินี้เท่านั้น แต่ยังส่งผลให้เกิดวิบากกรรมต่อไปในภพชาติ เบื้องหน้า ดังที่เราได้พบเห็นว่า บางคนเกิดมาพร้อมกับความไม่สมบูรณ์ บางคนเกิดเป็นโรคภัยที่แปลก ประหลาด ในขณะที่บางคนกลับมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงตลอดชีวิต สาเหตุของความแตกต่าง กันนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงเหตุที่มาของความแตกต่างเหล่านั้นไว้ใน **จูฬกัมมวิภังคสูตร**^{๕๙} ว่า กรรมย่อมจำแนกสัตว์ คือ ให้ทราบและประณีต

จึงสรุปได้ว่าเป็นเพราะกรรมของสัตว์ที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ อันเกิดจากการกระทำในอดีตและปัจจุบัน ผู้ประกอบกรรมชั่วหยาบย่อมมีวิบากผลที่ทราบ ผู้ประกอบกรรมดี ย่อมมีวิบากผลที่ประณีต ความแตกต่างของสัตว์จึงแตกต่างกัน

กรรมวิบากของผู้ละเมิดศีล^{๖๐}

๑) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๑ ข่าสัตว์

ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้มีอวัยวะพิการ (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์อายุย่อมสั้น บางคนก็ถูกทำแท้งตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา

^{๕๘} โทษภัยของการผิดศีลในปัจจุบัน, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://book.dou.us/doku.php?id=sb101:8> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

^{๕๙} จูฬกัมมวิภังคสูตร, มัชฌิมนิกาย อุปปริตตนกถา, **อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

^{๖๐} กรรมวิบากของผู้ละเมิดศีล, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://book.dou.us/doku.php?id=sb101:8> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

๒) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๒ ลักทรัพย์

ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๒ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้ยากจนเจ็บไข้ไร้ที่พึ่ง (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ ทรัพย์สมบัติย่อมพินาศเสียหาย ทั้งจากน้ำท่วม ไฟไหม้ พายุพัด หรือเหตุร้ายต่างๆ

๓) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๓ ประพฤติผิดในกาม

ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมมีร่างกายทุพพลภาพ ขี้เหร่ มากไปด้วยโรค (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นผู้มีศัตรูรอบด้าน

๔) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๔ พุดโกหก

ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้มีวาจาไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ มีกลิ่นปากเหม็นจัด (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ จะถูกกล่าวด้วยคำไม่เป็นจริงอยู่เสมอ

๕) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๕ ตัมน้ำเมา

ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้มีสติไม่สมประกอบ เป็นคนโง่เขลา ปัญญาอ่อน (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นบ้า

อานิสงส์ของศีลมีคุณอย่างไม่อาจประมาณได้ เช่นเดียวกัน การละเมิดศีลก็มีโทษภัยอย่างร้ายแรง ดังนั้นจึงไม่ควรประมาท ให้รักษาศีลตั้งแต่วันนี้ อย่าปล่อยเวลาที่เหลืออันน้อยนิดของเราให้ผ่านไป อย่างไรคุณค่า ดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า

“ก็ผู้ใดทุกศีล มีใจไม่ตั้งมั่น พึ่งเป็นอยู่ ๑๐๐ ปี ความเป็นอยู่วันเดียว ของผู้มีศีล มีมานะประเสริฐกว่า (ความเป็นอยู่ของผู้คน)”^{๖๑}

ถึงแม้ประเทศนั้นๆ จะสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรวัตถุดิบ สะดวกสบาย ถ้าขาดเสียซึ่งศีล ก็หาความเจริญได้ไม่ เพราะสังคมนั้นๆ ไม่สามารถจะพัฒนาสู่ความเป็นอารยชนหาซึ่งความเพียรพยายามประเพณีที่ดีงามได้ไม่ ย่อมเกิดความทุกข์ ความเดือดร้อนอันเกิดเหตุแห่งความทุกข์อยู่ทั่วไป เพราะขาดศีลธรรม เป็นเหตุแห่งความวิบัติ ความเสื่อมทรามให้เกิดขึ้นในสังคม เพราะการละเมิดล่วงเกินแห่งกายวาจาใจ ความประพฤติชั่ว ที่ปรากฏที่สืบเนื่องมาจากจิตใจเป็นเครื่องกำหนดการสำรวจระวางเจตนาจนจบปากอสุล ทั้งปวงชื่อว่าเป็นผู้มีศีล ย่อมได้รับอานิสงส์ ดังที่กล่าวมาโดยประการต่างๆ ดังกล่าว่า “ศีล นั้นเทียวเป็นความดี เป็นความงาม ศีล จึงเป็นรั้วกันคนองทางกายและวาจา มีใจเป็นผู้รับผิดชอบ ในงานและผลของงานที่กายวาจาทำขึ้น คนที่ไม่มีศีลเป็นเครื่องกั้นความคนอง อันเป็นผู้ที่สังคมผู้ตั้งเกียจ ไม่เป็นที่ไว้วางใจของสังคม แม้จะเป็นสังคมในวงราชการ

^{๖๑} ขุททกนิกายคถา ธรรมบท, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

หรือสังคมใดๆ แม่แต่คนเดียวหรือสองคนแน่ทีเดียว สังคมหรือวงงานนั้นจะต้องเป็นปกแผ่นหนาแน่น ไม่นานาน จะต้องถูกทำลายลงไป^{๖๒}

สรุปได้ว่า โทษของการไม่รักษาศีล ขึ้นอยู่กับบุคคลในสังคม กล่าวคือ ถ้าสังคมขาดศีล วินัย กฎเกณฑ์ หรือระเบียบ บทบัญญัติในศีล ขาดความซื่อสัตย์ สุจริต การอยู่รวมกันในสังคมยอม ปราศจากความสงบสุข ยอมลงละเมิดในชีวิต และทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นเหตุให้ประมาทในการ ดำเนินชีวิตเป็นบ่อเกิดแห่งภัยเวรโดยการต่างๆ เพราะภัยเวรยอมมีความสัมพันธ์กับเรื่องกรรม โดยตรง จะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย และส่งผลอีกหลายด้าน คือ (๑) หากความเจริญใดใด ไม่สามารถจะพัฒนาสู่ ความเป็นอารยะชน (๒) ย่อมเกิดความทุกข์ ความเดือดร้อนอันเกิดเหตุแห่งความทุกข์อยู่ร่ำไป เพราะขาดศีลธรรม (๓) เป็นเหตุแห่งความวิบัติ ความเสื่อมทรามให้เกิดขึ้นในสังคม เพราะการละเมิดลงเกิดแห่งกาย วาจา ใจ รวมตลอดทั้ง จะพบทางวิบัติ ๕ ประการ คือ (๑) ย่อม เข้าถึงความเสื่อมโทรมทุกข์อย่างมาก หมายความว่า ผู้ที่ศีลยอมไม่มีใครเชื่อถือไว้วางใจ (๒) กิตติศัพท์ ที่ชั่วของผู้ที่ศีลยอมกระฉ่อนไป หมายความว่า เมื่อจะกล่าวถึงผู้ที่ศีล ย่อมกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่ดี ตามที่ตนได้เห็นมา (๓) เป็นผู้ก่อเงินเข้าไปสู่ชุมชนใดๆ หมายความว่า คนที่ศีลมักจะกลัวความผิดของตน ต้องคอยหลบๆ ซ่อนๆ (๔) ย่อมเป็นผู้หลงทำกาลละ หมายความว่า ผู้ที่ศีล เวลาทำความชั่วย่อม ขาดสติยับยั้งชั่งใจ (๕) เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงอบาย ทุกคติวิบัติ หมายความว่า ผู้ที่ศีล เมื่อตายก็ตาย อย่างขาดสติ มีจิตที่เศร้าหมองเพราะกรรม

ตารางที่ ๒.๑๑ โทษของผู้ไม่รักษาศีล ๕

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
มหาปรีณิพพานสูตร, ที่ม นิกาย มหาวรรค, (๒๕๓๗ หน้า ๑๒/๑๔๒/๓๓).	โทษของผู้ไม่รักษาศีล ๕ ๑) ย่อมเข้าถึงความเสื่อมโทรมทุกข์อย่างมาก หมายความว่า ผู้ที่ศีล ยอมไม่มีใครเชื่อถือไว้วางใจ ๒) กิตติศัพท์ที่ชั่วของผู้ที่ศีลยอมกระฉ่อนไป หมายความว่า เมื่อจะ กล่าวถึงผู้ที่ศีล ย่อมกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีตามที่ตนได้เห็นมา ๓) เป็นผู้ก่อเงินเข้าไปสู่ชุมชนใดๆ หมายความว่า คนที่ศีลมักจะกลัว ความผิดของตน ต้องคอยหลบๆ ซ่อนๆ ๔) ย่อมเป็นผู้หลงทำกาลละ หมายความว่า ผู้ที่ศีล เวลาทำความชั่ว ย่อมขาดสติยับยั้งชั่งใจ ๕) เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงอบาย ทุกคติ วิบัติ หมายความว่า ผู้ที่ศีล เมื่อตายก็ตายอย่างขาดสติ มีจิตที่เศร้าหมองเพราะกรรม
ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท, (๒๕๓๗ หน้า ๑๒/๑๔๒/๓๓).	ผู้ใดที่ศีล มีใจไม่ตั้งมั่น พึงเป็นอยู่ ๑๐๐ ปี ความเป็นอยู่วันเดียว ของ ผู้มีศีล มีมาน ประเสริฐกว่า (ความเป็นอยู่ของผู้นั้น)”

^{๖๒} สมศักดิ์ ศัลยการ, สองสวางทางชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พานิช, ๒๕๓๑), หน้า ๘๖.

ตารางที่ ๒.๑๑ โทษของผู้ไม่รักษาศีล ๕ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จุฬกัมมวิมังคสูตร, มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์, (๒๕๓๗ หน้า ๑๒/๑๔๒/๓๓).	กรรมวิบากของผู้ไม่รักษาศีล ๕ ๑) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๑ ข่าสัตว์ ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปรตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้มีอวัยวะพิการ (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์อายุย่อมสั้น บางคนก็ถูกทำแท้งตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา ๒) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๒ ลักทรัพย์ ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๒ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปรตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้ยากจน เชื้อใจไร้ที่พึ่ง (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ ทรัพย์สมบัติย่อมพินาศเสียหาย ทั้งจากน้ำท่วม ไฟไหม้ พายุพัด หรือเหตุร้ายต่างๆ ๓) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๓ ประพฤติผิดในกาม ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปรตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมมีร่างกายทุพพลภาพ ขี้เหร่ มากไปด้วยโรค (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นผู้มีศัตรูรอบด้าน ๔) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๔ พุดโกหก ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปรตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้มีวาจาไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ มีกลิ่นปากเหม็นจัด (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ จะถูกกล่าวด้วยคำไม่เป็นจริงอยู่เสมอ ๕) ผู้ที่ละเมิดศีลข้อที่ ๕ ดื่มน้ำเมา ย่อมได้รับกรรมวิบาก ๕ สถาน คือ (๑) ย่อมเกิดในนรก (๒) ย่อมเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน (๓) ย่อมเกิดในกำเนิดเปรตวิสัย (เกิดเป็นเปรต) (๔) ย่อมเป็นผู้มีสติไม่สมประกอบ เป็นคนโง่เขลา ปัญญาอ่อน (๕) โทษเบาที่สุด หากเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นบ้า
สมัคคี คัลยการ, (๒๕๔๗ หน้า ๑๒๑).	กรรมวิบากของผู้ไม่รักษาศีล ๕ ๑) หากความเจริญใดไม่ สามารถจะพัฒนาสู่ ความเป็นอริยชน หาซึ่งความเป็นชนบวรธรรมนิยมประเพณีที่ดีงามได้ไม่ ๒) ย่อมเกิดความทุกข์ ความเดือดร้อนอันเกิดเหตุแห่งความทุกข์อยู่รำไป เพราะขาดศีลธรรม ๓) เปนเหตุแห่งความวิบัติ ความเสื่อมทรามให้เกิดขึ้นในสังคม เพราะการละเมิดล่วงเกินกาย วาจา ใจ ๔) เปนผู้ที่สังคมผู้รังเกียจ ไม่เป็นที่ไว้วางใจของสังคม

๒.๓.๕ ศิล ๕ กับการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์

หลักศิล ๕ เป็นข้อปฏิบัติ วิธีหรือชุดของแนวคิดที่จะนำสันติมาสู่สังคมทั้งในระดับสังคม ชุมชน ประเทศชาติและโลก หลักการนี้ จัดได้ว่าเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการจัดระเบียบสังคม เพื่อสร้างฐานแห่งสังคมให้กลายเป็นสังคมแห่งสันติ เป้าหมายของหลักการนี้ ก็คือ ความเป็นสันติสุขของสังคม และความเป็นเอกภาพในความเป็นพหุภาพของสังคม ปัญหาที่สำคัญ ก็คือ หลักการนี้จะสร้างสันติ เอกภาพในความเป็นพหุภาพ และเอื้อต่อแนวทางของพุทธสันติวิธีได้อย่างไร

ศิลข้อที่ ๑ ได้ชี้ให้เห็นว่า งดเว้นจากการทำสัตว์มีชีวิตให้ตกลงไป หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หากถือเอาตามนัยนี้ทำให้เข้าใจว่า ต้องฆ่าเท่านั้น จึงถือได้ว่าเป็นการผิดศิล เมื่อกล่าวตามความหมายนี้ ยังรวมถึงการเข้าไปเบียดเบียนทางกายภาพด้วยวิธีการที่รุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม ย่อมส่งผลกระทบต่อศิลข้อนี้ อย่างไรก็ตาม การตาย หรือการสิ้นสุดชีวิตของสัตว์ที่เราเบียดเบียน ย่อมจัดได้ว่าเป็นการสิ้นสุดของการทำผิดศิลข้อนี้

ประเด็นของการศึกษานี้ ไม่ได้อยู่ที่การผิดศิลจะก่อให้เกิดผลเสียในแง่ของปัจเจกบุคคลหรือไม่เท่านั้น แต่จุดสำคัญ ก็คือ การประพฤติดีก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมอย่างไร เพราะความจริงคือ การผิดศิลแต่ละข้อนั้นส่งผลเสียโดยตรงต่อสภาพจิตของปัจเจกบุคคลแล้ว แต่ความบกพร่องที่ผู้กระทำผิดได้ก่อขึ้นในบางกรณีนั้น อาจส่งผลกระทบต่อสังคม และสร้างความขัดแย้งจนนำไปสู่ความรุนแรงในมิติอื่นๆ ในสังคมด้วยก็ได้

แนวคิดในเชิงรุกอันเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งของศิลข้อที่ ๑ คือ การแสดงความเคารพต่อชีวิตของคนอื่น การให้เกียรติต่อเจ้าของชีวิต ตรรกะที่ง่ายที่สุดว่า ทำไมต้องเคารพ และให้เกียรติ คือ มนุษย์ทุกคนก็รักชีวิตของตัวเองดังพุทธพจน์ที่ว่า ความรักเสมอด้วยตนไม่มี เพราะการรักตนเองและหวังความอยู่รอดของชีวิตตนเองดังกล่าวนี้อาจเป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ต้องละทิ้งคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นมารดา บิดา และบุตรธิดา เป็นต้น หรือต้องฆ่าสัตว์อื่นๆ หรือทำร้ายสัตว์เพื่อแสวงหาพื้นที่ให้แก่ตนเอง

ด้วยเหตุนี้ ทำให้เกิด แนวคิดเชิงรับ เพราะการเคารพและให้เกียรติในชีวิตของคนอื่นโดยมองว่ามนุษย์ต่างก็รักชีวิตของตนเองดังกล่าวเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดการตระหนักรู้ว่า สัตว์เหล่าอื่นรักตนเองมากเช่นนั้นเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ผู้รักตนจึงไม่ควรเบียดเบียนผู้อื่น การตระหนักรู้ดังกล่าวทำให้มนุษย์คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการเบียดเบียนและทำลายชีวิตของคนอื่นหรือสัตว์อื่น ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสในประเด็นนี้ว่า

เราต้องการมีชีวิต ไม่อยากตาย ปราศจากความทุกข์ เกลียดกลัวความทุกข์ ใครก็ตามที่มาทำลายชีวิตเราผู้ต้องการมีชีวิต ไม่อยากตาย ปราศจากความทุกข์ เกลียดกลัวความทุกข์ การกระทำของเขานั้น ย่อมไม่เป็นที่รักพอใจของเราเลย อนึ่ง แม้หากเราเองจะทำลายชีวิตบุคคลอื่น ผู้ต้องการมีชีวิต ไม่อยากตาย ปราศจากความทุกข์ เกลียดกลัวความทุกข์ การกระทำของเรานั้น ย่อมไม่เป็นที่รักพอใจของเขาเลย

การเคารพ และการตระหนักรู้ ในชีวิตของคนอื่นในลักษณะดังกล่าวนี้ นั่นเอง ได้ทำให้พระองค์ทรงมองว่าความดี ไม่ได้เกิดขึ้นจากการเบียดเบียนสัตว์ที่มีชีวิต และในขณะเดียวกัน การได้

ชื่อว่า อริยะ เพราะการไม่เบียดเบียนสัตว์ทั้งปวง และการที่มนุษย์หมกมุ่น หรือครุ่นคิดหาช่องทางเบียดเบียนกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน^{๖๓}

ศีลข้อที่ ๒ การงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้นั้น ตามหลักการของพุทธสันติวิธี มีนัยเชิงรุก ที่บ่งถึงการเคารพในทรัพย์สินและสิทธิทางธรรมชาติแวดล้อมของคนอื่น อันเป็นการเคารพในการจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์ และการครอบครองทรัพย์สิน หรือทรัพยากรของเขา ในขณะที่เดียวกัน แนวคิดเชิงรับ ก็คือ การไม่เข้าไปแย่งชิงฉกฉวยผลประโยชน์จากทรัพย์สิน หรือทรัพยากรทางธรรมชาติของคนอื่น โดยไม่ผ่านกระบวนการในการยอมรับจากคนอื่น

สิ่งที่ควรตระหนัก คือ ในขณะที่ร่างกายของเราอ้วนท้วนสมบูรณ์ แต่ปากท้องของเพื่อนมนุษย์กำลังหิวโหย และขาดแคลนอาหารอันเป็นผลจากการที่เราไปดูดซับเอาทรัพยากรของเขาส่วนหนึ่งออกมาปรนเปรอตนเอง หรือกลุ่มชนของตนเอง การแสดงออกในลักษณะดังกล่าวได้สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นอย่างมากมายในสังคมไทยและสังคมโลก

ศีลข้อที่ ๓ การงดเว้นจากการประพฤติดุคในกามนั้น แนวคิดเชิงรุกในประเด็นนี้มีนัยที่แสดงถึงการเคารพในสิทธิของผู้อื่นคำว่า ผู้อื่น ในบริบทนี้ คือ คู่ครองของคนอื่น และคู่ครองของตนเอง ฉะนั้น นอกจากการที่มนุษย์จะเคารพและให้เกียรติต่อคู่ครองของคนอื่นแล้ว ยังเป็นการเคารพต่อปัญญา หรือพันธสัญญาที่เราได้ให้ไว้ต่อคู่ครองของตนเองด้วย

ส่วนแนวคิดเชิงรับในประเด็นนี้ ก็คือ มนุษย์ทุกคนต้องสำรวมหรือพอใจ และพอเพียงกับคู่ครอง หรือเพศสัมพันธ์ ที่จะพึงเกิดขึ้น ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือมนุษย์จะต้องเข้าถึงปรัชญาของการมีเพศสัมพันธ์ว่าเป็นการ รักษาเผ่าพันธุ์ของมนุษย์เอาไว้ให้ได้ การเข้าไม่ถึงแนวคิดเช่นนี้อาจทำให้มนุษย์ต้องแย่งชิง ฉกฉวย คู่รักของคนอื่นหรือคนอื่น ที่ไม่ใช่คู่ครองของเราเอง ด้วยเหตุนี้สถานการณ์ครอบครัวสันติจึงเกิดขึ้นไม่ได้

ศีลข้อที่ ๔ การงดเว้นจากการพูดเท็จนัยเชิงรุกในประเด็นนี้คือ การเคารพและใส่ใจต่อความทุกข์ที่จะเกิดแก่บุคคลอื่นอันเนื่องมาจากการที่เราพูดโดยขาดความยั้งคิด และถ้อยคำดังกล่าวอาจสร้างความเจ็บปวด และสร้างความไม่พอใจแก่คนอื่น ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า มนุษย์ไม่ควรที่จะวิพากษ์วิจารณ์โดยขาดความเคารพ และกล่าวถ้อยคำที่ลบหลู่ฉะนั้น มนุษย์จึงควรใช้หลักสัมมาวาจา อันเป็นหลักการที่สื่อข้อมูลอย่างสร้างสรรค์ และทำให้เกิดบรรยากาศของความสมานฉันท์ของคนในสังคมต่อไป^{๖๔}

ขณะที่แนวคิดเชิงรับนั้น ก็คือ การตระหนักถึงทุกข์ หรือความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นจากการพูดของเราได้ส่งผลกระทบต่อสังคมหรือคนอื่น ๆ ดังพระพุทธเจ้าได้ชี้ให้เห็นว่า การสร้างสันติทั้งภายในและภายนอกให้เกิดขึ้นนั้น ไม่ควรที่จะตำหนิบุคคลผู้ด้อย ไม่เสียดสีบุคคลที่เสียดสีอยู่ ซึ่งหลักคิดเช่นนี้ จะทำให้เกิดกระบวนการในการที่จะรับฟังคนอื่น มากกว่าที่จะให้คนอื่นฟังเรา^{๖๕}

ศีลข้อที่ ๕ การงดเว้นจากการดื่มสุรา และเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทซึ่งแนวคิดในเชิงรุกในประเด็นนี้ ก็คือการเคารพและใส่ใจต่อความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นจากการเบียดเบียนคนอื่น

^{๖๓} อัง.ติก. (ไทย) ๒๐/๑๒๕/๓๗๒.

^{๖๔} อัง.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๕๒-๑๕๓/๒๕๐-๒๕๑.

^{๖๕} อัง.ฉก. (ไทย) ๒๒/๕๔/๕๒๙.

แย่งชิงทรัพย์สินสมบัติของคนอื่น ประพฤติผิดพลาดในเรื่องการมรณ และการพูดที่ทำให้คนอื่นมีความทุกข์ อันเนื่องมาจากการที่เราดื่มสุราเมรัยและเสพสิ่งเสพติดในลักษณะอื่นๆ จนทำให้ประมาทและขาดสติ

ในขณะที่แนวคิดเชิงรับ คือ การไม่ตระหนักรู้ในการดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติดอื่นๆ นั้น เป็นที่มาของการขาดสติในใจ และจะก่อให้เกิดความขัดแย้งจนนำไปสู่ความรุนแรงในเชิงกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นการบาดหมาง การทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายกันจนเสียชีวิต ในประเด็นนี้ พระพุทธเจ้าทรงย้ำว่า อบายมุขนอกจากจะทำให้เสียทรัพย์ เกิดโรค เสียชื่อเสียง ไม่รู้จักอาย และทอนกำลังสติปัญญาของตัวเองแล้ว ยังเป็นที่มาของการทะเลาะวิวาทด้วย^{๖๖}

จะเห็นได้ว่า หากมนุษย์เสพสิ่งเสพติดมีนเมาโดยขาดการตระหนักรู้แล้ว ย่อมสามารถแสดงพฤติกรรมอันจะนำไปสู่ความขัดแย้งในมิติต่างๆ ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

- ๑) มนุษย์ย่อมสามารถฆ่าคนอื่น หรือเบียดเบียนคนอื่น
- ๒) มนุษย์ย่อมสามารถปล้นทรัพย์และฆ่าเจ้าของทรัพย์
- ๓) มนุษย์ย่อมสามารถที่จะล่วงละเมิดสิทธิในคุ้มครองของคนอื่น

๔) มนุษย์ย่อมสามารถที่จะวิพากษ์วิจารณ์หรือตำหนิติเตียนคนอื่น ๆ จนนำไปสู่ความแตกแยก หรือความขัดแย้งในครอบครัว หรือชุมชน

วิญญูชนต้องตระหนักรู้โดยการยึดมั่นในศีลข้อนี้อย่างมีสติ นอกจากจะเป็นการตัดเส้นทางลำเลียงของการผิดศีลในข้ออื่นๆ ได้ด้วยแนวคิดศีลธรรมดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อปฏิบัติในการสร้างเสริมสันติให้เกิดขึ้นแก่สังคม คำว่าสังคมแห่งสันติที่เกิดขึ้นได้ตามนัยนี้ต้องประกอบไปด้วย การเคารพในชีวิตของคนอื่น เคารพในทรัพย์สิน หรือทรัพยากรของคนอื่น เคารพคุ้มครองของคนอื่น เคารพความทุกข์ที่จะเกิดจากการพูด การประมาทและขาดสติของเรา

สรุปได้ว่า พระพุทธศาสนานั้น ถือหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยยึดหลักสามัคคีธรรม อปรีหานิยธรรม และสังคหวัตถุ ทั้งนี้ โดยมีความเมตตา กรุณาเป็นหลักธรรมพื้นฐานประจำใจ ดังนั้น ชาวพุทธที่แท้จริงต้องยึดมั่นในโอวาทปาฏิโมกข์ ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ว่าร้ายกัน และไม่ประทุษร้ายผู้อื่น โดยเฉพาะบทบาทของนักบวชหรือนักการศาสนาที่เป็นหัวหน้าของชุมชน สังคม รวมถึงผู้นำชุมชน และผู้นำองค์กรแต่ละหน่วยงานนั้น ย่อมมีความหลากหลาย ทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม แต่หากถือว่าทุกคนเกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นเพื่อนร่วมโลก ก็ควรที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดังพระพุทธโอวาทที่ว่า “มนุสสา นาม อุปการกา ธรรมดาว่ามนุษย์ต้องอุปการะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” บุคคลอาจมีความเชื่อและความเห็นแตกต่างกันได้ แต่ไม่ควรที่จะใช้ความรุนแรงประทุษร้ายซึ่งกันและกัน ซึ่งพระพุทธองค์ก็ได้ทรงประพจน์เป็นแบบอย่างไว้ในเรื่องการผูกมิตรกับศาสนาและเจ้าลัทธิทั้งหลายในครั้งสมัยพุทธกาล

^{๖๖} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๔๘/๒๐๒.

๒.๓.๖ ศิล ๕ ในยุคปัจจุบัน

๑) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาชนเป็นสุข

ความเป็นมาและความสำคัญ^{๖๗} การรักษาศีล ๕ หรือ “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” เป็นโครงการที่เกิดจากดำริของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เจ้าคณะใหญ่หนเหนือแม่กองบาลีสนามหลวง ที่ได้กล่าวให้โอวาท เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ว่า

“อันว่าศีล ๕ เป็นการสำคัญของมนุษย์ เมื่อทุกคนมีศีล ๕ ด้วยกัน สังคมนั้นๆ คือประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุข เมื่อเป็นไปได้ ขอให้ชื่อหมู่บ้านนั้นว่า “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”

การรักษาศีล ๕ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนคนอื่นส่งผลให้สังคมสงบสุขร่มเย็น ดังที่บันทึกทั้งหลาย กล่าวว่า “ศีลเป็นเบื้องต้นเป็นต้นเป็นบ่อเกิดแห่ง คุณความดีทั้งหลายและเป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวงบุคคลใดชำระศีลให้บริสุทธิ์ ย่อมเป็นเหตุให้พ้นจากจากความทุจริต จิตจะร่าเริงแจ่มใสและเป็นทางหยั่งลงมหาสมุทรคือพระนิพพาน”

ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับต่อสังคมและประเทศชาติ^{๖๘}

๑) เป็นการใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชนทำให้วัดเป็นแหล่งบ่มเพาะความดี สามารถธำรงรักษาความเลื่อมใสศรัทธา ในพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

๒) ภาควิชาต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ภาคสื่อมวลชน มีความตระหนักในการมีส่วนร่วมสร้างสังคมสันติสุข โดยการรณรงค์ ให้ทุกคนรักษาศีล ๕

๓) เกิดการบูรณาการความร่วมมือ และส่งเสริมสนับสนุนบทบาทภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความดีในทุกหมู่บ้าน ทุกครอบครัว ทุกโรงเรียน

๔) เป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับคนในชุมชน ให้เกิดความรัก ความสามัคคีปรองดอง สนิทฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

๕) ทำให้มีหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นศูนย์รวมคนดีของสังคม เป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศและทั่วโลก เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียง ทั้งระดับชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติ ส่งผลให้คนในชุมชนรู้คุณค่าของศาสนาด้วยการปฏิบัติ

๖) เป็นการสร้างประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งปลอดจากพิษภัย ที่บ่อนทำลายชาติซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางตรงต่อประชาชนในชุมชน และเกิดประโยชน์ทางอ้อมต่อการพัฒนาประเทศ

๗) เป็นโครงการที่เป็นพื้นฐานของทุกชีวิตชาวพุทธที่ต้องการความสุข ที่แท้จริง และยังเป็นการสร้างความผูกพันอันดีระหว่างคนในชาติ ก่อเกิดความปรองดอง สนิทฉันท์ สามัคคีและความมั่นคงของประเทศชาติ

^{๖๗} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาชนเป็นสุข, กรุงเทพมหานคร (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖, หน้า ๔.

^{๖๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙.

หลักศีล ๕ เป็นข้อปฏิบัติ วิธีหรือชุดของแนวคิดที่จะนำสันติมาสู่สังคมทั้งในระดับสังคม ชุมชนประเทศชาติและโลก หลักการนี้ จัดได้ว่าเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการจัดระเบียบสังคม เพื่อสร้างฐานแห่งสังคมให้กลายเป็นสังคมแห่งสันติ เป้าหมายของหลักการนี้ ก็คือ ความเป็นสันติสุขของสังคม และความเป็นเอกภาพในความเป็นปหุภาพของสังคม ปัญหาที่สำคัญ ก็คือ หลักการนี้จะสร้างสันติเอกภาพในความเป็นปหุภาพ และเอื้อต่อแนวทางของพุทธสันติวิธีได้อย่างไร

๑) ศีลข้อที่ ๑ ชี้ให้เห็นว่า งดเว้นจากการทำสัตว์มีชีวิตให้ตกลงไป หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หากถือเอาตามนัยนี้ทำให้เข้าใจว่า ต้องฆ่าเท่านั้น จึงถือได้ว่าเป็นการผิดศีล เมื่อกล่าวตามความหมายนี้ ยังรวมถึงการเข้าไปเบียดเบียนทางกายภาพด้วยวิธีการที่รุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม ย่อมส่งผลกระทบต่อศีลข้อนี้ อย่างไรก็ตาม การตาย หรือการสิ้นชีวิตของสัตว์ที่เราเบียดเบียน ย่อมจัดได้ว่าเป็นการสิ้นสุดของการทำผิดศีลข้อนี้

การผิดศีลจะก่อให้เกิดผลเสียในแง่ของปัจเจกบุคคลหรือไม่เท่านั้น แต่จุดสำคัญ คือ การผิดศีลแต่ละข้อนั้นส่งผลเสียโดยตรงต่อสภาพจิตของปัจเจกบุคคลแล้ว แต่ความบกพร่องที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อขึ้นในบางกรณีนั้น อาจส่งผลกระทบต่อสังคม และสร้างความขัดแย้งจนนำไปสู่ความรุนแรงในมิติอื่นๆ ในสังคมด้วยก็ได้

หัวใจสำคัญอย่างยิ่งของศีลข้อที่ ๑ คือ การแสดงความเคารพต่อชีวิตของคนอื่น การให้เกียรติต่อเจ้าของชีวิต ตรรกะที่ง่ายที่สุดว่า ทำไมต้องเคารพ และให้เกียรติ คือ มนุษย์ทุกคนก็รักชีวิตของตัวเองดังพุทธพจน์ที่ว่า ความรักเสมอด้วยตนไม่มี เพราะการรักตนเองและหวังความอยู่รอดของชีวิตตนเองดังกล่าวนี้อาจเป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ต้องละทิ้งคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นมารดา บิดา และบุตรธิดา เป็นต้น หรือต้องฆ่าสัตว์อื่นๆ หรือทำร้ายสัตว์เพื่อแสวงหาพื้นที่ให้แก่ตนเอง

การเคารพและให้เกียรติในชีวิตของคนอื่นโดยมองว่ามนุษย์ต่างก็รักชีวิตของตนเอง ดังกล่าวเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดการตระหนักรู้ว่า สัตว์เหล่าอื่นรักตนเองมากเช่นนั้นเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ผู้รักตนจึงไม่ควรเบียดเบียนผู้อื่น การตระหนักรู้ดังกล่าวนี้อาจทำให้มนุษย์คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการเบียดเบียนและทำลายชีวิตของคนอื่นหรือสัตว์อื่น

การเคารพ และการตระหนักรู้ ในชีวิตของคนอื่นในลักษณะดังกล่าวนั้นนั่นเอง ได้ทำให้พระองค์ทรงมองว่า ความดี ไม่ได้เกิดขึ้นจาก การเบียดเบียนสัตว์ที่มีชีวิต และในขณะเดียวกัน การได้ชื่อว่า อริยะ เพราะการไม่เบียดเบียนสัตว์ทั้งปวง และการที่มนุษย์หมกมุ่น หรือครุ่นคิดหาช่องทางเบียดเบียนกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน^{๖๙}

๒) ศีลข้อที่ ๒ การงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ นั้น ตามหลักการของพุทธสันติวิธี มีนัยเชิงรุก ที่ไปถึงการเคารพในทรัพย์สินและสิทธิทางธรรมชาติแวดล้อมของคนอื่น อันเป็นการเคารพในการจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์ และการครอบครองทรัพย์สิน หรือทรัพยากรของเขา ในขณะเดียวกัน แนวคิดเชิงรับ ก็คือ การไม่เข้าไปแย่งชิงฉกฉวยผลประโยชน์จากทรัพย์สิน หรือทรัพยากรทางธรรมชาติของคนอื่น โดยไม่ผ่านกระบวนการในการยอมรับจากคนอื่น

^{๖๙} อด.ติก. (ไทย) ๒๐/๑๒๕/๓๗๒.

สิ่งที่ควรตระหนัก คือ ในขณะที่ร่างกายของเราอ้วนท้วนสมบูรณ์ แต่ปากท้องของเพื่อนมนุษย์กำลังหิวโหย และขาดแคลนอาหารอันเป็นผลจากการที่เราไปดูดซับเอาทรัพยากรของเขาส่วนหนึ่งออกมาปรนเปรอตนเอง หรือกลุ่มชนของตนเอง การแสดงออกในลักษณะดังกล่าวได้สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นอย่างมากมายในสังคมไทยและสังคมโลก

๓) ศีลข้อที่ ๓ การงดเว้นจากการประพฤติดินในกามนั้น แนวคิดเชิงรุกในประเด็นนี้มีนัยที่แสดงถึงการเคารพในสิทธิของผู้อื่นคำว่า ผู้อื่น ในบริบทนี้ คือ คู่ครองของคนอื่น และคู่ครองของตนเอง ฉะนั้น นอกจากการที่มนุษย์จะเคารพและให้เกียรติต่อคู่ครองของคนอื่นแล้ว ยังเป็นการเคารพต่อปัญญา หรือพันธสัญญาที่เราได้ให้ไว้ต่อคู่ครองของตนเองด้วย

มนุษย์ทุกคนต้องสำรวมหรือพอใจ และพอเพียงกับคู่ครอง หรือเพศสัมพันธ์ ที่จะพึงเกิดขึ้น ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือมนุษย์จะต้องเข้าถึงปรัชญาของการมีเพศสัมพันธ์ว่าเป็นการ รักษาเผ่าพันธุ์ของมนุษย์เอาไว้ให้ได้ การเข้าไม่ถึงแนวคิดเช่นนี้อาจทำให้มนุษย์ต้องแย่งชิง ฉกฉวย คู่รักของคนอื่นหรือคนอื่น ที่ไม่ใช่คู่ครองของเราเอง ด้วยเหตุนี้ สถานการณ์ครอบครัวสันติจึงเกิดขึ้นไม่ได้

๔) ศีลข้อที่ ๔ การงดเว้นจากการพูดเท็จในเชิงรุกในประเด็นนี้คือ การเคารพ และใส่ใจต่อความทุกข์ที่จะเกิดแก่บุคคลอื่นอันเนื่องมาจากการที่เราพูดโดยขาดความยั้งคิด และถ้อยคำดังกล่าวอาจสร้างความเจ็บปวด และสร้างความไม่พอใจแก่คนอื่น ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า มนุษย์ไม่ควรที่จะวิพากษ์วิจารณ์โดยขาดความเคารพ และกล่าวถ้อยคำที่ลบหลู่เช่นนั้น มนุษย์จึงควรใช้หลัก สัมมาวาจา อันเป็นหลักการที่ สื่อข้อมูล อย่างสร้างสรรค์ และทำให้เกิดบรรยากาศของความสมานฉันท์ของคนในสังคมต่อไป^{๗๐}

การตระหนักถึงความทุกข์ หรือความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นจากการพูดของเราได้ส่งผลกระทบต่อสังคมหรือคนอื่น ๆ ดังพระพุทธเจ้าได้ชี้ให้เห็นว่า การสร้างสันติทั้งภายในและภายนอกให้เกิดขึ้นนั้น ไม่ควรที่จะตำหนิบุคคลผู้ด้อย ไม่เสียสละบุคคลที่เสียสละอยู่ ซึ่งหลักคิดเช่นนี้ จะทำให้เกิดกระบวนการในการที่จะรับฟังคนอื่น มากกว่าที่จะให้คนอื่นฟังเรา^{๗๑}

๕) ศีลข้อที่ ๕ การงดเว้นจากการดื่มสุรา และเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทซึ่งแนวคิดในเชิงรุกในประเด็นนี้ คือการเคารพและใส่ใจต่อความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นจากการเบียดเบียนคนอื่น แย่งชิงทรัพยากรสมบัติของคนอื่น ประพฤติผิดพลาดในเรื่องกามารมณ์ และการพูดที่ทำให้คนอื่นมีความทุกข์ อันเนื่องมาจากการที่เราดื่มสุราเมรัยจนทำให้ประมาทและขาดสติ

การไม่ตระหนักในการดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติดอื่น ๆ นั้น จะเป็นที่มาของการขาดสติในใจ และจะก่อให้เกิดความขัดแย้งจนนำไปสู่ความรุนแรงในเชิงกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นการบาดหมาง การทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายกันจนเสียชีวิต ในประเด็นนี้พระพุทธเจ้าทรงย้ำว่า อบายมุขนอกจากจะทำให้เสียทรัพย์ เกิดโรค เสียชื่อเสียง ไม่รู้จักอาย และทอนกำลังสติปัญญาของตัวเองแล้ว ยังเป็นที่มาของการทะเลาะวิวาทด้วย^{๗๒}

^{๗๐} วจ.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๕๒-๑๕๓/๒๕๐-๒๕๑.

^{๗๑} วจ.ฉก. (ไทย) ๒๒/๕๔/๕๒๙.

^{๗๒} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๔๘/๒๐๒.

“ศีล ๕ ประยุคต์” ในมิติเชิงสังคม^{๗๓}

ในพุทธศาสนามีหลักธรรมมากมายที่ว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่ต้องอ้างหลักธรรมชั้นสูงอะไร เพียงแค่ศีล ๕ ซึ่งเป็นหลักจริยธรรมพื้นฐาน

ศีลข้อที่หนึ่ง ว่าด้วยการไม่ฆ่า ไม่ใช่ความรุนแรงต่อคน ต่อสิ่งมีชีวิตอื่น เราอาจหมายรวมถึง การไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายธรรมชาติด้วย

ศีลข้อที่สอง ว่าด้วยการไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อฉล ไม่ละเมิดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของคนอื่น ศีลข้อนี้ควรหมายรวมถึงการไม่คอร์รัปชันทุกรูปแบบ

ศีลข้อที่สาม ว่าด้วยการลดทอนความรุนแรงในครอบครัว เป็นการส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มั่นคง อยู่กันด้วยความรักความจริงใจ เคารพในคู่ครอง

ศีลข้อที่สี่ ว่าด้วยการไม่ใช้ข้อมูลเท็จหลอกลวงผู้อื่น ศีลข้อนี้คือการไม่ใช้ข้อมูลเท็จกล่าวหาให้ร้ายซึ่งกันและกัน เมืองไทยเป็นโลกจำลองของการขาดศีลข้อนี้

ศีลข้อที่ห้า ว่าด้วยการไม่ดื่มสุราเมรัย ไม่เสพสิ่งเสพติด เป็นการสอนให้บริโภคอย่างมีสติ เช่น บริโภคอาหาร บริโภคทรัพย์ บริโภคอำนาจ สุดท้ายเราทะเลาะกัน

ศีล ๕ ปกติของความเป็นมนุษย์^{๗๔}

ศีล ๕ เป็นคุณธรรมพื้นฐาน เป็นเครื่องช่วยควบคุมกายวาจาของมนุษย์ให้เรียบร้อยเพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขพอสมควรหากมีผู้ใดทำผิดศีลข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมาซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายเกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองหมู่คณะและสังคมส่วนรวม

ศีล ๕ เกิดขึ้นจากสามัญสำนึกของมนุษย์ที่ปรารถนาจะอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขปลอดภัยโดยไม่ต้องหวาดระแวงหรือกลัวอันตราย หรือกลัวว่าจะถูกเบียดเบียนทำร้าย ไม่ว่าจากใครหรือด้วยวิธีใดก็ตาม ดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ใน เวฬุทวารสูตรว่า “ดูก่อนพราหมณ์ และคฤหบดีทั้งหลายธรรมปริยายที่ควรน้อมเข้ามาใน ตนเป็นโณน อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ ย่อมพิจารณาเห็นว่าเราอยากเป็นอยู่ไม่อยากตาย รักสุข เกลียดทุกข์ ผู้ใดจะปลงเราผู้อยากเป็นอยู่ ไม่อยากตาย รักสุข เกลียดทุกข์ เสียจากชีวิต ข้อนั้นไม่เป็นที่รักที่ชอบใจของเรา อนึ่ง เราพึงปลง คนอื่นผู้อยากเป็นอยู่ ไม่อยากตาย รักสุข เกลียดทุกข์ เสียจากชีวิต ข้อนั้นก็ไม่ใช่เป็นที่รักที่ชอบใจแม้ของคนอื่น ธรรมข้อใดไม่เป็นที่รักที่ชอบใจของเรา ธรรมข้อนั้น ก็ไม่เป็นที่รักที่ชอบใจของผู้อื่น ธรรมข้อใดไม่เป็นที่รักที่ชอบใจของเรา เราจะพึงประกอบผู้อื่นไว้ด้วยธรรมข้อนั้นอย่างไร อริยสาวกนั้นพิจารณาเห็น ดังนั้นแล้ว ตนเองย่อมงดเว้นจากปาณาติบาตด้วยชักชวนผู้อื่นเพื่องดเว้นจากปาณาติบาตด้วย กล่าวสรรเสริญคุณแห่งการงดเว้นจากปาณาติบาตด้วย กายสมาจารของ อริยสาวกนั้น ย่อมบริสุทธิ์ทั้งสามส่วนอย่างนี้

^{๗๓} พระมหาวิฑูชัย วชิรเมธี, ศีล ๕ ประยุคต์, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.thairath.co.th/content/328646> [๑๕ ธ.ค. ๒๕๕๘].

^{๗๔} ศีล ๕ ปกติของความเป็นมนุษย์, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www2.kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=7580 [๑๕ ธ.ค. ๒๕๕๘].

ความปกตินี้เองที่เป็นเหตุให้เกิดศีล

๑) ว่า ปาณาติปาตา เวระมณี เจตนางดเว้นจากการฆ่า สัตว์ด้วยตนเองและใช้ให้ผู้อื่นฆ่า นั่นคือ เราจะไม่ฆ่า ไม่เบียดเบียนชีวิตผู้อื่น

๒) ความรักชีวิตได้สอนให้ทุกชีวิตแสวงหาทรัพย์อันเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีพแม้จะเหนื่อยยากเพียงใด ทุกชีวิตต่างดิ้นรนหาทรัพย์มาเลี้ยงชีวิตตน ทรัพย์ที่ได้มานั้นไม่ว่าจะต่ำต้อยน้อยค่าหรือมีราคาแค่ไหน ต่างก็เป็นของรักของหวงทั้งสิ้น เราย่อมไม่ต้องการให้ใครมาฉกฉวยแย่งชิงไปจากเรา ผู้อื่นก็ย่อมไม่ ต้องการให้ใครมาแย่งชิงไปจากเขาเช่นกันสามัญสำนึกที่จะไม่เบียดเบียนทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั้งหลาย เพราะปกติของสัตว์ทั้งหลายมักจะแย่งชิงอาหารกันกิน ไม่คำนึงว่าจะเป็นของใคร เมื่อมีโอกาสเป็นต้อง แย่งชิงมาให้ได้ ดังนั้น การไม่ลักขโมย การไม่เบียดเบียนแย่งชิงทรัพย์สมบัติของผู้อื่นจึงเป็นปกติของมนุษย์ที่แท้จริงความเป็นปกตินี้จึงเป็นเหตุให้เกิดศีลข้อที่ ๒ ว่า อทินนาทานา เวระมณี เจตนางดเว้นจากการ ลักทรัพย์ นั่นคือ เราจะไม่ลัก ไม่แย่งชิงทรัพย์สินของผู้อื่น

๓) ทุกชีวิตมีความรักใคร่ห่วงใยในคู่ครองและคนในครอบครัวของตนต่างปรารถนาจะใช้ชีวิตร่วมกันอย่างอบอุ่นสืบทอดสกุลอย่างภาคภูมิใจ ถ้าใครมาประพฤติดิดประทุษร้ายในสามี ภรรยา บุตร ธิดา ของเรา ก็ย่อมทำให้เรามีความทุกข์เศร้าโศกเสียใจในทำนองเดียวกันผู้อื่นก็ไม่ต้องการให้ใครมาประพฤติดิดประทุษร้ายในสามี ภรรยา บุตร ธิดา ของเขาเช่นกันสามัญสำนึกที่จะไม่เบียดเบียนคู่ครองหรือคนในครอบครัวของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั้งหลาย เพราะปกติของสัตว์นั้น เมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ มักแย่งคู่กัน บางครั้งถึงขั้นสู้กัน จนตายไปข้างหนึ่งก็มีการไม่แย่งชิงหรือเบียดเบียนคู่ครองหรือคนในครอบครัวของผู้อื่นจึงเป็นปกติของมนุษย์ที่แท้จริง ความเป็นปกตินี้จึงเป็นเหตุให้เกิดศีลข้อที่ ๓ ว่า กามะสุมิฉฉาจารา เวระมณี เจตนางดเว้นจาก การประพฤติดิดในกาม

๔) ความสัตย์ความจริงก็เป็นสิ่งที่ทุกชีวิตต้องการเพราะการตัดสินใจในชีวิตจะทำได้ดีต้องมีอีกทั้งความมั่นใจในการดำเนินชีวิตจะได้ต้องมาจากความจริงใจซื่อตรงต่อการโกหกหลอกลวง นั้นไม่เพียงแต่สร้างความเจ็บช้ำน้ำใจให้แต่ยังสร้างความเสียหายในทรัพย์สินหรือแม้แต่ชีวิตทั้งชีวิตก็ถูกทำลายได้ด้วยการหลอกลวง ดังนั้นเมื่อเราไม่ต้องการถูกหลอกลวง ผู้อื่นก็ย่อมไม่ ต้องการเช่นกันสามัญสำนึกที่จะไม่เบียดเบียนกันด้วยการกล่าวเท็จ หรือด้วยคำพูด เป็นสิ่งที่มนุษย์แตกต่างจาก สัตว์ทั้งหลายที่มักเบียดเบียนกันด้วยการใช้เสียงขู่คำรามสร้างความหวาดกลัว และสร้างความเสียหาย แก่ชีวิตของสัตว์อื่น การไม่ใช่คำพูดเบียดเบียนผู้อื่นจึงเป็นปกติของมนุษย์ที่แท้จริงความเป็นปกตินี้เอง จึงเป็นเหตุให้เกิดศีลข้อที่ ๔ ว่า มุสาวาทา เวระมณี เจตนางดเว้นจากการ พูดเท็จ มีข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ คนที่กล่าวเท็จทั้งๆที่รู้ก็คือผู้ที่ไม่ยอมรับความจริงไม่ยอมรับความดี และไม่มีความซื่อตรงอยู่ในใจ บุคคลเช่นนี้ย่อมจะทำความผิดอื่นๆที่รุนแรงขึ้นได้ทุกอย่างดังที่ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสประทานโอวาทแก่พระราหุลใน จูฬราหุลวาทสูตรว่า “ดูก่อนราหุล เรากล่าวว่าบุคคลผู้ไม่มีความละเอียดในการกล่าวมุสาทั้งที่รู้อยู่ ที่จะไม่ทำบาปกรรมแม้เพียงหนึ่งไม่มี ฉะนั้นเหมือนกัน เพราะเหตุ นั้นแหละ ราหุล เธอพึงศึกษาว่าเรารู้จักไม่กล่าวมุสา แม้เพราะหวัหระกันเล่น ดูก่อนราหุล เธอพึงศึกษาอย่างนี้แล”

๕) ความสงบความปลอดภัยในชีวิตก็เป็นสิทธิที่ทุกคนต้องการแต่จะเป็นไปได้เมื่อทุกชีวิตตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เพราะคนประมาทขาดสติอาจทำความชั่วได้ทุกชนิด หรือสร้างความ

เสียหายได้ อย่างใหญ่หลวงความปกติของมนุษย์ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากมนุษย์ไม่สามารถรักษาสติไว้ได้ ซึ่งสิ่งที่ทำให้คนขาดสติได้อย่างง่ายดายตายก็คือ สุราเมรัยนั่นเองสุรานอกจากจะทำให้คนติดยาเป็นมีสภาพเหมือนคนบ้าแล้ว

ศีลทั้งสี่ข้อที่ผ่านมาไม่ว่าจะตั้งใจรักษาสักเพียงใดแต่หากรักษาข้อที่ ๕ ไม่ได้ สี่ข้อที่เหลือก็ไม่อาจ รักษาได้เช่นกัน อุปมาเหมือนช้างที่ใช้งวงหาอาหารเลี้ยงชีวิต หากวันใดงวงของมันไม่สามารถทำหน้าที่ได้ หรือขาดออกไปเสีย มันก็ต้องตาย เพราะขาดงวงเอาไว้จับอาหาร ถึงจะมีขาอีกสี่ข้างคอยช่วยพาเดินไป ก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ช้างนั้นย่อมตายไป เพราะเหตุที่ไม่มีงวงฉันทใด คนเราก็มเช่นกัน หากขาดศีลข้อที่ ๕ ไป อีก ๔ ข้อที่เหลือก็ยากจะรักษาไว้ให้ได้ดังเดิม ฉะนั้น

กุศลธรรมทั้งมวลจะตั้งอยู่ได้เพราะอาศัยความไม่ประมาท แต่เมื่อใดเกิดประมาทเสียแล้ว กุศลก็ไม่สามารถตั้งอยู่ได้ การดื่มสุราเป็นทางมาแห่งความประมาท เมื่อประมาทก็ได้ชื่อว่าตั้งอยู่ในอกุศลทั้งหลาย สามารถกระทำความชั่วได้ทุกอย่าง ไม่สามารถรักษาความดี หรือความปกติของมนุษย์ไว้ได้เลย

ดังนั้น เพื่อที่จะรักษาความเป็นปกติของมนุษย์ทั้งสี่ข้อที่ผ่านมา ก็ต้องไม่ดื่มสุราเมรัย อันเป็นที่ ตั้งแห่งความประมาท และด้วยเหตุนี้เองจึงเกิดศีลข้อที่ ๕ ว่า สุราเมระยะมัชชปะมาทัญฐานา เวระมะณี จตเวณจากการดื่มสุราเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท ศีล ๕ มาจากสามัญสำนึกของมนุษย์ที่รู้ว่า เมื่อเรามีความรักตนเอง ปราบปรามความสุข ความปลอดภัยให้กับตนเอง ชีวิตอันย่อมมีความรู้สึกเช่นเดียวกันกับเรา พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอนให้คิดพิจารณา โดยเริ่มต้นที่ความรู้สึกของเราว่า การเบียดเบียน ใดๆ อันเป็นสิ่งที่เราไม่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นกระทำต่อเรา สิ่งนั้นผู้อื่นก็ย่อมไม่ปรารถนาให้เรากระทำต่อเขาเช่นกันส่วนในยุคสมัยที่ไม่มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาบังเกิดขึ้นนั้น ศีล ๕ ก็เป็นมนุษยธรรมที่มีอยู่ตามธรรมชาติของมนุษย์ดังปรากฏใน อัคคัญญสูตร และ จักกวัตติสูตร มีความโดยสรุปว่า

ปัญหาสังคมของมนุษย์มีอยู่ตลอดเวลา แม้ในยุคสมัยที่โลกพรั่งพร้อมด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารอัน ประณีตสมบูรณ์ มนุษย์ได้ดำรงชีวิตอย่างสุขสบายแต่ด้วยเหตุที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน เริ่มจากเรื่องของผิวพรรณวรรณะ บางพวกมีผิวพรรณงาม บางพวกผิวพรรณไม่งาม จึงทำให้เกิดการแบ่งชนชั้น เกิดความหยิ่งทะนง และดูหมิ่นกัน ความเสื่อมทรามของสภาพจิตใจที่เกิดขึ้น จึงส่งผลให้สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศเสื่อมลง

เมื่อบรรยากาศของโลกไม่น่ารื่นรมย์เช่นนี้ทรัพยากรซึ่งเคยมีอยู่อย่างบริบูรณ์จึงลดลงทั้งปริมาณและคุณภาพอาหารที่ประณีตกลับเสื่อมสูญไปกลายเป็นมีอาหารหยาบมาแทนที่ยังเกิดการจับจองครอบครองทรัพยากรอันมีจำกัดนั้นอย่างเห็นแก่ตัวเกิดการลักขโมย การลงโทษ การทำร้ายเบียดเบียนซึ่งกันและกันในทุกวิถีทาง ในที่สุดความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นทำให้มนุษย์ได้รู้สึกตัว และสำนึกได้ว่าการที่ทุกสิ่งทุกอย่างเสื่อมลงไปนั้น เป็นผลมาจากความเสื่อมของศีลธรรมที่เกิดจากความประพฤติของมนุษย์ด้วยกันนั่นเอง

ดังนั้น ไม่ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงบังเกิดขึ้นหรือไม่ ศีล ๕ ย่อมมีอยู่แล้วทุกยุคทุกสมัย เพราะมนุษย์เป็นผู้รู้จักใช้เหตุผล รู้จักยับยั้งชั่งใจ และสิ่งนี้เองคือศักดิ์ศรีที่แท้จริงแห่งความเป็นมนุษย์ ศีล เป็นมहाทาน

การรักษาศีล ไม่เพียงเป็นการรักษาความเป็นปกติของความเป็นมนุษย์ หรือเพื่อรักษากฎเกณฑ์ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมเอาไว้เท่านั้น แต่ยังเป็นการให้ทานที่มีคุณค่ายิ่งกว่าการให้วัตถุใดๆ ทั้งสิ้น เพราะในขณะที่ใครคนหนึ่งรักษาศีลทุกชีวิตจะได้รับประโยชน์อันมหาศาลนั้นคือได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทันที กล่าวคือ

เมื่อเรารักษาศีลข้อที่ ๑ คือ ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ย่อมได้ชื่อว่า ให้ชีวิต ให้ความปลอดภัยแก่ชีวิต ของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นการให้สิ่งที่สูงค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินใดๆ

เมื่อเรารักษาศีลข้อที่ ๒ คือ ไม่ลักทรัพย์ ย่อมได้ชื่อว่า ให้ความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นการให้ฐานะความเป็นอยู่อย่างมั่นคง

เมื่อเรารักษาศีลข้อที่ ๓ คือ ไม่ประพฤติผิดในกาม ย่อมได้ชื่อว่า ให้ความสุข ให้ความปลอดภัย แก่บุตร ธิดา ภรรยา สามีของผู้อื่น เป็นการให้ความคุ้มครองแก่สถาบันครอบครัวอย่างดีที่สุด

เมื่อเรารักษาศีลข้อที่ ๔ คือ ไม่กล่าวคำเท็จ ย่อมได้ชื่อว่า ให้ความจริงแก่ผู้อื่น ทำให้เกิดความสบายใจในการดำเนินชีวิต โดยไม่ต้องหวาดระแวงซึ่งกันและกัน

เมื่อเรารักษาศีลข้อที่ ๕ คือ ไม่ดื่มสุราเมรัย ย่อมได้ชื่อว่า ให้ความปลอดภัยแก่ทุกสิ่ง เพราะคนที่ ประมาทขาดสตินั้น สามารถทำความชั่วได้ทุกอย่าง จะฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม หรือพูดเท็จก็ทำได้ทั้งสิ้น

การรักษาศีล ๕ จึงเป็นทานอันประเสริฐ ที่หล่อเลี้ยงโลกนี้ ให้ร่มเย็นเป็นสุขมาช้านาน ซึ่งทาน อันประเสริฐนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกว่า มหาทาน พร้อมทั้งทรงกล่าวว่า ผู้บำเพ็ญมหาทาน ย่อมได้ รัับผลบุญอันมหาศาลเช่นเดียวกัน

จะเห็นว่าการรักษาศีลนั้น เป็นการให้ที่ยิ่งใหญ่ ด้วยน้ำใจที่กว้างขวาง เพราะเป็นน้ำใจที่มีต่อชีวิตทั้งหลายอันไม่มีประมาณ และไม่มีการเจาะจง

การรักษาศีล จึงเป็นบุญอันพิเศษอย่างยิ่ง เพราะได้ทั้งบุญจากการบำเพ็ญมหาทาน และบุญจาก การรักษาศีล และนี่เป็นเพียงศีล ๕ อันเป็นเบื้องต้นเท่านั้น หากรักษาศีลในข้อที่สูงยิ่งขึ้นไป ย่อมเป็น มหาทานอันยิ่งใหญ่ เป็นบุญอันยิ่งใหญ่ ที่สามารถชำระจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์อย่างสุดที่จะประมาณได้

๒.๔ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๔.๑ ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบ การปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุม โดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง^{๗๕}

^{๗๕} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : พิธีพัฒนา, ๒๕๒๖), หน้า ๘.

การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็น รัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารปกครองท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน หรือหมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน^{๗๖}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์"ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์กรปกครองที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม^{๗๗}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือ กระจายอำนาจไป ให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน ในการบริหารงานท้องถิ่นตามแนวความคิดที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมจะเป็น “รัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน”^{๗๘}

ตารางที่ ๒.๑๒ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ประธาน คงฤทธิศึกษากร, ๒๕๕๐ หน้า ๒๖.	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ๑) เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐ ๒) ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ๓) จัดตั้งและถูกควบคุม โดยรัฐบาล ๔) มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน

^{๗๖} โกวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๔๘), หน้า ๒๘.

^{๗๗} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๔.

^{๗๘} ชวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๒๑.

ตารางที่ ๒.๑๒ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
โกวิท พวงงาม, ๒๕๔๙ หน้า ๒๐.	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ๑) รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้ ๒) มีอำนาจในการปกครองตนเอง มีอำนาจในการตัดสินใจ บริหารงานภายใน บริหารการคลัง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิก ๓) มีองค์กรของตนเอง มิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง ๔) มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้
อุทัย หิรัญโต, ๒๕๕๒ หน้า ๒๖๑.	๑) กระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการ ๒) เพื่อประโยชน์ของรัฐและท้องถิ่นโดยตรง ๓) องค์กรปกครองประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้ง มาทั้งหมดหรือบางส่วน มีความอิสระในการบริหารงาน รัฐบาลต้อง ควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม
ชูวงศ์ ฉายะบุตร, ๒๕๔๙ หน้า ๒๖.	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ๑) รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือ กระจายอำนาจไป ให้หน่วยการ ปกครองท้องถิ่น ๒) เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีอำนาจในการปกครองร่วม รับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน ในการบริหารงานท้องถิ่นตาม แนวความคิด รัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน

๒.๔.๒ องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐^{๗๙} บัญญัติถึงการปกครองท้องถิ่นไว้ในบทบัญญัติในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๑-๒๙๐ กล่าวถึงองค์ประกอบขององค์กรปกครองท้องถิ่น ไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๘๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครอง ตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการ สาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๘๒ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนใน

^{๗๙} ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก, ๒๕๕๐ : ๑๑๒-๑๑๖.

ท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

ในการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่ง ให้มีการกำหนดมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือก ไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพใน การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบโดยไม่กระทบต่อความ สามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก

มาตรา ๒๘๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่าง มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจ หน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ รวมทั้งกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

ให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรรทรัพยากรในภาครัฐ การมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว คณะกรรมการตามวรรคสามจะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น สำคัญ

การดำเนินการตามวรรคห้า เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลบังคับได้

มาตรา ๒๘๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และจะมีผลประโยชน์ขัดกันกับการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติมิได้

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่คณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งและจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้กระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘๕ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๘๖ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๘๗ ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

ในกรณีที่การกระทำขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อน

การกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสาม ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘๘ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงาน บุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกันและอาจได้รับการพัฒนาร่วมกัน หรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีองค์กรพิทักษ์ระบบ คุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบคุ้มครองคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงาน บุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วย ราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิ่นและ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษข้าราชการและลูกจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๘๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตาม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรม ของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ มาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง คำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๙๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

(๔) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น ของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ จนกระทั่งปัจจุบัน รัฐบาลได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง (Develution) ซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจทางการปกครอง (Decentralization) ดังนั้น ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยสมันนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการบริหารการปกครองท้องถิ่น ตามคำสั่งที่ ๒๖๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้ (๑) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง (๒) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมีที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ (๓) มีอิสระในการปกครองตนเอง (๔) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม (๕) มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ (๖) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง (๗) มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ (๘) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท (๙) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ^{๘๐}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบ ดังนี้ (๑) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล (๒) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (๓) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมีการเลือกตั้งที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (๔) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้มาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (๕) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ความสำเร็จในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง (๖) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎ ข้อบังคับทั้งปวงย่อมขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ (๗) หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและ อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม^{๘๑}

^{๘๐} สถาบันพระปกเกล้า, การปกครองส่วนท้องถิ่น, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dla.go.th/> [๑๕ ธ.ค. ๒๕๕๘].

^{๘๑} ประหยัด หงส์ทองคำ, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๑๑.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบ ดังนี้ (๑) สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่าหากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น จะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนด ไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง (๒) พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎหมายที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น ๒ ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ (๓) การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ (๔) องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ (๕) การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง (๖) อิสระในการปกครองท้องถิ่น สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสาย การบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ (๗) งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (๘) การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐ และประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ มิได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป^{๘๒}

^{๘๒} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า ๑๙-๒๐.

ตารางที่ ๒.๑๓ องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, (๒๕๕๙ หน้า ๑๒๖).	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบ ดังนี้ ๑) รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระตามหลักแห่งการปกครอง ตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ๒) การกำกับดูแลต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสม ตามที่กฎหมายบัญญัติ ๓) มีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ๔) ต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ๕) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖) ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อร้อง ขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ๗) ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ ๘) การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้น จากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น ๙) มีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญา และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น
สถาบันพระปกเกล้า, (๒๕๕๘ หน้า ๑๒๖).	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบ ดังนี้ ๑) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบทวนการเมือง ๒) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมีที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๓) มีอิสระในการปกครองตนเอง ๔) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม ๕) มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ ๖) มีบุคลากร ปฏิบัติงานของตนเอง ๗) มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ ๘) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท๙) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรอง

ตารางที่ ๒.๑๓ องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ประยัต หงส์ทองคำ, (๒๕๔๘ หน้า ๒๖๒).	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบ ดังนี้ ๑) จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล ๒) ต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง ๓) ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๔) ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐ ๕) มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ๖) ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ โดยไม่ขัดต่อกฎ กฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ ๗) อยู่ในความรับผิดชอบและ อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดย
ชูวงศ์ ฉายะบุตร, (๒๕๔๙ หน้า ๒๖).	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบ ดังนี้ ๑) มีสถานะตามกฎหมาย ๒) มีพื้นที่และมี ๒ ระดับ คือ ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ๓) เป็นองค์กรนิติบุคคล มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ ๔) มีการเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหาร ๖) มีอิสระในการปกครอง ภายในขอบเขตของกฎหมาย ๗) มีงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ ๘) อยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม

๒.๔.๓ การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐^{๘๓} บัญญัติถึงการปกครองท้องถิ่นไว้ในบทบัญญัติในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๑-๒๙๐ กล่าวถึงที่มาขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ ดังนี้

^{๘๓} ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก, ๒๕๕๐ : ๑๑๒-๑๑๖.

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมีให้นำบทบัญญัติตามวรรคสอง วรรคสาม วรรคหก มาบังคับใช้ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด ซึ่งองค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ แบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป กับแบบพิเศษ

การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยในปัจจุบัน^{๘๔} มี ๒ รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

๑. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ทั่วประเทศ ทุกจังหวัด มี ๓ ประเภทได้แก่

๑.๑ เทศบาล แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑.๑.๑ เทศบาลตำบล คือเขตท้องถิ่นชุมชนที่มีประชากรรวมกัน ๕,๐๐๐ คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้อันสมควร ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล หรือ เป็นสุขาภิบาลเดิมมาก่อนการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล

๑.๑.๒ เทศบาลเมือง คือเขตท้องถิ่นชุมชนที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มี ประชากรรวมกัน ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้อันสมควรในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล

๑.๑.๓ เทศบาลนคร คือเขตท้องถิ่นชุมชนที่มีประชากรรวมกัน ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้ อันสมควรในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล

๑.๒ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็น ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

๑.๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของ ประเทศไทย มีจังหวัดละหนึ่งแห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด

^{๘๔} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ราชการส่วนท้องถิ่น (ประเทศไทย), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dla.go.th/> [๑๕ ธ.ค. ๒๕๕๘].

๒. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการบริหารจัดการไม่เหมือนกับรูปแบบทั่วไป จะมีขึ้น เป็น กรณีๆไป ส่วนใหญ่จะเป็นเขตเมืองใหญ่ เช่น เมืองหลวงหรือเมืองท่องเที่ยว ซึ่งไม่เหมาะสม ที่จะใช้รูปแบบทั่วไปมาใช้ในการปกครอง ปัจจุบันมี ๒ แห่งได้แก่

๒.๑ กรุงเทพมหานคร เขตปกครองพิเศษของประเทศไทย มิได้มีสถานะเป็น จังหวัด คำว่า กรุงเทพมหานคร นั้นยังใช้เรียกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครอีกด้วย ปัจจุบัน กรุงเทพมหานครเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง

๒.๒ เมืองพัทยา เป็นเขตปกครองพิเศษเขตหนึ่งที่ตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๒๑ (เทียบเท่าเทศบาลนคร) ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี

ข้อมูลกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น^{๘๕} ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๗ มี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น ๗,๘๕๓ แห่ง แยกประเภทได้ ดังนี้

- ๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๖ แห่ง
- ๒) องค์การบริหารส่วนตำบล ๕,๓๓๕ แห่ง
- ๓) เทศบาล ๒,๔๔๐ แห่ง ได้แก่
 - (๑) เทศบาลนคร ๓๐ แห่ง
 - (๒) เทศบาลเมือง ๑๗๘ แห่ง
 - (๓) เทศบาลตำบล ๒,๒๓๒ แห่ง
- ๔) องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ๒ แห่ง ได้แก่
 - (๑) กรุงเทพมหานคร
 - (๒) เมืองพัทยา

๒.๔.๔ สรุปแผนงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก. แผนงานพัฒนาการศาสนา และวัฒนธรรม

๑) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข

- (๑) จัดกิจกรรมรณรงค์รักษาศีล ๕
- (๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕
- (๓) ประชุม/พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน
- (๔) จัดเทศนาธรรม (เน้นประโยชน์ของการรักษาศีล ๕)
- (๕) ให้โรงเรียนวิถีพุทธและโรงเรียนที่นับถือพุทธศาสนาจัดไหว้พระสวดมนต์แสดงตนเป็นพุทธมามกะ สมาทานศีล ๕ หน้าเสาธงทุกวัน
- (๖) เชิญชวนผ่านสื่อต่างๆ อาทิ วิทยุชุมชน/เคเบิลทีวี/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สิ่งพิมพ์วารสารหอกระจายข่าว/เสียงตามสาย ของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด
- (๗) รณรงค์ในสถานที่ทำงาน/สถานศึกษา เช่น โรงงาน โรงพยาบาล โรงเรียน
- (๘) รณรงค์ผ่านกิจกรรมและโครงการของกระทรวงต่างๆ (ทุกกิจกรรมจะมีใบสมัครพร้อมให้ผู้สนใจสมัครเป็น “ครอบครัวรักษาศีล ๕”)

^{๘๕} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, [ออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.dla.go.th/> [๒๐ มิ.ย. ๒๕๕๘].

๒) โครงการอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณภาคฤดูร้อน

- (๑) เชิญชวนประชาชนให้ร่วมกิจกรรมผ่านสื่อต่างๆ อาทิ วิทยุชุมชน/เคเบิล/ทีวี/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สิ่งพิมพ์ วารสาร หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย ของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด
- (๒) รณรงค์ผ่านกิจกรรมและโครงการของกระทรวงต่างๆ (จะมีใบสมัครพร้อมให้ผู้สนใจสมัครเป็น “ผู้อุปสมบทหมู่” “ผู้บรรพชาภาคฤดูร้อน”)
- (๓) ปลุกจิตสำนึกการสืบทอดพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนในระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับสังคม และระดับประเทศชาติ

๓) โครงการเยาวชนพุทธมามกะ

- (๑) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชน
- (๒) อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต
- (๓) อบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์บุคคลต่างศาสนาที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาประกาศตนเป็นชาวพุทธ และประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๔) โครงการธรรมศึกษาในสถานศึกษา

- (๑) ส่งเสริมการเรียนรู้หลักพุทธศาสนา ให้นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม
- (๒) สร้างความเข้าใจในพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ และนำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิต
- (๓) จัดให้เด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ทดสอบความรู้และประเมินผลผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด และมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- (๔) เพื่อฝึกเด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ให้มีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ

ข. แผนงานพัฒนาองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑) โครงการสร้างเครือข่ายการสร้างผลงานด้านหัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- (๑) สร้างแหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชน โดยใช้วัด สถานศึกษา พิพิธภัณฑ์
- (๒) จัดการเรียนการสอน ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เยาวชนและผู้สนใจ
- (๓) สร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อการสืบค้นภูมิปัญญา/อัตลักษณ์ท้องถิ่น
- (๔) ส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และสร้างกลุ่มกิจกรรมการพัฒนาและสร้างสรรค์ งานศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่างๆ

๒) โครงการอนุรักษ์และส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

- (๑) ปลุกจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันรากฐานให้เด็กและเยาวชนในชุมชน นอกเหนือจากสถาบันการศึกษา

(๒) รณรงค์การใช้ภาษา/การแต่งกาย การ ดนตรีพื้นบ้าน รวมถึงการอนุรักษ์ด้านสถาปัตยกรรม หรือก่อสร้างคงเอกลักษณ์ทางด้านศิลปะ

(๓) ส่งเสริมชุมชนในการจัดกิจกรรมและการสร้างกลุ่มส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงกิจกรรมทางศาสนา

(๔) ส่งเสริมและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าในท้องถิ่น รวมถึงกิจกรรมทางศาสนา

(๕) เฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบจากการเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติที่กระทบต่อชุมชน

(๖) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย

(๗) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก

ค. แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว

๑) โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๑) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางด้านการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน

(๒) รณรงค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตเพื่อจำหน่าย

(๓) รณรงค์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร

๒) โครงการส่งเสริมส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน

(๑) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุดิบทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น

(๒) เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และจัดทำแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

(๓) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน หัตถกรรม วิสาหกิจชุมชน และ อุตสาหกรรม SMEs โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพ ทักษะแรงงาน การวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มมูลค่า ยกระดับการค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ ในตลาดในประเทศและอาเซียน

(๔) สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน ให้ชุมชนสามารถรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาระดับ สินค้า/บริการ ตามศักยภาพของชุมชนที่ได้มาตรฐาน

(๕) เชื่อมโยงแหล่งวิจัยและพัฒนา ต่อยอดองค์ความรู้และนำเทคโนโลยีระบบบริหาร จัดการและควบคุมการผลิตมาใช้เพื่อลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและมูลค่าของสินค้า/บริการ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว

(๑) ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน

(๒) สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

(๓) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในระดับประเทศ และต่างประเทศ

(๔) สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบในการขยายผลความสำเร็จไปสู่ชุมชนอื่น

๔) โครงการส่งเสริมการค้าการลงทุน

(๑) สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการตลาดร่วมกันในลักษณะเครือข่ายและ แสวงหาโอกาสทางการตลาดใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๒) เสริมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการค้าการลงทุนในท้องถิ่น โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบ ลดข้อจำกัดต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

(๓) ส่งเสริมการออมในทุกระดับชุมชนเศรษฐกิจ การขยายธุรกิจบนพื้นฐานของความเข้าใจและความพร้อมของชุมชน ลดสิ่งจูงใจต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในลักษณะเก็งกำไร ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

ง. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

๑) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร

(๑) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ ฝายแม้ว คู คลอง หนอง บึง พื้นที่แก้มลิง ระบบชลประทาน โดยมุ่งเน้นประโยชน์เพื่อการเกษตร

(๒) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการกระจายสินค้า

(๓) จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย การก่อสร้างโรงสีชุมชน โรงปุ๋ยอินทรีย์ ห้องเย็น ลานตากพืชผลการเกษตร

๒) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมขนส่ง

(๑) พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนน ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นคนในท้องถิ่น

(๒) พัฒนาและปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก จัดเส้นทางที่ปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยาน

(๓) พัฒนาและปรับปรุงถนนที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

๓) โครงการพัฒนาการบริหารโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้สามารถวางแผนตัดสินใจในการพัฒนารองรับการเจริญเติบโตของท้องถิ่น และสามารถกำหนดแนวทางในการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม และเกิดความคุ้มค่าในการลงทุน

(๒) จัดทำผังเมือง เพื่อกำหนดนโยบายและควบคุมการใช้ประโยชน์ อาคาร บ้านเรือน เพื่อให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทาง รองรับการเจริญเติบโตในอนาคต รวมถึงการควบคุมพื้นที่รกร้าง การลดทัศนอุจาดบนท้องถนน เช่น ป้ายโฆษณาที่เป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมและภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว

(๓) ศึกษาและผลักดันให้เกิดระบบการให้บริการสาธารณะและขนส่งมวลชน ในท้องถิ่นที่เหมาะสม สะดวกและทั่วถึง เพื่อลดการใช้นยานพาหนะส่วนบุคคล สามารถเชื่อมโยงกับท้องถิ่นอื่น และมีมาตรฐานเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต

จ. แผนงานเสริมสร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์

๑) โครงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

(๑) การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง

(๒) การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนา

(๓) การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี

(๔) การสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสมีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

๒) โครงการสร้างค่านิยมยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

(๑) การให้ความช่วยเหลือทางสังคมกลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียม

(๒) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการที่สามารถเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้

(๓) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก

(๔) การกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(๕) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค

(๖) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐาน และการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งการจัดสรร ทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจรวมทั้งกฎหมาย

(๗) ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและบทบาทสตรีในระดับการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

(๘) ให้กระบวนการยุติธรรม ระบบกฎหมายปกติสามารถดำเนินการได้โดยได้รับความเชื่อถือไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน

(๙) ปรับปรุงแก้ไขส่วนงานต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็งเที่ยงตรง เป็นธรรมและตรวจสอบได้ เป็นต้น

๓) โครงการสร้างความรู้รักความสามัคคี

(๑) จัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสร้างความรู้รักความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปลอดภัยและสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปเผยแพร่และต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

(๒) จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปลอดภัยและสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปเผยแพร่และต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

(๓) จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรู้รักความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน

๔) โครงการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม

(๑) สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

(๒) พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ

(๓) สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

(๔) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน

(๕) พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

ฉ. แผนงานพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข และคุณภาพชีวิต

๑) โครงการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๑) จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ

(๒) เสริมสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับประชาชน กลุ่มอาชีพและการรวมกลุ่มตามอัธยาศัย รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน

(๓) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการทางศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และสถานศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ และพัฒนาความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๒) โครงการส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนในชุมชน

(๑) พัฒนาระบบสวัสดิการและบริการสุขภาพทางด้านสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยให้ประชาชนในชุมชนสามารถ เข้าถึงบริการได้สะดวกและทั่วถึง

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของคนในชุมชน

(๓) จัดให้มีพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย เช่น สนามกีฬา ลานกีฬา ลานสุขภาพและส่งเสริมกิจกรรมกีฬา นันทนาการ ตลอดจนพัฒนาบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จด้านกีฬาในชุมชนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในการออกกำลังกาย

๓) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส

(๑) รวบรวมข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้ประสบปัญหาสังคม ทั้งในด้านการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงปัจจัย การยังชีพ การผลิต

(๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม เช่น ทางลาดสำหรับผู้พิการ การรักษาพยาบาล

(๓) ส่งเสริมและพัฒนารวมกลุ่มอาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน/ท้องถิ่น ตามศักยภาพของ ชุมชน เพื่อให้มีงานทำ มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้

ข. แผนการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๑) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล

(๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจ คำนึงถึงความต้องการของประชาชน

(๒) พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคีหรือข้อตกลงความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะของผู้รับบริการเป็นหลัก โดยยึดหลักปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของชุมชน

(๓) จัดหาเครื่องมือและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการตลอดจนพัฒนาวัฒนธรรมการให้บริการเพื่อเตรียมความพร้อมการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๒) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรท้องถิ่น

(๑) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความพึงพอใจและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น

(๒) อบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน

(๓) เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชน

๓) โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงาน ภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม

(๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

- (๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- (๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (๕) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม
- (๖) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
- (๗) ปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

๔) โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ

- (๑) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก เช่น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานโครงการ และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ สัญญาสัมปทาน
- (๒) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์กรความรู้ที่มีประโยชน์แก่ประชาชนยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือความมั่นคงของประเทศ ในทางเศรษฐกิจหรือการคลัง เป็นต้น
- (๓) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา

ข. แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดระเบียบสังคม

๑) โครงการรักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความปลอดภัย

- (๑) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ
- (๒) จัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า ไฟส่องสว่าง ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ตลอดจนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และจุดที่มีความเสี่ยง
- (๓) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาความสงบเรียบร้อย และสร้างความปลอดภัย
- (๔) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชนอันเกี่ยวกับการละเมิดและการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายรวมถึงภัยจากอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน

๒) โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- (๑) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ ภัยพิบัติ และภัยธรรมชาติในพื้นที่ ตลอดเวลา
- (๒) จัดให้มีการแจ้งเตือนภัย ปรับปรุงระบบไฟฟ้า ระบบการติดต่อสื่อสาร ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ และติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และจุดที่มีความเสี่ยง
- (๓) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาตรวจความพร้อมบุคลากร วัสดุ เครื่องมือ
- (๔) ติดตามตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ จากกรมอุตุนิยมวิทยา และหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
- (๕) จัดให้มีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ แผนเผชิญภัยในหมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เสมอ

๓) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๑) บูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น โรงเรียน วัด องค์กรภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ฯลฯ

(๒) กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจังตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมอย่างเป็นระบบ

(๓) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และประชาชน ในชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหา ความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชน

(๔) สร้างระบบการตรวจสอบผู้เสพยาเสพติด เพื่อคัดกรองประชาชนผู้ติดยาเสพติด เพื่อนำไปบำบัด รักษา และให้ประชาชนระมัดระวังภัยอันอาจเกิดขึ้นอีกทางหนึ่ง

(๕) สร้างระบบการบำบัด รักษา ผู้เสพยาเสพติด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติด ได้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคมต่อไป

ฉ. แผนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑) โครงการอาสาสมัครพิทักษ์ความปลอดภัย

(๑) ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

(๒) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชนอันเกี่ยวกับการละเมิดและการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายรวมถึงภัยจากอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน

(๓) สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหา ความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชน

๒) โครงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการตรวจสอบควบคุม

(๑) ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน กลุ่มองค์กร หน่วยงานและผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินงานในการพัฒนาของท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นในการกำหนดบทบัญญัติ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานประโยชน์ของภาคส่วนต่างๆ ให้เสมอภาคและมีความสมดุล

(๒) ส่งเสริมและจัดให้มีระบบการควบคุมภายในองค์กรภาครัฐตามที่กฎหมายกำหนดและ ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบจากทุกภาคส่วน

(๓) สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหาความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชน

๓) โครงการสำรวจความคิดเห็นประชาชน

(๑) ส่งเสริมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น

(๒) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์

(๓) สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน

๒.๕ ข้อมูลพื้นที่การวิจัย

๒.๕.๑ ภาคกลางตอนล่าง

ภาคกลางตอนล่าง^{๘๖} หมายถึงจังหวัดต้นแบบการบริหารงานแบบบูรณาการ (CEO) กำหนดกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการภาคกลางตอนล่าง ๑ ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดประกอบด้วย ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ(๔) จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีข้อมูลพื้นที่วิจัย ดังนี้

๒.๕.๒ จังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี^{๘๗} ดินแดนวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองและสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย จากพื้นที่ที่ราบต่ำ ลุ่มแม่น้ำแม่กลองอันอุดม แหล่งเพาะปลูกพืชผักผลไม้เศรษฐกิจนานาชนิด สู่พื้นที่สูงทิวเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวทางทิศตะวันตกจรดชายแดนไทย-พม่า

จากตำนานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ราชบุรีเป็นหัวเมืองที่เจริญรุ่งเรืองมากแห่งหนึ่งของแคว้นสุวรรณภูมิมาตั้งแต่สมัยที่พระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดียได้เผยแพร่พุทธศาสนาเข้ามาในดินแดนแถบนี้ เมื่อราวปีพ.ศ. ๒๑๘ โดยแคว้นสุวรรณภูมิ มีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่นครปฐมหรือที่สมัยนั้นเรียกกันว่า “ทวารวดี” ราชบุรียังเป็นแหล่งพบปะของพ่อค้าวาณิชแต่ครั้งโบราณ ทั้งยังเป็นเมืองหน้าด่านที่ติดต่อกับพม่า ราชบุรีจึงเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่สุดแห่งหนึ่ง

ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็องศาตะวันตกราว ๑๑๐ กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของจังหวัดราชบุรี ดินแดนอันเป็นที่มาของโอ่งเคลือบลายมังกรและผ้าทอบ้านไร่หรือผ้าขาวม้าอันลือชื่อ สำหรับผู้ไม่ใช่ชาวบ้านพื้นถิ่นน้อยคนนักจะเข้าใจว่าอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาและหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองเป็นเพียงผลงานบางส่วนที่สะท้อนความหลากหลายของราชบุรีที่ผาก่องรอยทางประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม แท้จริงแล้วดินแดนแห่งนี้มิได้มีแค่เพียงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเท่านั้น โอ่งลายมังกรและผ้าตีนจกยังเป็นตัวแทนที่ให้อาภาพเคลื่อนไหวของวิวัฒนาการและ

^{๘๖} ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ, เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๒๘ ง, ๒๕๕๒ : ๓๓๓.

^{๘๗} **จังหวัดราชบุรี**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดราชบุรี/> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗]

ความเปลี่ยนแปลงในสังคมราชบุรีด้วยในมุมมองหนึ่ง ในพื้นที่อันกว้างขวางใหญ่ประมาณ ๕,๑๒๐ ตารางกิโลเมตรของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างนี้มีแม่น้ำแม่กลองตัดผ่าน เป็นสายใยเชื่อมโยงพื้นที่ด้านตะวันออกซึ่งติดกับเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ต่อแดนฝั่งสมุทรอ่าวไทยเข้ากับพื้นที่ตอนในอันเป็นต้นแหล่งของสายน้ำแม่กลอง

ราชบุรีเป็นเมืองในเครือข่ายสัมพันธ์ของอารยธรรมชายฝั่งทะเลสยามโดยมีเมืองโบราณคูบัวเป็นเมืองท่าติดต่อทะเลด้วย เช่นเดียวกับนครปฐมหรือเมืองนครชัยศรีโบราณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๓ ลงมา กล่าวได้ว่า คูบัวโดดเด่นยิ่งกว่านครชัยศรีโบราณเสียอีก เพราะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับเมืองเพชรบุรี (หรือพริบพรี) เลยตลอดไปถึงเขตชะอำ (ในปัจจุบัน)

คูบัว เป็นเครือข่ายของเมืองท่าโบราณแต่ครั้งสมัยวัฒนธรรมทวารวดีเฟื่องฟู และเมืองคูบัวนั้นนับเป็นศูนย์กลางของพุทธศาสนาหายานที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาค เมื่ออย่างเข้าสู่สมัยที่อาณาจักรขอมเรืองอำนาจและปรากฏศิลปะแบบลพบุรีในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๖ เป็นต้นไป ตัวเมืองได้โยกย้ายศูนย์กลางจากคูบัวมาตั้งใหม่ที่ราชบุรีซึ่งอยู่ไม่ห่างกันมากนัก แต่สามารถตอบรับเงื่อนไขใหม่ในการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนได้เหมาะสมและดีกว่า

ราชบุรี มีประชากรสำรวจเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๘๖๗,๗๐๓ คน จัดการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น แบ่งออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑๐๔ ตำบล และ ๙๗๕ หมู่บ้าน และจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ๑๑๗ แห่ง แบ่งตามประเภทและอำนาจบริหารจัดการภายในท้องที่ได้เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง, เทศบาล ๒๕ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๗ แห่ง

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศีล ๕ จังหวัดราชบุรี^{๘๘}

อำเภอ	จำนวนประชากร	ยอดสมัคร	ร้อยละ	หมายเหตุ
เมืองราชบุรี	๒๐๑,๑๘๑	๑๖๕,๗๓๗	๘๓	
บ้านโป่ง	๑๓๒,๖๗๖	๑๕๔,๘๕๑	๙๐	
โพธาราม	๑๓๖,๔๓๐	๑๑๙,๔๙๘	๘๘	
ดำเนินสะดวก	๙๔,๑๖๑	๘๑,๑๕๐	๘๗	
ปากท่อ	๖๗,๐๑๘	๕๘,๗๑๖	๘๘	
จอมบึง	๖๒,๙๒๑	๕๕,๘๓๙	๘๘	
สวนผึ้ง	๕๑,๓๕๒	๔๓,๒๒๕	๘๔	
บางแพ	๔๔,๗๔๓	๓๗,๒๖๓	๘๔	
บ้านคา	๒๔,๙๘๐	๒๑,๙๔๘	๘๘	
วัดเพลง	๑๒,๒๔๑	๑๐,๓๑๕	๘๕	
รวม	๘๖๗,๗๐๓	๗๔๘,๕๔๒	๘๖.๖๖	

^{๘๘} สรุปยอดคีย์ใบสมัครโครงการศีล ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.sila5.com/report/> [๒๐ มี.ค. ๒๕๕๙].

๒.๕.๓ จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐม^{๘๙} เป็นอยู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้น นครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยธรรมจากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ “เมืองนครไชยศรี” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ยังผนวชได้รู้ดั่งคำไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่างๆ ในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ชุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้การเสด็จมานมัสการสะดวกขึ้น

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมือง นครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่านา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์ เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้ง สร้างสะพานเจริญศรัทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้าง พระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม”

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ทำให้เป็นพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางของภาคตะวันตก และเป็นจุดเริ่มต้นของประตูสู่ภาคใต้ และการพัฒนาในด้านต่างๆ ประกอบกับจังหวัดนครปฐมมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน ทำให้สภาพดินและแหล่งน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถเลือกพืชเศรษฐกิจมาปลูกเป็นพืชเสริมรายได้

นครปฐม มีประชากรสำรวจเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๘๙๙,๓๔๒ คน จัดการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น แบ่งออกเป็น ๗ อำเภอ ประกอบด้วย ๑๐๖ ตำบล และ ๙๓๐ หมู่บ้าน และจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ๑๑๗ แห่ง แบ่งตามประเภทและอำนาจบริหารจัดการภายในท้องที่ได้เป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๔ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๙๓ แห่ง

^{๘๙} **จังหวัดนครปฐม**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนครปฐม/> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗].

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศิลป ๕ จังหวัดนครปฐม^{๙๐}

อำเภอ	จำนวนประชากร	ยอดสมัคร	ร้อยละ	หมายเหตุ
เมืองนครปฐม	๒๗๘,๒๕๙	๒๒๑,๖๕๑	๘๐	
สามพราน	๒๐๓,๑๐๘	๑๖๒,๖๕๙	๘๑	
กำแพงแสน	๑๒๗,๘๑๗	๑๐๒,๗๗๐	๘๑	
นครชัยศรี	๑๐๙,๙๕๑	๙๐,๐๗๐	๘๒	
บางเลน	๙๒,๙๐๓	๗๔,๕๓๘	๘๑	
ดอนตูม	๔๘,๐๘๖	๓๘,๔๘๐	๘๑	
พุทธมณฑล	๓๙,๒๑๘	๓๑,๓๖๘	๘๑	
รวม	๘๙๙,๓๔๒	๗๒๑,๕๓๖	๘๐.๒๒	

๒.๕.๔ จังหวัดของกาญจนบุรี

จังหวัดของกาญจนบุรี^{๙๑} เท่าที่มีการค้นพบหลักฐานนั้น ย้อนไปได้ถึงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อมีการค้นพบเครื่องมือหินในบริเวณบ้านเก่า อำเภอเมืองฯ ล่วงมาถึงสมัยทวารวดี ซึ่งมีหลักฐานคือซากโบราณสถานที่ตำบลปรังเผล อำเภอสังขละบุรี เป็นเจดีย์ลักษณะเดียวกับจุลประโทนเจดีย์ที่จังหวัดนครปฐม บ้านคูบัว จังหวัดราชบุรี และเมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งค้นพบโบราณวัตถุ เช่น พระพิมพ์สมัยทวารวดีจำนวนมาก สืบเนื่องต่อมาถึงสมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบคือปราสาทเมืองสิงห์ ซึ่งมีรูปแบบศิลปะแบบขอม สมัยบาเยน

กาญจนบุรียังปรากฏในพงศาวดารเหนือว่า กาญจนบุรีเป็นเมืองขึ้นของสุพรรณบุรีในสมัยสุโขทัย ครั้นมาถึงสมัยอยุธยา กาญจนบุรีก็มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญจนกระทั่งถึงสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ เดิมตัวเมืองกาญจนบุรีเดิมนั้นตั้งอยู่ที่ตำบลลาดหญ้า (บริเวณเขาชนไก่ในปัจจุบัน) ภายหลังจนถึง พ.ศ. ๒๓๗๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ได้โปรดให้ก่อสร้างกำแพงเมืองและป้อมปราการขึ้นเป็นการถาวร ณ เมืองกาญจนบุรีใหม่โดยตั้งอยู่ ณ ตำบลปากแพรก อันเป็นสถานที่บรรจบของแม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อย โดยตัวเมืองอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำแควใหญ่ ซึ่งมีความเหมาะสมทางยุทธศาสตร์และด้านการค้า โดยเริ่มก่อสร้างเมืองเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๗๔ และสำเร็จในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๓๗๕ และได้แยกออกจากสุพรรณบุรีนับแต่นั้นเป็นต้นมา ทั้งนี้โดยมีพระราชประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อติดต่อค้าขายกับเมืองราชบุรี ดังพระราชนิพนธ์เสด็จพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ทรงมีพระราชดำริว่า "แต่มีเมืองปากแพรกเป็นที่ค้าขาย ด้วยเขาชนไก่เมืองเดิมอยู่เหนือมากมีแก่งถึงสองแก่ง ลูกค้าไปมาลำบาก จึงลงมาตั้งเมืองเสียที่ปากแพรกนี้เป็นทางไปมาแก่เมืองราชบุรีง่าย เมืองที่สร้างขึ้นใหม่ กว้าง ๕ เส้น ยาว ๑๘ วา มีป้อม ๔ มุมเมือง ป้อมย่านกลางด้านยาวตรงหน้าเมืองทิศตะวันตกเฉียงใต้มีป้อมใหญ่อยู่ตรงเนิน ด้านหลังมี

^{๙๐} สรุปลยอดคีย์ใบสมัครโครงการศิลป ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.sila5.com/report/> [๒๐ มี.ค. ๒๕๕๙].

^{๙๑} จังหวัดของกาญจนบุรี, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดกาญจนบุรี/> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗].

ป้อมเล็กตรงกับป้อมใหญ่ ๑ ป้อม" การสร้างเมืองกาญจนบุรีใหม่นี้ ดังปรากฏในศิลาจารึกดังนี้ ให้พระยาราชวรินทร์ เจ้ากรมพระตำรวจเป็นพระยาประสิทธิสงครามรามภักดีศรีพิเศษประเทศนิคมภิรมย์ราไชยสวรรค์พระยากาญจนบุรี ครั้งกลับเข้าไปเฝ้าโปรดเกล้าฯว่าเมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองอังกฤษ พม่า รามัญ ไปมาให้สร้างเมืองก่อกำแพงขึ้นไว้จะได้เป็นขานพระนครเขื่อนเพชรเขื่อนขัณฑ์มั่นคงไว้แห่งหนึ่ง ในปัจจุบันกำแพงถูกทำลายลงโดยธรรมชาติและหน่วยราชการเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เหลือเพียงประตูเมืองและกำแพงเมืองบางส่วน

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อมีการจัดรูปแบบการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาล กาญจนบุรีถูกโอนมาขึ้นกับมณฑลราชบุรี และยกฐานะเป็นจังหวัดกาญจนบุรีในปี พ.ศ. ๒๔๖๗

กาญจนบุรี มีประชากรสำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๘๘๒,๑๔๖ คน จัดการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๙๕ ตำบล ๙๕๙ หมู่บ้าน ๒๐๖ ชุมชน และจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๒๒ แห่ง เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๔๖ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๕ แห่ง

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศิลป์ ๕ จังหวัดกาญจนบุรี^{๙๒}

อำเภอ	จำนวนประชากร	ยอดสมัคร	ร้อยละ	หมายเหตุ
เมืองกาญจนบุรี	๑๖๘,๑๖๔	๑๐๗,๙๕๑	๖๕	
ท่ามะกา	๑๓๖,๒๗๔	๘๐,๙๓๓	๖๐	
ท่าม่วง	๑๐๘,๘๑๔	๗๖,๗๗๔	๗๑	
ทองผาภูมิ	๖๖,๔๐๐	๕๓,๐๙๔	๘๐	
เลาขวัญ	๕๗,๕๑๘	๔๕,๔๕๕	๘๐	
พนมทวน	๕๓,๔๐๔	๔๓,๔๐๗	๘๑	
ไทรโยค	๖๒,๒๑๒	๓๘,๖๖๖	๖๓	
บ่อพลอย	๕๗,๑๕๑	๓๗,๓๙๖	๖๖	
หนองปรือ	๓๑,๓๖๙	๒๖,๔๗๖	๘๔	
ด่านมะขามเตี้ย	๓๔,๒๑๗	๒๖,๓๓๒	๗๗	
สังขละบุรี	๔๕,๗๓๑	๒๑,๐๐๖	๔๖	
ห้วยกระเจา	๓๔,๔๒๑	๒๐,๖๖๗	๖๑	
ศรีสวัสดิ์	๒๖,๔๗๑	๑๕,๔๘๙	๕๙	
รวม	๘๘๒,๑๔๖	๕๙๓,๘๔๖	๖๗.๓๑	

^{๙๒} สรุปยอดศิลปินสมัครโครงการศิลป์ ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.sila5.com/report/> [๒๐ มี.ค. ๒๕๕๙].

๒.๕.๕ จังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี^{๙๓} เป็นเมืองโบราณ พบหลักฐานทางโบราณคดีมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓,๕๐๐-๓,๘๐๐ ปี โบราณวัตถุที่ขุดพบมีทั้งยุคหินใหม่ ยุคสำริด ยุคเหล็ก และสืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ ฟูนัน อมราวดี ทวารวดี และศรีวิชัย สุพรรณบุรีเดิมมีชื่อว่า **ทวารวดีศรีสุพรรณภูมิ** หรือ **พันธุมบุรี** ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำท่าจีน แถบ บริเวณตำบลรั้วใหญ่ไปจดตำบลพิหารแดง ต่อมาพระเจ้ากาแตได้ย้ายเมืองมาตั้งอยู่ที่ฝั่งขวาของแม่น้ำ แล้วโปรดให้มอญน้อยไปสร้างวัดสนามชัย และบูรณะวัดป่าเลไลยก์ ชักชวนให้ข้าราชการจำนวน ๒,๐๐๐ คนบวช จึงขนานนามเมืองใหม่ว่า **สองพันบุรี** ครั้นถึงสมัยพระเจ้าอู่ทอง ได้สร้างเมืองมาทางฝั่งใต้หรือทางตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ชื่อเมืองเรียกว่า **อู่ทอง** จนสมัยขุนหลวงพะงั่ว เมืองนี้จึงเรียกว่าชื่อว่า **สุพรรณบุรี** นับแต่นั้นมา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองสุพรรณบุรีเป็นเมืองหน้าด่านและเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญ ต้องผ่านศึกสงครามหลายต่อหลายครั้ง สภาพเมืองตลอดจนโบราณสถานถูกทำลายเหลือเพียงซากปรักหักพัง จนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองสุพรรณบุรีได้ฟื้นตัวขึ้นใหม่ และตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน (ลำน้ำสุพรรณ) มาจนตราบทุกวันนี้

ความสำคัญของสุพรรณบุรีในด้านประวัติศาสตร์การกอบกู้เอกราชไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ชัยชนะแห่งสงครามยุทธหัตถีที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงมีชัยชนะเหนือพระมหาอุปราชา ณ สมรภูมิตอนเจดีย์ เป็นมหาวีรกรรมคชยุทธอันยิ่งใหญ่ที่ได้ถูกจารึกไว้ และมีการจัดงานเพื่อเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ทุกปี เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ ในด้านวรรณคดี เป็นเมืองต้นกำเนิดแห่งตำนาน “ขุนช้างขุนแผน” วรรณคดีไทยเรื่องราวและสถานที่ที่ปรากฏตามท้องเรื่องยังคงมีให้เห็นในปัจจุบัน

สุพรรณบุรี ดินแดนแห่งความอุดมสมบูรณ์บนพื้นที่ราบภาคกลางสืบสานความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตเมื่อ พ.ศ. ๑๔๒๐ จากนามเดิมเมืองพันธุมบุรีในยุคทวารวดีตามหลักฐานทางโบราณคดีได้จารึกชื่อไว้ในพงศาวดารเหนือ และนาม “สุพรรณภูมิ” ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชระบุว่าป็นนครรัฐที่มีความสำคัญมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีการสถาปนากรุงศรีอยุธยา เมืองสุพรรณบุรีจึงจัดอยู่ในฐานะเมืองลูกหลวงซึ่งเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญอีกด้วย

สุพรรณบุรี มีประชากรสำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๘๔๙,๖๙๙ คน จัดการปกครองส่วนภูมิภาคเป็น ออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑๑๐ ตำบล ๙๗๗ หมู่บ้าน และจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๔๕ เทศบาล (๒ เทศบาลเมือง ๔๓ เทศบาลตำบล) และ ๘๑ องค์การบริหารส่วนตำบล

^{๙๓} **จังหวัดสุพรรณบุรี**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสุพรรณบุรี/> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗].

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงจำนวนประชากรที่สมัครเข้าร่วมโครงการศิลป ๕ จังหวัดสุพรรณบุรี^{๙๔}

อำเภอ	จำนวนประชากร	ยอดสมัคร	ร้อยละ	หมายเหตุ
เมืองสุพรรณบุรี	๑๖๗,๕๒๖	๘๔,๕๗๘	๕๔	
สองพี่น้อง	๑๒๘,๐๓๖	๗๙,๓๙๑	๖๓	
อู่ทอง	๑๒๑,๙๔๒	๗๒,๖๕๔	๖๐	
เดิมบางนางบวช	๗๓,๒๑๓	๕๑,๔๙๘	๗๑	
บางปลาม้า	๗๘,๗๓๕	๔๖,๕๕๑	๖๐	
สามชุก	๕๔,๗๙๐	๔๕,๓๘๔	๘๓	
ด่านช้าง	๖๗,๕๘๒	๔๓,๖๔๐	๖๕	
หนองหญ้าไซ	๔๙,๔๖๕	๓๙,๒๖๒	๘๐	
ดอนเจดีย์	๔๖,๑๑๗	๓๘,๘๒๘	๘๕	
ศรีประจันต์	๖๒,๒๙๓	๓๑,๓๑๒	๕๑	
รวม	๘๔๙,๖๙๙	๕๓๓,๐๙๘	๖๒.๗๔	

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์นั้น ผู้วิจัยให้ความสนใจศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในหลากหลายแง่มุม ตัวอย่าง เช่น

สุรยุทธ สุนทรวารี ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในประเทศไทย” จากการศึกษาพบว่า การกระทำความผิดในทางอาญาโดยเฉพาะความผิดทางอาญาในด้านเศรษฐกิจนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะระบบเศรษฐกิจมีความสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ฉะนั้นการประกอบธุรกิจในปัจจุบันมีล้วนแต่มีวิธีการประกอบธุรกิจหลายรูปแบบ จึงทำให้มีผู้กระทำความผิดในรูปแบบการดำเนินธุรกิจมาก เช่น การกระทำความผิดตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาหรือกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค เป็นต้น ดังนั้นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นการระงับข้อพิพาทวิธีหนึ่งที่มองปัญหาอาชญากรรมในด้านเศรษฐกิจ ว่าเป็นการกระทบต่อความสัมพันธ์ของบุคคล ไม่ใช่กระทบต่อรัฐดังเช่นแต่ก่อน ซึ่งบุคคลที่ได้รับผลกระทบคือผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและผลของการดำเนินการนำมาซึ่งความพอใจทุกฝ่าย กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นที่ได้รับความสนใจจากหลายประเทศทั่วโลก ว่าสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจได้ โดยจะนำมาใช้ในความผิดอันยอมความได้ ความผิดต่อกรรมสิทธิ์และทรัพย์สิน หรือความผิดต่อการอยู่ร่วมกันที่มีคุณธรรมทางกฎหมายคุ้มครอง

^{๙๔} สรุปยอดคีย์ใบสมัครโครงการศิลป ๕, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.sila5.com/report/> [๒๐ มี.ค. ๒๕๕๙].

บุคคลหรือทรัพย์สิน ของบุคคล หรือความผิดทางอาญาที่มีโทษไม่เกิน ๕ ปี เป็นต้น ดังนั้นการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มาใช้ระงับข้อพิพาทในความผิดดังกล่าวจะช่วยให้ปริมาณคดีที่ล้นหลั่งและช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐอีกทางหนึ่ง^{๙๕}

อภิชาติ พิบูลย์ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” ผลการวิจัยพบว่า

๑) การเมืองภาคประชาชนมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยเฉพาะการจัดการความขัดแย้งเรื่องที่ดินทำกิน โดยใช้การไกล่เกลี่ย การช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข และป้องกันความขัดแย้งด้วยการรับฟังความคิดเห็น หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งฟื้นฟูระเบียบสังคม และบังคับใช้กฎกติกาอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย

๒) ปัจจัยที่ทำให้การเมืองภาคประชาชนมีบทบาท ได้แก่ จิตสำนึกของประชาชน ความกระตือรือร้น ความเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมสูง การเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น

๓) แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ได้แก่ การเมืองภาคประชาชนควรเพิ่มบทบาทในการกำหนดนโยบายระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และการขับเคลื่อนชุมชน สังคม ไปสู่การปกครองที่น้อยลง หรือการรับผิดชอบตนเองมากขึ้นของภาคประชาชน^{๙๖}

สุภาภรณ์ คัลยาณานันท์ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามแนวทางพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพทั่วไปของการพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารของผู้บริหารประเด็นการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำในการสื่อสารผ่านสื่อ วิทยุ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจุบันช่องทางในการสื่อสารเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของสังคมไทย อยู่ในระดับมาก การสื่อสารของผู้นำเป็นสาเหตุของพัฒนาสถานการศึกษาเหล่านั้น อยู่ในระดับมาก พระพุทธศาสนาเข้าไปมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการสื่อสารของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก และประเด็นข้ออื่นๆ การได้รับความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำในการสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก

๒) ภาวะผู้นำทางการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ด้านคือ (๑) ความสามารถในการส่งสาร (๒) ความสามารถในการรับสาร และ (๓) ความสามารถในการตอบสนอง ภาวะผู้นำทางการสื่อสารที่จะเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารควรยึดถือหรือประยุกต์ใช้หลักสัจจวาที หรือการพูดความจริงมาเป็นอันดับแรก ส่วนลำดับที่รองลงมานอกจากจะพูดแต่ความจริงแล้ว ผู้บริหารจะต้องพูดในสิ่งที่เป็นจริงหรือพูดอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ หรือก่อประโยชน์ไม่ใช้การพูดไร้สาระ ขณะเดียวกันก็ต้องพึงระวังว่าจะต้องพูดด้วยความเป็นธรรม

^{๙๕} สุรยทุธ สุนทรวารี, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในประเทศไทย, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๔).

^{๙๖} อภิชาติ พิบูลย์, “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณีตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๔).

๓) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามรูปแบบการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ SUPHANGPIM-Model ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้ (๑) ความสามารถในการส่งสาร (Sender) ประกอบด้วย S = Sender เป็นผู้ส่งสารที่ดี P = Personality มีบุคลิกภาพที่ดี N = Niceness ความสุภาพ ความมีมารยาทในการสื่อสาร M = Morality มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ (๒) ความสามารถในการรับสาร (Receiver) ประกอบด้วย U = Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล A = Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม P = Purity มีความบริสุทธิ์ใจยอมรับสิ่งที่เป็นจริง และ (๓) ความสามารถในการตอบสนอง (Responsibility) ประกอบด้วย H = Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม G = Generality สื่อสารได้กับทุกระดับ ไม่เลือกปฏิบัติ และสุดท้าย I = Implementation การสื่อสารสามารถนำไปปฏิบัติได้^{๙๗}

ศิวพร ศรีศักดิ์นันท์ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธทางสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทย” ผลการวิจัยพบว่า

๑) จริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ เป็นการสื่อสารที่ถูกต้อง ดีงาม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การสื่อสารเชิงพุทธ ประกอบด้วย การสื่อสารกับบุคคลภายนอก (ปรโตโฆสะ) ได้แก่ เสียจากผู้อื่น คือ “กุศลมูลและอกุศลมูล” และการสื่อสารภายในตนเอง (โยนิโสมนสิการ) ได้แก่ การสื่อสารผ่านกระบวนการทางจิตใจโดยมีสัมมาทิฐิเป็นจุดเริ่มต้น หลักการที่สำคัญของจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ คือ กระบวนการสร้างปัญญา คิดถูกวิธี ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารเชิงพุทธ ได้แก่ การฟัง การคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการประพฤติปฏิบัติ และพบว่าสื่อออนไลน์เป็นตัวกำหนดรูปแบบการสื่อสารของมนุษย์ในปัจจุบัน เป็นสื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่รับและส่งสารได้พร้อมกัน เป็นการสื่อสารสองทาง สื่อสารได้ทั้งภาพ เสียง และข้อความต่างๆ โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิมเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตเครือข่ายระดับโลก จริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธทางสื่อออนไลน์ จึงหมายถึง “วิธีการคิดที่ก่อให้เกิดปัญญาและการประพฤติปฏิบัติด้วยสำนึกในธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมโลก”

๒) ในช่วงเดือน ตุลาคม ๒๕๕๖ - เดือน พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นช่วงของความไม่ปกติทางการเมืองเกิด “สงครามข้อมูลข่าวสาร” จากโลกออนไลน์ เกิดความวุ่นวายในสังคมอย่างรุนแรง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแบ่งออกเป็น ๔ ด้านประกอบด้วย (๑) ด้านทัศนคติ “Hate speech” คำพูด รุนแรง (๒) ด้านความเชื่อ ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับ “ข่าวลือ ข่าวเท็จ” เกิดจากสื่อมวลชนบิดเบือนข้อมูล ข่าวสารและใส่ความคิดเห็นส่วนตัวมากเกินไป (๓) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ เป็นเพราะสื่อมวลชนส่วนใหญ่คาดหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจมากเกินไป (๔) ด้านโครงสร้างทางสังคม เป็นเพราะความเหลื่อมล้ำทางสังคม สาเหตุเกิดจาก (๑) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความรวดเร็วของเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต โครงสร้างทางสังคม กฎหมาย การใช้อำนาจหน้าที่เกินความพอดี และ (๒) สาเหตุปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเกลียดชัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง การยึดมั่น และขาดความยั้งคิด ผลกระทบจากการสื่อสารออนไลน์ เกิดผลกระทบทั้งบุคคลและสังคม ก่อให้เกิด “ความทุกข์” การเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธทางสื่อออนไลน์ ประกอบด้วย (๑) ปัจจัยภายนอก

^{๙๗} สุภากรค์พิมพ์ คล้ายธานี, “การพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามแนวทางพระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

หรือโปรโตโฆสะ (อุกุศลมูล) แก่ไขโดยกัลยาณมิตร (๒) ปัจจัยภายใน หรือ อโยนิโสมนสิการ (กิเลส และทณฺธิ) แก่ไขโดยระเบียบวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการ

๓) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย พบว่า มีรูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิง พุทธ ๒ รูปแบบ ได้แก่ (๑) การสื่อสารกับบุคคลภายนอก (โปรโตโฆสะ) และ (๒) การสื่อสารภายใน ตนเอง (โยนิโสมนสิการ) เมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้ส่งสาร การสื่อสารกับบุคคลภายนอกควรยึดถือ กัลยาณมิตร พุทฺธเชิงบวก เขียนหรือพิมพ์ในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เช่น การใช้สื่อ ออนไลน์ของสื่อมวลชนควรผ่านกระบวนการสื่อสารภายในจิตใจ โดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา และ อริยสัจ ๔ เพื่อเป็นการรู้เท่าทันสื่อ รู้เท่าทันความทุกข์ เมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้รับ สารควรใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คิดใคร่ครวญอย่างแยบคายพร้อมด้วยกาลามสูตร หลักความ เชื่อ ๑๐ ประการ ไม่เชื่อทันทีที่พบเห็นข่าวสาร มีการยับยั้งชั่งใจและเป็นการดำเนินชีวิตในทางสาย กลางซึ่งมนุษย์ทุกคนยังไม่สามารถละกิเลสได้ทั้งหมด เป็นการพัฒนาทางจิตใจเพื่อส่งเสริมให้เกิดการ ประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เป็นกลาง เหมาะสมและดีงาม สื่อมวลชนควรใช้สติในการ พุด การพิมพ์ หรือการโพสต์ข้อความรวมทั้งภาพและเสียง ตระหนักถึงผลกระทบต่อสังคมโดยยึด หลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเป็นสำคัญ^{๔๘}

ประพันธ์ นิกระโทก ได้วิจัยเรื่อง ทูทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชน พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างพบว่า ด้านความไว้วางใจเป็นการขอคำปรึกษาจากสมาชิกภายในชุมชน การขอคำปรึกษาจากพระสงฆ์ ด้านการเงินโดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนนำเอาความ เชี่ยวชาญด้านการบริหารธุรกิจ เช่น การผลิต การตลาด การเงินมาส่งเสริมกิจกรรมเศรษฐกิจชุมชนใน หมู่บ้านเมืองนครที่สามารถให้ความช่วยเหลือด้านการเงินยามฉุกเฉินได้ ด้านธรรมชาติมีการนำป่าไม้ใน ชุมชนมีแหล่งอาหารให้ชาวบ้านดำรงชีวิต มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ใช้อย่างพอเพียงสำหรับใช้ทำ การเกษตร ด้านบุคคลเป็นการนำองค์ความรู้ของบุคคลที่ได้จากการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมี คุณภาพการประกอบสัมมาอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวคนในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพด้านร ่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึง ด้านการให้ความรู้มีการพัฒนาการเรียนรู้ครั้งในระบบนอกระบบ การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตการสร้างความรู้ความสมดุลและความพอดีในการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพและการ ดำรงชีวิตที่หลากหลาย ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการนำโครงสร้างพื้นฐานมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมที่ ชุมชนต้องการ ได้แก่ กำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลมีไฟฟ้าครอบคลุมทั่วทั้งหมู่บ้านโทรศัพท์สาธารณะมี ความสมบูรณ์พร้อมใช้งาน

^{๔๘} ศิวพร ศรีศักดิ์นันท์, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ ทางสื่อออนไลน์ของ สื่อมวลชนไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๘).

๒) ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนและความรู้ของชุมชนที่เกิดขึ้นหลังจากมีการจัดการความรู้สู่ชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พบว่าการจัดการความรู้ขององค์กรชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ รองลงมาคือ ด้านการแบ่งปันความรู้ที่น้อยที่สุดคือด้านการจัดเก็บความรู้

๓) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนในการพึ่งพาตนเองอย่าง ยั่งยืน ประกอบด้วย (๑) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนในการพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืนปาทาม ชุมชนบ้านอาล-โดนแบน รูปแบบการบูรณาการจัดการความรู้สู่ชุมชนขององค์กร ชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน มีลักษณะการนำทุนทางสังคมมาใช้ควบคู่กับการจัดการความรู้สู่ชุมชนมี ลักษณะค่อยเป็นค่อยไปโดยทุนทางสังคมที่ถูกนำมาใช้ได้แก่ความไว้วางใจระหว่างบุคคลผู้เป็นต้นคิดการ อนุรักษ์พันพูปาทามซึ่งคิดว่าผู้เริ่มไม่ได้มองครอบครองปาทามแต่เพียงผู้เดียวก่อให้เกิดการใช้ทุนทาง บุคคลในชุมชนก่อตั้งเป็นองค์กรเล็กๆในชุมชนมีวัตถุประสงค์หลักคือการอนุรักษ์พันพูปาทามโดยรอบ ชุมชนบ้านอาล-โดนแบน และใช้ทุนทางความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนมาทบทวนสร้างกิจกรรมอนุรักษ์พันพูปา ทามพร้อมกับการใช้ทุนทางการเงินซึ่งภายหลังการอนุรักษ์พันพูปาทามเกิดการสร้างเงินสร้างรายได้กลับ เขาสู่ชุมชน (๒) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนในการพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืนเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน รูปแบบการบูรณาการจัดการความรู้สู่ชุมชนขององค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เป็นลักษณะของการดึงทุนทางสังคมการประกอบอาชีพทางการ เกษตร ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ ผลิต การถ่ายทอดประสบการณ์การบริหารขยายเป็นเครือข่าย การดึงทุนทางสังคมควบคู่ไปกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เสริมบทบาทผู้นำในองค์กรชุมชนใหม่มีความเข้มแข็งตามแบบของผู้นำเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของประชาชน (๓) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนในการพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืนกลุ่มผลิตอาหารหมักบ่มหนองยารักษ์ เป็นลักษณะของการดึงทุนทางสังคมการประกอบอาชีพทางการเกษตร ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การถ่ายทอดประสบการณ์การบริหารขยายเป็นเครือข่าย การดึงทุนทางสังคมควบคู่ไปกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เสริมบทบาทผู้นำในองค์กรชุมชนใหม่มีความเข้มแข็งตามแบบของผู้นำเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของประชาชน (๔) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนในการพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน กองทุนชุมชนบ้านถนนหัก มีการดึงทุนทางสังคมที่เกิดจากตัวบุคคลคือประธานกองทุนชุมชน บ้านถนนหัก มาใช้เชื่อมโยงกับทุนที่มีอยู่ในสังคมทั้งทุนที่เป็นทรัพยากรบุคคล ทุนทางการเงินของ สมาชิกที่เกิดจากการระดมทุน ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาพัฒนาต่อยอดอาชีพในชุมชนสร้างความ เข้มแข็งให้แก่ชุมชนควบคู่กันกับกระบวนการจัดการความรู้สู่ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เข้ามาเรียนรู้ รับฟังการถ่ายทอดประสบการณ์^{๙๙}

^{๙๙} ประพันธ์ นีกะระโทก, “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงองค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗)

พูนสุข มาศรีสรสรรค์ ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ” ผลการวิจัยพบว่า คนในสถาบันครอบครัวและในสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ประโยชน์จากหลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทโดยการนำมาประยุกต์ร่วมกับแนวทางการดำเนินการของประเทศทางตะวันตก ตะวันออก และประเทศไทย ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบันเป็นการจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อใช้จัดการกับความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับแต่ละปัจเจกบุคคลเริ่มลงมือนำไปจัดการฯ ได้เองอย่างริบด่วน และหมั่นนำไปปฏิบัติในระยะยาว และแผ่ขยายไปในองค์กรของสังคม ในมิติของ (๑) การแปรเปลี่ยนความขัดแย้งที่เป็นความก้าวร้าวรุนแรง ให้เป็นความเข้าใจอันดีต่อกัน (๒) การหาทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในระดับต่างๆ รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดซ้ำซ้อน และการเยียวยา รักษาใจตนให้สงบสันติไปพร้อมๆ กับคนในครอบครัวหัวใจสำคัญของการบูรณาการเชิงพุทธเพื่อใช้จัดการความรุนแรงในครอบครัวในงานนี้คือการเข้าไปจัดการกับฐานของใจในปัจเจก ด้วยการฝึกฝน บ่มเพาะจิตใจให้ตั้งมั่น แน่วแน่ มีสัมมาสมาธิในการปรับปรุงพัฒนาดนให้สัมมาทิฐิ มีสติสัมปชัญญะอยู่ในปัจจุบันขณะ ไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ร้ายต่างๆ โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบภายในจิตใจตนเอง^{๑๐๐}

ประสงค์ โตนด ได้วิจัยเรื่อง “เสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ๑) สาเหตุความขัดแย้งในอดีตประชากรส่วนใหญ่เห็นว่า เกิดจากนโยบายการบริหารของรัฐบาลเพราะนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้ให้ความสำคัญกับประชาชนในการมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายของรัฐบาลและขาดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับท้องถิ่น และ ๒) สาเหตุความขัดแย้งในปัจจุบันเกิดมาจากปัญหาเสียดิต และผลประโยชน์ของนักการเมือง เพราะปัจจุบันในเขตพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัยรุ่นเพิ่มขึ้นมากส่วนใหญ่ไม่ได้^{๑๐๑}

ปรียาพร ศิริวานิชย์ ได้วิจัยเรื่อง “หลักนิติธรรมกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามแนวทางกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” ผลการศึกษาพบว่าหากเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ศาลอาจมีวิธีการหลีกเลี่ยงการจำคุก ระยะสั้นสำหรับผู้กระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง โดยศาลอาจรอลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด และตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้ที่มาทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น อาจเป็นผู้นำชุมชน ซึ่งไม่มีความรู้ทางกฎหมายจึงไม่สามารถตอบสนองการรับรองสิทธิทางกระบวนการยุติธรรมได้ นอกจากนี้การไม่มีทนายความเข้ามาช่วยเหลือให้คำปรึกษากฎหมายอาจเป็นการละสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามหลักนิติธรรม เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) ที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่รับจากการดำเนินการตามแนวทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญากระแสหลัก ดังนั้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาอาจขัดต่อหลักนิติธรรม หาก

^{๑๐๐} พูนสุข มาศรีสรสรรค์, “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๐๑} ประสงค์ โตนด, “เสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

ไม่มีรูปแบบที่คุ้มครอง สิทธิในด้านต่างๆ แก่คู่กรณีในการที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
เชิงสมานฉันท์^{๑๐๒}

พาริดา สะปะอิ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทโตะอิหม่ามในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน
ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑) โตะอิหม่ามมีบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนด้านการศึกษา ส่งเสริม
การศึกษาโดยการริเริ่มให้จัดตั้งโรงเรียนทั้งรัฐบาลและเอกชน ด้านสังคม เป็นผู้นำทางพิธีกรรม เช่น
การเกิด การแต่งงาน การตาย เป็นต้น ด้านศาสนา เป็นครูสอนศาสนาในโรงเรียน เป็นผู้นำละหมาด
ด้านการเมืองการปกครอง ยับยั้งความขัดแย้งในชุมชนคือรู้และเข้าใจ ว่าควรจะแนะนำสมาชิกใน
ชุมชน คนใด แบบใด ๒) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินบทบาทของโตะอิหม่ามในการสร้างความ
สมานฉันท์ในชุมชน ด้านการศึกษา ไม่มีองค์กรฝ่ายการศึกษาที่เป็นรูปธรรม ด้านสังคม ขาดความ
ร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาจากองค์กรอื่นๆ ด้านศาสนามีความขัดแย้งกับผู้รู้ทางศาสนาบางคน ด้าน
การเมืองการ ปกครอง ยังมีบทบาทด้านการปกครองจำกัด ๓) ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
ในการดำเนินบทบาทของโตะอิหม่ามในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน ด้านการศึกษา ควรมี
องค์กรฝ่ายการศึกษาที่เป็นรูปธรรมและโตะอิหม่ามเป็นผู้มีบทบาทในการสอนด้วยตนเอง ด้านสังคม
ควรประสานงานกับ หน่วยงานอื่นในชุมชนอย่างบูรณาการ ด้านศาสนา ต้องสนับสนุนบุคลากรที่มี
ความรู้ทางศาสนาให้เผยแพร่ คำสอนแก่คนในชุมชน ด้านการเมืองการปกครอง ควรมีปฏิสัมพันธ์กับ
ชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นมากขึ้น^{๑๐๓}

ตารางที่ ๒.๑๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์

นักวิจัย	ผลการวิจัย
สุรยุทธ สุนทรวารี	๑) การกระทำความผิดในทางอาญาโดยเฉพาะความผิดทางอาญา ในด้านเศรษฐกิจ นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ๒) กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นการระงับข้อพิพาทวิธี หนึ่งที่มีมองปัญหาว่าเป็นการกระทบต่อความสัมพันธ์ของบุคคล ๓) กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถนำไปใช้แก้ปัญหา ใน กระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจได้ ๔) กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ช่วยให้ปริมาณคดีที่ล้น ลดลงและช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐอีกทางหนึ่ง

^{๑๐๒} ปรียาพร ศิรวาณิช “หลักนิติธรรมกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามแนวทางกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์”, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
๒๕๕๔).

^{๑๐๓} พาริดา สะปะอิ, “บทบาทโตะอิหม่ามในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนตำบลท่าอิฐ อำเภอ
ปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๗).

ตารางที่ ๒.๑๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
อภิชาติ พิบูลย์	๑) การเมืองภาคประชาชนมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ๒) ปัจจัยที่ทำให้การเมืองภาคประชาชนมีบทบาท ได้แก่ จิตสำนึกของประชาชน ความกระตือรือร้น ความเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมสูง การเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น ๓) การเมืองภาคประชาชนควรเพิ่มบทบาทในการกำหนดนโยบายระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และการขับเคลื่อนชุมชน สังคม ไปสู่การปกครองที่น้อยลง หรือการรับผิดชอบตนเองมากขึ้นของภาคประชาชน
สุภาพค์พิมพ์ คล้ายธานี	๑) สภาพทั่วไปของการพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารของผู้บริหาร ประเด็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำในการสื่อสารผ่านสื่อ วิทยุ อยู่ในระดับ ปานกลาง ๒) ภาวะผู้นำทางการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ด้านคือ (๑) ความสามารถในการส่งสาร (๒) ความสามารถในการรับสาร และ (๓) ความสามารถในการตอบสนอง ๓) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามรูปแบบการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ SUPHANGPIM-Model ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้ (๑) ความสามารถในการส่งสาร (Sender) (๒) ความสามารถในการรับสาร (Receiver) และ (๓) ความสามารถในการตอบสนอง (Responsibility)
ศิวาพร ศรีศักดิ์นันท์	๑) จริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ เป็นการสื่อสารที่ถูกต้อง ดีงาม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การสื่อสารเชิงพุทธ ประกอบด้วย การสื่อสารกับบุคคลภายนอก (ปรโตโฆสะ) ได้แก่ เสียงจากผู้อื่น คือ “กุศลมูลและอกุศลมูล” และการสื่อสารภายในตนเอง (โยนิโสมนสิการ) ได้แก่ การสื่อสารผ่าน กระบวนการทางจิตใจโดยมีสัมมาทิฐิเป็นจุดเริ่มต้น หลักการที่สำคัญของจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ คือ กระบวนการสร้างปัญญา คิดถูกวิธี ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา ๒) เกิด “สงครามข้อมูลข่าวสาร” จากโลกออนไลน์ เกิดความวุ่นวายในสังคมอย่างรุนแรง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแบ่งออกเป็น ๔ ด้านประกอบด้วย (๑) ด้านทัศนคติ “Hate speech” คำพูดรุนแรง (๒) ด้านความเชื่อ ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับ “ข่าวลือ ข่าวเท็จ” เกิดจากสื่อมวลชนบิดเบือนข้อมูล ข่าวสารและใส่ความคิดเห็น

ตารางที่ ๒.๑๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
	ส่วนตัวมากเกินไป (๓) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ เป็นเพราะสื่อมวลชนส่วนใหญ่คาดหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจมากเกินไป (๔) ด้านโครงสร้างทางสังคม เป็นเพราะความเหลื่อมล้ำทางสังคม สาเหตุเกิดจาก (๑) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความรวดเร็วของเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต โครงสร้างทางสังคม กฎหมาย การใช้อำนาจหน้าที่เกินความพอดี และ (๒) สาเหตุปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเกลียดชัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง การยึดมั่น และขาดความยั้งคิด ผลกระทบจากการสื่อสารออนไลน์ เกิดผลกระทบทั้งบุคคลและสังคม ก่อให้เกิด “ความทุกข์” ๓) การเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธทางสื่อออนไลน์ ประกอบด้วย (๑) ปัจจัยภายนอกหรือปรโตโมสะ (อกุศลมูล) แก้ไขโดยกัลยาณมิตร (๒) ปัจจัยภายใน หรือ โยนิโสมนสิการ (กิเลสและทิฐิ) แก้ไขโดยระเบียบวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการ ๔) องค์ความรู้ที่ได้รับการวิจัย พบว่า มีรูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสาร เชิงพุทธ ๒ รูปแบบ ได้แก่ (๑) การสื่อสารกับบุคคลภายนอก (ปรโตโมสะ) และ (๒) การสื่อสารภายใน ตนเอง (โยนิโสมนสิการ) เมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้ส่งสาร การสื่อสารกับบุคคลภายนอกควรยึดถือ กัลยาณมิตร พุทธเชิงบวก เขียนหรือพิมพ์ในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
นางพูนสุข มาศรีงสรรค์	คนในสถาบันครอบครัวสามารถใช้ประโยชน์จากหลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทโดยการนำมาประยุกต์ร่วมกับแนวทางการดำเนินการ เป็นการจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ๑) การแปรเปลี่ยนความขัดแย้งที่เป็นความก้าวร้าวรุนแรง ให้เป็นความเข้าใจอันดีต่อกัน ๒) การหาทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในระดับต่างๆ รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดซ้ำซ้อน และการเยียวยา รักษาใจตนให้สงบสันติไปพร้อมๆ กับคนในครอบครัว
ประสงค์ โตนด	๑) สาเหตุความขัดแย้งในอดีตประชากรส่วนใหญ่เห็นว่า เกิดจากนโยบายการบริหารของรัฐบาล ๒) ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ระดับความขัดแย้งที่เครือข่ายบุคคล ได้รับผลกระทบเป็นระดับพื้นฐานทางสังคม ในลักษณะการเกิดความกลัว ความไม่ไว้วางใจกับคนต่างถิ่น ชีวิตโดยให้เหตุผลว่า การส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ตารางที่ ๒.๑๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ประพันธ์ นีกระโทก	๑) สภาพทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงของชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่าด้านความไว้วางใจเป็นการขอคำปรึกษาจากสมาชิกภายในชุมชน การขอคำปรึกษาจากพระสงฆ์ ด้านการเงินโดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนนำเอาความเชี่ยวชาญด้านการบริหารธุรกิจ ๒) ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนและความรู้ของชุมชนที่เกิดขึ้นหลังจากมีการจัดการความรู้สูงของชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พบว่าการจัดการความรู้ขององค์กรชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ รองลงมาคือ ด้านการแบ่งปันความรู้ น้อยที่สุดคือด้านการจัดเก็บความรู้ ๓) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงของชุมชนในการพึ่งพาตนเองอย่าง ยั่งยืน ประกอบด้วย (๑) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงของชุมชนในการพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน (๒) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงของชุมชนในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนรูปแบบการบูรณาการจัดการความรู้สูงของชุมชนขององค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (๓) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงของชุมชนในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เป็นลักษณะของการดึงดูดทุนทางสังคมการประกอบอาชีพทางการเกษตร (๔) รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงของชุมชนในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน มีการดึงดูดทุนทางสังคมที่เกิดจากตัวบุคคล
ปรียาพร ศิริวณิชย์	๑) ศาลอาญามีวิธีการหลีกเลี่ยงการจำคุก ระยะสั้นสำหรับผู้กระทำ ความผิดที่ไม่ร้ายแรง โดยศาลอาจรอการลงโทษแก่ผู้กระทำ ความผิด ๒) ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทซึ่งไม่มีความรู้ทางกฎหมายจึงไม่สามารถตอบสนองการรับรองสิทธิทางกระบวนการยุติธรรมได้
พาริดา สะปะเยอ	๑) โต๊ะอิหม่ามมีบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนด้าน ๒) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินบทบาทของโต๊ะอิหม่ามในการ สร้างความ สมานฉันท์ คือขาดความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหา จากองค์กรอื่นๆ มีความขัดแย้งกับผู้รู้ทางศาสนาบางคน และยังมี บทบาทด้านการปกครองจำกัด

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ศิล ๕ และความสมานฉันท์แนวพุทธ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลป ๕ ของผู้วิจัยนั้น จะเห็นว่าผู้ที่มีความสนใจศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศิลป ๕ เป็นจำนวนมากและในหลากหลายแง่มุม ตัวอย่าง เช่น

พระวิมาน คมภีรปัญญา (ตริกมล) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศิลป ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพ วิเคราะห์การสร้างสันติภาพของหมู่บ้านสาวะถี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และหมู่บ้านผือ ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และวิเคราะห์รากฐานของการสร้างสันติภาพตามแนวทางศิลป ๕ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากพระไตรปิฎก คัมภีร์พุทธศาสนาอื่นๆ เอกสารวิชาการทางพระพุทธศาสนา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากภาคสนามด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า สันติภาพเป็นสภาวะที่ปราศจากความรุนแรง และเป็นสภาวะที่ปราศจากการใช้ความรุนแรง ทั้งความรุนแรงต่อตนเองหรือผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพมีอยู่หลายประเภท นักการศาสนามุ่งเน้นให้ความสำคัญกับสันติภาพที่ปราศจากความรุนแรง แต่นักเคลื่อนไหวทางสังคมมองว่าสันติภาพเป็นภาวะที่ไม่ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบ ในขณะที่นักปฏิบัติการทางสังคมจะมองว่าสันติภาพเป็นภาวะที่ไม่ใช้ความรุนแรงทั้งทางตรง ทางอ้อม ทางโครงสร้างและทางวัฒนธรรม การสร้างสันติภาพทำได้โดยการควบคุมกิเลสภายในของแต่ละบุคคล การไม่ก่อความรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม การควบคุมพฤติกรรมด้วยการใช้ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ทางสังคม การปรับโครงสร้างและค่านิยมเพื่อไม่ให้เอื้อหรือส่งเสริมการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ ในกรณีของชาวบ้านสาวะถีและชาวบ้านผือนั้น พบว่าชาวบ้านสาวะถีมีความขัดแย้งกับอำนาจภายนอก ได้แก่ ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์และความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ซึ่งถูกแก้ไขโดยยุติการใช้ความรุนแรง ไม่บิดเบือนข้อมูล การยอมรับในอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นนิยมและยกย่องเชิดชูบุคคลสำคัญของชาวบ้าน ลดภาวะความหวาดระแวง และการให้ความช่วยเหลือเยียวยา

ส่วนความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน ได้แก่ ความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งแก้ด้วยการเคารพผลการวิจัยพบว่า สันติภาพเป็นสภาวะที่ปราศจากความรุนแรง และเป็นสภาวะที่ปราศจากการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ ทั้งความรุนแรงต่อตนเองหรือผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพมีอยู่หลายประเภท นักการศาสนาจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับสันติภาพทางจิตที่ปราศจากความรุนแรง แต่นักเคลื่อนไหวทางสังคมมองว่าสันติภาพเป็นภาวะที่ไม่ถูกกดขี่หรือเอารัดเอาเปรียบ ในขณะที่นักปฏิบัติการทางสังคมจะมองว่าสันติภาพเป็นภาวะที่ไม่ใช้ความรุนแรงทั้งทางตรง ทางอ้อม ทางโครงสร้างและทางวัฒนธรรม การสร้างสันติภาพทำได้โดยการควบคุมกิเลสภายในของแต่ละบุคคล การไม่ก่อความรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม

การควบคุมพฤติกรรมด้วยการใช้ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ทางสังคม การปรับโครงสร้างและค่านิยมเพื่อไม่ให้เอื้อหรือส่งเสริมการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ ในกรณีของชาวบ้านสาวะถีและชาวบ้านผือนั้น พบว่าชาวบ้านสาวะถีมีความขัดแย้งกับอำนาจภายนอก ได้แก่ ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์และความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ซึ่งถูกแก้ไขโดยยุติการใช้ความรุนแรง ไม่บิดเบือนข้อมูล การยอมรับในอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นนิยมและยกย่องเชิดชูบุคคลสำคัญของชาวบ้าน ลดภาวะความหวาดระแวง และการให้ความช่วยเหลือเยียวยา ส่วนความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน ได้แก่ ความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งแก้ด้วยการเคารพกติกา แข่งขันอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้

และความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนภายในหมู่บ้าน ซึ่งแก้ได้ด้วยกระบวนการสานความสัมพันธ์ ในขณะที่หมู่บ้านนี้มีลักษณะเป็นความขัดแย้งทางทรัพยากร ซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการเจรจาไกล่เกลี่ย โดยยึดความสัมพันธ์มากกว่ายึดผลประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การแบ่งปันทรัพยากรอย่างเป็นธรรม โดยทั้ง ๒ หมู่บ้านนำประเด็นความขัดแย้งมาสู่การพัฒนาาร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดกติกาและตั้งคณะกรรมการแก้ปัญหาข้อพิพาทในรูปของสภาผู้เฒ่า ในขณะที่จุดแข็งก็คือการมีผู้นำทางศาสนาและวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการนำหลักศีล ๕ มาเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างยั่งยืน ในส่วนการนำศีล ๕ มาเป็นรากฐานของสันติภาพนั้น สามารถทำได้ด้วยการนำไปเป็นรากฐานของสันติภาพควบคู่ไปกับการปรับโครงสร้างสังคมแนวราบ ได้แก่ การนำไปสู่วัฒนธรรมแบบเมตตากรุณาและวัฒนธรรมแบบสันติวิธี ส่วนโครงสร้างในแนวตั้ง ได้แก่ รากฐานทางสังคมในรูปของปิรามิด โดยนำไปจัดโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กระบวนการยุติธรรม และการศึกษา เพื่อให้เอื้อต่อการส่งเสริมโครงสร้างสังคมระดับจุลภาคจนถึงระดับมหัพภาค ซึ่งเป็นการเชื่อมโครงสร้างและสถาบันสังคมให้ยึดโยงอยู่กับศีล ๕ อันเป็นพื้นฐานของแนวทางสันติวิธี ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งคือรากฐานของสันติภาพเชิงคุณค่า ซึ่งเป็นมโนธรรมสำนึกที่ทำให้เกิดความตระหนักถึงมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชนสากล ทั้งความเสมอภาค ความยุติธรรม ฆราวาสภาพ สัมพันธภาพ ดุลยภาพและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะทำให้สังคมเป็นแบบสวัสดิการที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความตระหนักถึงคุณค่าของชีวิต และการไม่ใช้ความรุนแรงทุกกรณี ทำให้ชีวิตปราศจากภัยคุกคาม รวมไปถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ได้รับความทุกข์ยากลำบาก ทำให้มีสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้เกิดสันติภาพเชิงบวก ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นแนวทางแก้ปัญหาการเหง้าของความขัดแย้งและความรุนแรง ในรูปของต้นหามานะ ทิฏฐิ และอกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ ซึ่งศีล ๕ จะเป็นตัวสกัดกั้นและทำลายรากเหง้าของความขัดแย้งและความรุนแรง โดยรากฐานเชิงโครงสร้างจะเข้าไปจัดโครงสร้างสังคมไม่ให้เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง ในขณะที่รากฐานเชิงคุณค่าจะปลูกเร้าให้ตระหนักถึงคุณค่าของชีวิต เพื่อให้อยู่ร่วมกันตามหลักมนุษยชน ซึ่งเป็นรากฐานของมนุษย์^{๑๐๔}

พระชัยณรงค์ วิทิต ได้วิจัยเกี่ยวกับ “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” ผลการวิจัยพบว่า ศีล ๕ เป็นหลักมนุษยธรรม เป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ การไม่ฆ่าสัตว์ การไม่ลักทรัพย์ การไม่ประพฤติผิดในกาม การไม่พูดเท็จ และการไม่ดื่มสุราเมรัย ศีลเป็นที่ตั้งแห่งกุศลธรรม เป็นลักษณะมีความปรกติทางกาย วาจา เป็นที่ตั้ง โดยมีองค์ประกอบของศีล ๕ แต่ละข้อ คือ เจตนา เป็นความไม่ก้าวล่วงทางกาย และวาจา ให้พ้นจากความชั่วทั้งปวง ย่อมมีความสงบสันติสุขในชีวิตปัจจุบัน และอนาคตเป็นอันสงบ และในตรงกันข้าม โทษของการละเมิดศีล เป็นเหตุให้ประมาทเป็นบ่อเกิดแห่งภัยเวรโดยประการต่างๆ ย่อมประสบทุกข์ทั้งในปัจจุบัน และสัมปรายภพ บันทอนความก้าวหน้าความเจริญ และความสงบสันติสุขในการดำเนินชีวิต

พฤติกรรมของมนุษย์ เป็นผลอันเกิดจากการปฏิบัติโดยอาศัยระบบต่างๆ ทางร่างกาย และจิตใจ คือ ระบบประสาท กล้ามเนื้อ ระบบต่อม และสิ่งเร้าสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดสภาวะจิตใจที่รับรู้อารมณ์ จึงแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาทางกาย วาจาและใจ และแสดง

^{๑๐๔} พระวิมาน คมภิรูปญโญ (ตริกมล), “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

พฤติกรรมตอบสนองต่ออารมณ์นั้นๆ ทั้งด้านที่ดี และในด้านที่ไม่ดีกล่าวคือ พฤติกรรมด้านที่ไม่ดี เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาต่อโลกภายนอก ที่ประกอบด้วยการประพฤติดีในศีล ๕ มีการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติดีในกาม การพูดเท็จ การดื่มสุราเมรัย และขาดความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ ส่วนพฤติกรรมด้านที่ดี เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาต่อโลกภายนอก ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีหิริ โอตตัปปะ มีเมตตากรุณาประพฤติชอบทางกายวาจา และใจ เป็นที่ตั้งหลักศีล ๕ ประยুক্তพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่ดี คือ การนำหลักศีลไปประพฤติปฏิบัติพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่ประพฤติดีในศีล ให้ประพฤติชอบทางกายวาจา และใจ โดยอาศัยองค์ธรรมในศีล ๕ ประการ คือ “เจตนา” เป็นเครื่องดเว้นพฤติกรรมที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นมาทางกายวาจา และใจ เพื่อให้ลด ละ เลิก เว้น พฤติกรรมที่ไม่ดี เป็นพื้นฐานให้เกิดคุณธรรมต่างๆ คือ ความมีเมตตา กรุณา มีหิริ โอตตัปปะ และความซื่อสัตย์สุจริตให้ดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามแนวทางพระพุทธศาสนา

หลักศีล ๕ ประยুক্তพัฒนาพฤติกรรมที่ดี คือ การนำหลักศีลไปประพฤติปฏิบัติโดยประกอบด้วยธรรมหลายๆ อย่าง โดยอาศัยจิตใจเป็นที่ตั้ง ให้ความประพฤติชอบทางกายวาจา มีความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น คือ (๑) มีเจตนาตั้งใจเว้น (๒) มีเจตสิก คือ ความงดเว้น (๓) มีความสังวรด้วยสติ (๔) มีความไม่ก้าวล่วงกิเลสอย่างหยาบทางกายวาจา จึงเป็นศีลประกอบด้วยสติสัมปชัญญะ มีความสำรวมระวังทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสงบสันติดำเนินชีวิตถูกต้องตามแนวทางพระพุทธศาสนา และดับทุกข์ได้ในที่สุด^{๑๐๕}

พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ดร. ได้วิจัยเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์” ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ผลการวิจัยพบว่า

๑) การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้หลักการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดสายงานและการจัดตัวบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และ งบประมาณ (Budgeting) โดยผู้นำชุมชนจะต้องยึดหลักการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ๖ ประการคือ หลักความถูกต้อง หลักความเหมาะสม หลักความบริสุทธิ์ หลักความยุติธรรม หลักพรหมวิหารธรรม และหลักความเสียสละ จะทำให้เกิดบรรยากาศแห่งความสมัครสมานสามัคคีของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

๒) แนวทางการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่หนึ่ง จัดตั้งศูนย์อำนวยการกลาง และศูนย์อำนวยการความสะอาดระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

^{๑๐๕} พระชัยณรงค์ วิทิต, “การประยুক্তหลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

กลยุทธ์ที่สอง จัดอบรมประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจในการรักษาศิล ๕ รวมถึงสถานศึกษา หน่วยงานราชการ โรงงาน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดทำเอกสาร แผ่นพับและสื่อการสอนเพื่อเผยแพร่โครงการให้ทั่วถึง และขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศิล ๕ ระดับ ๒ อย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายของ คณะสงฆ์ **กลยุทธ์ที่สาม** พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ และสร้างจิตอาสาในการปฏิบัติงานให้เพิ่มมากขึ้น เน้นการประสานงานระหว่างบ้าน วัด และชุมชน (บวร) และ **กลยุทธ์ที่สี่** สร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่มีคุณภาพ ขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาของจังหวัด เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น ในการช่วยสร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ มีการรายงานผลการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่อง^{๑๐๖}

พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท” ผลการศึกษาพบว่า

๑) แนวความคิดและคุณลักษณะเรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น คือ ความหมายที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และความหมายโดยอรรถ ในพระวินัยปิฎกได้กล่าวถึงลักษณะของความสามัคคีใน ๓ ลักษณะ คือ (๑) สังฆราชา (ความร่าเริงของหมู่คณะ) (๒) สังฆเภท (การกระทำที่ทำให้พระภิกษุแตกกัน) และ(๓) สังฆสามัคคี ในพระสูตรตันตปิฎกได้ให้ความหมายสามัคคีว่าหมายถึงการตั้งกายกรรม วาจากรรม และมโนกรรมที่ประกอบด้วยเมตตาในมิตรสหายและคนทั้งหลายในสังคม

๒) หลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีตามแนวทางพระพุทธศาสนาเถรวาท จากการศึกษาพบว่า การสร้างความสามัคคีของสังคม คือ การให้ความร่วมมืออนุเคราะห์กัน เพราะความมีคุณธรรมในใจที่มองเห็นผู้อื่นเป็นพี่น้อง มีการปฏิบัติต่อกันตามหลักสามัคคีธรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยมีหลักพุทธธรรมในการสร้างความปรองดองหรือความสามัคคีกัน เช่น หลักสังคหวัตถุ หลักสาราณียธรรม หลักอปริหานิยธรรม เป็นต้น

๓) แนวคิดเรื่องความสามัคคีมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทย จากการศึกษาพบว่า สังคมไทยต้องการความเป็นหนึ่งเดียวของผู้คนในสังคม ทุกคนจึงต้องช่วยกันเสริมสร้างคนละไม้คนละมือด้วยการรวมพลังกันปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องตามหลักการ ข้อบังคับ กติกา ศีลธรรมซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนสังคมไทยให้เดินหน้าไปสู่สังคมแห่งความสามัคคีธรรม^{๑๐๗}

นางพูนสุข มาศรีงสรรค์ ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ” ผลการวิจัยพบว่า คนในสถาบันครอบครัวและในสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ประโยชน์จากหลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทโดยการนำมาประยุกต์ร่วมกับแนวทางการดำเนินการของประเทศทางตะวันตก ตะวันออก และประเทศไทย ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบันเป็น

^{๑๐๖} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ดร., “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๕-๑๖.

^{๑๐๗} พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล), “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อใช้จัดการกับความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับแต่ละปัจเจกบุคคลเริ่มลงมือนำไปจัดการฯ ได้เองอย่างริบด่วน และหมั่นนำไปปฏิบัติในระยะยาว และแผ่ขยายไปในองค์กรรวมของสังคม ในมิติของ (๑) การแปรเปลี่ยนความขัดแย้งที่เป็นความก้าวร้าวรุนแรง ให้เป็นความเข้าใจอันดีต่อกัน (๒) การหาทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในระดับต่างๆ รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดซ้ำซ้อน และการเยียวยา รักษาใจตนให้สงบสันติไปพร้อมๆ กับคนในครอบครัวหัวใจสำคัญของการบูรณาการเชิงพุทธเพื่อใช้จัดการความรุนแรงในครอบครัวในงานนี้คือการเข้าไปจัดการกับฐานของใจในปัจเจก ด้วยการฝึกฝน บ่มเพาะจิตใจให้ตั้งมั่น แน่วแน่ มีสัมมาสมาธิในการปรับปรุงพัฒนาดนให้สัมมาทิฐิ มีสติสัมปชัญญะอยู่ในปัจจุบันขณะ ไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ร้ายต่างๆ โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบภายในจิตใจตนเอง ได้แก่ ตัณหา ทิฐิ มานะ เพื่อลด ละ เลิก ความยึดมั่นในตัวตน ความเห็นแก่ตัว ความตระหนี่ ความมักได้และความไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น อันเป็นสาเหตุแห่งความก้าวร้าวรุนแรงร่วมกับการพัฒนารูปแบบของการดำเนินชีวิตครอบครัวของปัจเจกให้เศรษฐกิจกับจิตใจไปด้วยกันในหลักแห่งความสันโดษพอเพียงในทางสายกลางอันอุดมด้วยศีล สมาธิและปัญญา (ไตรสิกขา) จากหลักพุทธธรรมต่างๆ ผสานกับการใช้แนวทางดีๆ ของตะวันตกและตะวันออก รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์สูงสุด ปลอดภัยจากความขัดแย้งรุนแรงใดๆ เพราะเมื่อใจของปัจเจกสงบสันติสุขแล้วความวุ่นวาย ขัดแย้ง สับสน ไม่ลงรอยในรูปต่างๆ จากใครหรืออะไรก็ตาม ไม่อาจสร้างความกดดันในใจของเขาให้ประทุเป็นความรุนแรงทางวาจาและทางกายได้อีก ที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งคือ สังคมโดยรวมต้องร่วมสร้างค่านิยมในคุณค่าที่มากกว่าคุณค่าเทียมในทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตครอบครัว ทั้งทางตรงและทางอ้อม^{๑๐๘}

ตารางที่ ๒.๑๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ศีล ๕ และความสมานฉันท์แนวพุทธ

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระวิมาน คมกัปปญโญ (ตริภุม)	๑) สันติภาพเป็นสภาวะที่ปราศจากความรุนแรง ทั้งความรุนแรงต่อตนเองหรือผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ๒) การสร้างสันติภาพทำได้โดยการควบคุมกิเลสภายในของแต่ละบุคคล การไม่ก่อความรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม ๓) สันติภาพเป็นภาวะที่ไม่ใช้ความรุนแรงทั้งทางตรง ทางอ้อม ทางโครงสร้างและทางวัฒนธรรม การสร้างสันติภาพทำได้โดยการควบคุมกิเลสภายในของแต่ละบุคคล

^{๑๐๘} นางพูนสุข มาศรีสังสรรค์, “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ตารางที่ ๒.๑๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ศิล ๕ และความสมานฉันท์แนวพุทธ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระชัยณรงค์ วิทิโต	๑) ศิล ๕ เป็นหลักมนุษยธรรม เป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ การไม่ฆ่าสัตว์ การไม่ลักทรัพย์ การไม่ประพฤติดิพินในกาม การไม่พูดเท็จ และการไม่ดื่มสุราเมรัย ๒) ศิลเป็นที่ตั้งแห่งกุศลธรรม เป็นลักษณะมีความปรกติทางกาย วาจา เป็นที่ตั้ง ๓) หลักศิล ๕ ประยุกต์พัฒนาพฤติกรรมที่ดี คือ การนำหลักศิลไปประพฤติปฏิบัติโดยประกอบด้วยธรรมหลายๆ อย่าง โดยอาศัยจิตใจเป็นที่ตั้ง ให้ความประพฤติชอบทางกายวาจา มีความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น คือ (๑) มีเจตนาตั้งใจไว้ (๒) มีเจตสิก คือ ความงดเว้น (๓) มีความสังวรด้วยสติ (๔) มีความไม่ก้าวล่วงกิเลสอย่างหยาบทางกายวาจา จึงเป็นศิลประกอบด้วยสติสัมปชัญญะ มีความสำรวมระวัง ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสงบสันติดำเนินชีวิตถูกต้องตามแนวทางพระพุทธศาสนา และดับทุกข์ได้ในที่สุด
พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ดร.	๑) การสร้างความปรองดองสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปรองดองในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศิล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้หลักการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดสายงานและการจัดตัวบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และ งบประมาณ (Budgeting) ๒) แนวทางการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ คือ (๑) กลยุทธ์ที่หนึ่ง จัดตั้งศูนย์อำนวยการกลาง และศูนย์อำนวยการความสะดวกระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ (๒) กลยุทธ์ที่สอง จัดอบรมประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจในการรักษาศิล ๕ รวมถึงสถานศึกษา หน่วยงานราชการ โรงงาน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง (๓) กลยุทธ์ที่สาม พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ และสร้างจิตอาสาในการปฏิบัติงานให้เพิ่มมากขึ้น เน้นการประสานงานระหว่างบ้าน วัด และชุมชน (บวร) (๔) กลยุทธ์ที่สี่ สร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่มีคุณภาพ

ตารางที่ ๒.๑๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ศิล ๕ และความสมานฉันท์แนวพุทธ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล)	แนวความคิดและคุณลักษณะเรื่องความสามัคคีในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาทสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น คือ ๑) ในพระวินัยปิฎกได้กล่าวถึงลักษณะของความสามัคคีใน ๓ ลักษณะ คือ (๑) สังฆราชาธิ (ความร่าเริงของหมู่คณะ) (๒) สังฆเภท (การกระทำที่ทำให้พระภิกษุแตกกัน) และ(๓) สังฆสามัคคี ๒) ในพระสุตตันตปิฎกได้ให้ความหมายสามัคคีว่าหมายเอาการตั้ง กายกรรม วาจากรรม และมโนกรรมที่ประกอบด้วยเมตตาในมิตรสหาย และคนทั้งหลายในสังคม
นางพูนสุข มาศรีสรณ์	๑) คนในสถาบันครอบครัวและในสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถ ใช้ประโยชน์จากหลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทโดยการ นำมาประยุกต์ร่วมกับแนวทางการดำเนินการของประเทศทาง ตะวันตก ตะวันออก และประเทศไทย ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ปัจจุบันเป็นการจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ ๒) หัวใจสำคัญของการบูรณาการเชิงพุทธเพื่อใช้จัดการความรุนแรง ในครอบครัวในงานนี้คือการเข้าไปจัดการกับฐานของใจในปัจจุบัน ด้วยการฝึกฝน บ่มเพาะจิตใจให้ตั้งมั่น แน่วแน่ มีสัมมาสมาธิในการ ปรับปรุงพัฒนาดน

๒.๗.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ผู้วิจัยให้ความสนใจศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหลากหลายแง่มุม ตัวอย่างเช่น

ภาส ภาสสัทธา ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความโปร่งใส ด้านการนำหลักนิติธรรมมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) กฎเกณฑ์ (๒) ระเบียบ (๓) กฎหมาย ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารงานและบุคลากร ด้านการนำการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) ร่วมคิด (๒) ร่วมทำ (๓) ร่วมตรวจสอบ ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร ด้านการนำความรับผิดชอบมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) ความรับผิดชอบต่อตนเอง (๒) ความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น (๓) ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร

๒) ด้านการนำหลักทริ โอตตปปะ กับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน คือ (๑) ความละเอียดต่อการกระทำสิ่งผิด (๒) ความเกรงกลัวต่อ

การกระทำผิด ในการนำหลักธรรมอปริหานิยธรรม ๗ กับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน คือ (๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ (๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ (๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ (๔) ทานเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชุมชน (ชาววัชชี) เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง (๕) บรรดากุลสตรี กุลกุมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหงหรืออวดคร่ำขึ้นใจ (๖) เคารพสักการบูชาเจดีย์ (๗) จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดแนวทางอันดีงาม ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรและในด้านการนำหลักพุทธธรรมบูรณาการกับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ตามหลักพุทธธรรม มีหลักพุทธธรรมที่มีความเหมาะสมและครอบคลุมในการนำมาบริหารทั้งในระดับบุคคล ด้วยการนำหลักโลกบาลธรรมอันเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องเตือนตนเองให้คิดดี ปฏิบัติดี และการนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ อันเป็นการหลักธรรมในการทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคีเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน และเมื่อมีการนำมาบูรณาการกับธรรมาภิบาล ด้วยหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ เพื่อสร้างความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการนำหลักพุทธธรรมบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาลทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ รูปแบบหลัก ประกอบด้วย รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วมในด้านความรับผิดชอบ รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในงานบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ในด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ และรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในงานสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ในด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ โดยนำรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมและหลักธรรมาภิบาลในงานบริหาร บริการ และงานสนับสนุนเพื่อความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบูรณาการครบถ้วน และมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร และบุคลากร เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป^{๑๐๙}

สุทธยาณ์ โอบอ้อม ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา” พบว่า แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

๑) ด้านการฝึกอบรม จัดโครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การฝึกอบรมขั้นศีล คือ ปรับแก้การแสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา ใจสมาธิ คือ พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะอดทน ข้นปัญญา คือ ข้นนะให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ

^{๑๐๙} ภาส ภาสสัทธา, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

๒) ด้านการศึกษา ได้ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษา ต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ขั้นศีลคือ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย ระบบการศึกษา ขั้นสมาธิ คือ พัฒนาพฤติกรรมจิตใจให้มี EQ ขั้นปัญญา คือ ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม

๓) ด้านการพัฒนา ขั้นศีล คือ ให้การบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ขั้นสมาธิ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไป ในทิศทางที่ควร ขั้นปัญญา คือ ส่งเสริมพัฒนาให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ส่วนการพัฒนา ศักยภาพ คือ กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมี ผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าว สัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และ เป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ใน ๓ ด้าน คือ T (training) การฝึกอบรม, E (education) การศึกษา และ D (development) การพัฒนามาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลัก ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา จะก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากร ใน ๓ ด้าน คือทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้น แนวทางการพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๑๐}

วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ได้วิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพการบริหารงานเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีปัญหาต่าง ๆ ในด้านการบริหารไม่เป็นไปตามระเบียบ ปัญหาการจัดสรรงบประมาณ ไม่เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ปัญหาการบริการสาธารณะไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง ปัญหาการก่อสร้างสาธารณูปโภคไม่ตรงความต้องการของชุมชน ด้านบริหารงานบุคลากรขาดความรู้ความสามารถแต่ละด้าน

๒) การศึกษาแนวคิดเชิงทฤษฎีและหลักพุทธธรรมเกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ พบว่า การนำหลักอริยปาท ๔ มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหารงานเชิงบูรณาการ และมีหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักทิวฐิธัมมิกัตถะประโยชน์ ๔ เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้การบริหารงานเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความสำเร็จ

๓) แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้เทคนิคการสร้างบูรณาการ ๓ ประการ (3C) ได้แก่ ร่วมมือ (Co-ordination), ประสาน (Co-operation) และสอดคล้อง (Consistency) ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ ระดับ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับสาระงานท้องถิ่น ๓ ประการ ได้แก่ การเงิน บุคลากร และการมีส่วนร่วม โดยกลุ่มงานท้องถิ่น ๓ กลุ่ม ได้แก่ งานบริหาร งานบริการและงานสนับสนุน อันนำไปสู่คุณลักษณะของ

^{๑๑๐} สุทธญาณ โอบอ้อม, “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

แบบจำลองการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ ๓ ประการ ได้แก่ ความเป็นเอกภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืน การบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการตามหลักพุทธธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ผู้ปฏิบัติงานใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ และผู้รับบริการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถะประโยชน์ ๔ โดยทุกภาคส่วนใช้หลักอิทธิบาทตามหลักการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อให้การบริหารงานท้องถิ่นประสบความสำเร็จ ซึ่งการใช้หลักพุทธธรรมดังกล่าว ทำให้การบริหารเชิงพุทธบูรณาการของท้องถิ่นมีความเป็นเอกภาพ เข้มแข็ง และยั่งยืน^{๑๑๑}

วิทยา จันทรแดง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า

๑) นโยบายการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ และการเรียนรู้ของคนในชุมชน

๒) ชุมชนมีการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการชุมชนการประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน

๓) รูปแบบใหม่ที่ค้นพบคือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ (๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง แบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน (๒) ระบบสนับสนุนชุมชน เข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง (๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน^{๑๑๒}

วิชา นิมพลี และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “การออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโคกโคเต่า อำเภอมะนัง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตำบลโคกโคเต่า ปัจจุบันไม่มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อ การบริหารการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารต่างๆ ทั้งนี้จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและประชุมคณะทำงานของโครงการย่อยทั้งหมดในโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในพื้นที่ตำบลโคกโคเต่า ผู้นำชุมชน ต้องการให้มีระบบฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อช่วยในการบริหารฐานข้อมูล

๒) ผลการออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูล โดยใช้ภาษา PHP ในการพัฒนาระบบ และ จัดเก็บฐานข้อมูลด้วย MySQL ประกอบไปด้วย โครงการวิจัย ข้อมูลผู้วิจัย ข้อมูลปฏิทินกิจกรรม ข้อมูลผู้นำชุมชน ข้อมูลชุมชน ข้อมูลผลการวิจัย ข้อมูลข่าวประชาสัมพันธ์ ข้อมูลองค์ความรู้ ข้อมูลภาพกิจกรรมและข้อมูลกระดานข่าว

^{๑๑๑} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๑๒} วิทยา จันทรแดง, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕).

๓) ผลการพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้ง่ายต่อการใช้งาน ผู้ใช้สามารถแก้ไข เพิ่ม ลบ ข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้น แบ่งการทำงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนของผู้ใช้ระบบที่สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านองค์ความรู้ และส่วนของผู้ดูแลระบบที่สามารถจัดการข้อมูลผู้ใช้ระบบและข้อมูลบนเว็บไซต์ได้

๔) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าระดับความพึงพอใจที่มีต่อระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า (๑) ด้านเนื้อหา มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (๒) ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (๓) ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งานมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะให้มี การทำ การประชาสัมพันธ์ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และต้องการให้มีการทำงานวิจัย แบบนี้ อีกในอนาคต^{๑๑๓}

พิริยา เสนะรัตน์ ได้ศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าวังนอย อำเภอวังนอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า

๑) กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม มี ๔ ขั้นตอน คือ (๑) ค้นหาพื้นที่การทำงาน มีกิจกรรม ได้แก่ ร่วมกันจัดทำแผนที่ของชุมชน การสรุปข้อมูลสร้างความเข้าใจร่วมกัน และร่วมกันกำหนดพื้นที่การทำงาน (๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อค้นหาปัญหาความต้องการ มีกิจกรรม ได้แก่ ลงพื้นที่ประสานงานกำหนดวันเวลาทำกิจกรรม ร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา ความ ต้องการทุนของชุมชน ร่วมกันสรุปข้อมูล จัดอบรมศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ และ ทำกิจกรรม สร้างกระบวนการเชิงเปรียบเทียบ (๓) การจัดกระบวนการสังเคราะห์ความรู้ มีกิจกรรม ได้แก่ จัด ประชุมกลุ่มย่อย ถอดบทเรียนที่ได้จากการอบรมและศึกษาดูงาน ร่วมกันกำหนดเป้าหมายชุมชน จัดทำแผน กำหนด ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม และจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในชุมชน และ (๔) ติดตามการดำเนินงานและประเมินผล มีกิจกรรม ได้แก่ กำหนดพื้นที่ดำเนินการตามแผนจัดประชุมกลุ่มย่อย ถอดบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงานตามแผน และปรับปรุงแผนให้เหมาะสม^{๑๑๔}

^{๑๑๓} วิชชา นิมพลี และคณะ, “การออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี”, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕), หน้า ๑๒.

^{๑๑๔} พิริยา เสนะรัตน์, “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าวังนอย อำเภอวังนอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๕).

ยศ พรมรัตน์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ” ผลการวิจัยพบว่า ๑) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านรวมพิจารณาโครงการ ร่องลงมา ได้แก่ ด้านรวมประเมินผล ด้านรวมตัดสินใจ ด้านรวมดำเนินงาน และด้านการเข้าร่วมประชุม ตามลำดับ

๒) ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มี ๔ ด้าน ประกอบด้วย ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อกฎหมาย และวิธีการปฏิบัติงานทางราชการ และปัญหาด้านอื่น

๓) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มีดังนี้ ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมในการดำเนินงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ควรร่วมกันบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แก้ปัญหาให้ตรงจุดและใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด ควรสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในชุมชนและในกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างจิตสำนึกและความจริงใจให้เกิดขึ้นในการทำงานที่มีความโปร่งใส ควรจัดให้มีการประชุม เดือนละ ๒ ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จัดให้มีศูนย์ฝักอาชีพและเกษตรตามทฤษฎีใหม่ และควรจัดให้มีหน่วยงานหรือองค์กรตรวจสอบการทำงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๑๕}

กาญจนา คำจตุ ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนมีในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตั้งแต่การตั้งชุมชนขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง ดังนั้นขึ้นมาแล้วก็ต้องบรรลุวัตถุประสงค์นั้น แต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเฉพาะที่เป็นโครงการที่ผู้นำชุมชนเป็นผู้เสนอ ส่วนใหญ่จะร่วมในการส่งส่งและเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกันเกี่ยวกับแก้ปัญหาเสพติดในชุมชน เพราะปัญหาดังกล่าวคนในพื้นที่จะรู้ดีกว่าใคร และผลประโยชน์ที่ได้ก็ตกกับลูกหลาน และปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษ ปัญหาการระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย ปัญหาการกำจัดขยะในชุมชน เป็นสิ่งที่สร้างแล้วเกิดเร็ว ดังนั้นจากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้ทุกคนได้เรียนรู้ว่า ถ้าไม่ดูแลเรื่องขยะในชุมชนเมื่อน้ำท่วมเกิดอะไรขึ้น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นยังมีน้อย กรุงเทพมหานครและสำนักงานเขต ไม่ให้การยอมรับและไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ผู้นำชุมชน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ที่อาสาเข้ามาเป็นผู้นำก็เพื่อ

^{๑๑๕} ยศ พรมรัตน์, “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา, (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ๒๕๕๔).

ต้องการพัฒนาชุมชนและ เห็นว่าตนเองสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นได้ แต่หน่วยงานภาครัฐไม่สนใจที่จะสอบถามหรือขอข้อมูล

๑) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือชุมชน ส่วนใหญ่จะเป็นการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ ร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษ ปัญหาการระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย ปัญหาการกำจัดขยะในชุมชน ปัญหาสุขภาพและสวัสดิการ ของคนในชุมชน ผลักดันกิจกรรมต่างๆ ที่เขตขอมา เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่ สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาล ที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้นและ เป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง (No genuine Participation) เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะเข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว เช่น การเข้าเป็นสมาชิก หรือการร่วมเสียสละแรงงาน นอกจากการแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็นประเภทที่มีส่วนร่วม อย่างแท้จริง และไม่แท้จริง มีโอกาสเสนอความคิดเห็น การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ประชาชนเริ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับการวางโครงการและการดำเนินการตามโครงการแต่การตัดสินใจ ยังเป็นของส่วนราชการ

๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า กรุงเทพมหานคร ต้องประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมในการปฏิบัติการเพื่อจะได้รับผิตชอบกับผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง แต่หน่วยงานของกรุงเทพมหานคร/เขต ยังขาดการประสานความร่วมมือจากชุมชน ผู้นำชุมชนต้องการให้ หน่วยงานราชการเข้าพื้นที่พบปะประชาชน ในการที่จะแก้ปัญหาให้กับชุมชน เพราะเขตไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ ที่จะประสานงานกับชุมชนอย่างแท้จริง จากปัญหาที่ผ่านมา ผู้นำชุมชนจะมีปัญหาในการของบประมาณ ในการประกอบกิจกรรมในชุมชน ต้องไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่สามารถหาทุนมาร่วมในกิจกรรมของชุมชนเอง เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่ระดมทรัพยากรในด้านต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาชุมชนผู้นำชุมชน

๓) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ต่อตนเอง และพึงพอใจกับผลลัพธ์เฉพาะส่วนตน กรณีการตั้งชุมชนแต่ละ ชุมชนมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง จึงรวมตัวกันเพื่อสิ่งนั้น เช่น ชุมชนต้นมะพลับ ต้องการความปลอดภัย ของคนในชุมชน ซึ่งเดิมมีขโมยมาก จึงต้องการที่วิวงจรปิด จึงรวมกลุ่มกันและดำเนินการติดต่อสำนักงานเขตเมื่อเรียบร้อยแล้วจึงถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของชุมชน หรือการที่ผู้นำชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของเขต เช่น การเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชนประโยชน์จากการแก้ปัญหาเสพติดทำให้ชุมชนเข้มแข็งและ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิการในชุมชน ทำให้ทุกคนมีสุขภาพที่แข็งแรงและชุมชนเกิด

การช่วยเหลือกัน เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เห็นผลชัดเจน การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ทำให้เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมได้ การมีส่วนร่วมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ที่จะต้องเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ในสภาพปัจจุบันการพัฒนาทั้งหน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชน มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มากที่สุด เมื่อเข้ามามีส่วนร่วมแล้วไม่กระทบกระเทือนสถานภาพในหน้าที่การงานหรือทางสังคมให้ลดน้อยลง ไม่ทำให้ประชาชนเสียค่าใช้จ่ายมากเกินไปเกินกว่าผลตอบแทนที่เขาประเมินว่าจะได้รับ และต้องมีกลวิธีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างโครงการและผู้มีส่วนได้เสียเป็นอย่างดี

๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ในการร่วมประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่าการประเมินผลเป็นการสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการติดตามกิจกรรมนั้น ๆ จะได้รับรู้สึกผูกพันกับ กิจกรรมของชุมชนหรืออาจจะเป็นกิจกรรมที่ตนเองเคยมีส่วนร่วมในการเสนอ เพราะตั้งแต่เริ่มนำเสนอโครงการ จนกระทั่งได้ร่วมประเมินทำให้ศึกษาข้อสังเกตแต่ละครั้งที่ประเมินทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ผลที่ออกมาเป็นเช่นไร เกิดอะไรขึ้น ดังนั้นประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหา หากประชาชนมีจิตสำนึก ซึ่งมีทั้งจิตอาสา และกายอาสา ในการช่วยรักษา สภาพแวดล้อมและธรรมชาติ จะช่วยให้การแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมในชุมชนมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น โดยการให้ความรู้ที่ถูกต้อง นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรับทราบข้อมูล และอำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยปรับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจ แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยในส่วนของประชาชน และสร้างจิตสำนึก จิตอาสา ให้ประชาชนเป็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยให้ผู้ออกค่าใช้จ่าย เป็นมาตรการบังคับใช้ เพื่อเป็นเครื่องมือให้กับชุมชนในการติดตาม ควบคุมสถานการณ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้สถาบันศาสนาเป็นแกน หลักในการหล่อหลอมจิตใจ ยึดหลักธรรมในการใช้ชีวิตประจำวันและดำรงความเป็นชุมชน สร้างความเข้มแข็งชุมชนด้วยทุนทางสังคมที่มีอยู่มากก่อให้เกิดประโยชน์ โดยการประสานความสัมพันธ์ของคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสจากภาระให้เป็นพลังหนุนเสริมการพัฒนา^{๑๑๖}

จริยา มหายศนันท์ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การกระจายอำนาจยังไม่มีอิสระเพียงพอประชาชนขาดการมีส่วนร่วมหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประสานความร่วมมือกับประชาชนในบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการวางแผนขาดการมีส่วนร่วม ด้านการจัดองค์กรเป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหาร ด้านการสั่งการต้องมีความโปร่งใสในการออกคำสั่ง ด้านการประสานงานต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ด้านการควบคุมต้องพึงพาประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ส่วนปัญหาพบว่า ด้านการวางแผน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวางแผนโดย

^{๑๑๖} กาญจนา คำจตุ, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศรัทธาปฏิบัติ**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

หน่วยงานมากกว่า การขอประชามติจากประชาชน หน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชน และประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทั้งเรื่องความรู้การเข้าใจของภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาการประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำงานร่วมกับประชาชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับและได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆในการมอบหมายภารกิจที่ต้องการการมีส่วนร่วมจากประชาชน องค์กรที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งหลายทั้งภายในและภายนอก

๒) การบูรณาการหลักพุทธธรรม เพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักสัปปุริสธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ข้อที่ว่า “ด้านการรู้จักผล (อัตถิยอุตตา)” ในการเป็นผู้นำในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ไปสู่จุดหมายปลายทาง รองลงมาได้แก่ “ด้านการรู้จักตน (อัตถิยอุตตา)” ในการปรับปรุงตนให้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริตต่อองค์กร และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ข้อที่ว่า “ด้านการรู้จักชุมชน (ปฐิยอุตตา)” โดยการให้สงเคราะห์ช่วยเหลือ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักสัมมาปฏิบัติตามลำดับ

๓) การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการวางแผนงาน อย่างมีเหตุ ุ้ผล รู้จักบุคลากร รู้จักพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ปัญหาและผลกระทบที่จะตามมา โดยการเพิ่มการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการศึกษากายบุคลากร ความต้องการของประชาชน มีการกำหนดเป้าหมายการบริหารด้วยคำสั่งที่ชัดเจน สามารถสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และมีความโปร่งใส ตามองค์ความรู้ที่ได้ “LIGPT. Model” ดังนี้

L = Learning เพิ่มการเรียนรู้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเพิ่มการเรียนรู้การค้นปัญหา/สาเหตุความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้ สภาพองค์กรและศักยภาพของพนักงานใช้กฎระเบียบข้อบังคับคำสั่งรู้จักผลและการให้โอกาส การสั่งการอย่างโปร่งใสชัดเจนทั้งแผนระยะสั้นแผนระยะยาว

I = Importance ให้ความสำคัญกับการกิจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับความพร้อมภารกิจบุคลากรอัตรากำลังความต้องการของประชาชนแผนพัฒนาท้องถิ่นนโยบายการทำงานกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

G = Goal กำหนดเป้าหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายกำหนดเป้าหมายการทำงานอย่างมีสาเหตุรู้ผลสามารถจัดสรรงบประมาณได้ทันต่อเวลาและความต้องการของประชาชน ฟังเสียง ประชาชนในการบริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษา สถานสาธารณสุขขั้นพื้นฐานในการดูแลสุขภาพของประชาชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

P = Participation สร้างการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบทบาทการบริหารทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเพื่อให้นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นและองค์กรสร้างความสัมพันธ์ของพนักงานในองค์กร

T = Transparency มีความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนมีการแถลงแสดงนโยบาย โครงการ กิจกรรมให้ประชาชนรับรู้ ติดตามและตรวจสอบได้ มีการประเมินผลในการบริหารภายในองค์กรว่าเป็นไปตามแผนโปร่งใส

หรือไม่ อย่างไรชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ คุณและโทษในการบริหารของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๑๑๗}

รักษา สุตเส้นผม ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัยพบว่า

๑) องค์ประกอบของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ๑) ด้านกฎหมาย อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ๒) นโยบายรัฐและการเมือง ๓) ด้านบุคลากร และสำนักงานอุปกรณ์ เครื่องมือ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ๔) ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ เพราะ การกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย

๒) หลักพุทธธรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม มาใช้กับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักธรรมที่นำมาใช้ให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งเป็นการนำ ความเจริญมาสู่หมู่คณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกาของ ส่วนรวมซึ่งเป็นธรรมที่ใช้ในการปกครอง ป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมในหมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่ใช้ สำหรับผู้นำ ผู้บริหารบ้านเมือง รวมทั้งสามารถนำมาใช้ กับการบริหารงานในส่วนท้องถิ่นได้ หากนำ หลักธรรมดังกล่าวมาใช้ก็จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จในการกระจายอำนาจ สู่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ๓) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง นอกจาก กฎหมาย และนโยบายรัฐ และ งบประมาณ แล้วยังพบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบกฎเกณฑ์ ในการกระจายอำนาจจะส่งผลดีถ้าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีจิตสำนึกที่ดี แต่โดยทั่วไปส่วนมากการออกกฎต่างๆ มาจากด้านบนที่กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ตลอดจนการให้ การศึกษา ปัจจัยในด้านนี้ การให้การศึกษาเพื่อเข้าใจในสิทธิและหน้าที่กฎหมาย กฎระเบียบและ ผลประโยชน์เพื่อลดการขายสิทธิ ขายเสียงและลดการใช้อำนาจเกินขอบเขตและการใช้วาทะครอบงำกดขี่^{๑๑๘}

พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์) ได้วิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัยพบว่า

๑) องค์ประกอบของยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง แนวคิดของกระบวนการเชิงยุทธศาสตร์ของโรบบินส์และคูลเตอร์ (Robbins and Coulter) กระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์มี ๘ ขั้นตอน ๑) ขั้นตอนกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ ๒) ขั้นตอนวิเคราะห์บริบทสิ่งแวดล้อม ๓) ขั้นตอนระบุโอกาสหรือภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรค ๔) ขั้นตอนวิเคราะห์

^{๑๑๗} จริยา มหายศนันท์, “การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๑๘} รักษา สุตเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ทรัพยากรองค์กรและความสามารถขององค์กร ๕) ขึ้นระบุดึงและจุดอ่อน ๖) ขึ้นกำหนดเป็นสูตรยุทธศาสตร์ ๗) ขึ้นนำยุทธศาสตร์ไป ๘) ขึ้นประเมินผลยุทธศาสตร์

๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนายุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการศึกษายังน้อยการให้บริการ ด้านสาธารณสุขของรัฐขาดประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มาก เท่าที่ควรไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมทางการประกอบการอาชีพยังไม่เพียงพองบประมาณในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ต้องทำ ขาดบุคลากรทางด้านการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร การปศุสัตว์ พัฒนาชุมชนและนิติกร เพื่อการปฏิบัติงานและการถ่ายโอน

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักธรรมาภิบาลพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม ($X=3.74$) เมื่อพิจารณาด้านความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($X = 3.84$) อยู่ในระดับมาก และหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($X=3.74$) อยู่ในระดับมาก ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ตามหลักนิติธรรม ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักนิติธรรมความสามารถ อบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างความเป็น โครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ส่งเสริมการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักนิติธรรม มาประยุกต์ใช้กับบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตามหลักคุณธรรม สนับสนุนให้มีการเฝ้าระวัง ปลุกฝังให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพอ่อนโยน การปฏิบัติต่อประชาชนผู้มาติดต่อ โครงการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริการหลักคุณธรรม ตามหลักความโปร่งใส ส่งเสริมการบริหารงานกิจกรรม ต่างๆ ส่งเสริมการร่วมมือกับคณะกรรมการ ส่งเสริมให้มีกิจกรรม อบรม บุคลากร เปิดโอกาส ให้ประชาชนตรวจสอบ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำหลักความโปร่งใสมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการ แก้ปัญหา ความคิดเห็นใน ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านการมีส่วนร่วม มาประยุกต์ใช้ในงานบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักความรับผิดชอบ สนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบ ปลุกฝังให้บุคลากรเอาใจใส่ต่อ ปัญหา สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กร สนับสนุนการจัดให้มีบริการสาธารณะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านความรับผิดชอบต่อมาประยุกต์ใช้ในงานบริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความ ตามหลักความคุ้มค่า ส่งเสริมปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ประชาชน ส่งเสริมบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่งเสริมอบรมบุคลากรให้รู้จักการใช้ทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณโครงการต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำด้านหลักความคุ้มค่ามาประยุกต์ใช้ในงานบริการขององค์กร^{๑๑๙}

^{๑๑๙} พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พรมณังค), “ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖)

วิชชุกร นาคธน ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานคลังที่ยังไม่ครอบคลุมกับการปฏิบัติงานด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอ อีกทั้งกฎหมายและระเบียบบางส่วนมีความล้าสมัยเนื่องจากใช้มาเป็นเวลานานไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยที่เกี่ยวข้องตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานคลัง

๒) แนวทางการบริหารงานคลังที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำหลักธรรมาภิบาลและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้แก่หลักทวิริยโอตตปเปที่มุ่งให้เกิดผลโดยตรงต่อเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอันได้แก่ เรื่องความโปร่งใสและหลักสัพปุริสธรรมอันเป็นเรื่องของการรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักคน รู้จักกาลและรู้จักชุมชนซึ่งเป็นหลักการที่ใกล้เคียงกับหลักการบริหารในทางรัฐประศาสน์สมัยใหม่ เช่น การวิเคราะห์ SWOT การวิเคราะห์โครงการ และการประเมินผลโครงการเป็นต้น ประกอบกับเสริมสร้างหลักนิติธรรมหรือมิติด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานคลังของท้องถิ่นในเรื่องต่างๆที่จำเป็นให้มีความทันสมัย รัดกุมและยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบและอยู่บนพื้นฐานของความคุ้มค่าอย่างแท้จริง นอกจากนี้พัฒนาความเข้มแข็งของภาคประชาชนทั้งในรูปปัจเจกบุคคลและองค์กรต่างๆของภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งตามหลักการมีส่วนร่วม ทั้งในด้านการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนาโดยการปลูกฝังระบบคุณธรรม ทั้งในส่วนของครอบครัว วัดและโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้กลายเป็นวิถีชีวิตและจิตวิญญาณของความเป็นชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ไม่ใช่ดำเนินการเพียงให้ครบตามรูปแบบแต่ไม่ได้เข้าถึงสิ่งที่เป็แก่นสารสาระของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

๓) รูปแบบการบริหารงานคลังที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรใช้รูปแบบ นิติประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึงการผสมผสานระหว่างการใช้กฎหมายที่เหมาะสม การส่งเสริมและพัฒนาคนหรือภาคประชาชนอย่างจริงจังบนพื้นฐานของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ได้มีการประยุกต์ให้เหมาะสมกับการบริหารงานคลังในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ^{๑๒๐}

พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($X=๓.๙๔$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

^{๑๒๐} วิชชุกร นาคธน, “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

๒) ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๓) การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมได้ ดังนี้ คือ การรณรงค์ให้ผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร^{๑๒๑}

ธีรชัย ชุตินันต์ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ชยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัย อบายนุช เป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ดังนี้ S = Safety อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักศีลมาบูรณาการชุมชน ให้เป็นชุมชนศีล ๕ ปลอดภัยจากขโมย ปลอดภัยอบายนุช คนในชุมชนคิดดี ทำดี พุดมี วินัย I = Intergrate อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักหัวใจเศรษฐกิจมาบูรณาการเศรษฐกิจ ส่งเสริมคนในชุมชนให้ชยันหาทรัพย์ รวมกลุ่มประกอบอาชีพเสริม รักษาทรัพย์ที่หามาได้โดยการมีธนาคารชุมชน หาความรู้เพิ่มมูลค่าในตนจากปราชญ์ชุมชน รู้จักการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง L = Landscape อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักอวาสสัปปายะมาบูรณาการทรัพยากรและธรรมชาติในชุมชน ให้สัปปายะ น่ายู่ ช่วยกันรักษาธรรมชาติให้เจริญตาน่าอยู่ ต้นไม้อุดม แหล่งน้ำดี อากาศสดชื่น และช่วยกันอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร A = Aid อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักสังคหัตถธรรมบูรณาการ ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้คนชุมชนมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวและร่วมใจ ร่วมใจกัน ในชุมชนเดียวกันรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน มีจิตอาสาพร้อมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์^{๑๒๒}

^{๑๒๑} พระมหาสมพงษ์ ชนุตตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๒๒} ธีรชัย ชุตินันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘)

พระนฤนาท ญาณวิริโย (สดคมขำ) ได้วิจัยเรื่อง “การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษาวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ๑) การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งบางพื้นที่ได้ประสบปัญหาจนเข้าขั้นวิกฤติ และการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม สามารถอาศัยมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อไม่ให้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องอาศัยท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในฐานะเจ้าของ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเทศบาลตำบลสามชุก ในการทำแผนเพื่อพัฒนาได้จัดให้มีการประชุมร่วมสามฝ่าย ได้แก่ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาชนในชุมชนเพื่อเสนอโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน หลังจากนั้น จัดลำดับความสำคัญของโครงการแล้วจึงจัดทำเป็นแผนพัฒนาสามปีเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติทางเทศบาลได้จัดคณะกรรมการชุมชนขึ้นมาประสานงานกับ คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์เพื่อทำงานด้านการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมี หลักการพัฒนาเพื่อที่จะอนุรักษ์ความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนเอาไว้ และสร้าง รายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชนนั้นด้วย

๓) เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเทศบาลตำบลสามชุก ประสบความสำเร็จสมรรถนะภายในองค์การมีความสำคัญเพื่อให้ โครงการดำเนินไปอย่างราบรื่น ดังนั้นองค์การจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ (๑) ด้านโครงสร้าง องค์การจะต้องมีความชัดเจนไม่ซับซ้อนเพื่อความสะดวกในการสั่งการตามลำดับขั้น (๒) ด้านบุคลากร เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิภาพควรจัดอบรมบุคลากรเป็นประจำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติตามหน้าที่ (๓) ด้านงบประมาณ ถ้าอาศัยเฉพาะที่มาจากเทศบาลเพียงอย่างเดียว นั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีหลายแห่ง ดังนั้นภาคเอกชนและภาคประชาชนในท้องถิ่นควรเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณด้วย (๔) ด้านสถานที่ ควรเลือกจากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีความพร้อมใน การพัฒนาและจัดทำเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเข้าด้วยกัน (๕) ด้านวัสดุอุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและบอกต่อนักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น และกลับมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนไม่ให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน และสมรรถนะภายในองค์การ ได้แก่ โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก มีส่วนสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ สามารถมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้

พัฒนสรณ เกียรติธิตินุญ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของกรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของกรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ สาธารณะ ด้านการดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยในลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลากลางวันและเวลากลางคืน ด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร เจ้าหน้าที่เทศกิจเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานจราจร ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานจราจร เพราะฉะนั้นในการปฏิบัติงาน จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะไม่มีกฎหมายรองรับในการปฏิบัติหน้าที่และควรจัดหาเครื่องมือ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ด้านการดูแลการทอ้งเทียะว เพื่อการอำนวยความสะดวกแก่นักทอ้งเทียะวและ เป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการดูแลความปลอดภัยและการจัดระเบียบไปพร้อมๆ กัน ด้านภารกิจพิเศษอื่นๆ เป็นกำลังเสริมและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หนวยกุซึพ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น

๒) มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดย เรียงตามคาเฉลี่ยจากมากไปหานอย พบว่า การบูรณาการหลักศีลในการจัดระเบียบ รองลงมาได้แก่ การบูรณาการหลักขันติในการดูแลความปลอดภัย การบูรณาการหลักปยวจาในการดูแลการทอ้งเทียะว การบูรณาการหลักอตัถจริยาในการดูแลภารกิจพิเศษอื่นๆ และนอยที่สดุ คือ การบูรณาการหลักเมตตาในการดูแลการจราจร ตามลำดับ

๓) การนำเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร รูปแบบ “Big.CAMP Model” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรักกรุงเทพมหานครรวมสรางกรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่น่าอยุและนาเยือน ดังนี้ ศีล B = Behavior หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมทั้งทางกาย วาจา ใจ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการจัดระเบียบเมือง ให้ทุกคนสามารถใช้ที่สาธารณะร่วมกันอย่างปลอดภัย โดยการ ควบคุมภายในตนของเจ้าหน้าที่ (Internal) เช่น การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เทศกิจมีหลักสูตรการเข้าร่วมการอบรม คุณธรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และในการปฏิบัติตนกับบุคคลทั่วไป (General) ขันติ C = Control หมายถึง อดทนต่อความยากลำบากในการออกปฏิบัติงาน อดทนต่อความตรากตรำของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และอดกลั้นต่อความไม่เข้าใจของผู้ค้าและประชาชน เมตตา A = Action หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงการให้ความช่วยเหลือ ประรณาดิเอื้อเฟือ เกื้อกูล เช่น การช่วยจัดจราจรขวงเช่า-เย็น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชน ปยวจา M = Morality หมายถึง การพูดจาสุภาพอ่อนน้อม จริ่งใจ แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ สรางมนุษยสัมพันธ์กับผูพบเห็นด้วยความยั้มแย้ม มีอัธยาศัยดี สามารถประชาสัมพันธ์แนะนำเส้นทาง และสถานที่สำคัญต่าง ๆ ให้กับนักทอ้งเทียะวและประชาชนผู้สัญจรไปมา ให้ความช่วยเหลือนักทอ้งเทียะวด้วยความ เต็มใจประดุจญาติมิตร มีความรอบรู้วัฒนธรรมในพื้นที่ อตัถจริยา P = Public Mind

หมายถึง จิตอาสา ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ขวนขวายต้องการช่วยเหลือ โดยการจัดเวร
ออกตรวจเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอเพื่อคอยสอดส่องดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชน^{๑๒๔}

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ภาส ภาสสัตธา	๑) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความโปร่งใส ด้านการนำหลักนิติธรรมมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) กฎเกณฑ์ (๒) ระเบียบ (๓) กฎหมาย ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารงานและบุคลากร ด้านการนำการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ๒) ด้านการนำหลักทริ โอตตปัปะ กับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน คือ (๑) ความละเอียดต่อการกระทำสิ่งผิด (๒) ความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ๓) การนำหลักพุทธธรรมบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาลทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ รูปแบบประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในด้านความรับผิดชอบ โดยนำรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมและหลักธรรมาภิบาลในงานบริหาร บริการ และงานสนับสนุนเพื่อความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบูรณาการครบถ้วน และมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป
สุทธญาณ โอบอ้อม	๑) ด้านการฝึกอบรม จัดโครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะ ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ๒) ด้านการศึกษา ได้ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษา ต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ๓) ด้านการพัฒนา ขั้นศีล คือ ให้การบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ขึ้นสมาธิ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไปในทิศทางที่ควร ๔) แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา คือการพัฒนานามาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลัก ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา แนวคิด ทฤษฎี

^{๑๒๔} พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ, “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์	๑) การศึกษาแนวคิดเชิงทฤษฎีและหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ พบว่า การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหารงานเชิงบูรณาการ และมีหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักทิวฏฐิธัมมิกัตถะประโยชน์ ๔ เป็นส่วนประกอบ ๒) แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ พบว่า มีการใช้เทคนิคการสร้างบูรณาการ ๓ ประการ (3C) ได้แก่ร่วมมือ (Cordination), ประสาน (Co-operation) และสอดคล้อง (Consistency) การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหารงานเชิงบูรณาการ และมีหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักทิวฏฐิธัมมิกัตถะประโยชน์ ๔ เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้การบริหารงานเชิงบูรณาการประสบความสำเร็จ
วิทยา จันทรแดง	๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง แบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน ๒) ระบบสนับสนุนชุมชน เข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการ
วิชา ฉิมพลี และคณะ	องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันไม่มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารต่างๆ ทั้งนี้จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและประชุมคณะทำงานของโครงการย่อย โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในพื้นที่ ผู้นำชุมชนต้องการให้มีระบบฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อช่วยในการบริหารฐานข้อมูล ผลการออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูล
พิริยา เสนะรัตน์	กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม มี ๔ ขั้นตอน คือ ๑) ค้นหาพื้นที่การทำงาน มีกิจกรรม ได้แก่ ร่วมกันจัดทำแผนที่ของชุมชน การสรุปข้อมูลสร้างความเข้าใจร่วมกัน และร่วมกันกำหนดพื้นที่การทำงาน ๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อค้นหาปัญหาความต้องการมีกิจกรรม ได้แก่ ลงพื้นที่ประสานงานกำหนดวันเวลาทำกิจกรรม ร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา ความต้องการทุนของชุมชน

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
จริยา มหายศนันท์	๑) การกระจายอำนาจยังไม่มีอิสระ เพียงพอประชาชนขาดการมีส่วนร่วม หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประสานความร่วมมือกับประชาชนในบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) การบูรณาการหลักพุทธธรรม เพื่อการพัฒนาด้านพัฒนาและหน้าที่ในการบริหารงานของ ตามหลักสัปปริสธรรม อยู่ในระดับมาก ๓) การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพัฒนาและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการวางแผนงาน อย่างมีเหตุ รู้ผล รู้จักบุคลากร รู้จักพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ปัญหาและผลกระทบที่จะตามมา โดยการเพิ่มการเรียนรู้ ให้มีความสำคัญกับการศึกษากายบุคคลความต้องการของประชาชน มีการกำหนดเป้าหมายการบริหารด้วยคำสั่งที่ชัดเจน สามารถสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และมีความโปร่งใส ตามองค์ความรู้ที่ได้ “LIGPT. Model” ดังนี้ L = Learning เพิ่มการเรียนรู้ I = Importance ให้มีความสำคัญกับการกิจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น G = Goal กำหนดเป้าหมาย P = Participation สร้างการมีส่วนร่วม T = Transparency มีความโปร่งใส
ยศ พรมรัตน์	๑) ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มี ๔ ด้าน ประกอบด้วย ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านระเบียบ/ข้อกฎหมาย และวิธีการปฏิบัติงานทางราชการ และปัญหาด้านอื่น ๒) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มีดังนี้ ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาในด้านต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ควรร่วมกันบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แก้ปัญหาให้ตรงจุดและใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด ควรสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในชุมชนและในกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างจิตสำนึกและความจริงใจให้เกิดขึ้นในการทำงานที่มีความโปร่งใส ควรจัดให้มีการประชุม เดือนละ ๒ ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จัดให้มีศูนย์ผลอาชีวะและเกษตรตามทฤษฎีใหม่ และควรจัดให้มีหน่วยงานหรือองค์กรตรวจสอบการทำงาน

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กาญจนา คำจตุ	ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตั้งแต่การตั้งชุมชนขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใด วัตถุประสงค์หนึ่ง ดังนั้นขึ้นมาแล้วก็ต้องบรรลุวัตถุประสงค์นั้น แต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือชุมชน ส่วนใหญ่จะเป็นการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ต้องประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมในการปฏิบัติการเพื่อจะได้รับผิดชอบกับผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ต่อตนเอง และพึงพอใจกับผลลัพธ์เฉพาะส่วนตน
รักษา สุตเส้นผม	๑) หลักพุทธธรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หลักการบริหารธรรม มาใช้กับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักธรรมที่นำมาใช้ให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งเป็นการนำ ความเจริญมาสู่หมู่คณะ ๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง นอกจากกฎหมาย และนโยบายรัฐ และงบประมาณ แล้วยังพบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบกฎหมาย ในการกระจายอำนาจจะส่งผลดี ถ้าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีจิตสำนึกที่ดี แต่โดยทั่วไปส่วนมากการออกกฎต่างๆ มาจากด้านบน ตลอดจนการให้การศึกษา
พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พรมณีนวงศ์)	๑) องค์ประกอบของยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างมี ๘ ขั้นตอน (๑) ขั้นกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ (๒) ขั้นวิเคราะห์บริบทสิ่งแวดล้อม (๓) ขั้นระบุโอกาสหรือภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรค (๔) ขั้นวิเคราะห์ ทรัพยากรองค์กรและความสามารถขององค์กร (๕) ขั้นระบุจุดแข็งและจุดอ่อน (๖) ขั้นกำหนดเป็นสูตร ยุทธศาสตร์ (๗) ขั้นนำยุทธศาสตร์ไป (๘) ขั้นประเมินผลยุทธศาสตร์ ๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนายุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการศึกษาอย่างน้อยการให้บริการ ด้านสาธารณสุขของรัฐ ขาดประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มาก เท่าที่ควรไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
	การส่งเสริมทางด้านการประกอบอาชีพยังไม่เพียงพอ งบประมาณในการบริหารจัดการด้านต่างๆ น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ต้องทำ ขาดบุคลากรทางด้านการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร การปศุสัตว์ พัฒนาชุมชนและนิติกร เพื่อการปฏิบัติงานและการถ่ายโอน
วิชุกร นาครณ	รูปแบบการบริหารงานคลังที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ควรใช้รูปแบบ นิติประชาธรรม ซึ่งหมายถึงการผสมผสานระหว่างการใช้ กฎหมายที่เหมาะสม การส่งเสริมและพัฒนาคนหรือภาคประชาชาชนอย่างจริงจังบนพื้นฐานของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ได้มีการประยุกต์ให้เหมาะสมกับการบริหารงานคลังในบริบทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ
พระมหาสมพงษ์ ชนุตตโม (อ่อนสุข)	๑) ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ๒) การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมได้ ดังนี้ คือ การรณรงค์ให้ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัด นครสวรรค์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บท อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
ธีรชัย ชูติมันต์	๑) การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ขยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัย สุขเป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย โปร่ง อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๒) สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ดังนี้

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
	(๑) S = Safety อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักศีลมาบูรณาการชุมชน ให้เป็นชุมชนศีล ๕ ปลอดภัย จากขโมย ปลอดภัยจากคนในชุมชนคิดดี ทำดี พุดมี วินัย (๒) I = Intergrate อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักหัวใจ เศรษฐีมาบูรณาการ เศรษฐกิจ ส่งเสริมคนในชุมชนให้ขยันหาทรัพย์ รวมกลุ่มประกอบอาชีพเสริม รักษาทรัพย์ที่หามาได้โดยการมีธนาคารชุมชน หาความรู้เพิ่มมูลค่าในตนจากปราชญ์ชุมชน รู้จักการใช้ ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (๓) L = Landscape อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักอวาสสัปปายะมาบูรณาการทรัพยากรและธรรมชาติในชุมชน ให้สัปปายะ น่ายอยู่ ช่วยกันรักษาสถาปัตยกรรมชาติให้เจริญตาน่าอยู่ ต้นไม้อุดม แหล่งน้ำดี อากาศสดชื่น และช่วยกันอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร (๔) A = Aid อธิบายได้ว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักสังคหวัตถุธรรมบูรณาการ ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้คนชุมชนมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวและร่วมใจ ร่วมใจกัน ในชุมชนเดียวกันรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน มีจิตอาสาพร้อมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
พระนฤนาท ญาณวิริโย (สศคมขำ)	๑) การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งบางพื้นที่ได้ประสบปัญหาจนเข้าขั้นวิกฤติ และการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม สามารถอาศัยมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อไม่ให้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องอาศัยท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในฐานะเจ้าของ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว
	๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเทศบาลตำบลสามชุก ในการทำแผนเพื่อพัฒนาได้จัดให้มีการประชุมร่วมสามฝ่าย ได้แก่ องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาชนในชุมชนเพื่อเสนอโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน หลังจากนั้น จัดลำดับความสำคัญของโครงการแล้วจึงจัดทำเป็นแผนพัฒนาสามปีเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติทางเทศบาลได้จัดคณะกรรมการชุมชนขึ้นมาประสานงานกับ คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์เพื่อทำงานด้านการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมี

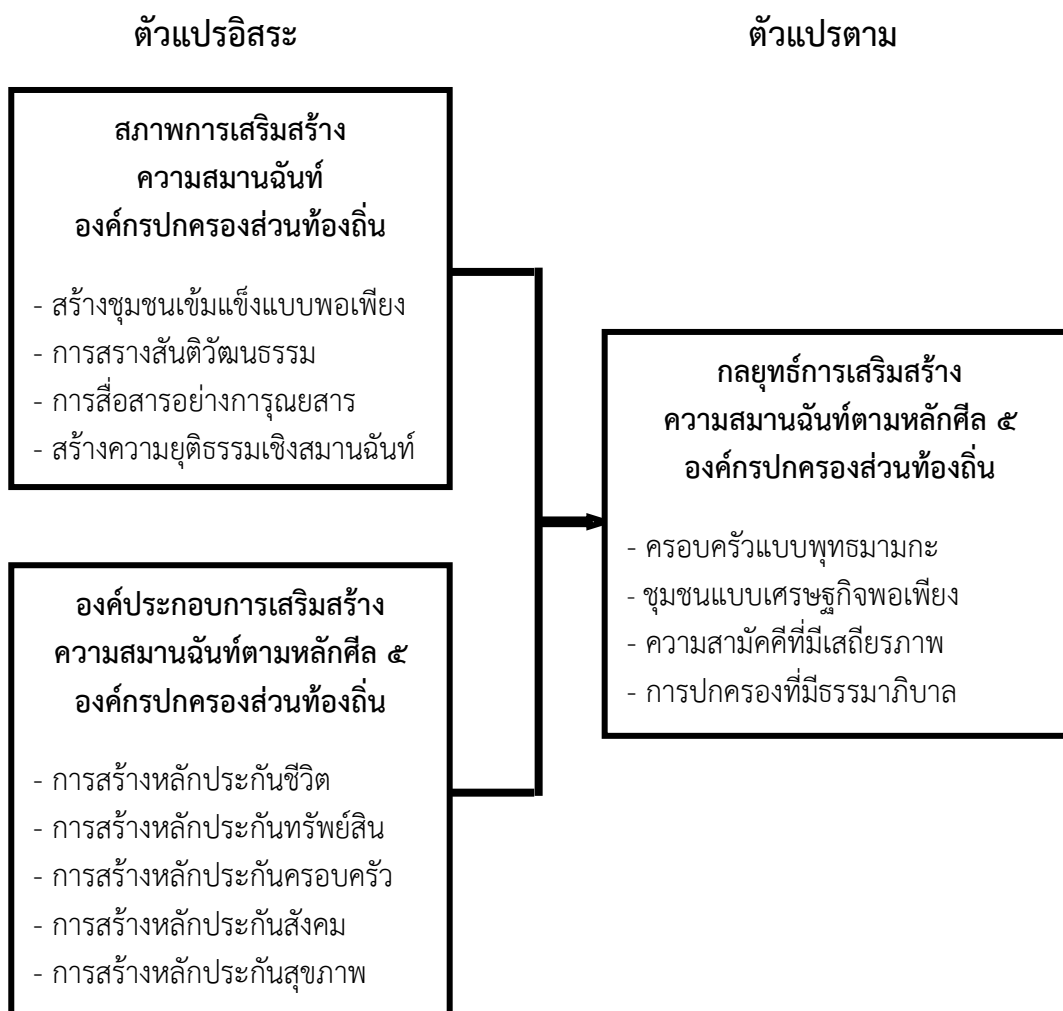
ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
	หลักการพัฒนาเพื่อที่จะอนุรักษ์ความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนเอาไว้ และสร้าง รายได้ให้กับชาวบ้าน ๓) เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเทศบาลตำบลสามชุก ประสบความสำเร็จสมรรถนะภายในองค์การมีความสำคัญเพื่อให้ โครงการ ดำเนินไปอย่างราบรื่น ดังนั้นองค์การจะต้องมีความพร้อมในด้าน ต่างๆ ได้แก่(๑) ด้านโครงสร้าง องค์การจะต้องมีความชัดเจนไม่ ซ้ำซ้อนเพื่อความสะดวกในการสั่งการตามลำดับชั้น (๒) ด้าน บุคลากร เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิภาพควรจัดอบรมบุคลากรเป็น ประจำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติตามหน้าที่ (๓) ด้านงบประมาณ ถ้าอาศัยเฉพาะที่มาจากเทศบาลเพียงอย่างเดียวไม่น่าเพียงพอต่อ ความต้องการใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีหลายแห่ง ดังนั้นภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่นควรเข้ามาสนับสนุน ด้านงบประมาณด้วย (๔) ด้านสถานที่ ควรเลือกจากแหล่งท่องเที่ยว ในชุมชนที่มีความพร้อมใน การพัฒนาและจัดทำเป็นเครือข่าย เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเข้าด้วยกัน (๕) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความ ประทับใจและบอกต่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น และกลับมา ยังแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมฟื้นฟู และ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนไม่ให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของ แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมรรถนะ ภายในองค์การ ได้แก่ โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีส่วนสำคัญในการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ สามารถมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว
พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ	๑) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของ กรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของ กรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ สาธารณะ ด้านการ ดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความ ปลอดภัยในลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลา กลางวันและเวลากลางคืน ด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
	ความสะอาดด้านการจราจร เจ้าหน้าที่เทศกิจเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานจราจร ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานจราจร เพราะฉะนั้นในการปฏิบัติงานจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะไม่มีกฎหมายรองรับในการปฏิบัติหน้าที่และควรจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงานด้านการดูแลการทองเที่ยว เพื่อการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและเป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการดูแลความปลอดภัยและการจัดระเบียบไปพร้อมๆ กัน ๒) มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การบูรณาการหลักศีลในการจัดระเบียบ รองลงมาได้แก่ การบูรณาการหลักขันติในการดูแลความปลอดภัย การบูรณาการหลักปยวจาในการดูแลการทองเที่ยว การบูรณาการหลักอหังการจริยาในการดูแลภารกิจพิเศษอื่นๆ และน้อยที่สุด คือ การบูรณาการหลักเมตตาใน การดูแลการจราจร ตามลำดับ ๓) การนำเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร รูปแบบ “Big.CAMP Model” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายร่วมสร้าง กรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่น่าอยู่และน่าเยือน ดังนี้ ศีล B = Behavior หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมทั้งทางกาย วาจา ใจ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการจัดระเบียบเมือง ให้ทุกคนสามารถใช้ที่สาธารณะร่วมกันอย่างปลอดภัย โดยการ ควบคุมภายในตนของเจ้าหน้าที่ (Internal) (General) ขันติ C = Control หมายถึง อดทนต่อความยากลำบากในการออกปฏิบัติงาน อดทนต่อความตรากตรำของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และอดกลั้นต่อความไม่เข้าใจของผู้ค้าและประชาชน เมตตา A = Action หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงการให้ความช่วยเหลือ ประารถนาดี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล เช่น การช่วยจัดจราจรช่วงเช้า-เย็น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชน ปยวจา M = Morality หมายถึง การพูดจาสุภาพอ่อนน้อม จริงใจ แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ สร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้พบเห็นด้วยความยิ้มแย้ม มีอัธยาศัยดี สามารถประชาสัมพันธ์แนะนำเส้นทาง และสถานที่สำคัญต่างๆ อัตถจริยา P = Public Mind หมายถึง จิตอาสา ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ขวนขวายต้องการช่วยเหลือ โดยการจัดเวรออกตรวจเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอเพื่อคอยสอดส่องดูแลความปลอดภัย

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้วิจัยใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยนำผลการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำไปทำการสังเคราะห์ด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบวิธีการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รายละเอียดดังนี้

๓.๑.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เพื่อให้ทราบถึงประเด็นของการศึกษาในรายละเอียดที่สำคัญ และมีความครอบคลุมในเนื้อหาสาระสำคัญที่ทำการศึกษอย่างครบถ้วน พร้อมกันนั้น ในการวิจัยเชิงคุณภาพจะทำให้ได้ทราบถึงข้อมูลเชิงลึก (In-depth) ที่มีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำมาวิเคราะห์ในเชิงตรรกะได้

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เพื่อทราบข้อมูล สภาพทั่วไป ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการการเสริมสร้างความสมานฉันท์อยู่ในระดับใด และแตกต่างกันอย่างไร และวิเคราะห์ให้ทราบถึงเหตุผลที่มีส่วนสัมพันธ์กันกับข้อมูล

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ในพื้นที่ที่กำหนดศึกษาใน ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัด

กาญจนบุรี และ(๔) จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กำหนดเลือกจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไปทุกรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล ทั้ง ๓ แบบ และองค์การบริหารส่วนตำบล) ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๐ คน

๓.๒.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๑) ประชากร ได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลาง ตอนล่าง ในพื้นที่ที่กำหนดศึกษาใน ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ(๔) จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ และปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว จำนวน ๒,๓๘๗ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ และปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตามขั้นตอนดังนี้

(๑) ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane)^๒

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (เท่ากับ .05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } N &= 2,387 \\ &\frac{2,387}{1 + 2,387(.05)^2} \\ &= 343 \text{ คน} \end{aligned}$$

(๒) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๔๓ คน จากจำนวน ๒,๓๘๗ คน

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	ชื่อสถานที่	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างชั่วคราว	รวม (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
๑	อบจ.ราชบุรี	๑๑๑	๑๔	๙๕	๒๒๐	๘๐
๒	ทต.เบิกไพร จ.ราชบุรี	๓๒	๒๖	-	๕๘	๓๐

^๑ ระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://info.dla.go.th//> [4 มกราคม 2559].

^๒ Yamane, Taro, *Statistics : an Introductory Analysis*. 2nd ed., (New York : Harper and Row, 1967), p.887.

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

๓	อบต.ดอนคลัง จ.ราชบุรี	๙	๑๑	๑๕	๓๕	๑๐
๔	ทน.นครปฐม	๖๗๑	๙๑	๖๗๑	๑,๔๖๒	๑๐๓
๕	ทต.รางกระทุ่ม จ.นครปฐม	๑๗	๔	๒๑	๔๒	๓๐
๖	อบต.ห้วยม่วง จ.นครปฐม	๑๕	๑	๘	๒๔	๑๐
๗	ทม.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี	๒๓	๗	๑๕๒	๑๘๒	๓๐
๘	อบต.หนองกุ่ม จ.กาญจนบุรี	๑๕	๓	๑๘	๓๖	๑๐
๙	ทม.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี	๑๒๔	๓๖	๑๑๖	๒๗๖	๓๐
๑๐	อบต.ทุ่งคอก จ.สุพรรณบุรี	๒๐	-	๓๒	๕๒	๑๐
รวม					๒,๓๘๗	๓๔๓

๓.๓ เครื่องมือในการวิจัย

๓.๓.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเนื้อหาการวิจัย และวิเคราะห์สาระสำคัญจากนิยามศัพท์ แล้วร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพในด้านต่างๆ ดังนี้

- ๑) การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาของข้อคำถาม
- ๒) โครงสร้างของประเด็นเนื้อหาคำถามที่ครอบคลุมสาระสำคัญ เชิงการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) กรอบประเด็นและข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาสำคัญที่ต้องการตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด (Structure In-depth Interview) จำนวน ๑ ฉบับ แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ตามแนวทางความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ตามแนวทางกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ตอนที่ ๔-๕ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะเป็นคำถามปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๑) ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตามเพศ, สถานภาพ, อายุ, การศึกษา, รายได้ และระยะเวลาการทำงาน จำนวน ๖ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีระดับความคิดเห็นมีค่า ๕ ระดับ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ๕ ระดับตามหลักการของลิเคิร์ท^๓ เป็นการแสดงถึงการใช้การสร้างรูปแบบดังกล่าวโดยกำหนดค่าของคะแนนดังนี้ คือ

๕ หมายถึง ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ มาก

๓ หมายถึง ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ น้อย

๑ หมายถึง ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะเป็นคำถามปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

๒) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(๑) ศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

(๒) กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

(๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(๔) สร้างเครื่องมือ

(๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

(๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

(๗) ปรับปรุงแก้ไข

(๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับ

^๓ สุตาภรณ์ อรุณดี, ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย, (เลย : รุ่งแสงธุรกิจการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า

กลุ่มตัวอย่าง

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

(๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน ภายนอก ดังนี้

ตารางที่ ๓.๒ แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้หาความเที่ยงตรง (Validity)

ลำดับ	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง
๑	พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.	อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระปลัดระพิน พุทธิสาร, ดร.	อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	อ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร	อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้าง รูปแบบของแบบสอบถามตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruent: IOC)^๔

(๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ และปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๕ ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ ในการ

^๔ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

^๕ Cronbach, Lee J., *Aptitudes and Instructional Methods A Handbook for Research on Interactions*, (Wiley & Sons New York, 1971), p. 213.

วิจัยครั้งนี้ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงรายข้อเกิน ๐.๕ ทุกข้อ และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๐.๘๕๐

(๔) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือและเอกสารงานวิชาการต่างๆ และสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ งานเขียน บทความทางวิชาการ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์

๒) แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) การวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง จำนวน ๓๐ คน โดยคำถามที่กำหนดไว้ และให้ผู้สัมภาษณ์ตอบตามกรอบแนวคิดการศึกษาและมีอิสระ

๓.๔.๒ การเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ติดต่อขอรับหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๑๐ แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

๒) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือ ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๑๐ แห่งที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดวันที่จะไปขอแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยตนเอง

๓) เก็บรวบรวมแบบสอบถาม (Questionnaire) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๔.๓ การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เพื่อศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ความถูกต้องชัดเจนของรูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ด้วยแบบการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ในลักษณะแบบมีส่วนร่วม Appreciation Influence Control (AIC) และสังเคราะห์ด้วยกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

๒) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview Form) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓) การสร้างบทสรุปและการพิสูจน์บทสรุป เป็นการนำแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆ ทางวิชาการ มาสร้างเป็นบทสรุปพร้อมกับข้อมูลที่เชื่อถือได้อีกครั้งหนึ่ง โดยเน้นความเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่การพิสูจน์ที่เป็นรูปธรรมและตรงต่อข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

๔) ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discission) ใช้วิธีการสรุปรวบรวม นำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลักโดยการดำเนินการขั้นแรก คือ

๑) นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

(๑) สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.(Standard Deviation) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ ตามเกณฑ์การตัดสินระดับความคิดเห็นมีช่วงค่าเฉลี่ย การตอบที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ^๒ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว ไปกำหนดเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการกำหนดเป็นข้อคำถามและการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	หมายถึง
๔.๕๐-๕.๐๐ ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕	มากที่สุด
๓.๕๐-๔.๔๙ ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕	มาก
๒.๕๐-๓.๔๙ ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕	ปานกลาง
๑.๕๐-๒.๔๙ ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕	น้อย
๑.๐๐-๑.๔๙ ระดับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕	น้อยที่สุด

^๒ สุวิมล ว่องวาณิช, การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส), หน้า ๒๓๐.

(๓) ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด นำมาจัดกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายข้อ วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติขั้นสูง

๑) ผลการทำวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผลการวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) อย่างเป็นระบบ

๒) ผู้วิจัยใช้วิธีการประมวลสังเคราะห์ เป็นองค์ความรู้ใหม่ เพื่อปรับปรุงการวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง และเชื่อถือได้ และอธิบายผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลออกมาและสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ

โดยผู้วิจัย จะนำข้อมูลจากผลการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มาวิเคราะห์จัดรวบรวมข้อมูล พร้อมอธิบายความหมาย แล้วทำการสร้างข้อสรุป (Conclusions) ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากผลการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์โดยการจัดระบบจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) เปรียบเทียบ (Constant Comparison) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้การสรุปข้อมูลผลการวิจัย ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เกิดความสมบูรณ์ สามารถนำมาตีความ สร้างข้อสรุปจากผลการวิจัย สามารถสร้างรูปแบบเพื่อนำเสนอ “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ให้สามารถใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป ตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

๓.๖ ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๓.๖.๑ ขั้นตอนที่ ๑

วิเคราะห์เอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด

๑) ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้น เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน ๓ ประเด็นหลัก คือ (๑) รูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ (๒) องค์ประกอบของหลักศีล ๕ และ (๓) แนวทางการนำหลักศีล ๕ มาเสริมสร้างความสมานฉันท์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) นำกรอบแนวคิดที่ได้จากข้อ (๑) มาวิเคราะห์เนื้อหาสาระ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (๒) ทราบแนวทางการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ เพื่อกำหนดประเด็นคำถาม ที่จะนำไปใช้ในขั้นตอนที่ ๒ ต่อไป

๓) ผลที่ได้รับจาก ๒) มาวิเคราะห์เนื้อหาสาระ เพื่อกำหนดประเด็น คำถามในรูปของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

๓.๖.๒ ขั้นตอนที่ ๒

หารูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview Form)

๑) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปสอบถามผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๐ คน

๒) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์เรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ ประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓) ผลที่ได้รับคือ (๑) หลักการและแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักศีล ๕ มาเสริมสร้างความสมานฉันท์อย่างไร

๓.๖.๒ ขั้นตอนที่ ๓

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของรูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

๑) นำแบบสอบถามไปสอบถามบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๔๓ คน

๒) นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล (๑) สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) (๒) ข้อมูลเกี่ยวกับความสมานฉันท์ของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.(Standard Deviation) (๓) ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด นำมาจัดกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายชื่อ วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓) ผลที่ได้รับคือ (๑) หลักการและแนวทางที่ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นใช้เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ (๒) รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๖.๔. ขั้นตอนที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล ความถูกต้องชัดเจนของรูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ด้วยแบบการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และสังเคราะห์ด้วยกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)

๑) นำแบบสนทนากลุ่มเฉพาะไปจัดสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญ และบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๒ รูป/คน วิทยานิพนธ์ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๓ แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระราชวรเมธี, ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ประธาน Focus Group)
๒	พระปิฎกโกศล	รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี
๓	พระครูวิสุทธาณันทคุณ, ดร.	เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน จังหวัดราชบุรี
๔	พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร.	อาจารย์คณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม เจ้าคณะอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
๕	พระมหาบุญรอด มหาวีโร, ดร.	อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียน วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี
๖	พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตฺโต, ดร.	รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๗	ดร.มนตรี วรรณทรัพย์	อาจารย์ประจำ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	นายอำนาจ พรหมจันทร์	รองนายกเทศมนตรีตำบลลุ่มดิน ตำบลลุ่มดิน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
๙	นายวิรัช ฝ่องใส	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด ตำบลหินดาด อำเภอดงพญาณี จังหวัดกาญจนบุรี
๑๐	นายอดุลย์ คงสว่าง	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
๑๑	ดร.พจน์ย์ ครูทวงศ์	ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอดำมะรงค์ จังหวัดกาญจนบุรี
๑๒	ผศ.ดร.พิเชฐ ทังโต	ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) เป็นการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ ปรากฏท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้แนวทางร่วม ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

๓) ผลที่ได้รับคือ (๑) รูปแบบและแนวทางร่วมเพื่อสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรส่วนท้องถิ่น (๒) กลยุทธ์การสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๖.๕. ขั้นตอนที่ ๕

วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยนำเสนอเป็นองค์ความรู้ใหม่ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๑) บูรณาการข้อมูลจากรูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การตรวจสอบความสมบูรณ์ของรูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ด้วยแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล ความถูกต้องชัดเจนของรูปแบบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะ กำหนดเป็นรูปแบบ “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

๒) ผลที่ได้รับคือ (๑) องค์ความรู้ใหม่ด้านการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรส่วนท้องถิ่น (๒) กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) นำเสนอผลการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง เป็นการศึกษาริวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในพื้นที่ที่กำหนดศึกษาใน ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ (๔) จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์กร จำนวน ๓๐ คน และเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม ข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๓๔๓ ชุด หลังจากนั้นได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำผลการค้นพบไปทำการสังเคราะห์ด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้คือ (๑) สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง (๒) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง และ (๓) กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น ๕ ข้อ ดังนี้

๔.๑ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

๔.๒ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่น

๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

๔.๑.๑ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน รายละเอียด ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองพิจารณาจัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมืองโดยพิจารณาในหลายด้าน เช่น จำนวนประชากร รายได้ หรือแหล่งที่มีการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน และให้มีการเลือกตั้งประชาชนเป็นประธานชุมชน และกรรมการชุมชน มีหน้าที่ในการดูแลชุมชนภายใต้กรอบของกฎหมาย และภายใต้การกำกับ ควบคุม ดูแลของฝ่ายปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการเลือกตั้งประชาชนเป็นผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยฯ ให้มีหน้าที่ในการดูแลหมู่บ้าน ภายใต้กรอบของกฎหมาย และภายใต้การกำกับ ควบคุม ดูแลของฝ่ายปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองทางการค้า และงบประมาณในการพัฒนา^๒ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน ดังนี้ (๑) การจัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน (๒) รณรงค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิตเพื่อจำหน่าย (๓) รณรงค์และส่งเสริมพัฒนาการแลกเปลี่ยนสินค้าในรูปแบบตลาดนัดสินค้าเกษตร เน้นการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^๓ จัดตั้งเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบทหรือนอกเขตเมือง โดยให้กำหนดขอบเขตพื้นที่ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน และให้ฝ่ายปกครองจากส่วนกลางกำกับ ดูแล บังคับบัญชาอีกชั้น และสนับสนุนการตั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการ^๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่นและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา^๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเป็นชุมชนหรือ และสนับสนุนงบประมาณเป็นชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง ดังนี้ (๑) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน (๒) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น (๓) จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย

^๑ สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๒ สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๓ สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๔ สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๕ สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

(๔) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาทางการเกษตร^๖ มีการจัดการด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยตนเองในรูปแบบอาสาสมัครฯ และมีระบบเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด ระบบไฟส่องสว่างช่วยเสริม^๗ จัดตั้งเป็นชุมชนหรือเป็นหมู่บ้าน และส่งเสริมเครือข่ายการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน หัตถกรรม วิสาหกิจชุมชน และอุตสาหกรรม SMEs โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร ทักษะแรงงาน การวิจัยและ พัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่า ยกระดับการค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ ในตลาดในประเทศและอาเซียน^๘ สนับสนุนให้เป็นชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการรวมตัวเป็นสมาชิกในหลายรูปแบบ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือกันและกัน และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา^๙ จัดตั้งเป็นชุมชนหรือหมู่บ้าน เน้นรูปแบบสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เด็กและเยาวชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพที่พึ่งพาตนเองแบบเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบในการขยายผลความสำเร็จไปสู่ชุมชนอื่น เช่น จัดตลาดกลางเพื่อการค้า^{๑๐} มีการอบรมให้ความรู้การประกอบอาชีพเสริม และกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนอีก^{๑๑} ส่งเสริมการฝึกอาชีพหลัก อาชีพเสริม สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน ให้ชุมชนสามารถรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันพัฒนายกระดับ สินค้า/บริการตามศักยภาพของชุมชนที่ได้มาตรฐาน สนับสนุนให้หมู่บ้านมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อดูแลตนเองอีกทาง^{๑๒} จัดตั้งเป็นชุมชนหรือเป็นหมู่บ้านและดำเนินนโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการค้า ดังนี้ (๑) สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการตลาดร่วมกันในลักษณะเครือข่าย (๒) เสริมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการค้าการลงทุนในท้องถิ่น โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ (๓) ส่งเสริมการออมในทุกระดับชุมชนเศรษฐกิจ เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนประชาชนและให้ยึดถือเรื่องการประหยัด อุดม^{๑๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้ชุมชน หรือหมู่บ้านจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อดูแลรักษาความ

^๖ สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๗ สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๘ สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๑} สัมภาษณ์ จำเริญผล เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วข่อ, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ปลอดภัยในท้องถิ่นตามสภาพท้องถิ่นนั้นๆ และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา^{๑๔} จัดตั้งเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมืองเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท สนับสนุนงบประมาณเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน หรือหมู่บ้านในหลายด้าน เช่น งบประมาณด้านสาธารณูปโภค งบประมาณด้านสาธารณสุข งบประมาณด้านการศึกษา หรือช่วยเหลือด้านสวัสดิการ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางด้านการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน^{๑๕} มีการจัดพนักงานของท้องถิ่นไปช่วยรักษาความปลอดภัยในชุมชน หรือหมู่บ้านเป็นครั้งคราว หรือในช่วงเวลาทำงานประเพณี งานประจำปี หรืองานเทศกาลต่างๆ^{๑๖} จัดตั้งเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมืองเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท และจัดวิทยากรอบรมให้ความรู้การฝึกอาชีพหลัก อาชีพเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและมูลค่าของสินค้า/บริการ^{๑๗} อบรมให้ความรู้ แนะนำการปฏิบัติเรื่องประหยัดและหลักการออม การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา สนับสนุนการจัดตลาดนัดเพื่อการแลกเปลี่ยนสินค้า^{๑๘} จัดตั้งเป็นชุมชนหรือหมู่บ้าน และให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคน ส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การประกอบอาชีพ ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ชนบทธรรมเนียม ประเพณี โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน^{๑๙} ส่งเสริมการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ การศึกษาดูงาน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ชุมชนหรือหมู่บ้าน สนับสนุนให้มีการจัดการด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยตนเองในรูปแบบอาสาสมัคร^{๒๐} จัดตั้งเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมืองเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท และมีการร่วมกลุ่มการค้าในรูปแบบการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า และให้ความสำคัญกับสินค้าท้องถิ่น และพัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสม^{๒๑} ส่งเสริมการรวมกลุ่ม

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ จำลิสเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา จันทรเสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร, รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

เป็นการจัดระบบสหกรณ์ เพื่อการแลกเปลี่ยนสินค้า และการประกอบอาชีพ และพัฒนาและปรับปรุง ถนนที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการเกษตร และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาให้ชุมชนหรือ หมู่บ้านสนับสนุนการดูแลรักษาความปลอดภัยตนเอง ในรูปแบบอาสาสมัคร^{๒๒} ประชาชนในพื้นที่ยัง ขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง^{๒๓} ประชาชนในพื้นที่บางกลุ่มบางพวกยังไม่รวมกันเป็นหนึ่งเดียวมีการแบ่งเป็นฝักฝ่าย พวกใครพวกมัน จึงเข้าร่วมกิจกรรมน้อย^{๒๔} ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย^{๒๕} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น น้อย^{๒๖} ประชาชนส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดย ยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย^{๒๗} ปัญหาเกิดจากจากภาครัฐ และนักการเมืองทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นไม่ยุติธรรมที่ใช้นโยบายประชานิยมจนเกินขอบเขตของความพอดี ทำให้ ประชาชนขาดความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือตัวเอง คอยแต่รอรับการช่วยเหลือแม้จะเป็นเหตุที่ไม่ จำเป็น หรือแม้แต่จะเป็นประชาชนที่มีฐานะดีอยู่แล้ว^{๒๘} นักการเมือง และภาครัฐมีนโยบายที่ขาด ความต่อเนื่อง และมักจะเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยๆ ตามแต่กลุ่มที่เข้ามาบริหาร^{๒๙} นโยบายประชานิยม ของนักการเมืองทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นเน้นฐานเสียงหรือจุดที่ประชาชนให้การสนับสนุน โดยมักจัดสรรงบประมาณไปในที่ประชาชนสนับสนุนตนเอง ทำให้ขาดความยุติธรรม เป็นสาเหตุของ การร่วมมือจากประชาชน^{๓๐} ภาครัฐและภาคท้องถิ่นมีนโยบายเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาไม่ชัดเจน ขาด

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมื่นราชภูรี, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอ สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นน้อม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงค์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทรเสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกลุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ความต่อเนื่อง^{๓๑} ภาครัฐหรือภาคท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมบ่อยๆ ทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ^{๓๒}

สรุปผลการสัมภาษณ์ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองพิจารณาจัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมืองโดยพิจารณาในหลายด้าน เช่น จำนวนประชากร รายได้ หรือแหล่งที่มีการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน และให้มีการเลือกตั้งประชาชนเป็นประธานชุมชน และกรรมการชุมชน มีหน้าที่ในการดูแลชุมชนภายใต้กรอบของกฎหมาย และภายใต้การกำกับ ควบคุม ดูแลของฝ่ายปกครองและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

๒) ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน โดยการจัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุดิบทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น อนุรักษ์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภค และการผลิตเพื่อจำหน่าย อนุรักษ์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน เป็นชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน โดยมุ่งเน้นประโยชน์เพื่อการเกษตร พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการกระจายสินค้า

๔) พัฒนาศักยภาพท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ให้ร่วมออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดต่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม

๕) ส่งเสริมให้มีการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบในการขยายผลความสำเร็จไปสู่ชุมชนอื่น

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ญวนวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีกิจ, นายกององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๖) จัดให้มีการร่วมกลุ่มการค้าในรูปแบบการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และให้ความสำคัญกับสินค้าท้องถิ่น และพัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย ส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลสรุปสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๑	การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	๒๒	๑,๒,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๗,๒๘,๓๐	๗๓.๓๓
๑)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ด้วยการสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	๑๕	๑,๓,๔,๖,๗,๑๐,๑๒,๑๔,๑๕,๑๘,๒๑,๒๔,๒๗,๒๘,๓๐	๕๐
๒)	การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง แก่ประชาชน	๑๐	๓,๔,๗,๑๐,๑๓,๑๔,๑๕,๑๘,๒๕,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	การสนับสนุนประชาชน ให้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน,กลุ่มออมทรัพย์	๙	๒,๔,๗,๑๐,๑๕,๑๖,๒๒,๒๕,๒๘	๓๐
๔)	การให้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน กับกิจกรรมการสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	๗	๒,๖,๑๑,๑๘,๑๙,๒๔,๒๘	๒๓.๓๓
๕)	การเสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด	๗	๓,๗,๑๐,๑๓,๑๖,๒๔,๒๘	๒๓.๓๓
๖)	การสนับสนุนให้มีการจัดการด้านการดูแลตนเองในรูปแบบอาสาสมัคร	๖	๑,๗,๑๘,๒๑,๒๖,๒๙	๒๐
๗)	ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง จากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	๔	๑,๔,๗,๒๘	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๔.๑ อธิบายได้ว่า สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๓ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพื่อการรับทราบข้อมูลข่าวสารของประชาชนโดยจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยดำเนินการดังนี้ (๑) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก เช่น ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ สัญญาสัมปทาน (๒) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่ประชาชนยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือความมั่นคงของประเทศในทางเศรษฐกิจหรือการคลัง (๓) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา^{๓๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรวมกลุ่มกันระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ ต่างถิ่นที่อยู่ ต่างวัฒนธรรม ประเพณีในกิจกรรมเพื่อประเทศชาติ และกิจกรรมทางสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักความเชื่อ เช่น การแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์โดยการใส่เสื้อเหลือง การร่วมกิจกรรมในประเพณีสงกรานต์ ประเพณีการแข่งขันกีฬาต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี และเพื่อลดความขัดแย้ง จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน^{๓๔} ในพื้นที่ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันทางเชื้อชาติ ศาสนา พื้นเพถิ่นอาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม เช่น กลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน กลุ่มคนไทยเชื้อสายไทยทรงดำ กลุ่มที่พูดภาษาภาคกลาง กลุ่มที่พูดภาษาอีสาน กลุ่มนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม โดยให้อิสระในการรวมกลุ่มภายใต้กรอบของกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ โดยใช้นโยบายการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสมีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม^{๓๕} มีการจัดกิจกรรมทางประเพณี ตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม และความเชื่อโดยอิสระตามท้องที่ที่รวมกลุ่ม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนบุคลากร และงบประมาณตามสมควรแก่กรณี^{๓๖} ดำเนินการเพื่อความเท่าเทียมกันของประชาชนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างแสดงออกเต็มที่ตามลักษณะความเชื่อ และการสืบทอดทางวัฒนธรรม สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่มกัน สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูง สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุน

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

การพัฒนาความร่วมมือ และจัดให้มีการรวมกลุ่มกันตามประเพณีนิยมของชาติไทย เช่น ประเพณี สงกรานต์ ปีใหม่ และประชาชนมีการร่วมมือกันจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมแบบผสมผสานกัน เช่น งานแต่งงานที่มีการแต่งแบบไทย จีน สากล ผสมผสานกัน^{๓๗} มีการผสมผสานทางประเพณี เช่น งาน ศพแบบไทย จีน มีการจัดทั้งสองแบบ^{๓๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพื่อความเท่าเทียมกัน ของประชาชนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างแสดงออกเต็มที่ตามลักษณะความเชื่อ และการ สืบทอดทางวัฒนธรรม ดังนี้ (๑) สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม (๒) พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่มกัน (๓) สร้างสภาพแวดล้อมและ นวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย (๔) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และ ความเข้มแข็งของชุมชน (๕) พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาความ ร่วมมือ^{๓๙} ดำเนินการเพื่อความเท่าเทียมกันของประชาชนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ต่างคนต่าง แสดงออกเต็มที่ตามลักษณะความเชื่อ และการสืบทอดทางวัฒนธรรม สร้างความมั่นคงและการลด ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม กัน สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูง สร้างความเข้มแข็งของ สถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุน การพัฒนาความร่วมมือ ให้มีประเพณีท้องถิ่น และประเพณีแบบสากลเข้ามาผสม^{๔๐} มีจัดประเพณี ตามงานเทศกาล เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๔๑} ส่งเสริมและสนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ และสนับสนุนให้จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ให้สามารถนำ ความรู้ความเข้าใจ ไปเผยแพร่และต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป^{๔๒} ส่งเสริม ความสามัคคีทุกวัฒนธรรม มีการรวมชนเผ่าทำกิจกรรมร่วมกัน และจัดให้มีการสำรวจความเห็น ประชาชนตามวิธีการดังนี้ (๑) รับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มี ส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น (๒) รับฟังการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลาย รูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ (๓) องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรมพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้ (๑) plugged จิตสำนึกการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรมพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็ก

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นน้อม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางสาวสุนิ ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วขุ่ม, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

และเยาวชน (๒) สร้างแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้วัด สถานศึกษา ช่วยดำเนินการ (๓) สร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อการสืบค้นภูมิปัญญา อัตลักษณ์ท้องถิ่น (๔) ส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ งานศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่างๆ^{๔๓} มีการเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างคนต่างวัฒนธรรม โดยการรวมกลุ่มกันในหลายรูปแบบ เช่น จัดฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ความปลอดภัยในชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย โดยรับสมัครจากประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกถิ่นที่อยู่ ทุกวัฒนธรรมให้มาฝึกอบรมด้วยกัน^{๔๔} ส่งเสริมการรวมกลุ่มทางประเพณี วัฒนธรรมโดยเสรี^{๔๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยดำเนินการดังนี้ (๑) ปกป้องจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ให้เด็กและเยาวชน (๒) อนุรักษ์การใช้ภาษา การแต่งกาย ดนตรีพื้นบ้าน รวมถึงการอนุรักษ์ด้านสถาปัตยกรรม เอกลักษณ์ทางด้านศิลปะ (๓) ส่งเสริมชุมชนในการจัดกิจกรรมและการสร้างกลุ่ม ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและคุณธรรม จริยธรรม (๔) ส่งเสริมและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีของชนเผ่าในท้องถิ่น (๕) เฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบจากการเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติที่กระทบต่อชุมชน (๖) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย (๗) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไปยังสถานที่ต่างๆ ภายนอก (๘) จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อนำวัฒนธรรม มาเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น^{๔๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประชาชนมีการรวมกลุ่มกันทางเชื้อชาติ ศาสนา พันธุ์ถิ่นอาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม เช่น กลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน กลุ่มคนไทยเชื้อสายไทยทรงดำ กลุ่มที่พูดภาษาภาคกลาง กลุ่มที่พูดภาษาอีสาน กลุ่มนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม โดยให้อิสระในการรวมกลุ่ม ภายใต้กรอบของกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ โดยใช้นโยบายการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และร่วมกับส่วนราชการอื่นร่วมกัน อนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมท้องถิ่นอื่นๆ ตามช่วงเวลา^{๔๗} มีการจัดเจ้าหน้าที่ไปร่วมงาน ประเพณี และจัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น^{๔๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งติดตั้งป้าย สื่อสารมวลชน และสื่อออนไลน์ต่างๆ^{๔๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเชิญชวนประชาชนต่างถิ่น ต่างภาษา ต่างประเพณี

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนวิญญ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภотаม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๖} สัมภาษณ์ จำสับเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภотаม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ฅณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

วัฒนธรรม ต่างท้องถิ่นให้เข้าร่วมงานประเพณี วัฒนธรรม ทางสื่อสารมวลชนต่างๆ^{๕๐} ประชาชนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ไม่ค่อยนิยมศึกษาหรือเรียนรู้เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมอื่นๆ^{๕๑} ประชาชนบางกลุ่มยังมีการปฏิบัติต่อกันต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างถิ่นที่อยู่ ต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกันบ้าง^{๕๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในความเชื่อและแนวทางการปฏิบัติของคนต่างเชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมจริงๆ^{๕๓} มีความยุ่งยากในการดำเนินการเพื่อที่จะจัดกิจกรรมของคนต่างวัฒนธรรมให้ได้ถูกต้องทั้งหมด^{๕๔} ยังขาดการดูแลเอาใจใส่จากภาครัฐอื่น ในการช่วยกันอนุรักษ์ภาษา ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และประชาชนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ไม่ค่อยนิยมศึกษาหรือเรียนรู้เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมอื่น^{๕๕} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และยังไม่สามารถนำประเพณี วัฒนธรรมมาสร้างสันติวัฒนธรรม หรือความสามัคคี ได้อย่างแท้จริง^{๕๖} รูปแบบภาษา ประเพณี วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมสูญหายไปกับคนหัวสมัยใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การเล่นเกมของเด็ก แบบโบราณ^{๕๗} ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่บางคนไม่สนับสนุนประเพณี วัฒนธรรมที่ไม่ใช่ของกลุ่มที่ตัวเองนับถือ^{๕๘} ประเพณี วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่เป็นของไทยแท้ ขาดการเอาใจใส่ ขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง มักจะส่งเสริมเฉพาะช่วงที่มีงานประเพณี วัฒนธรรมนั้นๆ^{๕๙} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

^{๕๐} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลีกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๒} สัมภาษณ์ ดาบทารวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันท์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอเด็กและเยาวชน คนรุ่นใหม่ ไม่สนใจอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมแบบไทย ดังเดิม^{๒๐}

สรุปผลการสัมภาษณ์ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรวมกลุ่มกันระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ ต่างถิ่นที่อยู่ ต่างวัฒนธรรม ประเพณีในกิจกรรมเพื่อประเทศชาติ และกิจกรรมทางสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักความเชื่อ เช่น การแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์โดยการใส่เสื้อเหลือง การร่วมกิจกรรมในประเพณีสงกรานต์ ประเพณีการแข่งขันกีฬาต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี และเพื่อลดความขัดแย้ง จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน

๒) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประชาชนมีการรวมกลุ่มกันทางเชื้อชาติ ศาสนา พื้นเพถิ่นอาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม เช่น กลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน กลุ่มคนไทยเชื้อสายไทยทรงดำ กลุ่มที่พูดภาษาภาคกลาง กลุ่มที่พูดภาษาอีสาน กลุ่มนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม โดยให้อิสระในการรวมกลุ่มภายใต้กรอบของกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ โดยใช้นโยบายการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสมีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

๓) ดำเนินการเพื่อความเท่าเทียมกันของประชาชนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างแสดงออกเต็มที่ตามลักษณะความเชื่อ และการสืบทอดทางวัฒนธรรม สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่มกัน สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูง สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือ

๔) ใช้สื่อมวลชน และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก มีการประชาสัมพันธ์ศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งติดตั้งป้าย สื่อสารมวลชน และสื่อออนไลน์ต่างๆ

๕) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก เช่น ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานโครงการ และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ สัญญาสัมปทาน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่ประชาชนยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือความมั่นคงของประเทศ ในทางเศรษฐกิจหรือการคลัง จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลีกิจ, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๖) จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น โดยการกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษาสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการ สร้างสันติวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย ส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๒ แสดงข้อมูลสรุปสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๒	การสร้างสันติวัฒนธรรม	๑๗	๑,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๘	๕๖.๖๖
๑)	มีการเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างสันติวัฒนธรรม	๘	๒,๔,๙,๑๕,๑๖,๑๘,๒๔,๒๘	๒๖.๖๖
๒)	การให้ความรู้ความเข้าใจการสร้างสันติวัฒนธรรม แก่ประชาชน	๘	๑,๔,๖,๑๐,๑๕,๑๘,๑๙,๒๔	๒๖.๖๖
๓)	ประชาชนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการสร้างสันติวัฒนธรรม	๘	๓,๕,๙,๑๒,๑๓,๑๖,๒๒,๒๕	๒๖.๖๖
๔)	การใช้สื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือ	๘	๓,๕,๙,๑๒,๑๓,๑๖,๒๒,๒๕	๒๖.๖๖
๕)	การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	๖	๑,๔,๑๐,๑๖,๒๒,๒๕	๒๐
๖)	การจัดบุคลากร และงบประมาณเพื่อส่งเสริมการสร้างสันติวัฒนธรรม	๗	๑,๔,๙,๑๒,๑๔,๑๕,๒๕	๒๓.๓๓
๗)	ปัญหาและอุปสรรค การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ในการสร้างสันติวัฒนธรรม จากภาครัฐอื่น หรือภาคเอกชน ภาคประชาชน	๔	๑,๔,๗,๑๖	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๔.๒ อธิบายได้ว่า สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๖ ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการุณยสาร สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารรับผิดชอบการสื่อสารกับประชาชนทั้งทางตรง จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ หรือการสื่อสารทางอ้อม เช่น จดหมาย โทรศัพท์ อีเมล และจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ตามแผนพัฒนาบุคลากร ดังนี้ (๑) อบรมให้ความรู้บุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ (๒) เพิ่มทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน (๓) เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชน (๔) มีการเปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคมสำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๖๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชน หมู่บ้าน และประชาชนมีการสื่อสาร ด้วยระบบการกระจายเสียงตามสาย รถกระจายข่าวเคลื่อนที่ บอร์ดประชาสัมพันธ์^{๖๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ ไลน์ อีเมล โดยให้มีการสำรวจความพึงพอใจ การแสดงความคิดเห็นของประชาชน และสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้าน มีการถ่ายทอดข้อมูลสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์^{๖๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้าน มีสถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ โดยมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา^{๖๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการปกครองตามหลักธรรมาภิบาล มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารรับผิดชอบการเพื่อพัฒนาการสื่อสารกับประชาชน ดังนี้ (๑) การปรับปรุงโครงสร้างภารกิจของหน่วยงาน ภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม (๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ (๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ (๔) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน (๕) มอบให้ผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการ หรือผู้แทนเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแทนในพื้นที่ (๖) มีการเปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคม สำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๖๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ โดยมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนสามารถบริโภคข้อมูลข่าวสารจากการสื่อสารกันทางตรง และทางอ้อมทางสื่อต่างๆ โดยสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง และสามารถเสนอความเห็นได้สะดวก^{๖๖}

^{๖๑} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๓} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๔} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๖} สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ ชุนิตย์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสารหลายช่องทาง เจ้าหน้าที่แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องตรงไปตรงมา^{๖๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารรับผิดชอบการสื่อสารกับประชาชน โดยใช้การประชาสัมพันธ์หน่วยงานทางเว็บไซต์ มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี ความเข้าใจที่ถูกต้อง^{๖๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา มีการเปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคม สำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๖๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดี เปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคมสำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๗๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ได้ทุกช่องทาง เช่น เสนอความคิดเห็นโดยตรง หรือเสนอความคิดเห็นทางสื่อออนไลน์ และสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการตามแบบด้วย^{๗๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ แนะนำการรับ-ส่งข้อมูลข่าวสาร อย่างถูกต้องและไม่ผิดกฎหมายแก่ประชาชน^{๗๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารรับผิดชอบการสื่อสารกับประชาชน และมีรูปแบบการสื่อสารกับประชาชนที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดี มีการเปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคม สำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๗๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และมีการทำประชาคม สำรวจความคิดเห็นของแต่ละชุมชน แต่ละหมู่บ้าน^{๗๔}

^{๖๗} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๘} สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๖๙} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๐} สัมภาษณ์ จำเริญ สละ เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๒} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๓} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิณฑุวงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๔} สัมภาษณ์ นางกัญญา เขียงฉิน, เลขาธิการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งทางตรง และทางเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มาเขียนคำร้อง มีแผนกรับเรื่องทั่วไป^{๗๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการอบรมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการสื่อสารกับประชาชน มีการติดตั้งระบบเสียงตามสายเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์งานครบทุกจุด และให้สมาชิกสภาเทศบาล ประธานชุมชน ช่วยดูแล เป็นผู้กระจายข่าวได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังมีเว็บไซต์ของเทศบาล มีการทำประชาคมชุมชนทุกปี มีการทำแผนชุมชนทุกปี^{๗๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารรับผิดชอบการสื่อสารกับประชาชน โดยอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา มีการเปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคม สำรวจความคิดเห็นประชาชน และมีหอกระจายข่าวประจำท้องที่ และมีหนังสือไปถึงผู้ใหญ่บ้าน มีป้ายรณรงค์ไปติดในหมู่บ้าน มีรถประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อสารกับประชาชน^{๗๗} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และข้าราชการเปลี่ยนนโยบายบ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการสื่อสารที่ถูกต้อง^{๗๘} ประชาชนขาดความเข้าใจการสื่อสารว่าสิ่งใดถูกหรือผิดและให้ความสำคัญและตอบสนองข้อมูลจากภาครัฐน้อย ส่วนมากเชื่อว่าจากการรับมาเอง ข่าวลือ^{๗๙} ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบายบ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม ประชาชนให้ข้อมูลกลับมาน้อย^{๘๐} เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางนายปกปิดข้อมูลข่าวสาร หรือให้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน^{๘๑} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และปัญหาความไม่ทั่วถึงของข้อมูลข่าวสาร ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ยาก หรือได้รับข่าวสารไม่ถูกต้อง^{๘๒} ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบายบ่อย

^{๗๕} สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลีกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๗๙} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๐} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

หรือนโยบายไม่ยุติธรรม ขาดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานโดยตรง^{๘๓} ข้อมูลข่าวสารจากทางภาครัฐ หรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการนำเสนอจากฝ่ายวิชาการที่ประชาชนเข้าใจยาก^{๘๔} ประชาชนยังมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายตามฝ่ายการเมือง ยังไม่เข้าใจผลกระทบของการสื่อสารที่เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้รับการตรวจสอบ ทำให้มีการสื่อสารที่กระทบต่ออีกฝ่าย ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง ในบางกรณีประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้ยาก หรือได้รับข่าวสารไม่ถูกต้อง

สรุปผลการสัมภาษณ์ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ ไลน์ อีเมล มีการติดตั้งระบบเสียงตามสายเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์งานครบทุกจุด และให้สมาชิกสภาเทศบาล ประธานชุมชน ช่วยดูแล เป็นผู้กระจายข่าวได้เป็นอย่างดีและสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้าน มีการถ่ายทอดข้อมูลสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ โดยมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา

๒) มีรูปแบบการสื่อสารถูกต้อง ตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง สามารถตรวจสอบได้ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบการสื่อสารจากภาคประชาชนได้

๓) มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการใช้สื่อสารมวลชน และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความสมานฉันท์ ความปรองดอง ไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก มีการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ทั้งติดตั้งป้ายสื่อสารมวลชน และสื่อออนไลน์ต่างๆ

๔) มีการเปิดรับข้อมูลสองทาง ส่งเสริมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจ

๕) มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ตามแผนพัฒนาบุคลากร โดยอบรมให้ความรู้บุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ

^{๘๓} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๔} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชน

๖) สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ให้มีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ ไลน์ อีเมล และจัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น โดยการ ดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการ สื่อสารอย่างการณยสารที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจาก ภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงข้อมูลสรุปสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๓	การสื่อสารอย่างการณยสาร	๑๖	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔, ๑๖,๑๗,๑๙,๒๒,๒๕,๒๘	๕๓.๓๓
๑)	การเปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคม สำนวความความคิดเห็นประชาชน	๙	๑,๔,๗,๑๓,๑๖,๑๙,๒๐,๒๕,๒๘	๓๐
๒)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการสื่อสาร อย่างการณยสาร	๘	๑,๔,๘,๑๑,๑๔,๑๙,๒๕,๒๘	๒๖.๖๖
๓)	การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ตาม หลักการสื่อสารอย่างการณยสาร	๘	๑,๗,๘,๑๐,๑๗,๒๐,๒๕,๒๘	๒๖.๖๖
๔)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรม จากการสื่อสาร อย่างการณยสาร	๘	๑,๗,๘,๑๐,๑๗,๒๐,๒๕,๒๘	๒๖.๖๖
๕)	การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจง แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารภาครัฐและภาคประชาชน	๘	๑,๔,๗,๑๓,๑๗,๒๐,๒๒,๒๘	๒๖.๖๖
๖)	การสนับสนุนบุคลากร การจัดงบประมาณเพื่อ ส่งเสริมการสื่อสารอย่างการณยสาร	๖	๒,๔,๗,๑๔,๒๕,๒๘	๒๐
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างความสมานฉันท์ จากการสื่อสารอย่างการณยสาร	๔	๑,๔,๑๓,๒๕	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๓ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีโครงการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน (๒) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคม (๓) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งความยุติธรรมในท้องถิ่น โดยได้รับความร่วมมือจาก ตำรวจ ฝ่ายปกครอง (๔) มีการประชาสัมพันธ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ (๕) สนับสนุนบุคลากร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๘๕} ระบบความยุติธรรมมีตำรวจ อัยการ ศาล ตามลำดับ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมสร้างความรู้รักความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ย บรรเทาความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง^{๘๖} มีตำรวจ ฝ่ายปกครองโดยมีเจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยช่วยกัน ในส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแลเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่น จัดอบรมสร้างความรู้รักความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน จัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลเกี่ยวกับความขัดแย้งของประชาชน ในส่วนของการเจรจาไกล่เกลี่ย การบรรเทาความเดือดร้อน ความเสียหาย จัดให้มีทำการประชาสัมพันธ์สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ^{๘๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยฝ่ายบริหาร และมีการจัดเจ้าหน้าที่ไปตรวจเยี่ยมประชาชนเพื่อสร้างความรัก ความเข้าใจ และความสามัคคีในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และเป็นตัวกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ยกรณีมีข้อพิพาท ใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน สนับสนุนบุคลากร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๘๘} สนับสนุนชุมชนให้มีศูนย์ยุติธรรมไกล่เกลี่ยชุมชน และให้ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการในหมู่บ้านมีอำนาจไกล่เกลี่ยเบื้องต้น^{๘๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการกระจายการให้บริการภาครัฐ ให้ความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจรวมทั้งกฎหมาย ไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน และในระดับหมู่บ้านชุมชน มีผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน ดูแล ความยุติธรรมชุมชน มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ย บรรเทาความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง สนับสนุน

^{๘๕} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๖} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๗} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๘} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๘๙} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

การออกข้อบังคับที่มีผลกระทบ ข้อบัญญัติส่วนใหญ่เป็นเรื่องทั่วๆ ไป องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมี สอบถามความคิดเห็นประชาชน หรือทำเป็นประชาพิจารณ์^{๙๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ ยุติธรรมชุมชน มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ยใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน บรรเทา ความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง จัดทำปายประชาสัมพันธ์การสร้างสามัคคี ความ สมานฉันท์^{๙๖} มีเจ้าหน้าที่ชี้แจงให้ข่าวสารให้ประชาชนรับทราบเมื่อมีเหตุขัดแย้งกันเน้นการไกล่เกลี่ย ใช้วิธีการ ความสนิทสนม ความคุ้นเคย ความถูกต้องเหตุผล จัดงบประมาณสนับสนุนสร้างความ ยุติธรรม จัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ จัดอบรมสร้าง ความรู้รักสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน^{๙๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการโครงการ รู้รักสามัคคี โดยดำเนินการ ดังนี้ (๑) จัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสร้างความรู้รัก ความ สามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ (๒) จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับ ประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ (๓) มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแล (๔) มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่ เกลี่ยใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน บรรเทาความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง (๕) จัดให้ มีทำการประชาพิจารณ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ (๖) สนับสนุน บุคลากร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๙๘} ใช้หลักการมีส่วนร่วมตั้งแต่ เริ่มในการแก้ปัญหาข้อพิพาท โดยให้มีทุกภาคส่วนตั้งแต่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน ภาค ประชาชน เน้นความสามัคคีปรองดอง ความเสมอภาค ความเท่าเทียม^{๙๙} ศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้าน กฎหมาย มีนิติกรดูแล เพื่อสร้างความความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่น จัดอบรมสร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน จัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลเกี่ยวกับความขัดแย้งของ ประชาชน ในส่วนของการเจรจาไกล่เกลี่ย การบรรเทาความเดือดร้อน ความเสียหาย จัดให้มีการ ประชาพิจารณ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ท้องถิ่นแสดงความเป็นกลางในการให้บริการ และการดำเนินการสร้างความรู้รักสามัคคี^{๑๐๐} เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของการดำเนินการได้ทุกกรณี สนับสนุนบุคลากร

^{๙๕} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๙๖} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๙๗} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๙๘} สัมภาษณ์ จำสับเอกสมชาย อรุณแซ, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๙๙} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ญวนวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์^{๑๐๑} มีมติกรให้คำปรึกษา เน้นแก้ปัญหา โดยมีเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ย บรรเทาความเดือดร้อน ระวังความขัดแย้ง ก่อนมีการฟ้องร้องดำเนินคดีใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน จัดให้มีทำการประชาสัมพันธ์สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ^{๑๐๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจเต็มที่ในการจัดการเกี่ยวกับความขัดแย้งของประชาชนตามหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ทำให้แก้ปัญหาไม่ได้จริง และประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งประชาชนไม่ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริมความยุติธรรมน้อย^{๑๐๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านหลักกฎหมาย หลักการจัดการความขัดแย้ง หลักการอำนวยความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ บางนายไม่ยุติธรรม และเปลี่ยนนโยบายรวมถึงเปลี่ยนแนวทางการทำงานบ่อย^{๑๐๔} ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และประชาชนไม่ยอมรับการดำเนินการความขัดแย้งของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้จบได้จริง รวมทั้งประชาชนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริมความยุติธรรมน้อย^{๑๐๕} ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ บางนายขาดความยุติธรรมมักเข้าข้างพรรคพวกตัวเอง รวมทั้งมีการเปลี่ยนนโยบายบ่อย และการเจรจาไกล่เกลี่ยการยินตามรูปแบบความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่สามารถแก้ปัญหาใหญ่ๆ ได้^{๑๐๖} มีนักการเมือง หรือผู้มีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซง ทำให้ความยุติธรรมไม่เที่ยงตรงก่อให้เกิดความเสียหาย และประชาชนไม่มีความรู้ ความเข้าใจหลักการทำงานจึงไม่ยอมรับการดำเนินการ^{๑๐๗} ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และการดำเนินการเกี่ยวกับความขัดแย้ง การเจรจาไกล่เกลี่ยการอำนวยความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ยังไม่มีรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจน แน่นนอน^{๑๐๘}

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร, รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๔} ดาบทารวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ นางสาวสุนิ ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นผลทางกฎหมายที่เป็นการบังคับให้เป็นไปตามหลักกฎหมายเกินไป และประชาชนไม่ยอมรับการดำเนินการ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์น้อย^{๑๐๙}

สรุปผลการสัมภาษณ์ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีโครงการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคม การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งความยุติธรรมในท้องถิ่น โดยได้รับความร่วมมือจาก ตำรวจ ฝ่ายปกครอง มีการประชาสัมพันธ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ สนับสนุนบุคลากร งบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

๒) ให้มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแล เพื่อสร้างความความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่น จัดอบรมสร้างความรู้รักความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน จัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลเกี่ยวกับความขัดแย้งของประชาชน ในส่วนของการเจรจาไกล่เกลี่ย การบรรเทาความเดือดร้อน ความเสียหาย จัดให้มีทำการประชาสัมพันธ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ

๓) จัดให้มีการกระจายการให้บริการภาครัฐ ให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย ไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน และในระดับหมู่บ้านชุมชน มีผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน ดูแล ความยุติธรรมชุมชน มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ย บรรเทาความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง สนับสนุนบุคลากร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม ใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน

๔) ส่งเสริมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชน ในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ประชาชน เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจ

๕) ดำเนินการโครงการรู้รักสามัคคี โดยจัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน สร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ยใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน บรรเทาความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๖) จัดบุคลากร และงบประมาณสนับสนุน การดำเนินการความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น โดยการกำหนดนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงข้อมูลสรุปสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๔	ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๑๘	๑,๒,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๕,๒๗,๒๘	๖๐
๑)	การให้ความรู้ความเข้าใจ หลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๑๒	๒,๔,๖,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๘,๑๙,๒๑,๒๕,๒๘	๔๐
๒)	การสนับสนุนบุคลากร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๑๐	๑,๔,๖,๙,๑๐,๑๕,๑๙,๒๑,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๙	๒,๖,๙,๑๐,๑๒,๑๘,๒๑,๒๒,๒๘	๓๐
๔)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๘	๑,๔,๗,๑๒,๑๓,๑๘,๒๑,๒๘	๒๖.๖๖
๕)	การทำประชาสังคม สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ	๘	๑,๔,๑๐,๑๖,๑๙,๒๑,๒๕,๒๘	๒๖.๖๖
๖)	การจัดอบรมสร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน	๗	๒,๔,๖,๑๐,๑๓,๒๑,๒๘	๒๓.๓๓
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จากภาครัฐอื่นหรือภาคเอกชน ภาคประชาชน	๔	๑,๔,๑๓,๑๖	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๔.๔ อธิบายได้ว่า สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของผู้ให้ข้อมูล

๔.๑.๒ องค์ประกอบกำรเสริมสร้งความสมำนฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๑ กำรสร้งหลักประกันชีวิต องค์ประกอบกำรเสริมสร้งความสมำนฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกันดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบกำรดูแลความปลอดภัยในชีวิต รำงกายของประชาชน โดยพัฒนาความสะดวกสบายด้ำนกำรจรำจร พัฒนาและปรับปรุงกำรคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ด้ำนมาตรฐานที่ดี เช่น ป้ายเส้นท่ำง ไฟสัญญาณจรำจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างท่ำงแยก จัดเส้นท่ำงที่ปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยาน^{๑๑๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ำยปกครองและวัดในพื้นที่จัดรณรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้ำนดำเนินกำรโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้งความสำมำคืในหมู่คณะ สนับสนุนกำรจัดอุปสมบทหมู่ และกำรบรรพชสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๑๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า เพื่อสร้งความปลอดภัย และความสะดวกสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝ่อกอบรรมอาสาสมัครในรูปแบบต่ำงๆ มำช่วยท่ำงำน มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้ประชาชนอย่ำงท่ำงถึงในรูปแบบเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครฯ^{๑๑๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้ำนดำเนินกำรโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ สนับสนุนกำรจัดอุปสมบทหมู่ และกำรบรรพชสามเณรภาคฤดูร้อนเพื่อกำรสืบทอดพุทธศำสนำ และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจเพื่อขัดเกลาจิตใจประชาชน^{๑๑๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้ำนดำเนินกำรโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ให้ประชาชนให้ควำมสำคัญกับกำรปฏิบัติธรรม กำรเข้าวัดฟังธรรม ให้มีศีลธรรม จริยธรรมประจำใจ สนับสนุนกำรจัดอุปสมบทหมู่ และกำรบรรพชสามเณรภาคฤดูร้อน จัดกิจกรรมท่ำงศำสนำพุทธเพื่อส่งเสริมความสำมำคื ความปรองดอง ความสมำนฉันท์ของประชาชนตามรอบปี^{๑๑๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า เพื่อสร้งความปลอดภัย และความสะดวกสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝ่อกอบรรมอาสาสมัครในรูปแบบต่ำงๆ มำช่วยท่ำงำน^{๑๑๕}

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ นายสม เอื้อวสุวรรณ, รองนายกองค์กำรบริหารส่วนจังหวัดรำชบุรี จังหวัดรำชบุรี, ๓ ตุลำคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์กำรบริหารส่วนจังหวัดรำชบุรี จังหวัดรำชบุรี, ๓ ตุลำคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ ดำบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้ำนโป่ง จังหวัดรำชบุรี, ๔ ตุลำคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้ำนโป่ง จังหวัดรำชบุรี, ๔ ตุลำคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนั่ม, นายกองค์กำรบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดรำชบุรี, ๖ ตุลำคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ นายเสนห์ ชุนิตย์, รองนายกองค์กำรบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดรำชบุรี, ๖ ตุลำคม ๒๕๕๙.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ และร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่รณรงค์ให้ชุมชนหมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๑๖}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ มาช่วยทำงาน^{๑๑๗}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีการให้ความช่วยเหลือ เยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย ความเดือดร้อนจากการถูกประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกาย หรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด^{๑๑๘}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยให้โรงเรียนจัดไหว้พระสวดมนต์ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ สมาทานศีล ๕ หน้าเสาธงทุกวัน เชิญชวนประชาชนผ่านสื่อต่างๆ สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนและมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในชีวิตด้วยหลักศีลธรรม จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๑๑๙}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และความพร้อมที่จะดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน มีการบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม และเป็นสากล พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน รวมถึงผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ประพฤติดนเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี^{๑๒๐}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนโดยปลูกฝังให้มีความรู้รักความสามัคคีกัน และรณรงค์ให้ชุมชนหมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕^{๑๒๑}

พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ และในชุมชนหมู่บ้านมีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีอาสาสมัครฯ ดูแลรักษาความ

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วิธ, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ จำเริญผล เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สงบเรียบร้อย และดูแลรักษาความปลอดภัย^{๑๒๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว และร่วมกับอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยเดินทางไปประจักษ์เหตุ บรรเทาความเสียหาย กรณีได้รับแจ้งเหตุ หรือรับ-ส่งผู้ป่วยกรณีได้รับความเดือดร้อน^{๑๒๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน รวมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ และส่ง อปพร.ไปร่วมกับตำรวจ ดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่^{๑๒๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบูรณาการความร่วมมือกับตำรวจ ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเสพติด เช่น โรงเรียน วัด องค์การภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจังตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมอย่างเป็นระบบ และร่วมกับครูแดรี่ให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาเป็นประจำ^{๑๒๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักกฎหมาย กฎ ระเบียบ ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนทุกกรณี และรณรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เน้นให้ปฏิบัติตามหลักศาสนาพุทธ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๒๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่เพื่อสร้างความปลอดภัยให้ประชาชนและเป็นการป้องกันอาชญากรรม ในหลายด้าน เช่น ด้านการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสมตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น ติดตั้งป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมถึงการติดตั้งกล้องวงจรปิดตรงทางร่วมทางแยกและมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบอยู่เสมอ^{๑๒๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเจ้าหน้าที่ร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครองจัดให้มีการอบรมเพิ่มทักษะการทำงานของบุคลากร ประชาชนและอาสาสมัครฯ ให้มีความรู้ความสามารถในการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ตามแนวคิดการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และจัดมีการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันโดยการตั้งจุดตรวจค้น

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงค์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภот่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ นางกัญญา เชียงฉิน, เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภот่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๔} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ นายเสวย เหมือนหงส์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณูวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ นายภาณุ มิตรสันติสุข, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

บุคคล ยานพาหนะ เพื่อป้องกันเหตุในช่วงที่มีงานเทศกาล หรือในจุดที่ล่อแหลม^{๑๒๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้นำชุมชน หมู่บ้าน ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยเฉพาะให้ครอบครัวที่พร้อมประกาศเป็น“ครอบครัวรักษาศีล ๕”รณรงค์ให้ประชาชนยึดมั่นในกฎหมาย และยึดถือหลักศีลธรรมประจำใจ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๑๒๙} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน และประชาชนที่เป็นเด็กและเยาวชน ยังเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย^{๑๓๐} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง^{๑๓๑} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และนโยบาย และวิธีการดำเนินการที่ขาดความต่อเนื่อง^{๑๓๒} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนใช้งบประมาณจำนวนมากและมักจะไม่เสมอภาคกัน^{๑๓๓} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณ ประชาชนให้ความร่วมมือในโครงการ หรือกิจกรรมที่ จัดขึ้นน้อย^{๑๓๔} ขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับภารกิจที่มีมากเกินไป^{๑๓๕} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรม ไม่ค่อยร่วมมือกันทำให้เกิดความขัดแย้งและเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในบางพื้นที่^{๑๓๖} ประชาชนไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน และไม่ให้ความ

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกสิกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมีนราษฎร์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ร่วมมือในการระมัดระวังตนเองไม่ช่วยเหลือตัวเองเท่าที่ควร^{๑๓๗} โครงสร้างพื้นฐานด้านพื้นที่ไม่เอื้อต่อการดูแลรักษาความปลอดภัย เนื่องจากเป็นพื้นที่ชนบท และพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่เกินการควบคุมดูแล^{๑๓๘} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และระบบการติดต่อสื่อสารไม่ค่อยทันสมัย^{๑๓๙}

สรุปผลการสัมภาษณ์ องค์กรประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต

๑) องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิต

๓) ส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน จัดโครงการเยาวชนพุทธมามกะ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชนโดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน แล้วแต่ความเหมาะสม

๔) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ พัฒนาชุมชน และหมู่บ้านในพื้นที่ เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรหลายด้าน ปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ ฝายแม้ว ระบบชลประทาน โดยมุ่งเน้น ประโยชน์เพื่อการเกษตร พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่นเพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่าย

๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความพึงพอใจและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการ

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง

๖) สนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้ง กล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักประกันชีวิตที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบาย บ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๑	การสร้างหลักประกันชีวิต	๒๐	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๑๖, ๑๗,๑๘,๒๐,๒๒,๒๓,๒๕,๒๖,๒๘,๒๙	๖๖.๖๖
๑)	การพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อ สร้างความปลอดภัย ความสะดวกสบาย	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๒)	การฝึกอบรมบุคลากร ประชาชนให้มี ความรู้ความสามารถ	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	ระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยี กล้อง วงจรปิด และมีอาสาสมัคร	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๔)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการ สร้างหลักประกันชีวิต	๘	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๒๒,๒๙	๒๖.๖๖
๕)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้าง หลักประกันชีวิต	๘	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๒๒,๒๙	๒๖.๖๖
๖)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างความ สมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันชีวิต	๘	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๒๒,๒๙	๒๖.๖๖
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างความ สมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันชีวิต จากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาชน	๕	๑,๑๐,๑๓,๑๔,๒๘	๑๖.๖๖

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๖ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน องค์ประกอบในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบการดูแลความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนโดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด^{๑๔๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองและวัดในพื้นที่จัดธรรมรงค์ให้ชุมชนหมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๔๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า เพื่อสร้างความปลอดภัย และความสะดวกสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้ประชาชนอย่างทั่วถึงในรูปแบบเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครฯ^{๑๔๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นธรรมรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ^{๑๔๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นธรรมรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติธรรม การเข้าวัดฟังธรรม จัดกิจกรรมทางศาสนาพุทธเพื่อส่งเสริมความสามัคคี ความปรองดอง ความสมานฉันท์ของประชาชนตามรอบปี^{๑๔๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความปลอดภัย และความสะดวกสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ มาช่วยทำงาน^{๑๔๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝึกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ และร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่ธรรมรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นน้อม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ ชุนิตย์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๔๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า เพื่อสร้างความปลอดภัย และความสะอาดสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝีกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ มาช่วยทำงาน^{๑๔๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า เพื่อสร้างความปลอดภัย และความสะอาดสบาย สนับสนุนให้มีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีฝีกอบรมอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ มาช่วยทำงาน และมีการให้ความช่วยเหลือ เยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย ความเดือดร้อนจากการถูกประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกาย หรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด^{๑๔๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยให้โรงเรียนจัดไหว้พระสวดมนต์ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ สมาทานศีล ๕ หน้าเสาธงทุกวัน เชิญชวนประชาชนผ่านสื่อต่างๆ^{๑๔๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการฝีกอบรม บุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และความพร้อมที่จะดูแล รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน^{๑๕๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่จัดให้มีการอบรม ให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนโดยปลูกฝังให้มีความรู้รัก ความสามัคคีกัน ใช้หลักการอยู่ ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย รวมทั้งส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา สนับสนุนการดำเนินชีวิตตาม แบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวด มนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๕๑} ส่งเสริมการประกอบสัมมาชีพ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน^{๑๕๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว และร่วมกับอาสาสมัคร บรรเทาสาธารณภัยเดินทางไประงับเหตุบรรเทาความเสียหาย^{๑๕๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจ และเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี สนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ จำเริญผล เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๓} สัมภาษณ์ นางกัญญา เชียงฉิน, เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

รวมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนไปร่วมกับตำรวจ ดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่^{๑๕๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบูรณาการความร่วมมือกับตำรวจ ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อกำหนดมาตรการเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจังอย่างเป็นระบบ และร่วมกับครูแดรี่ให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาเป็นประจำ^{๑๕๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักกฎหมาย กฎ ระเบียบ ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนทุกกรณี จัดให้มีระบบการดูแลความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนโดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีสนับสนุนการจัดอุปสมบทหมู่ และการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๕๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่เพื่อสร้างความปลอดภัยให้ประชาชนและเป็นการป้องกันอาชญากรรม ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น ติดตั้งป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมถึงการติดตั้งกล้องวงจรปิดตรงทางร่วมทางแยกและมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบอยู่เสมอ^{๑๕๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเจ้าหน้าที่ร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครองจัดให้มีการอบรมเพิ่มทักษะการทำงานของบุคลากร ประชาชน และอาสาสมัครฯ ให้มีความรู้ความสามารถในการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และจัดมีการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันโดยการตั้งจุดตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะ เพื่อป้องกันเหตุในช่วงที่มีงานเทศกาล หรือในจุดที่ล่อแหลม^{๑๕๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้นำชุมชน หมู่บ้าน ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยเฉพาะให้ครอบครัวที่พร้อมประกาศเป็น “ครอบครัวรักษาศีล ๕” รวมทั้งการพัฒนาศูนย์กลางท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน^{๑๕๙} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน และประชาชนที่

^{๑๕๔} สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ นายเสวย เหมือนหงส์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ นายภาณุ มิตรสันติสุข, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกสิกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมั่นราษฎร์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

เป็นเด็กและเยาวชน ยังเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย^{๑๖๐} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง^{๑๖๑} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และนโยบายและวิธีการดำเนินการที่ขาดความต่อเนื่องจากการที่การองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งที่มักจะเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยๆ หรือจากนโยบายของรัฐบาลที่เปลี่ยนไปในบางครั้ง^{๑๖๒} ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นเพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินน้อย และนโยบายการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือความเสียหายจากเหตุภัยพิบัติภัยใช้งบประมาณจำนวนมาก และผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่มีการเลือกปฏิบัติมักจะช่วยเหลือหรือเยียวยาผู้ที่ตนรู้จักคุ้นเคย หรือเป็นฐานเสียงทำให้ไม่เสมอภาคกัน^{๑๖๓} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ ในเขตชุมชนเมืองประชาชนให้ความร่วมมือในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย เนื่องจากความเจริญด้านวัตถุ หรือความจำเป็นทางเศรษฐกิจ^{๑๖๔} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับภารกิจที่มีมากเกินไป^{๑๖๕} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรม มีการแสดงออกที่ไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกันทำให้เกิดความขัดแย้งและเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในบางพื้นที่^{๑๖๖} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน และประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการระมัดระวังตนเอง หรือไม่ช่วยเหลือตัวเองเท่าที่ควร เช่น การใช้เครื่องประดับล่อตาล่อใจโจร การเดินทางไปในยามวิกาลโดยไม่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน^{๑๖๗} โครงสร้างพื้นฐานด้านพื้นที่ไม่เอื้อ

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๗} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ต่อการดูแลรักษาความปลอดภัย เนื่องจากเป็นพื้นที่ชนบท และพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่เกินการควบคุมดูแล^{๑๖๘} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบการแจ้งเหตุ การเตือนภัยไม่ค่อยทันสมัย^{๑๖๙}

สรุปผลการสัมภาษณ์ องค์กรประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน

๑) องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ

๓) ส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน จัดโครงการเยาวชนพุทธมามกะ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชนโดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน แล้วแต่ความเหมาะสม

๔) จัดให้มีระบบการดูแลความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนโดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด

๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความพึงพอใจและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๖) สนับสนุนและพัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไประชนีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักประกันทรัพยากรที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐมากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพยากร**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๒	การสร้างหลักประกันทรัพยากร	๑๗	๑,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๒,๒๕,๒๗,๒๘	๕๖.๖๖
๑)	การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัย ความสะดวกสบาย	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๒)	การฝึกอบรมบุคลากร ประชาชนให้มีความรู้ความสามารถ	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	ระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยี ติดกล้องวงจรปิด และมีอาสาสมัคร	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๔)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันทรัพยากร	๘	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๒๒,๒๙	๒๖.๖๖
๕)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างหลักประกันทรัพยากร	๘	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๒๒,๒๙	๒๖.๖๖
๖)	การให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมการสร้างหลักประกันทรัพยากร	๘	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๒๒,๒๙	๒๖.๖๖
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันทรัพยากรจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	๕	๑,๑๐,๑๓,๑๙,๒๘	๑๖.๖๖

จากตารางที่ ๔.๖ อธิบายได้ว่า องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพยากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๖ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว องค์ประกอบเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบการดูแลความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายของประชาชน โดยพัฒนาความสะอาดสุขสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก จัดเส้นทางที่ปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยาน และร่วมกับฝ่ายปกครองและวัดในพื้นที่จัดให้มีกิจกรรมศาสนาพุทธ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และเพื่อส่งเสริมคุณภาพจิตใจ เช่น การจัดให้ปฏิบัติธรรม จัดให้มีโครงการอบรมครอบครัวอบอุ่น จัดโครงการอุปสมบทหมู่ / บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน^{๑๗๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่จัดให้มีกิจกรรมศาสนาพุทธ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และ รณรงค์ให้ผู้ชายมีส่วนในการสืบทอดพุทธศาสนา ด้วยการจัดโครงการ อุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และจัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับ จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในครอบครัว จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขัน กีฬา เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ในครอบครัว จัดให้พ่อแม่ลูกมาอบรมร่วมกันมีกิจกรรม คัดครอบครัวที่มีปัญหาการเรียนรู้พ่อแม่ลูก ส่งเสริมสถาบันครอบครัว ส่งเสริมหลักการวางแผนครอบครัว^{๑๗๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการดำเนินการโครงการครอบครัวอบอุ่น ในชุมชน หมู่บ้าน และสถานศึกษา วิธีดำเนินการโดยจัดอบรมให้ความรู้การใช้ชีวิตคู่ การดูแลรักษาความปลอดภัยบุคคลในครอบครัว, การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน โดยใช้แนวทางตามหลักศีล ๕ ข้อที่ ๓ การไม่ประพฤตินอกใจ การยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามของคนไทย^{๑๗๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่จัดให้มีชุมชนหมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕^{๑๗๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะอาดสุขสบาย เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนหลายรูปแบบ เช่น การจัดอาสาสมัครฯ ออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือ

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๒} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๓} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ตามจุดล่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม และจัดระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้คอยสอดส่อง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การติดตั้งโคมไฟเพื่อส่องสว่างมากขึ้น และจัดให้มีโครงการอบรมครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว และ รมรงค์ให้ผู้ชายมีส่วนในการสืบทอดพุทธศาสนา ด้วยการจัดโครงการ อุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรฤดูร้อน รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๑๗๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีโครงการอบรมครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว และรมรงค์ให้ผู้ชายมีส่วนในการสืบทอดพุทธศาสนา ด้วยการจัดโครงการอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรฤดูร้อน รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และมีการให้ความช่วยเหลือ เยียวยาผู้ที่ได้รับความเสียหาย หรือความเดือดร้อนจากการถูกล่วงละเมิด^{๑๗๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศกาลธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ รวมทั้งมีการอบรมการรักษาความปลอดภัย และเยียวยาผู้ที่ได้รับความเสียหาย ความเดือดร้อนเกี่ยวกับหลักประกันครอบครัว ด้วยโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ตามวิธีการคือให้ความรู้ทั้งในด้านการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงปัจจัยการยังชีพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม เช่น ทางลาดสำหรับ ผู้พิการ การรักษาพยาบาล การรวมกลุ่มอาชีพ ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชนท้องถิ่น ตามศักยภาพของชุมชน เพื่อให้มีงานทำ มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้ด้วยรวมตลอดถึงการพัฒนาคุณภาพจิตใจให้ใช้หลักศีลธรรม เน้นการสอนให้เกรงกลัวในบาปกรรม^{๑๗๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีโครงการอบรมครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว และรมรงค์ให้ผู้ชายมีส่วนในการสืบทอดพุทธศาสนา ด้วยการจัดโครงการอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรฤดูร้อน รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี รมรงค์ให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการเข้าวัดฟังธรรม ให้มีศีลธรรม โดยมีการจัดกิจกรรมในทุกวันสำคัญทางศาสนา หรือในช่วงที่มีการปิดภาคเรียนของนักเรียน^{๑๗๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน มีระบบดูแลความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ติดตั้งกล้องวงจรปิด และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย มีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนหลายรูปแบบ เช่น การจัดอาสาสมัครฯ ออกตรวจ

^{๑๗๔} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๖} สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ ชูนิตย์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๗} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

พื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดล่อแหลม มีการอบรมปลูกฝังนิสัยการรักครอบครัว การสอนให้ประชาชนเกรงกลัวในบาปกรรมที่กระทำ โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้^{๑๗๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่นครราชสีมาให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการเข้าวัด การยึดถือศีล ๕ ในการครองเรือน สอนให้ประชาชนมีศีลธรรมคุณธรรมเป็นหลักประจำใจ^{๑๗๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีโครงการอบรมครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว และรณรงค์ให้ผู้ชายมีส่วนในการสืบทอดพุทธศาสนา ด้วยการจัดโครงการอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรฤดูร้อน รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๑๘๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอบรมการส่งเสริมสถาบันครอบครัว ส่งเสริมหลักการวางแผนครอบครัว ปลูกฝังนิสัยให้เกรงกลัวในบาปกรรมตั้งแต่เด็กในสถานศึกษา และใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติธรรม และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ^{๑๘๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่นครราชสีมาให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดให้มีโครงการอบรมครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว การส่งเสริมการครองเรือนด้วยความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อครอบครัว ความจริงใจต่อคู่สามีภรรยา และรณรงค์ให้ผู้ชายมีส่วนในการสืบทอดพุทธศาสนา ด้วยการจัดโครงการ อุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรฤดูร้อน รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๑๘๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาในสถานศึกษา และใช้ อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านเป็นตัวหลักในการให้ความรู้ในการวางแผนครอบครัว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปช่วยสนับสนุนในด้านงบประมาณ^{๑๘๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำโครงการครอบครัวเป็นสุข เลือกรครอบครัวตัวอย่างร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน มีโครงการอบรมให้ความรู้ผู้หญิงตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีการตั้งสภาเด็ก มีให้ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ความรู้เด็กในวัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ เสริมวิชา

^{๑๗๘} สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗๙} สัมภาษณ์ นางสาวสุณี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๐} สัมภาษณ์ จำเริญผล เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๑} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๒} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๓} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ความรู้ในโรงเรียน^{๑๘๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัดในพื้นที่
 ธรรมรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ การส่งเสริมการครองเรือนด้วยความ
 ซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อครอบครัว ความจริงใจต่อกุสุมาริยา มีโครงการของกองสวัสดิการ สังคม
 สงเคราะห์จะมีข้อมูลจะถึงครอบครัวที่มีปัญหา ความสัมพันธ์ในครอบครัว เน้นในกลุ่มเด็ก^{๑๘๕} องค์การ
 ปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย
 เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน และมีการจัดอาสาสมัครฯ ออกตรวจ
 พื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดล่อแหลม และจัดระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้คอยสอดส่อง เช่น การ
 ติดตั้งกล้องวงจรปิด การติดตั้งโคมไฟเพื่อส่องสว่างมากขึ้น มีโครงการดูแลการตั้งครุภักก่อนวัยอันควร
 เอาเด็กกลุ่มเสี่ยงมาให้ความรู้ ครอบครัวสัมพันธ์ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาช่วยเป็นวิทยากร^{๑๘๖}
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ ตรวจตราสถานบริการโดยยึดระเบียบ
 กฎหมายดำเนินการผู้ฝ่าฝืนทุกกรณี^{๑๘๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีระบบการดูแลความ
 ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความ
 สะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐาน
 ที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้า
 ส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึง
 ติดตั้งกล้องวงจรปิดสนับสนุนการติดตั้งกล้องวงจรปิดตรงทางร่วมทางแยก มีการตั้งจุดตรวจค้นบุคคล
 ยานพาหนะเพื่อป้องกันเหตุ^{๑๘๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และวัด
 ในพื้นที่ธรรมรงค์ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ การส่งเสริมการครองเรือนด้วย
 ความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อครอบครัว ความจริงใจต่อกุสุมาริยา รวมทั้งธรรมรงค์ ให้ประชาชนยึด
 มั่นในกฎหมาย และยึดถือหลักศีลธรรมประจำใจ และสนับสนุนและพัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อ
 การดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น
 เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครฯ ออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือตาม
 จุดล่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม^{๑๘๙} อบรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่เด็กและ
 เยาวชน และดำเนินการโครงการดูแลการตั้งครุภักก่อนวัยอันควร สอดส่องตรวจตราสถานบริการ

^{๑๘๔} สัมภาษณ์ นางกัญญา เชียงจีน, เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง
 จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๕} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทรเสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย
 จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๖} สัมภาษณ์ นายเสวย เหมือนหงส์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อ
 พลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง
 จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๘} สัมภาษณ์ นายภาณุ มิตรสันติสุข, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง
 จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘๙} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด
 สุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

และจัดให้มีการมอบประกาศเกียรติคุณแก่ประชาชนที่ประพฤติปฏิบัติ^{๑๙๐} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ ยากต่อการดูแล และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และในพื้นที่ประชาชนมีปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้มีไปทำงานต่างถิ่นส่งผลให้มีการหย่าร้างเพิ่มขึ้น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๑๙๑} ประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกันจึงไม่ค่อยให้การช่วยเหลือกัน และปัญหาด้านความเจริญทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาด้านความซื่อสัตย์ต่อการใช้ชีวิต^{๑๙๒} ปัญหาจากหน่วยงานของรัฐ จากบุคลากรด้านการส่งเสริมสถาบันครอบครัว การวางแผนครอบครัว มีหลายหน่วยดำเนินการ ต่างคนต่างทำไม่ค่อยประสานงานกัน^{๑๙๓} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากต่อการดูแล รักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย และการรณรงค์เรื่องการวางแผนครอบครัว ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากปัจจัยหลายด้าน เช่น การมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและเยาวชนยังมีน้อย^{๑๙๔} พื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และจากสภาพเศรษฐกิจไม่ดี ทำให้มีคนตกงานมากขึ้น ส่งผลทำให้มีคดีเกี่ยวกับเพศมีมากขึ้น^{๑๙๕} กลุ่มเสี่ยงที่เป็นวัยรุ่นยังมีแนวโน้มการดำเนินชีวิตแบบโลกตะวันตก ที่ไม่สนใจวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย เกี่ยวกับการใช้ชีวิต การการครองเรือนเมื่อถึงวัยอันควร และประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกันจึงไม่ค่อยให้การช่วยเหลือกัน^{๑๙๖} พ่อแม่ ผู้ปกครองมีการดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน ของบุคคลในครอบครัวไม่ดีพอทำให้เกิดปัญหาทางด้านซู้สาวในเด็กและวัยรุ่นส่งผลให้เกิดปัญหาท้องก่อนวันอันควร และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๑๙๗} ขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรมไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกันจึงไม่ค่อยให้การช่วยเหลือกัน และในบางพื้นที่มีปัญหายาเสพติด และการพนันที่ยัง

^{๑๙๐} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมีนราษฎร์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๑} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๓} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๔} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๕} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๖} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๗} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

มีอยู่ทำให้ส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว^{๑๙๘} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และการที่มีปัญหาหลายอย่างทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจ ทำให้มีปัญหาการทำงานนอกสถานที่ ปัญหาเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การติดต่อสื่อสารง่ายขึ้น ทำให้ปัญหาเพิ่มระดับเริ่มต้นจากการทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกายต่อไปถึงการการหย่าร้าง และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๑๙๙}

สรุปผลการสัมภาษณ์ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว

๑) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ

๓) ส่งเสริมโครงการครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ในครอบครัว จัดให้พ่อแม่ลูกมาอบรมร่วมกันมีกิจกรรม คัดครอบครัวที่มีปัญหามาเรียนรู้พ่อแม่ลูก ส่งเสริมสถาบันครอบครัว คัดเลือกครอบครัวตัวอย่างร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน โครงการอบรมให้ความรู้ผู้หญิงตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีการตั้งสภาเด็ก อบรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่เด็กและเยาวชน และดำเนินการโครงการดูแลการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สอดส่องตรวจตราสถานบริการ

๔) จัดให้มีระบบการดูแลความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนโดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด

๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัคร

^{๑๙๘} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙๙} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ญวนวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

บรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ให้ร่วมออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดล่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม

๖) สนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครฯ ออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดล่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักประกันครอบครัวที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๓	การสร้างหลักประกันครอบครัว	๒๑	๑,๒,๓,๔,๕,๗,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๑๖,๑๗,๑๙,๒๐,๒๒,๒๓,๒๕,๒๖,๒๘,๓๐	๗๐
๑)	การพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัย ความสะดวกสบาย	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๒)	การส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน ให้มีความรู้ มีการวางแผนครอบครัว	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	ระบบดูแลความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีติดกล้องวงจรปิด และมีอาสาสมัคร	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๔)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันครอบครัว	๙	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๐
๕)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างหลักประกันครอบครัว	๙	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๐
๖)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรม การสร้างหลักประกันครอบครัว	๙	๒,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๐
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างหลักประกันครอบครัว จากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	๕	๑,๑๐,๑๓,๑๔,๒๘	๑๖.๖๖

จากตารางที่ ๔.๗ อธิบายได้ว่า องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม องค์ประกอบในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลัก
ศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน
ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการ
โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยดำเนินการดังนี้ (๑) ประสานงานกับวัด สำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัด หรือหน่วยงาน องค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการฯ ประจำ
หมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน (๒) จัดประชุมคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนด
กิจกรรม และการรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชน ในหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีล ๕
และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิต และสังคม เพื่อสร้างความปรองดอง
สมานฉันท์ให้กับประชาชนในชุมชนหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง (๓) เชิญชวนคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วน
ร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมรณรงค์ของวัด หมู่บ้าน ชุมชน (๔) ตรวจสอบติดตามการดำเนินการ
โครงการฯ ของหมู่บ้านที่รับผิดชอบ โดยใช้รูปแบบที่หมู่บ้านหรือชุมชน ร่วมกันกำหนด เช่น
ประชาคมหมู่บ้าน (๕) ให้วัด ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือศาลาประชาคมหมู่บ้าน ชุมชน เป็นศูนย์กลาง
ในการประสานงานหรือ (๖) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี
ในหมู่คณะ จัดให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง ^{๒๐๐}
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การ
ติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ และพัฒนา
ระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน
ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน มีระบบดูแลความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ติดตั้งกล้องวงจร
ปิด และจัดอาสาสมัครฯ ให้ช่วยตรวจตรา ดูแลพื้นที่รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจ
และเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ^{๒๐๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรให้มี
ความรู้ ความสามารถ และความพร้อมที่จะดูแล รักษาความปลอดภัยของประชาชนในทุกด้าน มีการ
บริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย
เป็นธรรม และเป็นสากล พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน ^{๒๐๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับ
สถานศึกษาในพื้นที่จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนโดยปลูกฝังให้มีความรู้
รัก ความสามัคคีกัน ใช้หลักการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย และอีกส่วนหนึ่งองค์การปกครองส่วน
ท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล
๕ เพื่อสร้างให้สังคมปลอดภัย และจัดให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส

^{๒๐๐} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี,
๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๑} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี,
๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๒} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัด
ราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

รักใคร่ปรองดอง รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๒๐๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีระบบดูแลตนเองด้วยเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด และมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, อาสาสมัครพิทักษ์ความปลอดภัย และอาสาสมัครหน่วยบรรเทาสาธารณภัย ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และดูแลรักษาความปลอดภัย รวมทั้งมีระบบการดูแลความปลอดภัยทางระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิด^{๒๐๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว และร่วมกับอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยเดินทางไปประจักษ์เหตุ บรรเทาความเสียหาย กรณีได้รับแจ้งเหตุ หรือรับ-ส่งผู้ป่วย กรณีได้รับความเดือดร้อน รวมทั้งมีการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนโดยช่วยดำเนินการประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้องในการดูแลให้เป็นไปตามหลักกฎหมาย^{๒๐๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อสร้างให้สังคมปลอดภัย และจัดให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยึดแน่นแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี^{๒๐๖} มีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในสังคม ด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม^{๒๐๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ รมรณรงค์ให้ประชาชนลดความขัดแย้งเกี่ยวกับการพุดจา การให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการพุดเท็จ การให้ข้อมูลอันเป็นเท็จอันจะมีความผิดตามกฎหมาย และเป็นความผิดในจิตใจ โดยให้สำนึกในความถูกต้องและความสำคัญกับการเข้าวัดฟังธรรม ให้มีศีลธรรม และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน มีระบบดูแลความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ติดตั้งกล้องวงจรปิด และจัดอาสาสมัครฯ ให้ช่วยตรวจตรา ดูแลพื้นที่^{๒๐๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ มีการอบรมให้ความรู้การปลูกฝังการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย เคารพหลักการการอยู่ร่วมกันใน

^{๒๐๓} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๔} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๖} สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๗} สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สังคม โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง^{๒๐๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความสะดวกสบาย เช่น ปรับปรุงถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าส่องสว่างในทางเดิน มีระบบดูแลความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ติดตั้งกล้องวงจรปิด และจัดอาสาสมัครฯ ให้ช่วยตรวจตรา ไปร่วมกับตำรวจ ดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่^{๒๐๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตเจตติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ และจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง ยึดถือระเบียบ หลักกฎหมายดำเนินการผู้ฝ่าฝืนทุกกรณี^{๒๑๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อสร้างให้สังคมปลอดภัย และจัดให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีธรรมาภิบาลให้ประชาชนยึดมั่นในกฎหมาย และยึดถือหลักศีลธรรมเป็นหลักประจำใจ^{๒๑๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีป้ายประชาสัมพันธ์การณรงค์การใช้เทคโนโลยีด้านการติดต่อ การสื่อสาร การรับส่งข้อมูล การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โทรศัพท์มือถือเล่นระบบแอปพลิเคชันส่งต่อข้อมูล จนอาจถึงกับมีการฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับการทำให้เสียหายด้วยข้อความอันเป็นเท็จจัดให้มีการมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่ประชาชนที่ประพฤติปฏิบัติ^{๒๑๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารแนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ การใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีระบบการดูแลความปลอดภัยด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่^{๒๑๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองและวัดในพื้นที่จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ^{๒๑๔} มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้

^{๒๐๘} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐๙} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วข่ม, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๐} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๑} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๒} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๓} สัมภาษณ์ จำสับเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๔} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด และมีป้ายประชาสัมพันธ์การรณรงค์การใช้เทคโนโลยีด้านการติดต่อ การสื่อสาร การรับส่งข้อมูล การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โทรศัพท์มือถือเล่นระบบแอปพลิเคชันส่งต่อข้อมูล จนอาจถึงกับมีการฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับการทำให้เสียหายด้วยข้อความอันเป็นเท็จ^{๒๑๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแนะนำให้มีความรู้ด้านความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูล ข่าวสาร การรับส่งต่อข้อมูล รวมทั้งการประชาสัมพันธ์แนวทางการใช้ข้อมูลข่าวสาร^{๒๑๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ ร่วมกับฝ่ายปกครอง ดำรวจจัดอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ปลุกฝังนิสัยการพูดความจริง การเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา^{๒๑๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อสร้างให้สังคมปลอดภัย และจัดให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง รวมทั้งจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี มีการรณรงค์ให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการยึดมั่นในสัจจะ การพูด การเจรจาแบบซื่อสัตย์ยึดมั่นในศีลธรรม และได้จัดให้มีการมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่ประชาชนที่ประพฤติปฏิบัติ^{๒๑๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ มีการอบรมปลุกฝังการเจรจาไกล่เกลี่ยก่อนการฟ้องร้องดำเนินคดี การอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง^{๒๑๙} ประชาชนบางกลุ่ม บางคนที่เป็นคนส่วนน้อยในพื้นที่ยังไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาการถ่ายทอดเรื่องไม่จริง เรื่องที่ไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง เนื่องจากมีผลกระทบต่อนตนเองน้อย^{๒๒๐} ประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในด้านการใช้แอปพลิเคชัน การรับส่งข้อมูล ไม่รอบคอบในการรับ-ส่งข้อมูล ทำให้บางครั้งอาจเป็นความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่น รวมทั้งขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินการ และกลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่ม

^{๒๑๕} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๗} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร, รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๘} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวปาริชาติ เจริญศิลป์, หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๐} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

คนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย และการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในบางกรณีมีผลกระทบต่อประชาชน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้^{๒๒๑} ประชาชนไม่มีความรู้การใช้เทคโนโลยีในด้านการใช้แอปพลิเคชัน การรับส่งข้อมูล ไม่รอบคอบในการรับ-ส่งข้อมูล ทำให้บางครั้งอาจเป็นความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่น และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ ประชาชนขาดความรอบคอบในการตรวจสอบข้อมูล บางครั้งการเปิดเผยข้อมูล การส่งต่อข้อมูลที่ไม่มีความจริงเป็นเหตุให้เป็นการส่งข้อมูลเท็จ^{๒๒๒} ประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๒๓} ประชาชนไม่มีความรู้การใช้เทคโนโลยีในด้านการใช้แอปพลิเคชัน การรับส่งข้อมูล ไม่รอบคอบในการรับ-ส่งข้อมูล ทำให้บางครั้งอาจเป็นความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่น และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณและระบบการสื่อสารสมัยใหม่ใช้เทคโนโลยียากต่อการตรวจสอบ^{๒๒๔} ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักประกันสังคมที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และปัญหาด้านความเจริญทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาด้านความซื่อสัตย์ต่อการใช้ชีวิต^{๒๒๕} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และปัญหาด้านบุคลากรด้านการวางแผนครอบครัว มีหลายหน่วยดำเนินการ ไม่ค่อยประสานงานกัน^{๒๒๖} ประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๒๗} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

^{๒๒๑} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๒} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๓} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๔} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๕} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๖} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

หรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในด้านการใช้แอปพลิเคชัน การรับส่งข้อมูล ไม่รอบคอบในการรับ-ส่งข้อมูล ทำให้บางครั้งอาจเป็นความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่น รวมทั้งพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ^{๒๒๘}

สรุปผลการสัมภาษณ์ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม

๑) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ

๓) จัดให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง ให้มีความรู้รัก ความสามัคคีกัน ใช้หลักการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชนโดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน แล้วแต่ความเหมาะสม

๔) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร ที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าส่องสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด

๕) พัฒนาศูนย์กลางท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น จัดอบรมแนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัคร

^{๒๒๘} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลสิกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

บรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ให้ร่วมออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดล่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม

๖) สนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักประกันสังคมที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐมากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง **ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม**

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๔	การสร้างหลักประกันสังคม	๒๑	๑,๒,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๗,๒๘,๓๐	๗๐
๑)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันสังคม	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,,๑๙,๒๒,๒๙	๓๖
๒)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างหลักประกันสังคม	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๖
๓)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันสังคม	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๖
๔)	มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ แนะนำการใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๕)	พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความปลอดภัย และความสะอาดสบาย	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๖)	ดูแลความปลอดภัยระบบเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และมีอาสาสมัครฯ	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างความสมานฉันท์ จากการสร้างหลักประกันสังคม จากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	๕	๑,๑๐,๑๓,๑๙,๒๘	๑๖.๖๖

จากตารางที่ ๔.๘ อธิบายได้ว่า องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ องค์ประกอบเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมึนเมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย มีเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัครออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของมึนเมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย ร่วมกับฝ่ายปกครอง ตำรวจ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมีการรณรงค์ให้ประชาชนให้ความสำคัญต่อการรักษาสุขภาพในหลายรูปแบบ เช่น ให้ออกกำลังกาย ให้มีกิจกรรมนันทนาการ ให้ลด ละเลิกสิ่งเสพติด และของมึนเมา^{๒๒๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองและวัดในพื้นที่จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างสุขภาพทั้งทางกาย และทางจิตใจ^{๒๓๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมึนเมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา และมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในชีวิตด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม^{๒๓๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและภัยของการดื่มสุราของมึนเมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย มีเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัครออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของมึนเมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ และจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และความพร้อมที่จะดูแล รักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน มีการบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม และเป็นสากล พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน รวมถึงผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ประพฤติดนเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้การดูแลรักษาสุขภาพอนามัยในชุมชน ในหมู่บ้าน^{๒๓๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบการดูแลและรักษาสุขภาพที่ดี โดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถบุคลากรให้ปฏิบัติงานและการบริการประชาชน จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการ มีการ

^{๒๒๙} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๐} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๑} สัมภาษณ์ นางพิทยภรณ์ หิรัญพันธ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

บริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นสากล พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน รวมถึงผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ประพฤติตนเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้การดูแล รักษาสุขภาพอนามัยในชุมชน ในหมู่บ้าน และร่วมกับฝ่ายปกครอง ดำรวจ จัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการ จำหน่าย จ่าย แจก สุรา ของมีนเมาให้อยู่ในระเบียบ^{๒๓๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมีนเมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้ คำแนะนำให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย มีเจ้าหน้าที่ และ อาสาสมัครออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของมีนเมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ มีการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำผิดของการดื่มสุรา จัดให้มี กิจกรรมเพื่อลด ละ เลิก การดื่มสุรา รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีนเมาในการ ดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา และมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยใน สุขภาพอนามัยด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรม เวียนเทียน^{๒๓๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในสุขภาพด้วย หลักศีลธรรมตามโครงการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้ (๑) บูรณาการ ความร่วมมือระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น โรงเรียน วัด องค์การภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น (๒) กำหนดมาตรการ เฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจังตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างเป็นระบบ (๓) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชนใน สถานศึกษา และประชาชน ในชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอ ปัญหา ความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความ ปลอดภัยของชุมชน (๔) สร้างระบบการตรวจสอบผู้เสพยาเสพติด เพื่อคัดกรองประชาชนผู้ติดยาเสพติด เพื่อนำไปบำบัด รักษา และให้ประชาชนระมัดระวังภัยอันอาจจะเกิดขึ้นอีกทางหนึ่ง (๕) สร้าง ระบบการบำบัด รักษา ผู้เสพยาเสพติด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติด ได้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี ของสังคมต่อไป ให้เกรงกลัวในบาปกรรม^{๒๓๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีนเมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา รณรงค์ให้ ประชาชนให้ความสำคัญกับการลด ละ เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติด สิ่งของมีนเมา โดยดำเนินการใน

^{๒๓๓} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญจิตตียศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๔} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๕} สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ ชุนิตย์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

หลายรูปแบบเช่น จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ จัดเดินรณรงค์ต่อต้านอบายมุข ยาเสพติด แจกเอกสาร แผ่นพับผู้ขับขี่ยานพาหนะ^{๒๓๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนโดยปลูกฝังให้มียึดมั่นในการดูแลสุขภาพอนามัย และอีกส่วนหนึ่งร่วมมือกับวัดเป็นศูนย์กลางในการขัดเกลาจิตใจให้ยึดมั่นอยู่ในหลักศีล ๕ หลักศีลธรรมอันดีงามของศาสนาพุทธ ให้ยึดมั่นในหลักศีล ๕ ข้อที่ ๕ เรื่องให้งดเว้นจากการเสพสุรา ของมีเงินมา เพื่อผลในทางการดูแลสุขภาพ และพัฒนาจิตใจ^{๒๓๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการจัดกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จัดแข่งขันกีฬาเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ส่งเสริมให้เด็กเล่นกีฬา และการท่องเที่ยว^{๒๓๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมีเงินมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย มีเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัครออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของมีเงินมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว และร่วมกับอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยเดินทางไประงับเหตุ บรรเทาความเสียหาย กรณีได้รับแจ้งเหตุ หรือรับ-ส่งผู้ป่วยกรณีได้รับความเดือดร้อน ผู้ป่วยที่เกิดจากการเสพสิ่งเสพติดและของมีเงินมา หรือผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการขับรถในขณะเมาสุรา หรือสิ่งมีเงินมา^{๒๓๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเจ้าหน้าที่ร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครองจัดให้มีการอบรมเพิ่มทักษะการทำงานของบุคลากร ประชาชนและอาสาสมัครฯ ตามแนวความคิดพัฒนาศักยภาพบุคลากร และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และมีการส่งอาสาสมัครฯ ร่วมกับตำรวจ ตั้งจุดตรวจยานพาหนะเพื่อป้องกันเหตุในช่วงที่มีงานเทศกาล หรือในจุดที่ล่อแหลม รวมทั้งมีการจัดคลินิกรักษาผู้ติดยาเสพติด และสุรา สิ่งของมีเงินมาต่างๆ และดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่^{๒๔๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีเงินมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา มีการบูรณาการความร่วมมือกับตำรวจ ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเสพติด เช่น โรงเรียน วัด องค์กรภาคเอกชน และร่วมกับครูแดรี่ให้เด็กและเยาวชน

^{๒๓๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๗} สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๓๙} สัมภาษณ์ จำเอกสละ เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๐} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วข่ม, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ในสถานศึกษาเป็นประจำ^{๒๔๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่เพื่อสร้างความปลอดภัยให้ประชาชนและเป็นการป้องกันอาชญากรรม ในหลายด้าน เช่นด้านการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น ติดตั้งป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมถึงการติดตั้งกล้องวงจรปิดตรงทางร่วมทางแยก และมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อสอดส่องดูแลความปลอดภัย รวมทั้งมีการตั้งจุดตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะในช่วงเวลางานเทศกาลสำคัญที่มีการดื่มสุรา และของมีเนียมมากมาย เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ^{๒๔๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดเจ้าหน้าที่ร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครองจัดให้มีการอบรมเพิ่มทักษะการทำงานของบุคลากรประชาชนและอาสาสมัครฯ ให้มีความรู้ความสามารถในการรักษาความปลอดภัย ตามแนวคิดการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และจัดมีการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน โดยการตั้งจุดตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะ เพื่อป้องกันเหตุในช่วงที่มีงานเทศกาล หรือในจุดที่ล่อแหลม รวมทั้งมีการจัดคลินิกรักษาผู้ติดยาเสพติด และสุรา สิ่งของมีเนียมต่างๆ^{๒๔๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีเนียมในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา ส่งเสริมการทำกิจกรรมด้านการนันทนาการของประชาชนร่วมกันโดยสนับสนุนครุฑ วัสดุและอุปกรณ์ รวมทั้งสถานที่^{๒๔๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมีเนียม โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และมีเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร ออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของมีเนียม รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการต่างๆ มีการมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณประชาชนผู้ปฏิบัติดีประพฤติชอบ^{๒๔๕} ประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๔๖}

^{๒๔๑} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๒} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๓} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๔} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๕} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๖} สัมภาษณ์ นายสม เอื้อสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ประชาชนประชาชนบางกลุ่มยังนิยมใช้สุรา ของมีเงินมาในการจัดงานรื่นเริง รวมทั้งพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดงบประมาณในการดำเนินการ เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างใช้งบประมาณมาก^{๒๔๗} นโยบายที่ขาดความต่อเนื่อง จากการที่การปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งที่มักจะเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยๆ และส่วนหนึ่งมาจากนโยบายของระดับรัฐบาล^{๒๔๘} ประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๔๙} ประชาชนประชาชนบางกลุ่มยังนิยมใช้สุรา ของมีเงินมาในการจัดงานรื่นเริง รวมทั้งพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ ในเขตชุมชนเมืองประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น^{๒๕๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับภารกิจที่มีมากเกินไป และประชาชนต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรม มีการแสดงออกที่ไม่สามัคคีกัน ไม่ค่อยร่วมมือกัน^{๒๕๑} ประชาชนประชาชนบางกลุ่มยังนิยมใช้สุรา ของมีเงินมาในการจัดงานรื่นเริง รวมทั้งพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ^{๒๕๒} ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น^{๒๕๓} ประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย จากการที่เป็นค่านิยมในเรื่องการมีแอลกอฮอล์หรือสิ่งของมีเงินมาในกิจกรรมเพื่อความบันเทิง เช่น การฉลองในงานต่างๆ งานรื่นเริง งานประเพณี^{๒๕๔} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ และประชาชนประชาชนบางกลุ่มยังนิยมใช้สุรา

^{๒๔๗} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๘} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นน้อม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔๙} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวิธ, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุณี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๑} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๒} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๓} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกลุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๔} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ของมีนเมาในการจัดงานรื่นเริง รวมทั้งพื้นที่ที่มีความกว้างใหญ่ยากการดูแลรักษาความปลอดภัย และ ขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและงบประมาณในการดำเนินการ และระบบการติดต่อสื่อสารไม่ค่อยทันสมัย^{๒๕๕}

สรุปผลการสัมภาษณ์ องค์กรประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ

๑) องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ

๓) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิก การดื่มสุรา รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีนเมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา และมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชนโดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน แล้วแต่ความเหมาะสม

๔) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมีนเมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัย รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ มีการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำผิดของการดื่มสุรา และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง

๕) พัฒนาระบบการดูแลและวังรักษาสุขภาพที่ดี โดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถบุคลากรให้ปฏิบัติงานและการบริการประชาชน จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการ มีการบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม และเป็นสากล พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน รวมถึงผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ประพฤติตนเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้การดูแลสุขภาพอนามัยในชุมชน ในหมู่บ้าน

^{๒๕๕} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีจิก, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๖) จัดเจ้าหน้าที่ร่วมกับอาสาสมัครออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของ มีนเมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมถึงสนับสนุนและพัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ดูแลควบคุม เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักประกันสังคมที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบาย บ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๕	การสร้างหลักประกันสุขภาพ	๒๒	๑,๒,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕, ๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๗,๒๘,๓๐	๗๓.๓๓
๑)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากการ สร้างหลักประกันสุขภาพ	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๓.๓๓
๒)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้าง หลักประกันสุขภาพ	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๓.๓๓
๓)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้าง หลักประกันสุขภาพ	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๓.๓๓
๔)	ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์ แนะนำการใช้ข้อมูลที่ต้องการ	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๐
๕)	การพัฒนากระบวนการดูแลความปลอดภัย ส่งเสริมการดูแลสุขภาพอนามัย	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๐
๖)	การจัดเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครฯ เฝ้า ระวัง การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๐
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้าง หลักประกันสุขภาพ จากภาครัฐอื่น หรือ ภาคเอกชน ภาคประชาชน	๕	๑,๑๐,๑๓,๑๙,๒๘	๑๖.๖๖

จากตารางที่ ๔.๙ อธิบายได้ว่า องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ ผู้ให้ข้อมูล สำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๓ ของผู้ให้ข้อมูล

๔.๑.๓ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๑ ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยดำเนินการตามแนวทางที่ถูกต้อั้งนี้ จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ สนับสนุนให้โรงเรียนจัดไหว้พระสวดมนต์ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ให้มีการสมาทานศีล ๕ หน้าเสาธงทุกวัน รวมตลอดถึงจัดให้ในแต่ละครอบครัวที่มีความพร้อมและสมัครใจ ประกาศตนเองเป็น “ครอบครัวรักษาศีล ๕” และให้ขยายการดำเนินการให้ครบทุกหมู่บ้าน ทุกชุมชน^{๒๕๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ รวมทั้งมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม^{๒๕๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองพิจารณาจัดกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงในครอบครัวแบบชาวพุทธ เช่น การทำบุญตักบาตรวันสำคัญทางศาสนาพุทธ การจัดการปฏิบัติธรรมในวัด การจัดการอุปสมบทหมู่ หรือการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา^{๒๕๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้าน ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา เช่น กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมการวางแผนครอบครัว^{๒๕๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และ

^{๒๕๖} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๗} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๘} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๙} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

จัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ^{๒๖๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียน และสถานศึกษา จัดโครงการเยาวชนพุทธมามกะ โดยดำเนินการ ดังนี้ (๑) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล (๒) อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (๓) อบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ^{๒๖๑} มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการเรียนการสอนหลักธรรมสำหรับประชาชน รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้การดูแลรักษาสุขภาพอนามัยบุคคลในครอบครัว^{๒๖๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา จัดให้พ่อแม่ลูกมาร่วมกันทำกิจกรรม คัดครอบครัวที่มีปัญหามาเรียนรู้พ่อแม่ลูก โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง ตามโครงการครอบครัวอบอุ่น^{๒๖๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับสถานศึกษา และวัดในพื้นที่จัดให้มีการอบรมให้ความรู้โครงการธรรมศึกษา ดังนี้ (๑) ส่งเสริมการเรียนรู้หลักพุทธศาสนา ให้นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้ ความชำนาญ และมีคุณธรรมประจำใจ (๒) สร้างความเข้าใจในพระพุทธรูปศาสนาที่ถูกต้องให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ และนำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิต (๓) เสริมสร้างให้เด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ให้มีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะการใช้ชีวิต^{๒๖๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการเรียนการสอนหลักธรรมสำหรับประชาชน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการอบรมปลูกฝังนิสัยการรักครอบครัว การให้เกรงกลัวในบาปกรรม^{๒๖๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนและดำเนินการโครงการการสร้างผลงานด้านหัตถกรรมและภูมิปัญญา ปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ หัตถกรรมพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กและเยาวชนในชุมชน^{๒๖๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน

^{๒๖๐} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๑} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๒} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๓} สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ ชูนิตย์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๔} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๕} สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๖} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป (๒) จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน รวมทั้งการวางแผนครอบครัว ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว^{๒๖๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และวัดในพื้นที่ ให้ชุมชน หมู่บ้าน ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ^{๒๖๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการเรียนการสอนหลักธรรมสำหรับประชาชน เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา รวมทั้งจัดกิจกรรม ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่นจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักพุทธธรรมโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง^{๒๖๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับวัดในพื้นที่จัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพจิตใจ เน้นให้มีการส่งเสริมการครองเรือนด้วยความซื่อสัตย์ จริ่งใจต่อครอบครัว^{๒๗๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้โครงการป้องกันภัยในสถานศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความปลอดภัย และเพศศึกษาในสถานศึกษา^{๒๗๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดโครงการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยในชุมชน โดยร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) เป็นตัวหลักในการให้ความรู้ในการวางแผนครอบครัว และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในบางส่วน^{๒๗๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชน หมู่บ้านจัดโครงการอนุรักษ์และส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับครอบครัว รมรงค์การใช้ภาษา การแต่งกาย การเล่นดนตรีพื้นบ้าน รวมถึงการอนุรักษ์ด้านสถาปัตยกรรม หรือก่อสร้างคงเอกลักษณ์ทางด้านศิลปะ ส่งเสริมชุมชนในการจัดกิจกรรมและการสร้างกลุ่มส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมและคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าในท้องถิ่น รวมถึงกิจกรรมทางศาสนา รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน หมู่บ้านตามสมควร^{๒๗๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชน หมู่บ้านในพื้นที่ดำเนินการโครงการครอบครัวเป็นสุข โดยคัดเลือก

^{๒๖๗} สัมภาษณ์ จำเอนกละ เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๘} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖๙} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง, รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๐} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงค์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๑} สัมภาษณ์ นางกัญญา เชียงฉิน, เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๒} สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา จันทรเสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๓} สัมภาษณ์ นายเสวย เหมือนหงส์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ครอบครัวตัวอย่างมาร่วมกันทำกิจกรรมครอบครัวอบอุ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นสุข ความสามัคคีในครอบครัว โดยมีการสอดแทรกการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักศีล ๕ เป็นแนวทาง^{๒๗๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการเรียนการสอนหลักธรรมสำหรับประชาชน เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมโครงการดูแลผู้หญิงตั้งครุภักก่อนวัยอันควร มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครุภักความรู้เด็กในวัยเสี่ยงต่อการตั้งครุภัก^{๒๗๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้และสร้างสรรค์ งานศิลปะ หัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฯ โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลายอย่างหลายช่องทาง และใช้วัดเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนให้มีการตั้งสภาเด็ก ทั้งในหมู่บ้าน ชุมชน และในสถานศึกษา มีการให้ความรู้อบรมเสริมวิชาความรู้ในโรงเรียน ในชุมชนและในหมู่บ้าน^{๒๗๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพุทธศาสนา ในทุกรูปแบบทุกเทศกาล เช่น กิจกรรมวันเวียนเทียนวันวิสาขบูชาโลก กิจกรรมรดน้ำวันเข้าพรรษา กิจกรรมอุปสมบทหมู่เทิดพระเกียรติ กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมปฏิบัติธรรมเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยสนับสนุนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณตามสมควร^{๒๗๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง และหมู่บ้าน ชุมชนจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นสุข โดยเน้นครอบครัวที่มีปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว^{๒๗๘} ประชาชนยังไม่เข้าใจหลักธรรม คำสอนของพุทธศาสนาที่แท้จริงส่วนมากนิยมเข้าวัดเพราะต้องการหาเครื่องรางของขลัง หาที่พึ่งทางใจในทางที่ผิด เป็นพุทธพาณิชย์ และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๗๙} ประชาชนคนไทยไม่ให้ความสำคัญกับศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย พื้นที่ที่

^{๒๗๔} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณูวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๕} สัมภาษณ์ นายภาณุ มิตรสันติสุข, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๖} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๗} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมีนราชฤทธิ์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๘} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมีนราชฤทธิ์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗๙} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

รับผิดชอบมีขนาดกว้างใหญ่มาก^{๒๘๐} ประชาชนยังไม่เข้าใจหลักธรรม คำสอนของพุทธศาสนาที่แท้จริง ส่วนมากนิยมเข้าวัดเพราะต้องการหาเครื่องรางของขลัง หาทีพึ่งทางใจในทางที่ผิด เป็นพุทธพาณิชย์ และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ มีการรับเอาประเพณี วัฒนธรรมต่างถิ่นเข้ามา มากขึ้นด้วย^{๒๘๑} ปัญหาจากการขาดบุคลากรด้านการวางแผนครอบครัว ปัญหาจากการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ขาดงบประมาณทำให้ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทั้งหมด และประชาชนในพื้นที่ยังขาด ความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะที่ถูกต้อง ประชาชน ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และ ส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอา ใจใส่ตัวเองน้อย^{๒๘๒} การรณรงค์เรื่องเชิญชวนประชาชนมาเข้าวัดฟังธรรม หรือร่วมกิจกรรมทาง ศาสนาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากปัจจัยหลายด้าน เช่น การมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและ เยาวชนมีน้อย การให้ความสำคัญต่อโครงการของหน่วยงานอื่นๆ ลดลง^{๒๘๓} ปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้ ประชาชนบางส่วนสนใจแต่การทำมาหากินไม่สนใจเข้าวัด ฟังธรรมทำให้มีความเกรงกลัวในบาป บุญคุณโทษลดลง^{๒๘๔} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาด การดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาค ประชาชน ยังไม่ดีพอ และประชาชนยังไม่เข้าใจหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาที่แท้จริง ส่วนมาก นิยมเข้าวัดเพราะต้องการหาเครื่องรางของขลัง หาทีพึ่งทางใจในทางที่ผิด และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟัง ธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่ จัดขึ้นน้อย ปัญหาจากศรัทธาของประชาชนต่อพุทธศาสนาที่ลดลงเนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ปัญหา การประพฤติปฏิบัติที่ไม่สมควรของพระสงฆ์ การที่วัดมุ่งเน้นดำเนินการในเชิงพุทธพาณิชย์ ทำให้ ประชาชนโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ไม่นิยมเข้าวัด^{๒๘๕} ประชาชนคนไทยไม่ให้ความสำคัญกับศีลปะ วัณธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือ กิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย กลุ่มเสี่ยงที่เป็นเด็กวัยรุ่นยังมีแนวโน้มการดำเนินชีวิตแบบโลกตะวันตก ที่ไม่

^{๒๘๐} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๑} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๒} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๓} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๔} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๕} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนา ไม่สนใจวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย^{๒๘๖} ประชาชนคนไทย ไม่ให้ความสำคัญกับศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๘๗} ประชาชนยังไม่เข้าใจหลักธรรม คำสอนของพุทธศาสนาที่แท้จริง ส่วนมากนิยมเข้าวัดเพราะต้องการหาเครื่องรางของขลัง หาที่พึ่งทางใจในทางที่ผิด เป็นพุทธพาณิชย์ และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญเข้าวัดฟังธรรม การยึดถือหลักศีล ๕ ในการดำรงชีวิต และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นน้อย^{๒๘๘}

สรุปผลการสัมภาษณ์ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ กลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์สรุปแยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

๑) แผนงานพัฒนาการศาสนาและวัฒนธรรม โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง วัด พิจารณาดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศกาลธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ซึ่งประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

๒) แผนงานพัฒนาการศาสนาและวัฒนธรรม โครงการเยาวชนพุทธมามกะ มีการรณรงค์ให้ประชาชน เด็กและเยาวชน แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น ให้โรงเรียนจัดไหว้พระสวดมนต์ ให้มีการสมาทานศีล ๕ หน้าเสาธง ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชนโดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน แล้วแต่ความเหมาะสม

๓) แผนงานพัฒนาการศาสนาและวัฒนธรรม โครงการธรรมศึกษา มีการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์บุคคลต่างศาสนาที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาประกาศตนเป็นชาวพุทธ และประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๔) แผนงานพัฒนาการศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมการส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา มีการสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน รวมตลอดถึงจัดให้ในแต่ละครอบครัวที่มีความพร้อมและสมัครใจ ประกาศตนเองเป็น “ครอบครัวรักษาศีล ๕”

^{๒๘๖} สัมภาษณ์ นางสาวจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๘๘} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๕) แผนงานพัฒนาองค์ความรู้ โครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้และสร้างสรรค์งานศิลปะ หัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฯ โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลายอย่างหลายช่องทาง และใช้วัดเป็นศูนย์กลาง

๖) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการเรียนการสอนหลักธรรมสำหรับประชาชน การพัฒนาองค์ความรู้และสร้างสรรค์ งานการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงข้อมูลสรุปกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๑	ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ	๒๓	๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๑๐,๑๒,๑๓,,๑๔,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๗,๒๘,๓๐	๗๖.๖๖
๑)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,,๑๙,๒๒,๒๙	๓๖
๒)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๖
๓)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ	๑๑	๑,๒,๔,๕,๗,๑๐,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒,๒๙	๓๖
๔)	การส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา เช่น การอุปสมบท การถือศีลปฏิบัติธรรม	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๕)	การจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์หลักการทางพุทธศาสนา	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๖)	การพัฒนาองค์ความรู้และสร้างสรรค์ งานศิลปะหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๐	๑,๔,๘,๑๐,๑๑,๑๓,๑๙,๒๒,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ จากภาครัฐอื่นหรือภาคเอกชน ภาคประชาชน	๕	๑,๑๐,๑๓,๑๙,๒๘	๑๖.๖๖

จากตารางที่ ๔.๑๐ อธิบายได้ว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๖ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๒ ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับฝ่ายปกครองพิจารณาจัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชน เป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมือง โดยพิจารณาในหลายด้าน เช่น จำนวนประชากร รายได้ หรือแหล่งที่มีการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน และให้มีการจัดการปกครอง ดูแลตนเองในระดับหนึ่ง โดยให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเป็นผู้นำและคณะกรรมการดำเนินการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กำหนดให้ รวมทั้งให้มีงบประมาณสนับสนุนในบางส่วนจากภาครัฐ และจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย หรือให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท และดำเนินการให้มีการคัดเลือกประชาชนเป็นผู้นำเป็นผู้ใหญ่บ้าน มีผู้ช่วย มีกรรมการหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ตามกรอบของกฎหมาย^{๒๘๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านดำเนินการโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการ ดังนี้ (๑) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน (๒) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ปรัชญาการธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น (๓) รณรงค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและ การผลิตเพื่อจำหน่าย (๔) รณรงค์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิต สินค้าการเกษตร (๕) รณรงค์และส่งเสริมพัฒนาการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยดำเนินการในรูปแบบตลาดนัดสินค้าการเกษตร^{๒๙๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณในหลายด้าน เช่น งบประมาณด้านคน งบประมาณช่วยเหลือด้านสวัสดิการ งบประมาณช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์^{๒๙๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านในพื้นที่ จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง สนับสนุนชุมชน หมู่บ้าน มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดเทศกาลอาหาร เทศกาลผลไม้^{๒๙๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่อบรมแนะนำให้ความรู้การประกอบอาชีพหลักฝึกอบรมให้ความรู้การทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ตามโครงการพัฒนาอาชีพ และเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน มีวิธีการดังนี้ (๑) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการ

^{๒๘๙} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๙๐} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๙๑} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๙๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น (๒) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน หัตถกรรม วิสาหกิจชุมชน และอุตสาหกรรม SMEs (๓) สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน ให้ชุมชนสามารถรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาระดับ สินค้า/บริการตามศักยภาพของชุมชนที่ได้มาตรฐาน (๔) เชื่อมโยงแหล่งวิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ และนำเทคโนโลยีระบบบริหาร จัดการและควบคุมการผลิตมาใช้เพื่อลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและมูลค่าของสินค้า/บริการ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๕๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดอบรมเรื่องประหยัดและหลักการออม^{๒๕๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านในพื้นที่ สนับสนุนชุมชน หมู่บ้าน มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดเทศกาลอาหาร เทศกาลผลไม้ สนับสนุนและเน้นในเรื่องการพัฒนาองค์กร พัฒนาค้นให้พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด โดยใช้แนวคิดแบบคิดเอง ทำเอง ใช้เอง^{๒๕๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านในพื้นที่ จัดฝึกอบรมประชาชน เพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง สนับสนุนชุมชน หมู่บ้าน มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดเทศกาลอาหาร เทศกาลผลไม้ ส่งเสริมการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ การศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ได้รับการยอมรับว่าทำได้ดี หรือพื้นที่ที่ดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จ^{๒๕๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการตลาดร่วมกันในลักษณะเครือข่ายและ แสวงหาโอกาสทางการตลาดใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เสริมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการค้าการลงทุนในท้องถิ่น โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบ ลดข้อจำกัดต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการออมในทุกระดับ ชุมชน เศรษฐกิจ การขยายธุรกิจบนพื้นฐานของความเข้าใจและความพร้อมของชุมชน ลดสิ่งจูงใจต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในลักษณะเก็งกำไร ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริงมีการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า โดยเน้นให้ประชาชนในพื้นที่นำสินค้าของตัวเองมาแลกเปลี่ยนกัน และให้มีอย่างต่อเนื่อง^{๒๕๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการเกษตรตามแนวทาง

^{๒๕๓} สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญจิตติยศ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๔} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๖} สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕๗} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางด้านการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน และส่งเสริมให้มีระบบสหกรณ์ เพื่อการประกอบอาชีพ^{๒๙๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชน เป็นชุมชนในเขตเมือง โดยพิจารณาในหลายด้าน เช่น จำนวนประชากร รายได้ หรือทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน และให้มีการจัดการปกครอง ดูแลตนเองในระดับหนึ่ง โดยให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเป็นผู้นำ และคณะกรรมการดำเนินการ โดยส่วนกลางกำกับ ดูแล การดำเนินการของชุมชนหมู่บ้านอีกชั้น^{๒๙๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในระดับประเทศ และต่างประเทศ สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบในการขยายผลความสำเร็จไปสู่ชุมชนอื่น และจัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยดูแลตลอด ๒๔ ชั่วโมง^{๓๐๐} ชุมชน หมู่บ้านมีการจัดการด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยตนเองในรูปแบบอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนในการฝึกอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนงบประมาณในบางส่วน^{๓๐๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบ และมีการใช้ระบบเทคโนโลยีในการเฝ้าระวังภัย เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิดช่วยเสริม^{๓๐๒} พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร มีการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านในพื้นที่ เช่น ปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ ฝายแม้ว ระบบชลประทาน โดยมุ่งเน้น ประโยชน์เพื่อการเกษตร พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้าง

^{๒๙๘} สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๒๙๙} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๐} สัมภาษณ์ จำเริญผล เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๑} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วข่อม, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๒} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการกระจายสินค้า และสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีการรวมตัวเป็นสมาชิกในหลายรูปแบบ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือกันและกัน เน้นสร้างเครือข่ายที่เด็กตั้งแต่เริ่มต้น ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด^{๓๐๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรหลายด้าน ดังนี้ (๑) ปรับปรุงสาธารณูปโภค ที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ ฝายแม้ว ระบบชลประทาน โดย มุ่งเน้น ประโยชน์เพื่อการเกษตร (๒) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและ สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการ กระจายสินค้า (๓) จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย การก่อสร้างโรงสีชุมชน โรงปุ๋ยอินทรีย์ ห้องเย็น ลานตากพืชผลการเกษตร^{๓๐๔} มีการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง พัฒนาการนำเทคโนโลยีมา ใช้เพื่อการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด รวมทั้งเน้นการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่ม รายได้ และมีการส่งเสริมกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน^{๓๐๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ของประชาชนเพื่อความเข้มแข็งในการดำรงชีพในหลายรูปแบบ เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มตลาด นัดเพื่อการค้า ส่งเสริมการฝึกอาชีพเสริมนอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลัก และเน้นเรื่องการ ประหยัด การออมของประชาชน^{๓๐๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการพัฒนาโครงสร้างด้านการ คมนาคมเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง ดังนี้ (๑) ปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการและความจำเป็น ของคนในท้องถิ่น (๒) ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่ง สินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก (๓) พัฒนาและปรับปรุง ถนนที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว^{๓๐๗} ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักเศรษฐกิจพอเพียงทำให้การดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จ หรือบางครั้งได้ผลซ้ำ ประชาชนรอรับ ความช่วยเหลือมากเกินไป ไม่ช่วยเหลือตนเอง รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบาย บ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม^{๓๐๘} ประชาชนยังไม่เข้าใจยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักเศรษฐกิจ พอเพียง และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่น

^{๓๐๓} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๔} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๕} สัมภาษณ์ จำสับเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๗} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกสิกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๐๘} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ประชาชนไม่สามัคคีกัน ทำให้ขาดการรวมกลุ่มกัน ส่งผลให้ขาดอำนาจในการต่อรอง^{๓๐๙} ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย ประชาชนรอรับความช่วยเหลือมากเกินไป ไม่ช่วยเหลือตนเอง รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบายบ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม^{๓๑๐} ในบางพื้นที่ ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย^{๓๑๑} ประชาชนคอยแต่ความช่วยเหลือจากภาครัฐ มากเกินไป^{๓๑๒} ประชาชนรอรับความช่วยเหลือมากเกินไป ไม่ช่วยเหลือตนเอง ปัญหาจากภาครัฐ และนักการเมืองที่ใช้นโยบายประชานิยม ทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือตัวเอง คอยแต่รอรับการช่วยเหลือ รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบายบ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม^{๓๑๓} ประชาชนยังไม่เข้าใจยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักเศรษฐกิจพอเพียง และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จัดขึ้น นักการเมืองมีนโยบาย และการส่งเสริมการดำเนินการที่ขาดความต่อเนื่อง^{๓๑๔} นักการเมืองเน้นฐานเสียง มักจัดสรรงบประมาณไปในที่ประชาชนสนับสนุน^{๓๑๕} ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบายบ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม ภาครัฐมีนโยบายเปลี่ยนบ่อยไม่ชัดเจน^{๓๑๖} ภาครัฐเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบบ่อยๆ ทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง^{๓๑๗} ประชาชนยังไม่เข้าใจยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักเศรษฐกิจพอเพียง และประชาชนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชน กลุ่มคนที่มีการศึกษาดี หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ประชาชนรอรับความช่วยเหลือมากเกินไป ไม่ช่วยเหลือตนเอง รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ เปลี่ยนนโยบายบ่อย หรือนโยบายไม่ยุติธรรม^{๓๑๘}

^{๓๐๙} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๐} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๑} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วิช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๒} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๓} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๔} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๕} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณวัฒน์, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๗} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกสิกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๑๘} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกสิกิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สรุปผลการสัมภาษณ์ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ กลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์สรุปแยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองพิจารณาจัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชน เป็นชุมชนในเขตเมือง โดยพิจารณาในหลายด้าน เช่น จำนวนประชากร รายได้ หรือทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน และให้มีการจัดการปกครอง ดูแลตนเองในระดับหนึ่ง โดยให้มีการเลือกตัวแทนเป็นผู้นำและคณะกรรมการดำเนินการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กำหนดให้ รวมทั้งให้มีงบประมาณสนับสนุนในบางส่วนจากภาครัฐ และจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย หรือให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท และดำเนินการให้มีการคัดเลือกประชาชนเป็นผู้นำเป็นผู้ใหญ่บ้าน มีผู้ช่วย มีกรรมการหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ตามกรอบของกฎหมาย

๒) แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน และโครงการส่งเสริมส่งเสริมพัฒนาอาชีพและเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑชุมชน มีการจัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น ตามศักยภาพของท้องถิ่น ธรรมชาติและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตเพื่อจำหน่าย

๓) แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นต้นแบบ

๔) แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โครงการส่งเสริมการค้าการลงทุน มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย การก่อสร้างโรงสีชุมชน โรงปุ๋ยอินทรีย์ ห้องเย็น ลานตากพืชผลการเกษตร รวมทั้งมีการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน

๕) แผนงานพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร มีการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านในพื้นที่ เช่น ปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ ฝายแม้ว ระบบชลประทาน โดยมุ่งเน้น ประโยชน์เพื่อการเกษตร พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการกระจายสินค้า

๖) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง พัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงข้อมูลสรุปกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๒	ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๒๒	๑,๒,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๗,๒๘,๓๐	๗๓.๓๓
๑)	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จากระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๑๕	๑,๓,๔,๖,๗,๑๐,๑๒,๑๔,๑๕,๑๘,๒๑,๒๔,๒๗,๒๘,๓๐	๕๐
๒)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐	๓,๔,๗,๑๐,๑๓,๑๔,๑๕,๑๘,๒๕,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐	๒,๔,๖,๑๑,๑๔,๑๘,๑๙,๒๑,๒๔,๒๘	๓๓.๓๓
๔)	การพัฒนาองค์ความรู้และสร้างสรรค์ งานศิลปหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๐	๒,๓,๔,๗,๑๐,๑๓,๑๖,๒๒,๒๔,๒๘	๓๓.๓๓
๕)	การส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา เช่น การอุปสมบท การถือศีลปฏิบัติธรรม	๙	๒,๔,๗,๑๐,๑๕,๑๖,๒๒,๒๕,๒๘	๓๐
๖)	การจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๙	๒,๔,๗,๑๐,๑๕,๑๖,๒๒,๒๕,๒๘	๓๐
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง จากภาครัฐอื่น หรือ ภาคเอกชน ภาคประชาชน	๕	๑,๗,๑๐,๒๒	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๔.๑๑ อธิบายได้ว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตอนล่าง ข้อ ๒ ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๓ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๓ รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง และตำรวจดำเนินการโครงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยดำเนินการตามแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ ดังนี้ (๑) การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง (๒) การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนา (๓) การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (๔) สนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพ และความเชื่อของบุคคลอื่น^{๓๑๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่มรวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ส่งเสริมความสามัคคีทุกหมู่เหล่า ทุกชนชั้น ให้ทำกิจกรรมร่วมกัน^{๓๒๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างคนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างประเพณีวัฒนธรรม โดยการรวมกลุ่มที่หลากหลายเข้าด้วยกัน^{๓๒๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ ดำเนินการโครงการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยดำเนินการ ดังนี้ (๑) การให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน (๒) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการที่สามารถเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้ (๓) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากการรวมกลุ่มทางประเพณี วัฒนธรรมโดยเสรี (๔) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร^{๓๒๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม สนับสนุนการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์ ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และให้กับประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน โดยใช้แนวทางสอบถามความคิดเห็นประชาชน^{๓๒๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความ

^{๓๑๙} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๐} สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๑} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๓} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ แนะนำ ข้อมูลพื้นฐานด้านพื้นที่ ประเพณี และวัฒนธรรมแก่ประชาชนต่างถิ่น มีการจัดงบประมาณสนับสนุน เพื่อนำวัฒนธรรม มาเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น^{๓๒๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ เพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยการกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการใน ภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและบทบาทสตรี รวมทั้งให้กระบวนการยุติธรรม ระบบกฎหมายปกติ สามารถดำเนินการได้โดยได้รับความเชื่อถือไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกัน และกัน^{๓๒๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อ สร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และรณรงค์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมท้องถิ่นอื่นๆ ตามช่วงเวลา^{๓๒๖} องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของ ประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมมีการจัด เจ้าหน้าที่ไปร่วมงาน ร่วมกิจกรรมที่ประชาชนจัดขึ้น เพื่อกระชับความสามัคคี ประองดอง สมานฉันท์^{๓๒๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินโครงการรู้รักสามัคคี โดยจัดอบรมเพื่อชี้แจงแนว ทางการดำเนินงานสร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น^{๓๒๘} องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของ ประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และมีการ ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อสารมวลชน และสื่อออนไลน์ต่างๆ^{๓๒๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และสนับสนุนระบบความยุติธรรมที่มี ตำรวจ อัยการ ศาล ตามลำดับ^{๓๓๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการ

^{๓๒๔} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิ่ม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๕} สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๗} สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวสุนิ ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๒๙} สัมภาษณ์ จำเอกสละ เจริญผล, ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๐} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วขุ่ม, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม , ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

รวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม สนับสนุนการสร้าง ความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาสนับสนุนให้ในหมู่บ้าน หรือชุมชน มีศูนย์ยุติธรรมไกล่เกลี่ยชุมชน ให้ประธานชุมชนดำเนินการในชุมชนอำนาจไกล่เกลี่ยเบื้องต้น^{๓๓๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีศูนย์ยุติธรรมไกล่เกลี่ย ในหมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ดูแลดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนงานต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์หมู่บ้านให้เข้มแข็ง เทียบตรง เป็นธรรมและตรวจสอบได้^{๓๓๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และ มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมาย จัดให้มีนิติกรดูแล ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ^{๓๓๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการโครงการศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ เสริมสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับประชาชน กลุ่มอาชีพและการรวมกลุ่มตามอัธยาศัย รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และสถานศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ และพัฒนาความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนรูปแบบการสร้าง ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยการร่วมกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการ^{๓๓๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ย เจริญ ประณีประนอม สร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยการร่วมกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการ^{๓๓๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และร่วมกับฝ่ายปกครอง ตำรวจ หมู่บ้าน และชุมชน ร่วมกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งในสุขภาพของประชาชน โดยดำเนินการ พัฒนาระบบสวัสดิการและบริการสุขภาพทางด้านสร้างเสริมสุขภาพ

^{๓๓๑} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๒} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๓} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๔} สัมภาษณ์ จำเริญเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๕} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกลุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยให้ประชาชนในชุมชนสามารถ เข้าถึงบริการได้สะดวกและทั่วถึง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของคนในชุมชน จัดให้มีพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย เช่น สนามกีฬา ลานกีฬา ลานสุขภาพ และส่งเสริมกิจกรรมกีฬา นันทนาการ ตลอดจนพัฒนาบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จด้านกีฬาใน ชุมชน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความตื่นตัว เพื่อให้เกิดความสามัคคีทุกหมู่เหล่า ทุกชนชั้น โดยให้ทำกิจกรรมร่วมกัน^{๓๓๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และการออกข้อบังคับที่มีผลกระทบ ข้อบัญญัติส่วนใหญ่เป็นเรื่องทั่วๆ ไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีสอบถามความคิดเห็นประชาชน หรือทำเป็นประชาพิจารณ์เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด หรือมีผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุด เมื่อมีเหตุขัดแย้งกันเน้นการไกล่เกลี่ย ใช้วิธีการพูดคุย ความสนิทสนมความคุ้นเคยถึงความถูกต้องเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา^{๓๓๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส โดยการรวบรวมข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้ประสบปัญหาสังคม ทั้งในด้านการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงปัจจัยการยังชีพ การผลิต พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม เช่น ทางลาดสำหรับ ผู้พิการการรักษาพยาบาล ส่งเสริมและพัฒนาการรวมกลุ่มอาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชนท้องถิ่น ตามศักยภาพของ ชุมชน เพื่อให้มีงานทำ มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้^{๓๓๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมใจเพื่อสร้างความสามัคคีของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และมีกระบวนการเยียวยา บรรเทาความเสียหาย ความเดือดร้อน เพื่อลดความขัดแย้งในหมู่ประชาชน หรือลดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐ กับประชาชน^{๓๓๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และใช้หลักการมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มในการแก้ปัญหาข้อพิพาท โดยให้มีทุกภาคส่วนตั้งแต่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เน้นความสามัคคีปรองดองความเสมอภาค^{๓๔๐} ประชาชนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ไม่ค่อยมาทำกิจกรรมร่วมกัน และประเพณีวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่เป็นของไทยแท้ ขาดการเอาใจใส่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีอำนาจ

^{๓๓๖} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ญะวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๘} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร, รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๓๙} สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๐} สัมภาษณ์ นางสาวปาริชาติ เจริญศิลป์, หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

เต็มที่ในการจัดการเกี่ยวกับหลักความยุติธรรม^{๓๔๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านหลักกฎหมาย หลักการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และประชาชนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ประชาชนมาร่วมกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีที่จัดขึ้นน้อย^{๓๔๒} นักการเมืองที่มีนโยบายเอนเอียง เลือกปฏิบัติ ทำให้ขาดความสามัคคี และผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสำคัญ ไม่สนับสนุนกิจกรรม และประชาชนไม่ยอมรับการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้จบได้จริง^{๓๔๓} การดำเนินการเรื่องความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาใหญ่ๆ ได้^{๓๔๔} มีนักการเมือง หรือผู้มีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซง ทำให้ความยุติธรรมเสียหาย ประชาชนมาร่วมกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีที่จัดขึ้นน้อย^{๓๔๕} ประชาชนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ไม่ค่อยมาทำกิจกรรมร่วมกัน การดำเนินการตามหลักทั่วไปเน้นผลทางกฎหมายที่เป็นการบังคับให้เป็นไปตามหลักกฎหมายเกินไป^{๓๔๖} การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม มักมีความเชื่อและการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้มีความสามัคคี ความสมานฉันท์กันยาก^{๓๔๗} นักการเมืองที่มีนโยบายเอนเอียง เลือกปฏิบัติ ทำให้ขาดความสามัคคี และผู้บริหารเจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสำคัญ ไม่สนับสนุนกิจกรรม ยังมีการปฏิบัติของคนต่างเชื้อชาติ ต่างประเพณี ต่างวัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจบ้าง ประชาชนมาร่วมกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีที่จัดขึ้นน้อย^{๓๔๘} ประชาชนต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ไม่ค่อยมาทำกิจกรรมร่วมกัน และขาดงบประมาณ บุคลากรที่มีความเข้าใจในประเพณี วัฒนธรรมจริงๆ^{๓๔๙} ผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่ไม่สนับสนุนกิจกรรมในการดำเนินการของคนเชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมที่ไม่ใช่ของกลุ่มตัวเองนับถือ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง

^{๓๔๑} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๓} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนั่ม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๔} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวิธ, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๕} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๖} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๗} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๘} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ฅณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๔๙} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย ^{๓๕๐}

สรุปผลการสัมภาษณ์ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ กลยุทธ์ด้านรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์สรุปแยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

๑) แผนงานเสริมสร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์ โครงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ ดำเนินการโดยการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนา การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

๒) แผนงานเสริมสร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์ โครงการสร้างความเสมอภาค และเท่าเทียม สนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพ และความเชื่อของบุคคล ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ และบทบาทสตรี จัดเจ้าหน้าที่ไปร่วมงาน ร่วมกิจกรรมที่ประชาชนจัดขึ้น เพื่อกระชับความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์

๓) แผนงานเสริมสร้างความสามัคคีความสมานฉันท์ โครงการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก ให้การรวมกลุ่มทางประเพณี วัฒนธรรมโดยเสรี โดยการให้ความช่วยเหลือทางสังคม แก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการที่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้

๔) แผนงานพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข และคุณภาพชีวิต โครงการส่งเสริมการศึกษาและสร้างแหล่งเรียนรู้ มีการส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการทางศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และสถานศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ และพัฒนาความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร แนะนำข้อมูลพื้นฐานด้านพื้นที่ ประเพณี และวัฒนธรรมแก่ประชาชนต่างถิ่น รวมทั้งให้กระบวนการยุติธรรม ระบบกฎหมายปกติสามารถดำเนินการโดยได้รับความเชื่อถือ ไม่ใช้กฎหมายในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน

๕) แผนงานพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข และคุณภาพชีวิต โครงการส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของชุมชน มีการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา โครงการสร้างความรู้สึกสามัคคี เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน และให้มีการประชาสัมพันธ์การเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งใช้การสื่อสารมวลชนในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี

^{๓๕๐} สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมั่นราษฎร์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

๖) จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น โดยการกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงข้อมูลสรุปกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๓	รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ	๑๗	๑,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๘	๕๖.๖๖
๑)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ	๑๐	๑,๓,๕,๙,๑๒,๑๓,๑๖,๒๒,๒๕,๒๘	๓๓.๓๓
๒)	ให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ	๙	๑,๔,๖,๑๐,๑๓,๑๕,๑๘,๑๙,๒๔	๓๐
๓)	การสร้างความสมานฉันท์ จากรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ	๘	๒,๔,๙,๑๕,๑๖,๑๘,๒๔,๒๘	๒๖.๖๖
๔)	ใช้สื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือ	๘	๓,๕,๙,๑๒,๑๓,๑๖,๒๒,๒๕	๒๖.๖๖
๕)	จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร	๗	๑,๔,๑๐,๑๖,๒๒,๒๕,๒๘	๒๓.๓๓
๖)	จัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมการสร้างสามัคคีที่มีเสถียรภาพ	๗	๑,๔,๙,๑๒,๑๔,๑๕,๒๕	๒๓.๓๓
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ จากภาครัฐอื่นหรือ ภาคเอกชน ภาคประชาชน	๔	๑,๔,๗,๑๖	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๔.๑๒ อธิบายได้ว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตอนล่าง ข้อ ๓ รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๑๗ ท่าน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๖ ของผู้ให้ข้อมูล

ข้อ ๔ รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจน และดำเนินการเพื่อพัฒนารูปแบบการปกครองให้มีธรรมาภิบาลต่อประชาชน ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้ (๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจ คำนึงถึงความต้องการของประชาชน (๒) พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคีหรือข้อตกลงความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมของชุมชน (๓) จัดหาเครื่องมือและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ตลอดจนพัฒนาวัฒนธรรมการให้บริการเพื่อเตรียมความพร้อมการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน^{๓๕๑} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายมีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม และจัดให้มีการประชาพิจารณ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎข้อบังคับเสมอ^{๓๕๒} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เจ้าหน้าที่ ตามแนวคิดการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ดังนี้ (๑) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ (๒) อบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน (๓) เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชนการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท^{๓๕๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายมีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม และจัดให้มีการประชาพิจารณ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับเสมอ^{๓๕๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปรับปรุงโครงสร้าง บทบาทภารกิจของหน่วยงาน ภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณา

^{๓๕๑} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๒} สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์, รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๓} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๔} สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง, เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

การ พัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นสากล พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ ปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ^{๓๕๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และจัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยเฉพาะในจุดที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาอาชญากรรม หรือปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และจัดให้มีการบูรณาการตรวจสอบสถานบริการ ร้านค้า ร้านจำหน่ายสุรา เพื่อป้องกันเหตุด้วย^{๓๕๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง ตำรวจ จัดให้มีการฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร เพื่อให้เข้ามาช่วยเหลืองานในด้านต่าง ในหลายรูปแบบ เช่น โครงการอาสาสมัครพิทักษ์ความปลอดภัย อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยมีการอบรมให้ความรู้ และดำเนินการตามแนวทางการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ดังนี้ (๑) ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน (๒) อนุรักษ์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชนอันเกี่ยวกับการละเมิดและการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายรวมถึงภัยจากอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน (๓) สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อสร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจ^{๓๕๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชน ด้านกฎหมายมีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ สำนึกความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับเสมอ^{๓๕๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อนำวัฒนธรรม มาเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น^{๓๕๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยราชการอื่น ร่วมกันรณรงค์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรม

^{๓๕๕} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๖} สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๗} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปต์วิช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๘} สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๕๙} สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ท้องถิ่นอื่นๆ ตามช่วงเวลา^{๓๖๐} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายมี
 นิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ สาธิต
 ความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับเสมอ และมีการส่งเสริมการสร้างสามัคคี โดย
 จัดเจ้าหน้าที่ไปร่วมงานประเพณี และจัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อความเข้าใจที่
 ถูกต้อง^{๓๖๑} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
 ข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ ประชาชนเข้าตรวจสอบได้
 โดยสะดวก เช่น ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานโครงการ และงบประมาณของหน่วยงาน
 ของรัฐ สัญญาสัมปทาน เป็นต้น และให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์ความรู้ที่มี
 ประโยชน์แก่ประชาชนยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
 หรือความมั่นคงของประเทศ ในทางเศรษฐกิจหรือการคลัง รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยี
 สารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของ
 ข้อมูล และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา โดยมีรูปแบบการเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสารหลายช่องทาง
 เจ้าหน้าที่แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องตรงไปตรงมา^{๓๖๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมี
 การดำเนินการเกี่ยวกับความยุติธรรม โปร่งใสประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ หลายช่องทาง
 และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นในการกำหนดบทบัญญัติ กฎระเบียบที่
 เกี่ยวข้อง ให้มีระบบการควบคุมภายในองค์กรภาครัฐตามที่กฎหมายกำหนดและ ส่งเสริมให้มีการ
 ตรวจสอบจากทุกภาคส่วน สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความ
 สามัคคีของหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหา ความต้องการและกำหนด
 นโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชนมีการ
 ประชาสัมพันธ์การเสริมสร้างความสามัคคีของประชาชน โดยจัดให้มีการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์
 ใช้การประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงาน ทางเว็บไซต์ มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี
 ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกัน^{๓๖๓} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรักษาความสงบเรียบร้อยและสร้าง
 ความปลอดภัยในพื้นที่โดยดำเนินการดังนี้ (๑) จัดให้มีการเฝ้าระวังสอดส่อง ดูแล ตรวจตรา และ
 รักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ (๒) จัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า
 ไฟส่องสว่าง ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ตลอดจนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และ
 จุดที่มีความเสี่ยง (๓) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ เพื่อบูรณาการความร่วมมือ
 ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และสร้างความปลอดภัย (๔) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม
 ด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชนอันเกี่ยวกับการละเมิดและการประกอบอาชีพที่ผิด

^{๓๖๐} สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วขุ่ม, รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
 , ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๑} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๒} สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๓} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญญพงศ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง
 จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

กฎหมายรวมถึงภัยจากอุบัติเหตุจากรถบนท้องถนน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อสร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจ^{๓๖๔} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และมีรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดี เปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคมสำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๓๖๕} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการโครงการสำรวจความคิดเห็นประชาชน โดยดำเนินการ ดังนี้ (๑) ส่งเสริมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น (๒) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ (๓) สนับสนุนการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจ^{๓๖๖} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนการระงับเหตุภัยธรรมชาติ ดังนี้ (๑) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ ภัยพิบัติ และภัยธรรมชาติในพื้นที่ ตลอดเวลา (๒) จัดให้มีระบบการแจ้งเตือนภัยที่ทันสมัย ปรับปรุงระบบไฟฟ้า ระบบการติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ตลอดจนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และจุดที่มีความเสี่ยง (๓) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ หน่วยงานราชการในพื้นที่ วัด โรงเรียน สถานศึกษา รวมทั้งภาคเอกชนเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนตรวจความพร้อมบุคลากร วัสดุ เครื่องมือ (๔) ติดตามตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวของภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ จากกรมอุตุนิยมวิทยา และหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ (๕) จัดให้มีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ แผนเผชิญภัยในหมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เสมอ^{๓๖๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยดำเนินการโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้ (๑) บูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไข

^{๓๖๔} สัมภาษณ์ จำสับเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๕} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๖} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ญวนวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ปัญหายาเสพติด เช่น โรงเรียน วัด องค์การภาคเอกชน (๒) กำหนดมาตรการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจังตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมอย่างเป็นระบบ (๓) รมรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และประชาชน ในชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหา ความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของ (๔) สร้างระบบการตรวจสอบผู้เสพยาเสพติด เพื่อคัดกรองประชาชนผู้ติดยาเสพติด เพื่อนำไปบำบัด รักษา (๕) สร้างระบบการบำบัด รักษา ผู้เสพยาเสพติด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติด ได้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคมต่อไป^{๓๖๘} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ^{๓๖๙} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายมีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อน การออกกฎ ข้อบังคับเสมอ และร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีของชุมชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อสร้างระบบ การถ่วงดุลอำนาจ^{๓๗๐} บุคลากร เจ้าหน้าที่บางนายขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการปกครอง หลักการสื่อสาร ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองตาม หลักธรรมาภิบาลทำให้ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในหลายขั้นตอน^{๓๗๑} ประชาชนประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริม หลักปกครองที่มีธรรมาภิบาล และบุคลากร เจ้าหน้าที่บางนายขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการ ปกครอง หลักการสื่อสาร หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ถูกต้อง ซึ่งในบางกรณีทำให้เกิดการใช้ อำนาจ ใช้ดุลยพินิจเกินของเขต^{๓๗๒} นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลแทรกแซงการปกครองทำให้เกิดความ ไม่ยุติธรรม เอนเอียง และผู้บริหารท้องถิ่น และข้าราชการบางนายไม่ยุติธรรม และมีการเปลี่ยน นโยบายบ่อยๆ ทำให้ประชาชนบางส่วนที่ขาดศรัทธาต่อระบบการเมือง การปกครอง หรือบางกรณี ที่ขาดความเชื่อถือต่อบุคลากรภาครัฐเป็นบางนาย หรือต่อนักการเมือง จะให้ความสำคัญและ ตอบสนองการดำเนินการจากภาครัฐน้อย ส่วนมากเชื่อพรรคพวกตัวเอง หรือเชื่อตามที่มิข่าวลือ^{๓๗๓}

^{๓๖๘} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร, รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรี, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๖๙} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลิจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๐} สัมภาษณ์ นางสาวปาริชาติ เจริญศิลป์, หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๑} สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี, ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๒} สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๓} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ประชาชนประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริมหลักปกครองที่มีธรรมาภิบาล และประชาชนบางส่วนยังแบ่งเป็นฝักฝ่าย พวกใครพวกมัน ไม่มีความสามัคคีเท่าที่ควร หรือยังยึดมั่นในระบบอุปถัมภ์^{๓๗๔} ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย^{๓๗๕} ประชาชนประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริมหลักปกครองที่มีธรรมาภิบาล และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางนายปกปิดข้อมูลข่าวสาร หรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนแก่ประชาชน^{๓๗๖} ปัญหาจากภาครัฐ และนักการเมืองที่ใช้นโยบายประชานิยม ทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือตัวเอง คอยแต่รอรับการช่วยเหลือ^{๓๗๗} นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลแทรกแซงการปกครองทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม เอนเอียง และผู้บริหารท้องถิ่น และข้าราชการบางนายไม่ยุติธรรม และมีการเปลี่ยนนโยบายบ่อยๆ รวมทั้งผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่ไม่สนับสนุนประเพณี วัฒนธรรมที่ไม่ใช่ของกลุ่มตัวเองนับถือ^{๓๗๘} นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลแทรกแซงการปกครองทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม เอนเอียง และผู้บริหารท้องถิ่น และข้าราชการบางนายไม่ยุติธรรม และมีการเปลี่ยนนโยบายบ่อยๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานโดยตรง หรือบางครั้งมีเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้มารับผิดชอบ^{๓๗๙} ประชาชนประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการส่งเสริมหลักปกครองที่มีธรรมาภิบาล และข้อมูลข่าวสารจากทางภาครัฐ เป็นการนำเสนอจากฝ่ายวิชาการที่ประชาชนเข้าใจยาก^{๓๘๐} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจเต็มที่ในการจัดการเกี่ยวกับหลักความยุติธรรม^{๓๘๑} ประชาชนไม่ยอมรับการดำเนินการเนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้จบได้จริง^{๓๘๒} ประชาชนประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการ

^{๓๗๔} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช, นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๕} สัมภาษณ์ นางสาวสุณี ธรรมเจริญ, รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๖} สัมภาษณ์ นายบุญกว้าง จอมแก้ว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๗} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๘} สัมภาษณ์ จำสืบเอกสมชาย อรุณแข, ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๗๙} สัมภาษณ์ นางสุจิตรา จันทร์เสาร์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกลุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๘๐} สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกลุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๘๑} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๓๘๒} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร, รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ส่งเสริมหลักปกครองที่มีธรรมาภิบาล รวมทั้งมีการเมือง หรือผู้มีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซง ทำให้ความยุติธรรมเสียหาย^{๓๘๓}

สรุปผลการสัมภาษณ์ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ กลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์สรุปแยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

๑) แผนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครอง กำหนดขอบเขตพื้นที่ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน และดำเนินการเพื่อพัฒนารูปแบบการปกครองให้มีธรรมาภิบาลต่อประชาชน ตามแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน คำนึงถึงความต้องการของประชาชน พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคีหรือข้อตกลงความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๒) แผนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก เช่น ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานโครงการ และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ สัญญาสัมปทาน เป็นต้น และให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่ประชาชน ยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือความมั่นคงของประเทศ

๓) แผนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความพึงพอใจและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชน

๔) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดระเบียบสังคม โครงการพัฒนาคุณภาพการรักษาความสงบเรียบร้อย จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ และจัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า ไฟส่องสว่างให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ตลอดจนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และจุดที่มีความเสี่ยง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครตำรวจบ้านเพื่อเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

๕) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดระเบียบสังคม กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่อง

^{๓๘๓} สัมภาษณ์ นายสุพล ตันกลีจ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

ความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อสร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน

๖) สนับสนุนงบประมาณ และบุคลากร ให้บริการประชาชน ตลอดเวลา และเจ้าหน้าที่แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องตรงไปตรงมา และไม่เลือกปฏิบัติ

๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงข้อมูลสรุปกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล

ข้อ	ประเด็น / ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่	ร้อยละ
๔	รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล	๒๐	๑,๓,๔,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๘,๑๙,๒๑,๒๒,๒๔,๒๕,๒๗,๒๘	๖๖.๖๖
๑)	การสร้างความสมานฉันท์ จากรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล	๑๑	๑,๔,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๘,๒๑,๒๕,๒๘	๓๖.๖๖
๒)	การให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการสร้างรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล	๑๐	๒,๔,๖,๑๐,๑๒,๑๓,๑๕,๒๑,๒๕,๒๘	๓๓.๓๓
๓)	การสนับสนุนบุคลากร งบประมาณอย่างเสมอภาค เท่าเทียม	๑๐	๑,๔,๖,๙,๑๐,๑๕,๑๘,๒๑,๒๖,๒๘	๓๓.๓๓
๔)	การให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสร้างรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล	๙	๒,๖,๙,๑๐,๑๒,๑๘,๒๑,๒๒,๒๘	๓๐
๕)	การประชาสัมพันธ์ สำนึกความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ	๘	๑,๔,๑๐,๑๖,๑๘,๒๑,๒๕,๒๘	๒๖.๖๖
๖)	การจัดอบรมสร้างความเข้าใจในระบบการปกครอง และการตรวจสอบอำนาจรัฐ	๘	๒,๔,๖,๑๐,๑๓,๒๑,๒๕,๒๘	๒๖.๖๖
๗)	ปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล จากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน	๖	๑,๔,๗,๑๓,๑๖,๒๘	๒๐

จากตารางที่ ๔.๑๓ อธิบายได้ว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตอนล่าง ข้อ ๔ รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเห็นสอดคล้องกัน จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๖ ของผู้ให้ข้อมูล

๔.๒ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

๔.๒.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตาม เพศ อายุ การศึกษา อายุ รายได้ และระยะเวลาการทำงาน โดยแจกแจงตามความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง จำนวน ๓๔๓ คน แยกตามเพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา รายได้ และระยะเวลาการทำงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงจำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๑๖๓	๔๗.๕๒
	หญิง	๑๘๐	๕๒.๔๘
	รวม	๓๔๓	๑๐๐
สถานภาพ	โสด	๖๑	๑๗.๗๘
	สมรส	๒๒๐	๖๔.๑๔
	ม้าย / หย่า / แยกกันอยู่	๖๒	๑๘.๐๘
	รวม	๓๔๓	๑๐๐
อายุ	ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๓๐	๘.๗๕
	๒๕ – ๔๐ ปี	๑๖๖	๔๘.๔๐
	มากกว่า ๔๐ ปี	๑๔๗	๔๒.๘๕
	รวม	๓๔๓	๑๐๐
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๗	๓๗.๐๓
	ปริญญาตรี	๑๘๔	๕๓.๖๔
	สูงกว่าปริญญาตรี	๓๒	๙.๓๓
	รวม	๓๔๓	๑๐๐
รายได้	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓๑	๙.๐๔
	๑๐,๐๐๐ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๑๙๕	๕๖.๘๕
	สูงกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓๔.๑๑
	รวม	๓๔๓	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงจำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ระยะเวลาการทำงาน		
ต่ำกว่า ๕ ปี	๗๕	๒๑.๘๗
๕ – ๑๕ ปี	๑๘๕	๕๓.๙๓
มากกว่า ๑๕ ปี	๘๓	๒๔.๒๐
รวม	๓๔๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔๘ และเป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕๒

สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๑๔ รองลงมาคือม่าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๘ และน้อยที่สุดคือสมรส จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๘

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๕-๔๐ ปี จำนวน ๑๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๐ รองลงมาคือมีอายุมากกว่า ๔๐ ปี จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๕ และน้อยที่สุดคือมีอายุน้อยกว่า ๒๕ ปี จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๕

การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๘๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๖๔ รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๓ และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๓

รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๐-๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๖.๘๕ รองลงมาคือสูงกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๔.๑๑ และน้อยที่สุดคือต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๙.๐๔

ระยะเวลาการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงาน ๕-๑๕ ปี จำนวน ๑๘๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๙๓ รองลงมาคือมากกว่า ๑๕ ปี จำนวน ๘๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๔.๒๐ และน้อยที่สุดคือต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๗๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๑.๘๗

๔.๒.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงาน
ที่ปฏิบัติหน้าที่ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็น ข้าราชการ
และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง โดยรวมและรายด้าน

(n=๓๔๓)

สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	๓.๙๐	๐.๕๑๐	มาก
๒. การสร้างสันติวัฒนธรรม	๔.๕๑	๐.๒๕๐	มากที่สุด
๓. การสื่อสารอย่างการุณยสาร	๔.๓๙	๐.๓๐๙	มาก
๔. ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๓.๗๘	๐.๒๘๗	มาก
รวม	๔.๑๕	๐.๒๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่าความคิดเห็น ข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อ
สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลาง
ตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๑๕ พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความ
คิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุด คือด้านที่ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก
ที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๕๑ รองลงมาคือด้านที่ ๓ การสื่อสารอย่างการุณยสาร อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๓๙ น้อยที่สุดคือด้านที่ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๗๘

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๑. การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง

(n=๓๔๓)

ข้อ ๑.การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมการประกอบอาชีพ แบบพึ่งพาตนเอง ทำเองใช้เอง	๓.๙๓	๐.๗๓๘	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนระบบสหกรณ์ เพื่อการประกอบอาชีพ	๓.๔๖	๐.๗๖๗	ปานกลาง
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ด้วยตนเอง	๓.๙๔	๐.๗๐๓	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า	๔.๓๕	๐.๔๙๗	มาก
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการออมทรัพย์ เพื่อการประกอบอาชีพ	๓.๘๐	๐.๗๒๑	มาก
รวม	๓.๙๐	๐.๕๑๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๙๐ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๓๕ รองลงมาคือ ข้อที่ ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชุมชนด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๙๔ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนระบบสหกรณ์ เพื่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๔๖

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม

(n=๓๔๓)

ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความสามัคคี	๔.๘๖	๐.๓๔๔	มากที่สุด
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมการพึ่งพาช่วยเหลือกันด้วยความเอื้ออาทร	๔.๕๗	๐.๕๐๑	มากที่สุด
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการรณรงค์การรวมกลุ่มเพื่อความสามัคคี	๔.๓๗	๐.๕๗๒	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	๔.๗๔	๐.๔๔๗	มากที่สุด
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อลด ความขัดแย้ง	๔.๐๑	๐.๖๓๗	มาก
รวม	๔.๕๑	๐.๒๕๐	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๕๑ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความสามัคคี อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๘๖ รองลงมาคือ ข้อที่ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๔ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อลดความขัดแย้ง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร

(n=๓๔๓)

ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	๔.๖๓	๐.๔๙๖	มากที่สุด
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างตรงไปตรงมา	๔.๐๙	๐.๗๖๗	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการเปิดรับข้อมูลสองทาง จากระบบแอปพลิเคชันแก่ประชาชน	๔.๖๙	๐.๔๘๔	มากที่สุด
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสอบถามข้อมูล ได้ทุกระบบ	๔.๐๖	๐.๗๑๙	มาก
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสร้างเครือข่ายชุมชน ด้วยการสนทนากับประชาชน (ประชาคมหมู่บ้าน)	๔.๕๐	๐.๖๐๖	มากที่สุด
รวม	๔.๓๙	๐.๓๐๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๓๙ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๑๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการเปิดรับข้อมูลสองทาง จากระบบแอปพลิเคชันแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๖๙ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๖๓ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๑๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสอบถามข้อมูล ได้ทุกระบบ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๐๖

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

(n=๓๔๓)

ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านปกครอง ควบคุมบริหารงานตามหลักกฎหมายที่ยุติธรรม	๓.๕๕	๐.๖๒๔	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านออกข้อบัญญัติท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่าย	๓.๕๒	๐.๖๓๐	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนออกข้อบัญญัติท้องถิ่น	๓.๘๕	๐.๗๓๑	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลตนเอง	๓.๘๑	๐.๗๕๒	มาก
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประเมินผลการปฏิบัติตามข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔.๑๗	๐.๖๖๗	มาก
รวม	๓.๗๘	๐.๒๘๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๗๘ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๒๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประเมินผลการปฏิบัติตามข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๑๗ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนออกข้อบัญญัติท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๘๕ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๑๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านออกข้อบัญญัติท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๕๒

๔.๒.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงาน
ที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นข้าราชการ
และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์
ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง
โดยรวมและรายด้าน

(n=๓๔๓)

องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต	๓.๙๗	๐.๔๖๒	มาก
๒. ข้อที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน	๔.๕๗	๐.๒๖๓	มากที่สุด
๓. ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว	๔.๓๓	๐.๓๓๒	มาก
๔. ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม	๔.๑๕	๐.๔๕๘	มาก
๕. ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ	๔.๗๖	๐.๒๒๕	มากที่สุด
รวม	๔.๓๕	๐.๒๔๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อ
องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาค
กลางตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๓๕ พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มี
ความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือหลักศีล ๕ ข้อที่ ๕ การ
สร้างหลักประกันสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๖ รองลงมาคือหลักศีล ๕
ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๕๗ น้อยที่สุด
คือหลักศีล ๕ ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของ
ข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความ
สมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง
ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต

(n=๓๔๓)

ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรม คุ้มครองสิทธิ สาเหตุจากการถูก ฆ่า ทารุณกรรม ทำร้าย ร่างกาย จิตใจ	๔.๑๕	๐.๗๔๖	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการ ช่วยเหลือ หรือให้การพยาบาลแก่สิ่งมีชีวิตที่ได้รับบาดเจ็บ เสมอ	๓.๔๗	๐.๗๒๔	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเข้าร่วม กิจกรรมสุขภาพแข็งแรง หรือการออกกำลังกายเพื่อ สุขอนามัยที่ดี	๓.๙๒	๐.๖๘๔	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนความเท่า เทียม หรือวางตัวเป็นกลาง กรณีมีเหตุขัดแย้งระหว่าง บุคคลเสมอ	๔.๓๓	๐.๕๐๑	มาก
รวม	๓.๙๗	๐.๔๒๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อ
องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาค
กลางตอนล่าง ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๙๗
พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด
คือข้อที่ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนความเท่าเทียม หรือวางตัวเป็นกลาง กรณีมี
เหตุขัดแย้งระหว่างบุคคลเสมอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๓๓ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรมคุ้มครองสิทธิ สาเหตุจากการถูก ฆ่า ทารุณกรรม
ทำร้ายร่างกาย จิตใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๑๕ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๒ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการช่วยเหลือ หรือให้การพยาบาลแก่สิ่งมีชีวิตที่ได้รับบาดเจ็บ
เสมอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๔๗

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน

(n=๓๔๓)

ข้อที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดส่งเสริมการจัดตั้งตำรวจบ้านดูแลทรัพย์สินและป้องกันโจรภัย	๔.๑๕	๐.๖๖๔	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมอบรม การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย โดยการทำบัญชีครัวเรือน	๔.๗๐	๐.๕๓๗	มากที่สุด
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในหลักความถูกต้อง	๔.๗๘	๐.๔๑๘	มากที่สุด
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อกิจกรรมส่วนรวม หรือกิจกรรมเพื่อความสามัคคี	๔.๖๔	๐.๔๖๘	มากที่สุด
รวม	๔.๕๗	๐.๒๖๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๕๗ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในหลักความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๘ รองลงมาคือ ข้อที่ ๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมอบรม การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย โดยการทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๐ น้อยที่สุดคือข้อที่ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดส่งเสริมการจัดตั้งตำรวจบ้านดูแลทรัพย์สินและป้องกันโจรภัย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง
ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว

(n=๓๔๓)

ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่น หรือกิจกรรมสร้างความปรองดองในครอบครัว	๔.๕๙	๐.๕๐๙	มากที่สุด
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการมีความจริงใจ ซื่อสัตย์ ให้เกียรติต่อสามี-ภรรยา เสมอ	๔.๐๖	๐.๗๕๐	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมเพศศึกษา และเยาวชนวัยเจริญพันธุ์	๔.๖๐	๐.๕๒๐	มากที่สุด
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเลี้ยงดู อุปการะ ดูแล เอาใจใส่ครอบครัวอย่างดี หรือพอสมควรตามอัตภาพ	๔.๐๖	๐.๗๑๓	มาก
รวม	๔.๓๓	๐.๓๓๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๓๓ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุดคือข้อที่ ๑๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมเพศศึกษา และเยาวชนวัยเจริญพันธุ์อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๖๐ รองลงมาคือ ข้อที่ ๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่น หรือกิจกรรมสร้างความปรองดองในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๕๙ น้อยที่สุดมี ๒ ข้อคือ ข้อที่ ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการมีความจริงใจ ซื่อสัตย์ ยกย่องและให้เกียรติต่อสามี-ภรรยา เสมอ และข้อที่ ๑๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเลี้ยงดู อุปการะ ดูแล เอาใจใส่ครอบครัวอย่างดี หรือพอสมควรตามอัตภาพ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๐๖

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม

(n=๓๔๓)

ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเป็น คนรักษาสัจจะ ยึดมั่น ในคำพูด หรือคำสัญญาของตัวเอง	๔.๒๗	๐.๗๗๗	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนกิจกรรม การให้รางวัลการเป็นคนรักษาสัจจะ ยึดมั่นในคำพูด	๔.๑๖	๐.๗๓๑	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเป็น คนที่มีวาจาไพเราะนุ่มนวล และยกย่องให้เกียรติผู้อื่นเสมอ	๔.๔๑	๐.๗๐๓	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรมการ แข่งขันทางทักษะการพูด เช่น การกล่าวสุนทรพจน์ การ อภิปราย	๓.๗๔	๐.๘๔๔	มาก
รวม	๔.๑๕	๐.๕๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๑๕ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุดคือข้อที่ ๑๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเป็นคนที่มีความวาจาไพเราะนุ่มนวล และยกย่องให้เกียรติผู้อื่นเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๔๑ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเป็นคนรักษาสัจจะ ยึดมั่นในคำพูด หรือคำสัญญาของตัวเอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๒๗ น้อยที่สุดคือข้อที่ ๑๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรมการแข่งขันทางทักษะการพูด เช่น การกล่าวสุนทรพจน์ การอภิปราย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๓.๗๔

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ

(n=๓๔๓)

ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมลด ละ เลิก การดื่มสุรา ของมีนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ	๔.๘๒	๐.๓๘๘	มากที่สุด
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน จัดกิจกรรม การรณรงค์ต่อต้านอบายมุข และสิ่งเสพติดให้โทษ	๔.๗๐	๐.๔๖๐	มากที่สุด
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการลงโทษ ผู้กระทำความผิดจากการดื่มสุรา ของมีนเมา หรือ อบายมุข	๔.๗๙	๐.๔๑๐	มากที่สุด
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรม งานประเพณี งานนันทนาการ ที่ไม่ใช้สุรา ของมีนเมา หรืออบายมุข	๔.๗๕	๐.๔๓๔	มากที่สุด
รวม	๔.๗๖	๐.๒๒๕	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๗ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๑๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมลด ละ เลิก การดื่มสุรา ของมีนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๘๒ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการลงโทษ ผู้กระทำความผิดจากการดื่มสุรา ของมีนเมา หรืออบายมุข อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๙ น้อยที่สุดคือข้อที่ ๑๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านอบายมุข และสิ่งเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔.๗๐

๔.๓ ผลการวิเคราะห์แผนงานพัฒนาท้องถิ่น

๔.๓.๑ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ”

๑. แผนงานพัฒนาการสืบทอดพุทธศาสนา	
โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ชาวประชาเป็นสุข ๑) จัดกิจกรรมพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ๓) ประชุม/พบปะแลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ๔) จัดเทศนาธรรมเน้นประโยชน์การรักษาศีล ๕ ๕) ให้โรงเรียนจัดไหว้พระสวดมนต์ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ สมาทานศีล ๕ หน้าเสาธงทุกวัน ๖) เชิญชวนผ่านสื่อต่างๆ อาทิ วิทยุชุมชนสิ่งพิมพ์ วารสาร หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย ๗) รณรงค์ในสถานที่ทำงาน/สถานศึกษาเช่น โรงงาน โรงพยาบาล โรงเรียน	โครงการอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรดุริ้อน ๑) เชิญชวนประชาชนให้ร่วมกิจกรรมผ่านสื่อต่างๆ อาทิ วิทยุชุมชน/เคเบิลทีวี/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สิ่งพิมพ์ วารสาร หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย ของหน่วยงาน ๒) รณรงค์ผ่านกิจกรรมและโครงการของกระทรวงต่างๆ (จะมีใบสมัครพร้อมให้ผู้สนใจสมัครเป็น “ผู้อุปสมบทหมู่” “ผู้บรรพชาภาคอุรุธรรณ”) ๓) ปลุกจิตสำนึกการสืบทอดพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนในระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับสังคม และระดับประเทศชาติ
โครงการเยาวชนพุทธมามกะ ๑) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล และรำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชน ๒) อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ๓) อบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์บุคคลต่างศาสนาที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาประกาศตนเป็นชาวพุทธ และประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	โครงการธรรมศึกษาในสถานศึกษา ๑) ส่งเสริมการเรียนรู้หลักพุทธศาสนา ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม ๒) สร้างความเข้าใจในพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ และนำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ๓) จัดให้เด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ทดสอบความรู้ และประเมินผลผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด และมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ๔) เพื่อฝึกเด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ให้มีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ
๒. แผนงานพัฒนาองค์ความรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	
โครงการสร้างเครือข่ายการสร้างหัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๑) สร้างแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน หมู่บ้าน โดยใช้วัด สถานศึกษา พิพิธภัณฑ์ ๒) จัดการเรียนการสอน หัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เยาวชนและผู้สนใจ ๓) สร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อการสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ๔) ส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และสร้างกลุ่มกิจกรรมการพัฒนาและสร้างสรรค์ งานหัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่างๆ ๕) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานหัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย	โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ๑) ปลุกจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับครอบครัว ให้เด็กและเยาวชนในชุมชน สถาบันการศึกษา ๒) รณรงค์การใช้ภาษา/การแต่งกาย ดนตรีพื้นบ้าน รวมถึงการอนุรักษ์ด้านสถาปัตยกรรม ด้านศิลปะ ๓) ส่งเสริมชุมชนในการจัดกิจกรรมและการสร้างกลุ่มส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและคุณธรรม จริยธรรม ๔) ส่งเสริมและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าในท้องถิ่น รวมถึง กิจกรรมทางศาสนา ๕) ฝักระวังและป้องกันผลกระทบจากการเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติที่กระทบต่อชุมชน

แผนภาพที่ ๔.๑ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นในกลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ

๔.๓.๒ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง”

๑. แผนงานพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว	
โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๑) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน ๒) รมรงค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและ การผลิตเพื่อจำหน่าย ๓) รมรงค์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร	โครงการส่งเสริมส่งเสริมพัฒนาอาชีพและเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน ๑) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุดิบทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น ๒) เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะกลุ่มประชาคม ๓) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน หัตถกรรม วิสาหกิจชุมชน และอุตสาหกรรม SMEs ๔) สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน
โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ๑) ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน ๒) สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ๓) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในระดับประเทศ และต่างประเทศ ๔) สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจ และเป็นต้นแบบในการขยายผลความสำเร็จไปสู่ชุมชนอื่น	โครงการส่งเสริมการค้าการลงทุน ๑) สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการตลาดร่วมกันในลักษณะเครือข่ายและ แสวงหาโอกาสทางการตลาดใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๒) เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนในท้องถิ่น โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบ ลดข้อจำกัดต่างๆ ๓) ส่งเสริมการออมในทุกระดับชุมชนเศรษฐกิจ การขยายธุรกิจบนพื้นฐานของความเข้าใจและความพร้อมของชุมชน ลดสิ่งจูงใจต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในลักษณะเก็งกำไร ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

๒. แผนงานการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน	
โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร ๑) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ โดยมุ่งเน้นประโยชน์เพื่อการเกษตร ๒) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการกระจายสินค้า ๓) จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย การก่อสร้างโรงสีชุมชน โรงปุ๋ยอินทรีย์ ห้องเย็น ลานตากพืชผลการเกษตร	โครงการพัฒนาการบริหารโครงสร้างพื้นฐาน ๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ๒) จัดทำผังเมือง ผังชุมชน เพื่อกำหนดนโยบายและควบคุมการใช้ประโยชน์ อาคาร บ้านเรือน เพื่อให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทาง ๓) ศึกษาและผลักดันให้เกิดระบบการให้บริการสาธารณะ และขนส่งมวลชนในท้องถิ่นที่ เหมาะสม สะดวกและทั่วถึง เพื่อลดการใช้นยานพาหนะส่วนบุคคล สามารถเชื่อมโยงกับท้องถิ่นอื่น และมีมาตรฐานเพื่อ

แผนภาพที่ ๔.๒ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นในกลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓.๓ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ”

๑. แผนงานเสริมสร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์	
โครงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม	โครงการสร้างความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
๑) การสร้างความมั่นคงให้ทุกคนในสังคมไทย คู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างเท่าเทียม ๒) การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และสร้างการมีส่วนร่วม ๓) การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ๔) การสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ	๑) สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ๒) พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ ๓) สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย ๔) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม สถาบันครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน ๕) พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา
โครงการสร้างความรักความสามัคคี	โครงการสร้างค่านิยมคุณธรรมเชิงสมานฉันท์
๑) จัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสร้างความรักความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปเผยแพร่และต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ประชาชน ๒) จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจ ไปเผยแพร่และต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ๓) จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน	๑) การให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ๒) การพัฒนาความคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการที่สามารถเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้ ๓) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็ง การเงินฐานราก ๔) การกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่ ๕) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ๖) กระจายการให้บริการภาครัฐให้ครอบคลุมและทั่วถึง ๗) ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและบทบาทสตรีในระดับการบริหารและการตัดสินใจ ๘) ปรับปรุงแก้ไขส่วนงานต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็ง เทียบตรง เป็นธรรมและตรวจสอบได้

๒. แผนงานพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข และคุณภาพชีวิต	
โครงการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้	โครงการส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนในชุมชน
๑) จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ๒) เสริมสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับประชาชน ๓) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และสถานศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ และพัฒนาความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	๑) พัฒนาระบบสวัสดิการและบริการสุขภาพทางด้านสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีคุณภาพมาตรฐาน ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง รวมถึงการจัด กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของคนในชุมชน ๓) จัดให้มีพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย เช่น สนามกีฬาลานกีฬา ลานสุขภาพ และส่งเสริม กิจกรรมกีฬานันทนาการ ตลอดจนพัฒนาบุคคลตัวอย่าง

แผนภาพที่ ๔.๓ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นในกลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ

๔.๓.๔ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นใน “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล”

๑. แผนงานหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	
โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร	โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่า ๒) พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคีหรือข้อตกลง ความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม ๓) จัดหาเครื่องมือและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ตลอดจนพัฒนานวัตกรรมการให้บริการเพื่อเตรียมความพร้อมการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	๑) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความพึงพอใจและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น ๒) อบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน ๓) เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรทุกระดับในการให้บริการประชาชน
๒. แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดระเบียบสังคม	
โครงการรักษาความสงบและความปลอดภัย	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
๑) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ ๒) จัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า ไฟส่องสว่าง ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ตลอดจนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และจุดที่มีความเสี่ยง ๓) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัย ๔) รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชน อันเกี่ยวกับการละเมิดและการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายรวมถึงภัยจากอุบัติเหตุจากรถบนท้องถนน	๑) บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเสพติด เช่น โรงเรียน วัด องค์กรภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ฯลฯ ๒) กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ๓) รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และประชาชน ในชุมชน หมู่บ้าน ๔) สร้างระบบการตรวจสอบผู้เสพยาเสพติด เพื่อคัดกรองประชาชนผู้ติดยาเสพติด เพื่อนำไปบำบัด รักษา และให้ประชาชนระมัดระวังภัยอันอาจเกิดขึ้นอีกทางหนึ่ง ๕) สร้างระบบการบำบัด รักษา ผู้เสพยาเสพติด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติด ได้มีโอกาส
๓. แผนงานพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน	
โครงการอาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อย	โครงการสำรวจความคิดเห็นประชาชน
๑) ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครตำรวจบ้านเพื่อเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน ๒) รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชน อันเกี่ยวกับการละเมิดและการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย ๓) สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน	๑) ส่งเสริมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น ๒) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไพบรณีย์ เปิดเว็บไซต์ ๓) สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน

แผนภาพที่ ๔.๔ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นในกลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล

ตารางที่ ๔.๒๖ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ”

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
๑	๑. พัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม	๑) หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ชาวประชาเป็นสุข	๑) จัดกิจกรรมรณรงค์รักษาศีล ๕ ๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ๓) ประชุม/พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้ กำลังใจซึ่งกันและกัน ๔) จัดเทศกาลธรรม เน้นประโยชน์การ รักษาศีล ๕ ๕) จัดไหว้พระสวดมนต์ แสดงตนเป็น พุทธมามกะ สมาทานศีล ๕
		๒) อุปสมบทหมู่/บรรพชา สามเณภาคฤดูร้อน	๑) เชิญชวนประชาชนให้ร่วมกิจกรรม ผ่านสื่อต่างๆ ๒) ปลุกจิตสำนึกการสืบทอดพุทธศาสนา ของพุทธศาสนิกชนในระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับสังคม และ ระดับประเทศชาติ
		๓) เยาวชนพุทธมามกะ	๑) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความ เป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล ๒) อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มี จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ๓) ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเป็น ตัวแทนประชาสัมพันธ์บุคคลที่เลื่อมใสใน พระพุทธศาสนา ประกอบพิธีแสดงตน เป็นพุทธมามกะ
		๔) ธรรมศึกษาใน สถานศึกษา	๑) ส่งเสริมการเรียนรู้หลักพุทธศาสนา ให้ นักเรียน นักศึกษา ๒) สร้างความเข้าใจในพระพุทธศาสนา และนำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ๓) จัดให้เด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ทดสอบความรู้ และประเมินผล ๔) ให้เด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ให้ มีความสามัคคีการทำงานเป็นหมู่คณะ
	๒. พัฒนางค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑) การสร้างผลงานด้าน หัตถกรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	๑) ปลุกจิตสำนึกการอนุรักษ์หัตถกรรม พื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒) สร้างแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน โดยใช้ วัด สถานศึกษา พิพิธภัณฑ์ ๓) จัดการเรียนการสอน ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เยาวชน

ตารางที่ ๔.๒๖ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
			๔) สร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อการสืบค้นภูมิปัญญา/อัตลักษณ์ท้องถิ่น ๕) ส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างกลุ่มกิจกรรมการพัฒนาและสร้างสรรค์ งานศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่างๆ
		๒) อนุรักษ์และส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น	๑) ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับครอบครัว ๒) รณรงค์การใช้ภาษา/การแต่งกาย ดนตรีพื้นบ้าน อนุรักษ์ด้านสถาปัตยกรรม หรือก่อสร้างคงเอกลักษณ์ทางด้านศิลปะ ๓) ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงกิจกรรมทางศาสนา ๔) ส่งเสริมและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าในท้องถิ่น ๕) เฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบจากการเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติ

ตารางที่ ๔.๒๗ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง”

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
๒	๑. พัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	๑) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	(๑) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (๒) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น (๓) รณรงค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตเพื่อจำหน่าย (๔) รณรงค์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (๕) รณรงค์และส่งเสริมพัฒนาการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยดำเนินการในรูปแบบตลาดนัดสินค้าการเกษตร
		๒) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน	(๑) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น (๒) เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (๓) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน หัตถกรรม วิสาหกิจชุมชน และ อุตสาหกรรม SMEs โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร (๔) สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ให้ชุมชนสามารถรวมกลุ่ม (๕) ต่อยอดองค์ความรู้และนำเทคโนโลยีระบบบริหาร จัดการและควบคุมการผลิตมาใช้เพื่อลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและมูลค่าของสินค้า/บริการ

ตารางที่ ๔.๒๗ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
		๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยว	(๑) ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ (๒) สร้างการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว (๓) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในระดับประเทศ และต่างประเทศ (๔) สนับสนุนให้เกิดชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจ และเป็นต้นแบบ
		๔) ส่งเสริมการค้าการลงทุน	(๑) สนับสนุนการค้าดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการตลาดร่วมกันในลักษณะเครือข่ายและแสวงหาโอกาสทางการตลาดใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (๒) เสริมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการค้าการลงทุนในท้องถิ่น โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบ ลดข้อจำกัดต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (๓) ส่งเสริมการออมในทุกระดับชุมชน เศรษฐกิจ การขยายธุรกิจบนพื้นฐานของความเข้าใจและความพร้อมของชุมชน ลดสิ่งจูงใจต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในลักษณะเก็งกำไร ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง
	๒. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน	๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร	(๑) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ ฝายแม้ว คู คลอง หนอง บึง พื้นที่แก้มลิง ระบบชลประทาน โดยมุ่งเน้น ประโยชน์เพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๔.๒๗ อธิบาย “กลยุทธ์ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
	๒. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน	๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร	(๒) พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการที่สามารถเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการกระจายสินค้า (๓) จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย การก่อสร้างโรงสีชุมชน โรงปุ๋ยอินทรีย์ ห้องเย็น ลานตากพืชผลการเกษตร
		๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมขนส่ง	(๑) พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสมตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น (๒) ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า เช่น ป้ายเส้นทาง ไฟสัญญาณจราจร ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก จัดเส้นทางที่ปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยาน (๓) พัฒนาและปรับปรุงถนนที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

ตารางที่ ๔.๒๘ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ”

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
๓	๑. เสริมสร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์	๑) สร้างความเป็นธรรมในสังคม	(๑) การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง (๒) การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนา (๓) การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจสังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี (๔) การสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใส มีระบบตรวจสอบ
		๒) สร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	(๑) การให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียม (๒) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการที่สามารถเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้ (๓) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก
		๓) สร้างความรู้รักความสามัคคี	(๑) จัดอบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี (๒) จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการสร้างความสมานฉันท์ (๓) จัดกิจกรรมนันทนาการ กีฬา เพื่อพัฒนาเครือข่ายความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน

ตารางที่ ๔.๒๘ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
		๔) สร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม	(๑) สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม (๒) พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ (๓) สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย (๔) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน (๕) พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา
	๒. พัฒนาการศึกษาศาธารณสุข และคุณภาพชีวิต	๑) ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	(๑) จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ (๒) เสริมสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับประชาชน กลุ่มอาชีพ และการรวมกลุ่มตามอัธยาศัย รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน (๓) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการทางศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และสถานศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ และพัฒนาความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
		๒) โครงการส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนในชุมชน	(๑) พัฒนาระบบสวัสดิการและบริการสุขภาพทางด้านสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยให้ประชาชนในชุมชนสามารถ เข้าถึงบริการได้สะดวกและทั่วถึง (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของคนในชุมชน

ตารางที่ ๔.๒๘ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
			(๓) จัดให้มีพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย เช่น สนามกีฬา ลานกีฬา ลานสุขภาพ และส่งเสริมกิจกรรมกีฬา นันทนาการ ตลอดจนพัฒนาบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จด้านกีฬาใน ชุมชน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความตื่นตัว
		๓) พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส	(๑) รวบรวมข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้ประสบปัญหาสังคม ทั้งในด้านการศึกษา การพัฒนา อาชีพ การเข้าถึงปัจจัย การยังชีพ การผลิต (๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม เช่น ทางลาดสำหรับผู้พิการ การรักษาพยาบาล (๓) ส่งเสริม และพัฒนาการรวมกลุ่ม อาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน/ท้องถิ่น ตามศักยภาพของ ชุมชน เพื่อให้มีงานทำ มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้

ตารางที่ ๔.๒๙ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล”

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
	๑. การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	๑) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล	(๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่า คำนึงถึงความต้องการของประชาชน (๒) พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคีหรือข้อตกลงความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน (๓) จัดหาเครื่องมือและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ตลอดจนพัฒนานวัตกรรมการให้บริการเพื่อเตรียมความพร้อม
		๒) พัฒนาศักยภาพบุคลากรท้องถิ่น	(๑) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความพึงพอใจและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น (๒) อบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน (๓) เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญ กำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการให้บริการประชาชน
		๓) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	(๑) ปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงาน ให้มีขนาดที่เหมาะสม (๒) วางระบบบริหารแบบบูรณาการ (๓) พัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ (๔) ต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๕) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม และสากล (๖) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ (๗) ปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

ตารางที่ ๔.๒๙ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
		๔) พัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ	(๑) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ โดยสะดวก เช่น ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานโครงการ (๒) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงานสารคดี องค์กรความรู้ที่มีประโยชน์แก่ประชาชนยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย (๓) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา
	๒. รักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดระเบียบสังคม	๑) รักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความปลอดภัย	(๑) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแลตรวจตรา และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ (๒) จัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า ไฟส่องสว่าง ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ และติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยก และจุดที่มีความเสี่ยง (๓) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง และตำรวจ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาความสงบเรียบร้อย และสร้างความปลอดภัย (๔) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อป้องกันภัยต่างๆ ที่อาจเกิดในชุมชนอันเกี่ยวกับการละเมิด และการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย
		๒) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	(๑) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแลตรวจตรา ภัยพิบัติ และภัยธรรมชาติในพื้นที่ ตลอดเวลา (๒) จัดให้มีระบบการแจ้งเตือนภัยที่ทันสมัย ปรับปรุงระบบไฟฟ้า การติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ตลอดจนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามทางร่วมทางแยกและจุดที่มีความเสี่ยง

ตารางที่ ๔.๒๙ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
			(๓) ประสานความร่วมมือกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนตรวจความพร้อมบุคลากร วัสดุ และเครื่องมือ (๔) ติดตามตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวของภัย พิบัติ ภัยธรรมชาติ จากกรมอุตุนิยมวิทยา และหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร ๕) จัดให้มีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ แผนเผชิญภัยในหมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เสมอ
		๓) ป้องกันและแก้ไข ภัยพิบัติ	(๑) บูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขภัยพิบัติ เช่น โรงเรียน วัด องค์กรภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และ ประชาชนในท้องถิ่น ฯลฯ (๒) กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและ แก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและ จริงจังตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและสังคม อย่างเป็นระบบ (๓) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการ เสนอปัญหา ความต้องการและกำหนด นโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบ เรียบร้อย (๔) สร้างระบบการตรวจสอบผู้เสพยาเสพติด เพื่อคัดกรองประชาชนผู้ติดยาเสพติด เพื่อ นำไปบำบัด รักษา และให้ประชาชน ระมัดระวังภัย (๕) สร้างระบบการบำบัด รักษา ผู้เสพยาเสพติด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติด ได้มี โอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคมต่อไป
	๓. แผนการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของ ประชาชน	๑) อาสาสมัครพิทักษ์ ความปลอดภัย	(๑) ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่าย อาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเฝ้าระวัง และรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

ตารางที่ ๔.๒๙ อธิบาย “กลยุทธ์รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล” (ต่อ)

ลำดับ	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
			(๒) สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหา ความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชน
		๒) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบควบคุม	(๑) ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน กลุ่มองค์กร หน่วยงานและผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินงานในการพัฒนาของท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นในการกำหนดบทบัญญัติกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานประโยชน์ของภาคส่วนต่างๆ ให้เสมอภาคและมีความสมดุล (๒) ส่งเสริมและจัดให้มีระบบการควบคุมภายในองค์กรภาครัฐตามที่กฎหมายกำหนดและส่งเสริมให้มีการตรวจสอบจากทุกภาคส่วน (๓) สร้างกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและความสามัคคีของหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสในการเสนอปัญหา ความต้องการและกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของชุมชน เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของชุมชน
		๓) สำรวจความคิดเห็นประชาชน	(๑) ส่งเสริมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น (๒) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ประชาชน เปิดเว็บไซต์ (๓) สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์เพื่อหาทางออกร่วมกัน

๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ครั้งนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจากผู้สนทนา จำนวน ๑๑ รูป/คน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการค้นพบจากการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดสรุปโดยย่อ ดังต่อไปนี้

๔.๔.๑ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

การสนทนากลุ่มเฉพาะ หัวข้อ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

การสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นด้วยกับการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเรื่องการจัดตลาดนัด ทำให้เกิดความปลอดภัย ในอาชีพที่เป็นสัมมาอาชีพ การสร้างความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ เสนอว่าควรแนวคิดที่จะให้มีการเข้มแข็ง ความมีเสถียรภาพแบบที่มีหลักประกันด้วย คือหมายความว่า ความมีความมั่นคงในเรื่องของทรัพย์สิน เรื่องของความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แม้ประเทศไทยเราหรือภาคกลางไม่ได้อยู่ในส่วนที่เป็นภัยพิบัติ หรือเกิดความไม่มั่นคงมากนัก อย่างเรื่องแผ่นดินไหว เรื่องของน้ำท่วม เรื่องของภัยธรรมชาติ อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคงได้เช่นกัน เรื่องการรักษาความปลอดภัย มีข้อบกพร่อง ควรจะต้องมีเรื่องของการประกันแบบสมัยใหม่^{๓๘๔} เรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงต้องมาจากการพื้นฐานของการเข้าวัด ไม่ต้องถึงขั้นต้องปฏิบัติธรรมขอให้มีการเข้าวัดสวดมนต์ไหว้พระอย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ วัน และให้มีกิจกรรมในวัดหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอบรมประชาชนเสริมแบบปฏิบัติที่เข้าถึงจิตใจ ข้อหลักประกันสังคมเป็นโครงการส่งเสริมความสามัคคีสมานฉันท์ เป็นกิจกรรมการจัดการรวมกลุ่มตามเทศกาลงานประเพณี ถ้ากำหนด KPI ลงไปชัดเจน ถ้าในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะคลุมพื้นที่ ควรให้มีแผนระยะสั้นแล้ว แผนปฏิบัติการประจำปี แผน ๓ ปี เสนอให้เพิ่มเติมตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มตัวกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าไป^{๓๘๕} ให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณ และให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการกับคณะสงฆ์ ให้มีการทำข้อตกลงร่วมกัน (MEMORANDUM OF UNDERSTANDING : MOU) เป็นขั้นเป็นตอน ให้ร่วมกันปฏิบัติ การส่งเสริมความสามัคคีทางวัฒนธรรม ควรเริ่มจากการพัฒนาจิตใจให้วัดเชิญชาวบ้านมาสวดมนต์อย่างน้อยอาทิตย์ละ

^{๓๘๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล, รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี (รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๘๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตโต, ดร. , รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

๑ วัน ต้องมองจากจุดเล็กไปหาจุดใหญ่ ควรเริ่มต้นจากครอบครัวอบอุ่น ถ้าครอบครัวอบอุ่น ครอบครัวมีศีลธรรม และต่อยอดชุมชน หมู่บ้าน ตำบล มีศีลธรรม ตามด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศีลธรรม ทุกอย่างสามารถที่จะบูรณาการร่วมกันได้ และผู้นำท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความยุติธรรม เที่ยงธรรม ใช้หลักธรรมในการปกครอง การบริหาร^{๓๘๖} การวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น เนื่องจากการจัดทำยุทธศาสตร์ต้องใช้เครื่องมือ SWOT ANALYSIS ปกติการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นมา มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรเพิ่มเติมตรง ประเด็น เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ที่ถูกต้องได้ ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีน้อย ควรจะเพิ่มเติมด้านนี้^{๓๘๗} จากการที่มีการฝึกอบรมผู้บริหาร พนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครู อาจารย์ในสถานศึกษาเสร็จสิ้นแล้ว เสนอให้มีการติดตามประมวลผลหลังจากที่อบรมไปแล้ว ได้นำเอาความรู้ในหลักการอบรมไปใช้จริงๆ และที่สำคัญคือควรจะนำประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย เห็นควรให้มีการนำเสนอแบบมีตัวชี้วัด (KPI) มาทำการติดตามประเมินผล^{๓๘๘} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิต ทางด้านการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ตามวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน และสนับสนุนวิทยากรในการฝึกอบรมส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น สร้างความเป็นธรรมในสังคมตามแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย การจัดการบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งสนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพผู้อื่น^{๓๘๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านในพื้นที่ในลักษณะให้ดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาตนเองในหลายด้าน เช่น ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ด้านการค้าการลงทุน สนับสนุนให้มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดเทศกาลอาหาร เทศกาลผลไม้ และเสนอแนะให้มีการสร้างเครือข่าย เช่น การสร้างเครือข่ายเรียนรู้ซึ่งในเครือข่ายจะช่วยให้เสริมสร้างความเข้มแข็งสามารถเรียนรู้ได้เองนอกเหนือจากวิทยากรแนะนำให้ มีการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชน หรือทำเป็นประชาพิจารณ์เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด เมื่อมีเหตุขัดแย้งกันจำนำวิธีการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์มาใช้

^{๓๘๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธธานันท์คุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๘๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.มนตรี วรรณทรัพย์, อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๘๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาบุญรอด มหาวีโร, ดร., อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๘๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

โดยการใช้วิธีการพูดคุย ความสนิทสนมความคุ้นเคยถึงความถูกต้องเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา^{๓๙๐} ในชุมชนหรือหมู่บ้าน ประชาชนมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งในรูปแบบการเป็นสมาชิกร่วม ในหลายรูปแบบ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือกันและกัน เน้นสร้างเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด และสนับสนุนการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความรู้รัก สร้างความเข้าใจ สร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์ ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และให้กับประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สิ่งที่สำคัญที่สุดได้แก่ คือการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น และขยายการรับฟัง เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ ขณะเดียวกันมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาผู้ที่ได้รับความเสียหายผู้ที่ได้รับเดือดร้อน^{๓๙๑} การสร้างความสมานฉันท์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้ว ได้ผลดีคือการให้ประชาชนพึ่งพาตนเองในทุกด้าน ที่ได้ผลดีคือการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน^{๓๙๒} เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยมีหลักคิดมาจากไหนหลักคิดต่างๆ ที่นำมาเป็นกรอบต้องมีที่มาที่ไปมีการอ้างอิง อ้างอิงเอาแนวคิดไม่ต้องอ้างทั้งหมด การทำงานเชิงวิชาการแบบมาตรฐาน งานวิจัยประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานวิชาการอย่างมีระบบมาตรฐาน หลักสำคัญคือการทำงานวิจัยหรือการทำงานวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่องแต่ละเล่ม ต้องสื่อถึงการสร้างองค์ความรู้ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้คืออะไร ทางภาครัฐต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเรื่องการรับรองสมานฉันท์ ให้เป็นเหมือนลักษณะการต่อยอด คณะสงฆ์และภาครัฐกำหนดเป็นนโยบายเหมือนกัน เพราะฉะนั้น และนำไปปฏิบัติในการที่สร้างความสมานฉันท์คนที่อาจมีความเห็นต่างกันในช่วงที่ผ่านมา โดยนำหลักศีล ๕ เป็นกรอบแนวคิดในการทำงาน^{๓๙๓}

สรุปผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ หัวข้อ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้วิจัยสรุปแยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองและตำรวจสร้างความเป็นธรรมในสังคมตามแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งสนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพผู้อื่น

^{๓๙๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พจนีย์ ครุทวงศ์, ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอดำรงวิทยารบวร, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวีรสิทธิ์ ผ่องใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด ตำบลหินลาด อำเภอดำรงวิทยารบวร, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอำนาจ พรหมจันทร์, รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอดำรงวิทยารบวร, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

๒) มีการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชน หรือทำเป็นประชาพิจารณ์เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด เมื่อมีเหตุขัดแย้งกันจำนำวิธีการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์มาใช้ โดยการใช้วิธีการพูดคุยความสนิทสนมความคุ้นเคยถึงความถูกต้องเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา

๓) รูปแบบการสร้างความสมานฉันท์ที่ดำเนินการแล้วได้ผลดีคือการให้อิสระในการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ภายใต้กรอบที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสนับสนุนการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความรู้รัก สร้างความเข้าใจ สร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และให้กับประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๔) ควรแนวคิดที่จะให้มีความเข้มแข็ง ความมีเสถียรภาพแบบที่มีหลักประกันด้วยควรให้มีแผนระยะสั้นแล้ว แผนปฏิบัติการประจำปี แผน ๓ ปี เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มตัวกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าไป

๕) เห็นควรให้มีการนำเสนอแบบมีตัวชี้วัด (KPI) มาทำการติดตามประเมินผล

๖) ภาครัฐต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเรื่องการปรองดองสมานฉันท์ ให้เป็นเหมือนลักษณะการต่อยอด คณะสงฆ์และภาครัฐกำหนดเป็นนโยบายเหมือนกัน เพราะฉะนั้น และนำไปปฏิบัติในการที่สร้างความสมานฉันท์คนที่อาจมีความเห็นต่างกันในช่วงที่ผ่านมา โดยนำหลักศีล ๕ เป็นกรอบแนวคิดในการทำงาน

๔.๔.๒ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

การสนทนากลุ่มเฉพาะ หัวข้อ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ควรนำเสนอเป็นนโยบายลักษณะให้นำหลักศีล ๕ ซึ่งเป็นหลักพื้นฐาน เป็นธรรมนูญของโลก ซึ่งศาสนาอื่นสามารถนำมาปฏิบัติได้ เป็นหลักการที่จะทำให้มนุษย์มีความสันติ มีสันติภาพ และควรนำมาเป็นประเด็นที่จะทำให้เกิดความปรองดองสมานฉันท์ ซึ่งส่วนราชการและคณะสงฆ์มีการทำความเข้าใจและความตกลงกันและรณรงค์เรื่องศีล ๕ ให้หลักมนุษยธรรม^{๓๙๔} หลักปฏิบัติของชาวพุทธคือเรื่องของศีล ๕ คือ การสมาทานศีล รักษาศีล ส่งเสริมการเข้าวัด การทำบุญใส่บาตร ทาน ศีล ภาวนา ให้เป็นหลักพื้นฐาน คณะสงฆ์และส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ที่โดยเฉพาะโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จะช่วยสนับสนุน เสนอให้มีแผนการปฏิบัติที่เป็นรูปแบบ นำสู่การภาคปฏิบัติให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้^{๓๙๕} เสนอให้ผู้บริหาร ประธานสภาหรือสมาชิกสภา พนักงานทั้งหมดให้เข้าโครงการศีล ๕ เริ่มตั้งแต่การสมัครหรือมีการลงรับเลือกตั้ง ให้จัดให้มีการปฏิบัติธรรมด้วย ถ้า

^{๓๙๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล, รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี (รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธาณันทคุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

ผู้บริหารหรือสมาชิกสภา หรือพนักงานปฏิบัติตามหลักศีล ๕ จะทำให้ประชาชนได้รับผลดีด้วย^{๓๙๖} จัดให้มีการอบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์หลักการที่ถูกต้อง^{๓๙๗} เสนอแนะในเรื่องของการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ ในส่วนของคณะสงฆ์ให้วัดเชิญชวนคนเข้ามาปฏิบัติธรรม มาไหว้พระสวดมนต์ในวันพระ ของศาสนาคริสต์เข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ ศาสนาอิสลาม เข้าสุเหร่าอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง ละหมาดวันละ ๕ ครั้ง ชาวพุทธไม่ค่อยมีต่างกับสมัยก่อนจะเข้าวัดทุกๆ วันพระ^{๓๙๘} เรื่องระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนคือการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดฟังธรรม ปฏิบัติธรรม รวมทั้งการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนาต่างๆ เช่น จัดให้มีการเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา จัดกิจกรรมตักบาตรเทโว เป็นต้น^{๓๙๙} เห็นด้วยกับการที่นำคนมาปฏิบัติธรรม เสนอว่าให้เป็นนโยบายของประเทศ เริ่มตั้งแต่คนที่เข้ามาบริหารประเทศให้ผ่านกระบวนการทางคุณธรรม เหมือนอเมริกามีการสาบานตน เช่น รัฐมนตรีก่อนจะเข้ารับตำแหน่งต้องเข้าปฏิบัติธรรม และจัดพระวิปัสสนาจารย์ให้ถูกต้อง และส่วนประชาชนทั่วไปคณะสงฆ์มีการดำเนินการอยู่แล้ว มาจากโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ คือคณะสงฆ์ทำวัตรเย็นสวดมนต์เย็นและให้ชาวบ้านได้มาร่วมสวดมนต์ด้วย รวมทั้งให้มาปฏิบัติธรรมด้วยอย่างน้อย ๑ วัน และขอให้ส่วนท้องถิ่นช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาร่วมกิจกรรมด้วย^{๔๐๐} การขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕ เริ่มที่คณะสงฆ์เพราะดำเนินการตามนโยบายมหาเถรสมาคม โดยมีทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ปัญหาคือทำให้ประสบผลได้ยากเพราะคนมีกิเลส ถ้ารับนับถือหรือรักษาศีล ๕ ได้จะสามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนได้ รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิต คุณภาพสังคม และเป็นหลักประกันในเรื่องต่างๆ ตามหลักศีล ๕ ได้ด้วย หมู่บ้านไหนรักษาศีล ๕ ครอบครัวไหนรักษาศีล ๕ จะเป็นการรักษาศีลข้อเดียวหรือหลายข้อก็ได้ แนวทางเริ่มต้นที่การสมาทานศีล ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชน คณะสงฆ์ และส่วนราชการ ซึ่งเรียกว่า “บวร” คือบ้านหรือชุมชน วัด ราชการ การมีส่วนร่วมพลังในการที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย เสนอให้กำหนดชุดกิจกรรมไปขับเคลื่อน ขณะเดียวกันสามารถนำไปดำเนินการที่อื่นๆ ได้ด้วย ปัจจุบันโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ องค์กร

^{๓๙๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พจนีย์ ครุทวงศ์, ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวีรสิทธิ์ ผ่องใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๓๙๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอำนาจ พรหมจันทร์, รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร., อาจารย์คณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

ปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรม มีการอบรมประชาชนประจำตำบล มีกิจกรรมหลากหลายทำให้การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โครงการทำได้ไม่ยาก^{๔๐๑}

สรุปผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ หัวข้อ องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้วิจัยสรุปแยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการได้ในระดับหนึ่งแล้วสามารถส่งผลให้เห็นแบบชาวพุทธคือเรื่องของศีล ๕ ซึ่งสิ่งที่จะต้องมีการอาราธนาศีล ส่งเสริมการเข้าวัด การทำบุญใส่บาตร ทาน ศีล ภาวนา ให้เป็นหลักพื้นฐาน คณะสงฆ์และส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก

๒) มีการจัดให้มีการอบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์หลักการที่ถูกต้อง

๓) มีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดฟังธรรม ปฏิบัติธรรม รวมทั้งการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนาต่างๆ เช่น จัดให้มีการเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา จัดกิจกรรมตักบาตรเทโว เป็นต้น

๔) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ปัญหาคือทำให้ประสบผลได้ยากเพราะคนมีกิเลส ถ้ารับนับถือหรือรักษาศีล ๕ ได้จะสามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนได้ รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิต คุณภาพสังคม และเป็นหลักประกันในเรื่องต่างๆ ตามหลักศีล ๕ ได้ด้วย

๕) เสนอให้เป็นนโยบายของประเทศ เริ่มตั้งแต่คนที่จะเข้ามาบริหารประเทศให้ผ่านกระบวนการทางคุณธรรม เช่น รัฐมนตรีก่อนจะเข้ารับตำแหน่งต้องเข้าปฏิบัติธรรม และจัดพระวิปัสสนาจารย์แนะนำการปฏิบัติให้ถูกต้อง

๖) เสนอให้กำหนดชุดกิจกรรมการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรม

๔.๔.๓ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

การสนทนากลุ่มเฉพาะ หัวข้อ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะดังนี้

๑) กลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมากะ ปัจจุบันศาสนาอื่นอาจจะมีแนวคิดลักษณะนี้อยู่ด้วย การนำเสนอเป็นนโยบายสงเคราะห์กลยุทธ์ออกไป จะเป็นประเด็นอ่อนไหว สังเกตดูว่า ควรนำเสนอในลักษณะเป็นแบบศีล ๕ ซึ่งเป็นหลักพื้นฐาน ซึ่งส่วนราชการและคณะสงฆ์มีการรณรงค์เรื่องศีล ๕ ให้หลักมนุษยธรรม เป็นธรรมนุญของโลก ซึ่งศาสนาอื่นสามารถนำมาปฏิบัติได้ เป็นหลักการที่จะทำให้มนุษย์มีความสันติ มีสันติภาพ และควรนำมาเป็นประเด็นที่จะทำให้เกิดความ

^{๔๐๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

ปรองดองสมานฉันท์^{๔๐๒} เห็นควรให้มีการนำเสนอแบบมีตัวชี้วัด (KPI KEY PERFORMANCE INDICATOR) ซึ่งจะทำให้งานวิจัยสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น^{๔๐๓} กลยุทธ์ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ สามารถส่งผลให้เห็นแบบชาวพุทธคือเรื่องของศีล ๕ ซึ่งสิ่งที่จะต้องมีการอาราธนาศีล ส่งเสริมการเข้าวัด การทำบุญใส่บาตร ทาน ศีล ภาวนา ให้เป็นหลักพื้นฐาน คณะสงฆ์และส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ที่โดยเฉพาะโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จะช่วยสนับสนุน เสนอให้มีแผนการปฏิบัติที่เป็นรูปแบบ นำสู่การภาคปฏิบัติให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้^{๔๐๔} เสนอให้ผู้บริหาร ประธานสภาหรือสมาชิกสภา พนักงานทั้งหมดให้เข้าโครงการศีล ๕ เริ่มตั้งแต่การสมัครหรือมีการลงรับเลือกตั้ง ให้จัดให้มีการปฏิบัติธรรม ด้วยเพราะโครงการศีล ๕ เป็นโครงการที่ดีมาก ถ้าผู้บริหารหรือสมาชิกสภา หรือพนักงานปฏิบัติตามหลักศีล ๕ จะทำให้ประชาชนได้รับผลดีด้วย^{๔๐๕} จัดให้มีการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทน ประชาสัมพันธ์หลักการที่ถูกต้อง^{๔๐๖} เสนอแนะในเรื่องของการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ ในส่วนของคณะสงฆ์ให้วัดเชิญชวนคนเข้ามาปฏิบัติธรรม มาไหว้พระสวดมนต์ในวันพระ ของศาสนาคริสต์เข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ ศาสนาอิสลาม เข้าสุเหร่าอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง ละหมาดวันละ ๕ ครั้ง ชาวพุทธไม่ค่อยมีต่างกับสมัยก่อนจะเข้าวัดทุกๆ วันพระ^{๔๐๗} เรื่องระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนคือการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดฟังธรรม ปฏิบัติธรรม รวมทั้งการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนาต่างๆ เช่น จัดให้มีการเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา จัดกิจกรรมตักบาตรเทโว เป็นต้น^{๔๐๘} เห็นด้วยกับการที่นำคนมาปฏิบัติธรรม เสนอว่าให้เป็นนโยบายของประเทศ เริ่มตั้งแต่คนที่เข้ามาบริหารประเทศให้ผ่านกระบวนการทางคุณธรรม เหมือนอเมริกามีการสาบานตน เช่น รัฐมนตรีก่อนจะเข้ารับตำแหน่งต้องเข้าปฏิบัติธรรม และจัดพระวิปัสสนาจารย์ให้ถูกต้อง และส่วนประชาชนทั่วไปคณะสงฆ์มีการดำเนินการอยู่แล้ว มาจากโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ คือคณะสงฆ์ทำวัตรเย็นสวดมนต์เย็นและให้ชาวบ้านได้มาร่วมสวดมนต์ด้วย รวมทั้งให้มาปฏิบัติธรรมด้วยอย่าง

^{๔๐๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล, รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี (รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตโต, ดร., รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธาณันทคุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พจนีย์ ครุฑวงศ์, ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวีรสิทธิ์ ผ่องใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๐๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอานวย พรหมจันทร์, รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

น้อย ๑ วัน และขอให้ส่วนท้องถิ่นช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาร่วมกิจกรรมด้วย^{๔๐๙} การขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕ เริ่มที่คณะสงฆ์เพราะดำเนินการตามนโยบายมหาเถรสมาคม โดยมีทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ปัญหาคือทำให้ประสบผลได้ยากเพราะคนมีกิเลส ถ้ารับนับถือหรือรักษาศีล ๕ ได้จะสามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนได้ รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิต คุณภาพสังคม และเป็นหลักประกันในเรื่องต่างๆ ตามหลักศีล ๕ ได้ด้วย หมู่บ้านไหนรักษาศีล ๕ ครอบคลุมไหนรักษาศีล ๕ จะเป็นการรักษาศีลข้อเดียวหรือหลายข้อก็ได้ แนวทางเริ่มต้นที่การสมาทานศีล^{๔๑๐}

๒) กลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง เห็นด้วยกับการส่งเสริมเรื่องการจัดตลาดนัด ทำให้เกิดความปลอดภัย ในอาชีพที่เป็นสัมมาอาชีพ^{๔๑๑} เรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงต้องมาจากพื้นฐานของการเข้าวัด ไม่ต้องถึงขั้นต้องปฏิบัติธรรมขอให้มีการเข้าวัดสวดมนต์ไหว้พระอย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ วัน และให้มีกิจกรรมในวัดหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอบรมประชาชนเสริมแบบปฏิบัติที่เข้าถึงจิตใจ^{๔๑๒} ให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณ และให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการกับคณะสงฆ์ ให้มีการทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เป็นขั้นเป็นตอน ให้ร่วมกันปฏิบัติ^{๔๑๓} การวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น เนื่องจากการจัดทำยุทธศาสตร์ต้องใช้เครื่องมือ SWOT ANALYSIS ปกติการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นมา มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรเพิ่มให้ตรง ประเด็น เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ที่ต้องได้^{๔๑๔} จากการที่มีการฝึกอบรมผู้บริหารพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครู อาจารย์ในสถานศึกษาเสร็จสิ้นแล้ว เสนอให้มีการติดตามประเมินผลหลังจากที่อบรมไปแล้ว ได้นำเอาความรู้ในหลักการอบรมไปใช้จริงๆ และที่สำคัญคือควรจะนำประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย^{๔๑๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางด้านการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ตามวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน และสนับสนุนวิทยากรในการฝึกอบรมส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่

^{๔๐๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร., อาจารย์คณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล, รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี (รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตโต, ดร., รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธิฐานันท์คุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.มนตรี วัชรทรัพย์, อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาบุญรอด มหาวิโร, ดร., อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น^{๔๑๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านในพื้นที่ในลักษณะให้ดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาตนเอง ในหลายด้าน เช่น ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ด้านการคลังการลงทุน สนับสนุนให้มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดเทศกาลอาหาร เทศกาลผลไม้ และเสนอแนะให้มีการสร้างเครือข่าย เช่น การสร้างเครือข่ายเรียนรู้ซึ่งในเครือข่ายจะช่วยทำให้เสริมสร้างความเข้มแข็งสามารถเรียนรู้ได้เองนอกเหนือจากวิทยากรแนะนำ^{๔๑๗} ในชุมชนหรือหมู่บ้าน ประชาชนมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งในรูปแบบการเป็นสมาชิกร่วมในหลายรูปแบบ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือกันและกัน เน้นสร้างเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด^{๔๑๘} รูปแบบชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้ว ได้ผลดีคือการให้ประชาชนพึ่งพาตนเองในทุกด้าน ที่ได้ผลดีคือการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน^{๔๑๙} เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยมีหลักคิดมาจากไหนหลักคิดต่างๆ ที่นำมาเป็นกรอบต้องมีที่มาที่ไปมีการอ้างอิง อ้างอิงเอาแนวคิดไม่ต้องอ้างทั้งหมด การทำงานเชิงวิชาการแบบมาตรฐาน งานวิจัยประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานวิชาการอย่างมีระบบมาตรฐาน หลักสำคัญคือการทำงานวิจัยหรือการทำงานวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่องแต่ละเล่ม ต้องสื่อถึงการสร้างองค์ความรู้ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้คืออะไร^{๔๒๐}

๓) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการสร้างความรู้ที่มีเสถียรภาพ เสนอว่าควรแนวคิดที่จะให้มีความเข้มแข็ง ความมีเสถียรภาพแบบที่มีหลักประกันด้วย คือหมายความว่า ความมีความมั่นคงในเรื่องของทรัพย์สิน เรื่องของความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แม้ประเทศไทยเราหรือภาคกลางไม่ได้อยู่ในส่วนที่เป็นภัยพิบัติ หรือเกิดความไม่มั่นคงมากนัก อย่างเรื่องแผ่นดินไหว เรื่องของน้ำท่วม เรื่องของภัยธรรมชาติ อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคงได้เช่นกัน เรื่องการรักษาความปลอดภัย มีข้อบกพร่อง ควรจะต้องมีเรื่องของการประกันแบบสมัยใหม่^{๔๒๑} กลยุทธ์

^{๔๑๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พจนีย์ ครุฑวงศ์, ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวีรสิทธิ์ ผ่องใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด ตำบลหินลาด อำเภอดงพิกุล จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๑๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอานวย พรหมจันทร์, รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล, รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี (รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

รูปแบบความสามัคคีมีเสถียรภาพ ข้อหลักประกันสังคมเป็นโครงการส่งเสริมความสามัคคีสมานฉันท์ เป็นกิจกรรมการจัดการร่วมกลุ่มตามเทศกาลงานประเพณี ถ้ากำหนด KPI ลงไปชัดเจน ถ้าในส่วนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะคลุมพื้นที่ ควรให้มีแผนระยะสั้นแล้ว แผนปฏิบัติการประจำปี แผน ๓ ปี เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มตัวกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าไป^{๔๒๒} การส่งเสริม ความสามัคคีทางวัฒนธรรม ควรเริ่มจากพุทธมามกะคือเรื่องการพัฒนาจิตใจให้วัดเชิงุขาวบ้านมาสวด มนต์อย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ วัน^{๔๒๓} ต้องมองจากจุดเล็กไปหาจุดใหญ่ ควรเริ่มต้นจากครอบครัวอบอุ่น ถ้าครอบครัวอบอุ่น ครอบครัวมีศีลธรรม และต่อด้วยชุมชน หมู่บ้าน ตำบลมีศีลธรรม ตามด้วยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีศีลธรรม ทุกอย่างสามารถที่จะบูรณาการร่วมกันได้^{๔๒๔} จากการวิเคราะห์ ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่มีน้อย ควรจะเพิ่มเติมด้านนี้^{๔๒๕} เห็นควรให้มีการนำเสนอแบบมีตัวชี้วัด (KPI) มาทำการ ติดตามประเมินผล^{๔๒๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองและตำรวจสร้างความเป็น ธรรมในสังคมตามแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุก คนในสังคมไทย การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมใน กระบวนการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งสนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพผู้อื่น^{๔๒๗} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชน หรือทำเป็นประชาพิจารณ์เพื่อ หาทางออกที่ดีที่สุด เมื่อมีเหตุขัดแย้งกันจำนำวิธีการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์มาใช้ โดยการใช้วิธีการ พุดคุย ความสนิเทศนความคุ่นเคยถึงความถูกต้องเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา^{๔๒๘} รูปแบบการสร้าง ความสามัคคีที่ดำเนินการแล้วได้ผลดีคือการให้อิสระในการจัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ภายใต้กรอบที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสนับสนุนการอบรมปลูกฝังนิสัย

^{๔๒๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตฺโต, ดร., รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่าย วิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธาณันทคุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้า อาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธาณันทคุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.มนตรี วรรณทรัพย์, อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาบุญรอด มหาวีโร, ดร., อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียนวัด ไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๒๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พจนีย์ ครุทวงศ์, ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

สร้างความรู้รัก สร้างความเข้าใจ สร้างความสามัคคี ความสมานฉันท์ ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และให้กับประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน^{๔๒๙} แนวทางการสร้างความสามัคคีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการแล้วประสบผลดีคือการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น รวมทั้งการชี้แจงประชาสัมพันธ์ ข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน^{๔๓๐} ทางภาครัฐต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเรื่องการปรองดองสมานฉันท์ ให้เป็นเหมือนลักษณะการต่อยอด คณะสงฆ์และภาครัฐกำหนดเป็นนโยบายเหมือนกัน เพราะฉะนั้น และนำไปปฏิบัติในการที่สร้างความสมานฉันท์คนที่อาจมีความเห็นต่างกันในช่วงที่ผ่านมา โดยนำหลักศีล ๕ เป็นกรอบแนวคิดในการทำงาน^{๔๓๑}

๔) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองแบบธรรมาภิบาล ปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมามากแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการส่งเสริมในเรื่องของการให้ข้อมูล การทำให้มีนิติรัฐ นิติธรรมมากขึ้น มีความเห็นว่ามีเหมาะสมดีแล้ว^{๔๓๒} ต้องเริ่มต้นจากผู้นำท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความยุติธรรม เที่ยงธรรม ใช้หลักธรรมในการปกครอง การบริหาร^{๔๓๓} จากการวิเคราะห์ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของประชาชนภายนอกอาจไม่มีการตรวจสอบการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล และการไม่มีส่วนร่วมของประชาชน ควรจะเพิ่มเติมในด้านนี้^{๔๓๔} ผู้บริหาร ผู้ปกครองตามหลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล รวมถึงผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะมีลักษณะเสมอดันเสมอปลาย ที่เคยพบมาเป็นแบบก่อนที่จะเป็นผู้บริหารและหลังจากเป็นผู้บริหารมักเป็นคนละแบบ หมายถึง ก่อนเป็นพบบ่าย แต่หลังเป็นพบบาย^{๔๓๕} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม^{๔๓๖} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะ

^{๔๒๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิรัชสิทธิ์ ผ่องใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด ตำบลหินดาด อำเภอดงพิกุล จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอานวย พรหมจันทร์, รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล, รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี (รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธธานันท์คุณ, ดร., เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน), ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.มนตรี วรภัทรทรัพย์, อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาบุญรอด มหาวิโร, ดร., อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

บริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และมีรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดี เปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคมสำรวจความคิดเห็นประชาชน^{๔๓๗} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการปกครองตามรูปแบบหลักธรรมาภิบาล เสมอ สิ่งที่ชี้วัดความสำเร็จได้ดี คือการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น และขยายการรับฟัง เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ประชาชน เปิดเว็บไซต์ ขณะเดียวกันมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาแก้ไขความบกพร่อง เยียวยาผู้ที่ได้รับความเสียหายผู้ที่ได้รับเดือดร้อน^{๔๓๘} การปกครองที่มีธรรมาภิบาล ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการและได้ผลตอบรับที่ดี ประชาชนเชื่อถือ ศรัทธาคือ การให้บริการบริการที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม^{๔๓๙} หลักการปกครองที่มีธรรมาภิบาล คือการมีส่วนร่วมของชุมชน ของคณะสงฆ์ ของส่วนราชการ ซึ่งเรียกว่า “บวร” คือบ้านหรือชุมชน วัด ราชการ การมีส่วนร่วมพลังในการที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย เสนอให้กำหนดชุดกิจกรรมว่าจะไปขับเคลื่อนอย่างไร กำหนดตัวแบบอย่างไร ที่ไหน แล้วนำไปขับเคลื่อน ขณะเดียวกันสามารถนำไปดำเนินการที่อื่นๆ ได้ด้วย ปัจจุบันโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรม มีการอบรมประชาชนประจำตำบล มีกิจกรรมหลากหลายทำให้การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โครงการทำได้ไม่ยาก^{๔๔๐}

สรุปผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ หัวข้อ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้วิจัยสรุปแยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

๑) กลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สามารถสร้างกิจกรรม หรือโครงการมารองรับกลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ได้ดังนี้

(๑) มีการดำเนินการได้ในระดับหนึ่งแล้ว สามารถส่งผลให้เห็นแบบชาวพุทธ คือ เรื่องของศีล ๕ ซึ่งสิ่งที่จะต้องมีการอาราธนาศีล ส่งเสริมการเข้าวัด การทำบุญใส่บาตร ทาน ศีลภาวนา ให้เป็นหลักพื้นฐาน คณะสงฆ์และส่วน้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก

(๒) มีการจัดให้มีการอบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักศาสนาพุทธ เพื่อเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์หลักการที่ถูกต้อง

^{๔๓๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พจนีย์ ครุทวงศ์, ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวีรสิทธิ์ ผ่องใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด ตำบลหินดาด อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๓๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอำนาจ พรหมจันทร์, รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

^{๔๔๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

(๓) มีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดฟังธรรม ปฏิบัติธรรม รวมทั้งการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนาต่างๆ เช่น จัดให้มีการเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา จัดกิจกรรมตักบาตรเทโว เป็นต้น

(๔) ควรนำเสนอในลักษณะให้หลักศีล ๕ เป็นหลักพื้นฐาน ส่วนราชการและคณะสงฆ์ควรมีการรณรงค์เรื่องศีล ๕ ให้หลักมนุษยธรรม เป็นธรรมเนียมของโลก ซึ่งศาสนาอื่นสามารถนำมาปฏิบัติได้

(๕) ควรให้มีการนำเสนอแบบมีตัวชี้วัด (KPI KEY PERFORMANCE IN DICATOR)

(๖) ให้มีแผนการปฏิบัติที่เป็นรูปแบบ นำสู่การปฏิบัติได้

(๗) ให้ผู้บริหาร ประธานสภาหรือสมาชิกสภา พนักงานทั้งหมด ให้เข้าร่วมโครงการให้ เ ช้ ำ ร ่ว ม โ ค ร ง ก า ร ศีล ๕ โดยให้จัดให้มีการปฏิบัติธรรม

๒) กลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สามารถสร้างกิจกรรม หรือโครงการมารองรับกลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดังนี้

(๑) มีการสนับสนุนให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางด้านการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ตามวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน และสนับสนุนวิทยากรในการฝึกอบรมส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุดิบทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น

(๒) มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านในพื้นที่ในลักษณะให้ดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาตนเองในหลายด้าน เช่น ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ด้านการคัดกรองทุน สนับสนุนให้มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดเทศกาลอาหารเทศกาลผลไม้

(๓) รูปแบบชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วได้ผลดีคือการให้ประชาชนพึ่งพาตนเองในทุกด้าน ที่ได้ผลดีคือการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน

(๔) การวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นมา มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรเพิ่มให้ตรง ประเด็น เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ที่ถูกต้องได้

(๕) เสนอแนะให้มีการสร้างเครือข่าย เช่น การสร้างเครือข่ายเรียนรู้ซึ่งในเครือข่ายจะช่วยทำให้เสริมสร้างความเข้มแข็งสามารถเรียนรู้ได้เองนอกเหนือจากวิทยากรแนะนำ

(๖) การทำงานเชิงวิชาการ เช่น งานวิจัยเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานวิชาการอย่างมีระบบมาตรฐาน หลักสำคัญคือต้องสื่อถึงการสร้างองค์ความรู้ ที่เป็นองค์ความรู้ใหม่

๓) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการสร้างควมสามัคคีที่มีเสถียรภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สามารถสร้างกิจกรรม หรือโครงการ มารองรับกลยุทธ์ด้านรูปแบบการสร้างควมสามัคคีที่มีเสถียรภาพ ได้ดังนี้

(๑) มีความร่วมมือกับฝ่ายปกครองและตำรวจสร้างความเป็นธรรมในสังคมตาม แนวทางการสร้างความสมานฉันท์ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งสนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง อย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพผู้อื่น

(๒) มีการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชน หรือทำเป็นประชาพิจารณ์เพื่อ หาทางออกที่ดีที่สุด เมื่อมีเหตุขัดแย้งกันจำนำวิธีการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์มาใช้ โดยการใช้วิธีการ พูดคุย ความสนทนาค้นคว้าถึงความถูกต้องเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา

(๓) มีรูปแบบการสร้างควมสามัคคีที่ดำเนินการแล้วได้ผลดีคือการให้อิสระในการ จัดกิจกรรมตามลักษณะทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ภายใต้กรอบที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสนับสนุนการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างควมรู้รัก สร้างความเข้าใจ สร้างควมสามัคคี ควม สมานฉันท์ ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และให้กับประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน โดยใช้แนว ทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(๔) มีแนวคิดที่จะให้มีความเข้มแข็ง ความมีเสถียรภาพแบบที่มีหลักประกันด้วย ควรให้มีแผนระยะสั้นแล้ว แผนปฏิบัติการประจำปี แผน ๓ ปี เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มตัวกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าไป

(๕) เห็นควรให้มีการนำเสนอแบบมีตัวชี้วัด (KPI) มาทำการติดตามประเมินผล

(๖) ภาครัฐต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเรื่องการปรองดองสมานฉันท์ ให้เป็น เหมือนลักษณะการต่อยอด คณะสงฆ์และภาครัฐกำหนดเป็นนโยบายเหมือนกัน เพราะฉะนั้น และ นำไปปฏิบัติในการที่สร้างความสมานฉันท์คนที่อาจมีความเห็นต่างกันในช่วงที่ผ่านมา โดยนำหลัก ศีล ๕ เป็นกรอบแนวคิดในการทำงาน

๔) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองแบบธรรมาภิบาล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สามารถสร้างกิจกรรม หรือโครงการ มารองรับกลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองแบบธรรมาภิบาล ได้ดังนี้

(๑) มีการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือก ปฏิบัติ และมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม

(๒) มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะบริการประชาชน อย่างมี ประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ และมีรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดี เปิดรับข้อมูลสองทาง และการทำประชาคมสำรวจควม คิดเห็นประชาชน

(๓) มีการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มี ส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น และขยายการรับฟัง เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้

ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ ขณะเดียวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาผู้ที่ได้รับความเสียหายผู้ที่ได้รับเดือดร้อน

(๔) เสนอให้เริ่มต้นจากผู้นำท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความ ยุติธรรม เทียงธรรม ใช้หลักธรรมในการปกครอง การบริหาร

(๕) จากการวิเคราะห์ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของประชาชน ภายนอกไม่มีการตรวจสอบการทำงาน และการไม่มีส่วนร่วมของประชาชน ควรจะเพิ่มเติมในด้านนี้

(๖) เสนอให้กำหนดชุดกิจกรรม กำหนดตัวแบบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรม แล้วนำไปขับเคลื่อน

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แผนภาพที่ ๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยทั้งสองแบบทั้งจากแบบการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและการวิจัยเชิงคุณภาพ รวมทั้งการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

๔.๕.๑ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ส่งเสริมการประกอบอาชีพ แบบพึ่งพาตนเองทำเองใช้เอง และสนับสนุนการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ด้วยตนเอง ดำเนินการได้ในระดับดีมาก

(๒) จัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนเขตเมือง หรือเป็นหมู่บ้านในชนบท โดยพิจารณาในหลายด้าน เช่น จำนวนประชากร รายได้ หรือการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพแบบพึ่งพาตนเองแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุดิบทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์

(๔) สนับสนุนงบประมาณพัฒนาและปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับการเกษตรและชลประทาน เพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น

(๕) ส่งเสริมการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน และจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๒) การสร้างสันติวัฒนธรรม ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ดำเนินการเพื่อสร้างความเสมอภาคเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรักความสามัคคี ดำเนินการได้ในระดับดีมากที่สุด

(๒) จัดให้มีการรวมกลุ่มกันระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติต่างถิ่นที่อยู่ ต่างวัฒนธรรม ประเพณีในกิจกรรมเพื่อประเทศชาติและกิจกรรมทางสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักความเชื่อ เช่น การร่วมกิจกรรมในประเพณีสงกรานต์ ประเพณีการแข่งขันกีฬาต่างๆ

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพแบบพึ่งพาตนเองแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงวัตถุดิบทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์

(๔) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางเชื้อชาติ ศาสนา พันธุ์ถิ่นอาศัย ประเพณีและวัฒนธรรม โดยให้อิสระภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ ตามนโยบายการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม

(๕) พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่มกัน สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความเท่าเทียมกันของประชาชนที่มีความเชื่อ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๓) การสื่อสารอย่างการุณยสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และมีการเปิดรับข้อมูลสองทาง จากระบบแอปพลิเคชันจากประชาชน ดำเนินการได้ในระดับดีมากที่สุด

(๒) จัดให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ ไลน์ อีเมล มีการติดตั้งระบบเสียงตามสายเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้บริการประชาชนตลอดเวลา

(๓) มีรูปแบบการสื่อสารถูกต้องตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริงสามารถตรวจสอบได้ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบการสื่อสารจากภาคประชาชนได้

(๔) จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความความสามัคคี ความปรองดอง ความสามัคคี ไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก มีการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ทั้งติดตั้งป้าย สื่อสารมวลชน และสื่อออนไลน์ต่างๆ

(๕) สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ให้มีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ ไลน์ อีเมล และจัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจน

ภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๔) ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ปกครอง ควบคุม บริหารงานตามหลักกฎหมายที่ยุติธรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ดำเนินการได้ในระดับดีมาก

(๒) จัดให้มีโครงการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคม

(๓) มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแล เพื่อสร้างความความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่น จัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลเกี่ยวกับความขัดแย้งของประชาชน ในส่วนของการเจรจาไกล่เกลี่ย การบรรเทาความเดือดร้อนความเสียหาย

(๔) สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่

(๕) จัดบุคลากร และงบประมาณสนับสนุน การดำเนินการความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น โดยการกำหนดนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๔.๖.๒ องค์ประกอบเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑) การสร้างหลักประกันชีวิต ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ดำเนินการสนับสนุนความเท่าเทียมของมนุษย์ ส่งเสริมกิจกรรมคุ้มครองสิทธิ และกิจกรรมสุขภาพแข็งแรง หรือการออกกำลังกายเพื่อสุขอนามัยที่ดี ดำเนินการได้ในระดับดีมาก

(๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ให้มีการปฏิบัติธรรม เพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

(๓) จัดอบรมให้ความรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิต

(๔) ส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา จัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ จัดกิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

(๕) สนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๒) การสร้างหลักประกันทรัพยากร ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สนับสนุนการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในหลักความถูกต้อง และจัดกิจกรรมอบรมการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายโดยการทำบัญชีครัวเรือน ดำเนินการได้ในระดับดีมากที่สุด

(๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ชี้นำโยชน์ของการรักษาศีล ๕

(๓) จัดอบรมให้ความรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิต

(๔) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่งปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า

(๕) อบรมเพิ่มทักษะความสามารถความชำนาญบุคลากร และจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๓) การสร้างหลักประกันครอบครัว ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่น หรือกิจกรรมสร้างความปรองดองในครอบครัว และสนับสนุนการมีความจริงจังซื่อสัตย์ ยกย่องและให้เกียรติต่อสามี-ภรรยา ดำเนินการได้ใน ระดับดีมาก

(๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพจิตใจ จัดประชุมพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

(๓) ส่งเสริมโครงการครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ในครอบครัว

(๔) อบรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่เด็กและเยาวชน และดำเนินการโครงการดูแลการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สอดส่องตรวจตราสถานบริการ

(๕) สนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ และจัดเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครฯ ออกตรวจพื้นที่ในยามกลางคืน หรือตามจุดล่อแหลม ซอยเปลี่ยว หรือแหล่งเสื่อมโทรม สลัม

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๔) การสร้างหลักประกันสังคม ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง สนับสนุนการเป็นคนรักษา สัจจะ ยึดมั่นในคำพูด หรือคำสัญญาของตนเอง คนที่มีวาจาไพเราะนุ่มนวล และยกย่องให้เกียรติผู้อื่น ดำเนินการได้ในระดับดีมาก

(๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ให้มีการปฏิบัติธรรม เพื่อส่งเสริมคุณภาพจิตใจ จัดประชุมพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

(๓) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ต้องการ

(๔) อบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง ให้ความรู้รัก ความสามัคคีกัน ใช้หลักการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย

(๕) สนับสนุนการจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๕) การสร้างหลักประกันสุขภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง แยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง จัดกิจกรรมลด ละ เลิก การดื่มสุรา ของมึนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ และส่งเสริมกิจกรรมงานประเพณี งานนันทนาการ ที่ไม่ใช้สุรา ของมึนเมา หรืออบายมุข ดำเนินการได้ในระดับมากที่สุด

(๒) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ให้มีการปฏิบัติธรรม เพื่อส่งเสริมคุณภาพจิตใจ จัดประชุมพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

(๓) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิก การดื่มสุรา รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุราของมีนเมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา

(๔) อบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ

(๕) จัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ

(๖) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๔.๖.๓ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑) กลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม แยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

(๑) จัดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ในการดำรงชีวิตประจำวัน จัดเทศนาธรรม ชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

(๒) จัดโครงการเยาวชนพุทธมามกะ มีการรณรงค์ให้ เด็กและเยาวชน แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น ให้โรงเรียนจัดไหว้พระสวดมนต์ ให้มีการสมาทานศีล ๕ หน้าเสาธง

(๓) จัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดพุทธศาสนา และเพื่อส่งเสริมคุณภาพจิตใจ เช่น การอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณร จัดโครงการธรรมศึกษา สนับสนุนการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความรู้ตามหลักศาสนาพุทธ ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

(๔) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนา ความเข้มแข็ง ความมั่นคง และความสามัคคี ความสมานฉันท์

(๕) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๒) กลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม แยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

(๑) จัดโครงการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน

(๒) จัดโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน มีการจัดฝึกอบรมการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ในท้องถิ่น

(๓) จัดโครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่

(๔) สนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มตลาดนัดเพื่อการค้า การจัดอาสาสมัครเพื่อรักษาความปลอดภัย

(๕) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๓) กลยุทธ์ด้านรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม แยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

(๑) จัดโครงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการสร้างโอกาสในชีวิต

(๒) จัดโครงการสร้างคามยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้การรวมกลุ่มทางประเพณี วัฒนธรรมโดยเสรี

(๓) จัดโครงการส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของชุมชน มีการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา

(๔) จัดโครงการสร้างความรู้รักสามัคคี เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน

(๕) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

๔) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล ผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม แยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

(๑) จัดโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร เพื่อพัฒนารูปแบบการปกครองให้มีธรรมาภิบาลต่อประชาชน

(๒) จัดโครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความยุติธรรม เจ้าหน้าที่แสดงความจริงใจ

(๓) จัดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น

(๔) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อการพัฒนาความเจริญ ความเข้มแข็ง ความมั่นคง และความสามัคคี ความสมานฉันท์

(๕) ภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐน้อย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง (๒) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง และ (๓) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่การจัดข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้วิธีเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารองค์กร หรือสมาชิกสภาองค์กร ทั้ง ๔ จังหวัดดังกล่าว จำนวน ๓๐ ท่าน ใช้วิธีการวิเคราะห์อุปนัย (Analytic Induction) และการวิจัยเชิงปริมาณนั้นได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ข้าราชการ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ และปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง พื้นที่ที่กำหนดศึกษาใน ๔ จังหวัด คือ (๑) จังหวัดราชบุรี (๒) จังหวัดนครปฐม (๓) จังหวัดกาญจนบุรี และ (๔) จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน ๓๔๓ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการระดับความเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง และวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการศึกษาสรุปได้ตามลำดับต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง มีการสรุปตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สรุปผลการวิจัย ดังนี้

๑) สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

(๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง สรุปรูปร่างเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อกำหนดเป็นการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ดังนี้ (๑) จัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมืองเป็นหมู่บ้านในชนบท และให้มีการเลือกตั้งประชาชนเป็นผู้แทน มีหน้าที่ในการดูแลภายใต้กรอบของกฎหมายและภายใต้การกำกับ ควบคุม (๒) จัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น ธรณารค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตเพื่อจำหน่าย ธรณารค์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิต สินค้าการเกษตร (๓) สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน เป็นชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภค พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการ (๔) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญ กำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง (๕) ส่งเสริมให้มีการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ (๖) จัดให้มีการร่วมกลุ่มการค้าในรูปแบบการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และให้ความสำคัญกับสินค้าท้องถิ่น และพัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสมตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๒) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง สรุปรูปร่างเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อกำหนดเป็นการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ดังนี้ (๑) จัดให้มีการรวมกลุ่มกันระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ ต่างถิ่นที่อยู่ ต่างวัฒนธรรม ประเพณีในกิจกรรมเพื่อประเทศชาติ และกิจกรรมทางสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักความเชื่อ เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี และเพื่อลดความขัดแย้ง จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน (๒) ใช้นโยบายการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสมีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม (๓) ดำเนินการเพื่อความเท่าเทียมกันของประชาชนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างแสดงออกเต็มที่ตามลักษณะความเชื่อ และการสืบทอดทางวัฒนธรรม สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคม สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคม สร้างความเข้มแข็งของ

สถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุน การพัฒนาความร่วมมือ (๔) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก มีการ ประชาสัมพันธ์ศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งติดตั้งป้าย สื่อสารมวลชน และสื่อ ออนไลน์ต่างๆ (๕) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์กรความรู้ที่มีประโยชน์แก่ ประชาชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มี เจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา (๖) จัด งบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ให้การ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความ เข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการ ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๓) การสื่อสารอย่างการณยสาร สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนด เป็นการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ดังนี้ (๑) จัดให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ ไลน์ อีเมล มีการติดตั้งระบบเสียงตามสาย เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร และให้สมาชิกสภาเทศบาล ประธานชุมชน ช่วยดูแล เป็นผู้กระจายข่าว และสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้าน มีการถ่ายทอดข้อมูลสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมี สถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ โดยมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่าง ตรงไปตรงมา (๒) เปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง สามารถตรวจสอบได้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ อบรมเจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์ให้แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบการ สื่อสารจากภาคประชาชนได้ (๓) จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ ในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการใช้สื่อสารมวลชน และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ ความสมานฉันท์ ความปรองดอง ไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก (๔) มีการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น พัฒนารูปแบบการ แสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน และมีการดำเนินการ แก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจ ให้ประชาชนเข้าใจ (๕) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานและการ บริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชน (๖) สนับสนุน ให้ชุมชน หมู่บ้านมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ให้มีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานีวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ ไลน์ อีเมล และจัด

งบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๔) ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนด เป็นการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ดังนี้ (๑) มีโครงการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคม การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งความยุติธรรมในท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎหมาย ข้อบังคับ สนับสนุนบุคลากร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (๒) มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแล เพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่น จัดอบรมสร้างความรู้รักความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน จัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลเกี่ยวกับความขัดแย้งของประชาชน ในส่วนของการเจรจาไกล่เกลี่ย การบรรเทาความเดือดร้อน ความเสียหาย (๓) กระจายการให้บริการภาครัฐ ให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจรวมทั้งกฎหมาย ไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน (๔) พัฒนารูปแบบการแสดงความความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ประชาชน เปิดเว็บไซต์ มีการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจ (๕) อบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน สร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ยใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้ทุกภาคส่วน บรรเทาความเดือดร้อน ระงับความขัดแย้ง (๖) จัดบุคลากร และงบประมาณสนับสนุน การดำเนินการความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

๒) องค์ประกอบเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

(๑) การสร้างหลักประกันชีวิต สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนด เป็นองค์ประกอบเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล

๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ (๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม (๓) ส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา จัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมอุปสมบทหมู่/บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน (๔) ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และระบบชลประทาน เพิ่มศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพการผลิต (๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถ มีประสิทธิภาพสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง (๖) สนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๒) การสร้างหลักประกันทรัพยากร สรุปลักษณะจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ (๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (๓) สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน (๔) ส่งเสริมการประกอบสัมมาชีพ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล้องวงจรปิด (๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น เพิ่มทักษะความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์

ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง (๖) สนับสนุนและพัฒนากำหนดนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๓) การสร้างหลักประกันครอบครัว สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ (๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (๓) ส่งเสริมโครงการครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ในครอบครัว จัดให้พ่อแม่ลูกมาอบรมร่วมกันมีกิจกรรม คัดครอบครัวที่มีปัญหา มาเรียนรู้พ่อแม่ลูก สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน (๔) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง ติดตั้งกล้องวงจรปิด (๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรม แนะนำจัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง (๖) พัฒนากำหนดนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๔) การสร้างหลักประกันสังคม สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ (๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (๓) อบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง ให้มีความรู้รักความสามัคคีกัน ใช้หลักการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน (๔) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง (๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน จัดอบรมแนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง (๖) พัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๕) การสร้างหลักประกันสังคม สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ (๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน (๓) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิก การดื่มสุรา รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีนเมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา และมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม (๔) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมีนเมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัย รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรม

การแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ มีการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำผิดของการดื่มสุรา และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี (๕) พัฒนาความรู้ความสามารถบุคลากรให้ปฏิบัติงานและการบริการประชาชน จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการ มีการบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรมและเป็นสากล รวมถึงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ประพฤติดนเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี (๖) ออกตรวจตราสถานบริการสถานจำหน่ายสุรา ของมีนเมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมถึงสนับสนุนและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลควบคุม เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล้องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ (๗) ปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

๓) กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

(๑) กลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ สรุปลความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดประชุม พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ซึ่งประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ (๒) มีการรณรงค์ให้ประชาชน เด็กและเยาวชน แสดงตนเป็นพุทธมามกะ จัดไหว้พระสวดมนต์ มีการสมาทานศีล ๕ หน้าเสาธง ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล สนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน แล้วแต่ความเหมาะสม (๓) มีการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์บุคคลต่างศาสนา มาประกาศตนเป็นชาวพุทธ และประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ (๔) สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ จัดกิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน รวมตลอดถึงจัดให้ในแต่ละครอบครัวที่มีความพร้อมและสมัครใจ ประกาศตนเองเป็น “ครอบครัวรักษาศีล ๕” (๕) พัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้และสร้างสรรค์ งานศิลปะ หัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลายอย่างหลายช่องทาง และใช้วัดเป็นศูนย์กลาง (๖) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา พัฒนาองค์ความรู้และสร้างสรรค์ งานการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (๗) มีปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำ

ให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๒) กลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) จัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนในเขตเมือง หรือให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท และให้มีการจัดการปกครอง ดูแลตนเองในระดับหนึ่ง โดยให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเป็นผู้นำและคณะกรรมการดำเนินการ ให้มีอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กำหนดให้ (๒) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นโดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน มีการจัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น ตามศักยภาพของท้องถิ่น ธรรมชาติและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและ การผลิตเพื่อจำหน่าย (๓) พัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ชนบธรรมนิยม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเหมาะสมกับ ศักยภาพของชุมชน (๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดตั้งดูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย รวมทั้งมีการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจการ ต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน (๕) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุง สาธารณูปโภค และระบบชลประทาน (๖) ฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัคร พิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง พัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด (๗) มีปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และ วิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานน้อย และภาครัฐ เปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และ การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๓) กลยุทธ์ด้านรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) สร้าง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย เสริมสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การ จัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจใน การพัฒนา การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วม ในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (๒) สนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง อย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพ และความเชื่อของบุคคล (๓) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่ กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน (๔) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานทาง ศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ รวมทั้งให้ กระบวนการยุติธรรม ระบบกฎหมายปกติสามารถดำเนินการโดยได้รับความเชื่อถือ ไม่ใช้กฎหมายใน การสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน (๕) จัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการ การ แข่งขันกีฬา พัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้าน ลักษณะพลังแผ่นดิน และให้มีการประชาสัมพันธ์การเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งใช้การ

สื่อสารมวลชนในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี (๖) จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง (๗) มีปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

(๔) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล สรุปความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้ (๑) พัฒนารูปแบบการปกครองให้มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน คำนึงถึงความต้องการของประชาชน พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคีหรือข้อตกลงความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน (๒) มีศูนย์ช่วยเหลือประชาชน มีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความรู้ความยุติธรรม จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก และให้ประชาชนสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่ประชาชน (๓) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ (๔) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ และจัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า ไฟส่องสว่างให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครตำรวจบ้าน เพื่อเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน (๕) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ประชาชน เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อสร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจ (๖) สนับสนุนงบประมาณ และบุคลากร ให้บริการประชาชน ตลอดเวลา และเจ้าหน้าที่แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา และไม่เลือกปฏิบัติ (๗) มีปัญหาจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการที่ถูกต้อง และประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานน้อย และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ

๕.๑.๒ สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ข้าราชการ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔๘ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๑๔ มีอายุระหว่าง ๒๕ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๖๖ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๘.๔๐ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๘๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๖๔

มีรายได้ ๑๐,๐๐๐ – ๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๖.๘๕ และมีระยะเวลาการทำงาน ๕ – ๑๕ ปี จำนวน ๑๘๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๙๓

๑) สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

(๑) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕ ส่วนรายด้านพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุด คือด้านที่ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๑ รองลงมาคือด้านที่ ๓ การสื่อสารอย่างการุณยสาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๙ น้อยที่สุดคือด้านที่ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อการสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ด้าน และอยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน

(๒) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๕ รองลงมาคือ ข้อที่ ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชุมชนด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนระบบสหกรณ์ เพื่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๖

(๓) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๑ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความสามัคคี อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๖ รองลงมาคือ ข้อที่ ๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๔ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อลดความขัดแย้ง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑

(๔) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๓ การสื่อสารอย่างการุณยสาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๙ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๑๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการเปิดรับข้อมูลสองทาง จากระบบแอปพลิเคชันแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

๔.๖๙ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๓ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๑๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสอบถามข้อมูล ได้ทุกระบบ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖

(๕) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อสภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ ๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดคือข้อที่ ๒๐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประเมินผลการปฏิบัติตามข้อบัญญัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๗ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๘ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนออกข้อบัญญัติท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๑๗ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านออกข้อบัญญัติท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๒

๒) องค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

(๑) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๕ พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือหลักศีล ๕ ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๖ รองลงมาคือหลักศีล ๕ ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗ น้อยที่สุดคือหลักศีล ๕ ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อการสร้างความสมานฉันท์ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ด้าน และอยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน

(๒) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๗ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนความเท่าเทียม หรือวางตัวเป็นกลาง กรณีมีเหตุขัดแย้งระหว่างบุคคลเสมอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๓๓ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรมคุ้มครองสิทธิ สาเหตุจากการถูก ฆ่า ทารุณกรรม ทำร้ายร่างกาย จิตใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๑๕ น้อยที่สุดคือ ข้อที่ ๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการช่วยเหลือ หรือให้การพยาบาลแก่สิ่งมีชีวิตที่ได้รับบาดเจ็บเสมอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๔๗

(๓) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อ

ที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๕๗ พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในหลักความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๘ รองลงมาคือ ข้อที่ ๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมอบรม การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย โดยการทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๐ น้อยที่สุดคือข้อที่ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดส่งเสริมการจัดตั้งตำรวจบ้านดูแลทรัพย์สินและป้องกันโจรภัย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕

(๔) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๓ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๑๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมเพศศึกษา และเยาวชนวัยเจริญพันธุ์อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๖๐ รองลงมาคือ ข้อที่ ๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่น หรือกิจกรรมสร้างความปรองดองในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙ น้อยที่สุดมี ๒ ข้อคือ ข้อที่ ๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการมีความจริงใจ ซื่อสัตย์ ยกย่องและให้เกียรติต่อสามี-ภรรยา เสมอ และข้อที่ ๑๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเลี้ยงดู อุปการะ ดูแล เอาใจใส่ครอบครัวอย่างดี หรือพอสมควรตามอัตภาพ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖

(๕) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๑๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเป็นคนที่มีความพอประมาณ และยกย่องให้เกียรติผู้อื่นเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๑ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการเป็นคนที่รักษาสัจจะ ยึดมั่นในคำพูด หรือคำสัญญาของตนเอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๗ น้อยที่สุดคือข้อที่ ๑๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านส่งเสริมกิจกรรมการแข่งขันทางทักษะการพูด เช่น การกล่าวสุนทรพจน์ การอภิปราย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๔

(๖) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ต่อองค์ประกอบ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๗ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ มากที่สุด คือข้อที่ ๑๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมลด ละ เลิก การดื่มสุรา ของมีนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๒ รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนการลงโทษ ผู้กระทำความผิดจากการดื่มสุรา ของมีนเมา หรืออบายมุข อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๙ น้อยที่สุดคือข้อที่ ๑๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านอบายมุข และสิ่งเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๐

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่บริการประชาชนเกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็ง และความสามัคคีปรองดองให้กับ ท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นโดยการนำหลักศีล ๕ มาใช้จะทำให้การบริหารงาน สามารถเกิดความเป็นเอกภาพ เข้มแข็ง และยั่งยืน โดยมีประเด็นการนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๕.๒.๑ สภาพการดำเนินงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง พบว่ามีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเขตเมือง เป็นหมู่บ้านในชนบท เพื่อความเข้มแข็งยั่งยืน และให้มีการเลือกตั้งประชาชนเป็นผู้แทน มีหน้าที่ในการดูแลภายใต้กรอบของกฎหมาย และภายใต้การกำกับ ควบคุม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ได้วิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าแบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้เทคนิคของการสร้างบูรณาการ ๓ ประการ (3C) ได้แก่ ร่วมมือ(Co-ordination), ประสาน (Co-operation) และยังสอดคล้อง (Consistency) ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ ระดับ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับสำระงานท้องถิ่น ๓ ประการ ได้แก่ การเงิน บุคลากร และการมีส่วนร่วม โดยกลุ่มงานท้องถิ่น ๓ กลุ่ม ได้แก่ งานบริหาร งานบริการและงานสนับสนุน อันนำไปสู่คุณลักษณะของแบบจำลองการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ ๓ ประการ ได้แก่ ความเป็นเอกภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืน^๑ และสอดคล้องกับการวิจัยของเดือนเพ็ญ พิงคหา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย” พบว่าได้แก่การจัดการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ โดยประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ การเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองท้องถิ่นโดยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการศึกษาให้แก่ชุมชน การเสนอปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นโดยการแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุมสภาองค์กรปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการการบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน^๒

^๑ วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๒ เดือนเพ็ญ พิงคหา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙).

(๒) ดำเนินการโครงการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดฝึกอบรมส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน ตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น รมรณรงค์และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตเพื่อจำหน่าย รมรณรงค์และส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพการผลิต สินค้าการเกษตร ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของสุพล วงแสนพุดิ ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี” ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ทำให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต^๓ และจากการศึกษาของประยงค์ จันทรแดง ศึกษาเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการประยุกต์พุทธธรรม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์” พบว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทรงเน้นถึงความพอมี พอกิน พอใช้ ความสามารถอุ้มชู ตัวเองได้ การไม่โลภมากเกินไปซึ่งจะเป็นเหตุให้ไปเบียดเบียนผู้อื่นพอเพียงในทางความคิด การพูดจา และการปฏิบัติตน โดยสรุปแล้วมี ๓ องค์ประกอบกับอีก ๒ เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี กับเงื่อนไขอีก ๒ อย่าง คือ ความรู้และคุณธรรม เมื่อเทียบเคียงแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักพุทธธรรมพบว่ามีหลักการเดียวกันกับคำสอนเรื่องมัตตัญญูตา (ความพอดี ความพอประมาณ) และหลักสันโดษ (ความยินดีพอใจในสิ่งที่มีและหามาได้)^๔ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรชัย ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ขยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยปากมูข เป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ตาม “SILA Model” ดังนี้ (๑) อักษร S = Safety อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักศีลมาบูรณาการชุมชน ให้เป็นชุมชนศีล ๕ ปลอดภัยจากขโมย ปลอดภัยปากมูข คนในชุมชนคิดดี ทำดี พูดมีวินัย (๒) อักษร I = Intergrate อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักหัวใจ เศรษฐีมาบูรณาการเศรษฐกิจ ส่งเสริมคนในชุมชนให้ขยันหาทรัพย์ รวมกลุ่มประกอบอาชีพเสริม รักษาทรัพย์ที่หามาได้ โดยการมีธนาคารชุมชน หาความรู้เพิ่มมูลค่าในตนจากปราชญ์ชุมชน รู้จักการใช้ ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (๓) อักษร L = Landscape อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลัก อาวาสสัปปายะมาบูรณาการทรัพยากรและธรรมชาติในชุมชนให้สัปปายะ น่ายอยู่ ช่วยกันรักษาธรรมชาติให้เจริญตาน่ายอยู่ ต้นไม้อุดม แหล่งน้ำดี อากาศสดชื่น และช่วยกันอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร และ(๔) อักษร A = Aid อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักสังคหวัตถุธรรมบูรณาการ ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้คนชุมชนมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวและร่วมใจ

^๓ สุพล วงแสนพุดิ, “ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๑).

^๔ ประยงค์ จันทรแดง, “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการประยุกต์พุทธธรรม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์”, *รายงานการวิจัย*, (มหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา, ๒๕๕๒), หน้า ๑๕-๒๐.

ร่วมใจกัน ในชุมชนเดียวกันรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน มีจิตอาสาพร้อมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์^๕

(๓) สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน เป็นชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภค ปรับปรุงสาธารณูปการ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของรักษา สุตเส้นผม ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” พบว่าควรจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นได้อย่างพอเพียง สมดุลกับรายจ่ายและความจำเป็นในการนำไปพัฒนา^๖ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ประพันธ์ นีกะโทก ศึกษาเรื่อง “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานมี การนำโครงสร้างพื้นฐานมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมที่ชุมชนต้องการ ได้แก่ กำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล มีไฟฟ้าครอบคลุมทั่วทั้งหมู่บ้านโทรศัพท์สาธารณะมีความสมบูรณ์พร้อมใช้งาน^๗ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วิทยา จันทร์แดง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบใหม่ที่ค้นพบคือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ (๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง แบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน (๒) ระบบสนับสนุนชุมชน เข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง (๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน^๘

(๔) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิ

^๕ อีรัชย์ ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^๖ รักษา สุตเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๗ ประพันธ์ นีกะโทก, “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๘ วิทยา จันทร์แดง, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕).

บาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” ได้แก่การสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บท อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^๙ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พิริยา เสนะรัตน์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าวังน้อย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น” พบว่ากระบวนการสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการอบรมศึกษาดูงานเพื่อเป็นหลัก ในการกำหนดเป้าหมายชุมชน และวางแผน โดยผู้ปฏิบัติงานเป็นวิทยากรกระบวนการคนในชุมชน รวมดำเนินการใช้การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อถอดบทเรียนที่ได้จากการอบรม และศึกษาดูงาน รวมกำหนดเป้าหมายชุมชน จัดทำแผน กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม รวมจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในชุมชน^{๑๐}

(๕) ส่งเสริมให้มีการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน จัดให้มีการรวมกลุ่มการค้าในรูปแบบการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และให้ความสำคัญกับสินค้าท้องถิ่น ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ พิบูลย์ ศึกษาเรื่อง “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” พบว่าการเมืองภาคประชาชนได้แสดงบทบาทอย่างเด่นชัดในการเข้าไปดูแลช่วยเหลือ รวบรวมผลผลิตขายให้โรงงาน/ผู้บริโภคโดยตรง หรือรวมกลุ่มกันขาย ทำให้สมาชิกขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด ใช้การบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งให้เกิดการเข้าใจ การเรียนรู้และการพัฒนางานร่วมกัน เป็นที่ยอมรับในศักยภาพในความสามารถ การที่ผู้ประสบปัญหาได้มาทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการรู้จักมักคุ้นกันมากขึ้น มีพื้นที่ให้ได้ใช้ ความสามารถมาแก้ไขปัญหาร่วมกัน นับว่าเป็นกระบวนการสร้างความสมานฉันท์จากการทำงาน ร่วมกันซึ่งสามารถขยายผลไปสู่ความสมานฉันท์ในชุมชนต่อไป^{๑๑} สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ประพันธ์ นิกะระโทก ศึกษาเรื่อง ทูตทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงนครชุมชน พังงาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบบูรณาการทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงนครชุมชนในการพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน กองทุนชุมชนบ้านถนนหัก มีการดึงทุนทางสังคมที่เกิดจากตัวบุคคลคือประธานกองทุนชุมชน บ้านถนนหัก มาใช้เชื่อมโยงกับ

^๙ พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๐} พิริยา เสนะรัตน์, “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าวังน้อย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น”, การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๕).

^{๑๑} อภิชาติ พิบูลย์ “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชารัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔).

ทุนที่มีอยู่ในสังคมทั้งทุนที่เป็นทรัพยากรบุคคล ทุนทางการเงินของ สมาชิกที่เกิดจากการระดมทุน ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาพัฒนาต่อยอดอาชีพในชุมชนสร้างความ เข้มแข็งให้แก่ชุมชนควบคู่กันกับกระบวนการจัดการความรู้ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เข้ามาเรียนรู้ รับฟังการถ่ายทอดประสบการณ์^{๑๒}

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์การดำเนินการและพัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนน สะพาน ขยายผิวหน้าถนน บำรุงรักษาพื้นผิวถนนที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของคนในท้องถิ่น ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนันทา ญาณวิริโย (สดคมขำ)^{๑๓} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ เทศบาลตำบลสามชุก ในการทำแผนเพื่อพัฒนาได้จัดให้มีการประชุมร่วมสามฝ่าย ได้แก่ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาชนในชุมชนเพื่อเสนอโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน หลังจากนั้น จัดลำดับความสำคัญของโครงการแล้วจึงจัดทำเป็นแผนพัฒนาสามปีเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติทางเทศบาลได้จัดคณะกรรมการชุมชนขึ้นมาประสานงานกับ คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์เพื่อทำงานด้านการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมีหลักการพัฒนาเพื่อที่จะอนุรักษ์ความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนเอาไว้ และสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชนนั้นด้วย และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อธิชัย ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ขยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยเป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร L = Landscape อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลัก อาวาสสี่ปายะมา

^{๑๒} ประพันธ์ นิกระโทก, “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สูงครชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๓} พระนันทา ญาณวิริโย (สดคมขำ), “การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

บูรณาการทรัพยากรและธรรมชาติในชุมชน ให้สปีปายะ น่ายู่ ช่วยกันรักษา ธรรมชาติให้เจริญตา น่ายู่ ต้นไม้อุดม แหล่งน้ำดี อากาศสดชื่น และช่วยกันอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร^{๑๔}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจ สิทธิ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยัง ขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๑๕} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการ บริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุน ท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่ สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับ การสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๑๖} และภาครัฐ เปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และ การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการ ศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แห่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการ ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๗} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อ ประชาชน” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานitäรรวจเพื่อ ประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานitäรรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่ งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน

^{๑๔} ชีรชัย ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๕} เสน่ห์ ใจสิทธิ, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๖} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๗} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แห่หลี่), “การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

ตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๘}

๒) การสร้างสันติวัฒนธรรม พบว่ามีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดให้มีการรวมกลุ่มกันระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ ต่างถิ่นที่อยู่ ต่างวัฒนธรรม ประเพณีในกิจกรรมเพื่อประเทศชาติ และกิจกรรมทางสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักความเชื่อ เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี และเพื่อลดความขัดแย้ง จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลังแผ่นดิน ผลการศึกษาวิจัยนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ โตนด ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไข วิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่าสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์เหล่านี้สามารถทำให้ ประชาชนมีความเป็นน้ำหนึ่ง และเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชนมุสลิมให้เกิดความรัก ความสามัคคีกัน ได้ โดยรัฐบาล ต้องส่งเสริมเอกลักษณ์ ดังนี้ รัฐบาลต้องส่งเสริมวัฒนธรรมและให้ความสำคัญประเพณี ท้องถิ่นของคนไทยมุสลิม รัฐบาลต้องบูรณะโบราณวัตถุ และสถานก่อสร้างทาง ประวัติศาสตร์ของคน ไทยมุสลิม รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในด้านพิธีกรรม^{๑๙} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ฟาริดา สะปะอิ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทโต๊ะอิหม่ามในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนตำบลท่าอิฐ อำเภอ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า โต๊ะอิหม่ามมีบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ใน ชุมชนด้าน การศึกษา ส่งเสริมการศึกษาโดยการริเริ่มให้จัดตั้งโรงเรียนทั้งรัฐบาลและเอกชน ด้านสังคม เป็นผู้นำทางพิธีกรรม เช่น การเกิด การแต่งงาน การตาย เป็นต้น ด้านศาสนา เป็นครูสอนศาสนาใน โรงเรียน เป็นผู้นำละหมาด ด้านการเมืองการปกครอง ยับยั้งความขัดแย้งในชุมชนคือรู้และเข้าใจ ว่า ควรจะแนะนำสมาชิกใน ชุมชน คนใด แบบใด^{๒๐}

(๒) ใช้นโยบายการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และ ตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสมี ระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของยศ พรหมรัตน์ ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาองค์กรปกครอง สวนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอมือง จังหวัดอำนาจเจริญ” พบว่าการรวมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมถึงการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยที่โครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้อง

^{๑๘} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๙} ประสงค์ โตนด, “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

^{๒๐} ฟาริดา สะปะอิ, “บทบาทโต๊ะอิหม่ามในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชารัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๗).

กับวิถี ชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน การดำเนินการดังกล่าวมีผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนรวมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๒๑} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ภาส ภาสสัทธา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความโปร่งใส ด้านการนำหลักนิติธรรมมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) กฎเกณฑ์ (๒) ระเบียบ (๓) กฎหมาย ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารงานและบุคลากร ด้านการนำการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) ร่วมคิด (๒) ร่วมทำ (๓) ร่วมตรวจสอบในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร ด้านการนำความรับผิดชอบมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ (๑) ความรับผิดชอบต่อตนเอง (๒) ความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น (๓) ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร^{๒๒}

(๓) ดำเนินการเพื่อความเท่าเทียมกันของประชาชนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างแสดงออกเต็มที่ตามลักษณะความเชื่อ และการสืบทอดทางวัฒนธรรม สร้างความมั่นคง และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคม สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ พิบูลย์ ศึกษาเรื่อง “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์: ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” พบว่าวัฒนธรรมชุมชนที่มีการช่วยเหลือกันภายในชุมชน การช่วยเหลือกันด้านความรู้ การส่งเสริมให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งระดับ สถาบัน ครอบครัว และบุคคล ทำให้เกิดความสัมพันธ์ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การเมืองภาคประชาชน มีบทบาทในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนกระทั่งมีความสมานฉันท์ที่เข้มแข็ง สอดรับกับนโยบายของรัฐบาลในสมัยปัจจุบัน^{๒๓}

(๔) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก มีการประชาสัมพันธ์ศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งติดตั้งป้าย สื่อสารมวลชน และสื่อออนไลน์ต่างๆ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ เดือนเพ็ญ พิงคหา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล

^{๒๑} ยศ พรมรัตน์, “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอมะนัง จังหวัดอำนาจเจริญ”, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น, (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ๒๕๕๔).

^{๒๒} ภาส ภาสสัทธา, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๒๓} อภิชาติ พิบูลย์, “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชารัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔.).

ทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย” พบว่าด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ โดยประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมกับองค์กรปกครองท้องถิ่น ในการฟื้นฟูจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน การเสนอความคิดเห็นในการฟื้นฟูจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ วันมาฆบูชา^{๒๔}

(๕) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์กรความรู้ที่มีประโยชน์แก่ มีประโยชน์แก่ประชาชน จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน สะดวกแก่ประชาชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้บริการ และให้บริการประชาชน ตลอดเวลา ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ ของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่ากลยุทธ์ที่หนึ่งจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางและศูนย์อำนวยการความสะดวกระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๒๕}

(๖) จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้ง ด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของรักษา สุตเส้นผม ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” พบว่าควรจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นให้เพียงพอเพียง สมดุลกับรายจ่ายและความจำเป็นในการนำไปพัฒนา^{๒๖}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจ สิทธิ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการ มีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยัง

^{๒๔} เดือนเพ็ญ พิงคหา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙).

^{๒๕} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๒๖} รักษา สุตเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๒๗} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๒๘} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๒๙} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน พบว่า การบริหารสถานitäรรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้าง และการปรับปรุงเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้ว อยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับบริการจากตำรวจช้ากว่ากำหนดด้วยอัตราค่าพลังที่มีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๓๐}

๓) การสื่อสารอย่างการุณยสาร พบว่ามีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ ไลน์ อีเมล มีการติดตั้งระบบเสียงตามสาย เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร และให้สมาชิกสภาเทศบาล ประธานชุมชน ช่วยดูแล เป็นผู้กระจายข่าว และสนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้าน มีการถ่ายทอดข้อมูลสู่

^{๒๗} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๒๘} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๒๙} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๓๐} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานีวิทยชุมชน มีเว็บไซต์ โดยมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พูนสุข มาศรีงสรรค์ ศึกษาเรื่อง “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ” พบว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโยงใยกับสถาบันครอบครัว ควรมีส่วนรวมกันใช้ความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารในการผลิตสื่อสีขาวเพื่อประสานรอยร้าว ความกดดัน ความรุนแรง ทั้งทางจิตใจและร่างกาย ของคนในครอบครัวให้กลับคืนดี สามัคคี ประองดองกันดังเดิม^{๓๑} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของนางสาวศิวพร ศรีศักดิ์นันท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ ทางสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทย” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า จริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ เป็นการสื่อสารที่ถูกต้อง ดีงาม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การสื่อสารเชิงพุทธ ประกอบด้วย การสื่อสารกับบุคคลภายนอก (ปรโตโฆสะ) ได้แก่ เสียงจากผู้อื่น คือ “กุศลมูลและอกุศลมูล” และการสื่อสารภายในตนเอง (โยนิโสมนสิการ) ได้แก่ การสื่อสารผ่านกระบวนการทางจิตใจโดยมีสัมมาทิฐิเป็นจุดเริ่มต้น หลักการที่สำคัญของจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ คือ กระบวนการสร้างปัญญา คิดถูกวิธี ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา องค์ประกอบที่สำคัญ ของการสื่อสารเชิงพุทธ ได้แก่ การฟัง การคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการประพฤติปฏิบัติ และ พบว่า สื่อออนไลน์เป็นตัวกำหนดรูปแบบการสื่อสารของมนุษย์ในปัจจุบัน เป็นสื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ทหาที่รับและส่งสารได้พร้อมกัน เป็นการสื่อสารสองทาง สื่อสารได้ทั้งภาพ เสียง และข้อความต่างๆ โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิมเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตเครือข่ายระดับโลก จริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธทางสื่อออนไลน์ จึงหมายถึง “วิธีการคิดที่ก่อให้เกิดปัญญา และการประพฤติปฏิบัติ ด้วยสำนึกในธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมโลก”^{๓๒}

(๒) เปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง สามารถตรวจสอบได้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ อบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบการสื่อสารจากภาคประชาชนได้ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระวิมาน คมภีรปัญญา (ตริกมล) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” พบว่าศีลข้อที่ ๔ ครอบคลุมถึงการไม่ก่อกายแทรกแซงทางข้อมูลระหว่างชาติ การไม่กระตุ้นความรุนแรงหรือกระตุ้นความเป็นชาตินิยม การไม่ปล่อยข่าวลวงเพื่อให้ชาติอื่นสับสนแล้วตนได้ประโยชน์^{๓๓} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นางสาวศิวพร ศรีศักดิ์นันท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม

^{๓๑} พูนสุข มาศรีงสรรค์, “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๓๒} ศิวพร ศรีศักดิ์นันท์, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ ทางสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๓๓} พระวิมาน คมภีรปัญญา (ตริกมล), “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

การสื่อสารเชิงพุทธ ทางสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทย” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย พบว่า มีรูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสาร เชิงพุทธ ๒ รูปแบบ ได้แก่ (๑) การสื่อสารกับบุคคลภายนอก (ปรโตโมหะ) และ (๒) การสื่อสารภายใน ตนเอง (โยนิโสมนสิการ) เมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้ส่งสาร การสื่อสารกับบุคคลภายนอกควรยึดถือ กัลยาณมิตร พุดเชิงบวก เขียนหรือพิมพ์ในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เช่น การใช้สื่อ ออนไลน์ของสื่อมวลชนควรผ่านกระบวนการสื่อสารภายในจิตใจ โดยใช้หลัก ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา และ อริยสัจ ๔ เพื่อเป็นการรู้เท่าทันสื่อ รู้เท่า ท้นความทุกข์ เมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้รับ สารควรใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คิดใคร่ครวญอย่างแยกคายพร้อมด้วย กาลามสูตร หลักความ เชื่อ ๑๐ ประการ ไม่เชื่อทันทีที่พบเห็นข่าวสาร มีการยับยั้งชั่งใจและ เป็นการดำเนินชีวิตในทางสาย กลางซึ่งมนุษย์ทุกคนยังไม่สามารถละกิเลสได้ทั้งหมด เป็น การพัฒนาทางจิตใจเพื่อส่งเสริมให้เกิดการ ประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เป็นกลาง เหมาะสมและดีงาม สื่อมวลชนควรใช้สติในการ พุด การพิมพ์ หรือการโพสต์ ข้อความรวมทั้งภาพและเสียง ตระหนักถึงผลกระทบต่อสังคมโดยยึด หลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเป็นสำคัญ^{๓๔}

(๓) จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน มีความสามารถในการเจรจาไกล่เกลี่ย รวมทั้งการใช้สื่อสารมวลชน และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความสมานฉันท์ ความปรองดอง ไปยังสถานที่ต่างๆภายนอก ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลากร เทียนส่องใจ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ “การเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลางเชิงพุทธ : หลักการและเครื่องมือสำหรับการจัดการความขัดแย้ง” ผลของการศึกษาขั้นตอนการจัดการปัญหาความขัดแย้ง ในขั้นตอนกัลยาณมิตรนั้นคนกลางจะต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่โดยตรง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นคนกลาง และคู่กรณีทั้งสองฝ่าย จะต้องมีบทบาทหน้าที่ร่วมมือกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เกิดสัมมาทิฐิ ในการหาจุดสนใจอย่างแท้จริงของคู่กรณี และส่งเสริมความเข้าใจอันดีของทั้งสองฝ่าย กล่าวโดยสรุปการเจรจาไกล่เกลี่ยเชิงพุทธ เป็นหนึ่งในพุทธสันติวิธี ที่ใช้นำมาเป็นรูปแบบสำหรับการจัดการปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งไม่เพียงแต่สามารถใช้ได้ในรูปแบบการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งแล้ว ยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ยั่งยืนดังเช่นการให้อภัยทาน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการความขัดแย้งทางพระพุทธศาสนา^{๓๕} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ประสงค์ โตนด ที่ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่าเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการสื่อสารติดต่อราชการ และเป็นการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน แปลความหมายตรงกัน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรมีข้าราชการ ที่เป็นคน

^{๓๔} ศิวพร ศรีศักดิ์นันท์, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ ทางสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๓๕} ชลากร เทียนส่องใจ, “การเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลางเชิงพุทธ : หลักการและเครื่องมือสำหรับการจัดการความขัดแย้ง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

มุสลิมมีความรู้เข้าใจภาษามลายูดีไว้เป็นข้าราชการในหน่วยงานนั้นด้วย แต่ถ้าให้ดีแล้วทุกหน่วยงานราชการในพื้นที่แห่งนี้ควรใช้สองภาษาควบคู่กันจะได้ลด ปัญหาความขัดแย้ง^{๓๖}

(๔) มีการรับฟังความคิดเห็นประชาชน จากชุมชน หมู่บ้าน และเปิดโอกาสให้มี และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ สนับสนุนการจัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน และมีออกร่วมกัน และมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่เดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจ ผลการศึกษาวิจัยนี้ การศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวิชชุกร นาคนธ ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล” พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำ แผนงานและโครงการ ที่มีหลากหลายรูปแบบไม่เฉพาะจากเวทีประชาคมและรับฟังจากทุกกลุ่มในชุมชนจัดให้มี ช่องทางรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย นอกเหนือจากการจัดทำเวทีประชาคมโดยมีระเบียบว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นประชาชนในการบริหารกิจการท้องถิ่นกำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยการการรับฟังความคิดเห็นหรือการแสดงประชามติโดย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น สอบถามและตอบปัญหาซึ่งสามารถใช้อ้างอิงได้โดย การเปิดโอกาสให้ลงทะเบียนตามระบบที่กำหนดไว้โดยกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้น^{๓๗} และสอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ โตนด ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่า แนวทางการส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาค การมีส่วนร่วม และสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองของประเทศได้ โดยรัฐบาลต้องส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในด้าน การส่งเสริมให้ชุมชน มีบทบาทในการแก้ปัญหาด้วยชุมชนเอง โดยใช้การเผชิญหน้ากับปัญหา นำปัญหามาพูด อย่างตรงไปตรงมา และให้ผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้พูดถึงสิ่งที่เขาละเมิดต่อผู้อื่น และเสนอวิธีการที่จะแก้ไขสิ่งที่ทำผิดไป^{๓๘}

(๕) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน เสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับในการ ให้บริการประชาชนผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัด

^{๓๖} ประสงค์ โตนด, “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

^{๓๗} วิชชุกร นาคนธ, “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๓๘} ประสงค์ โตนด, “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

นครสวรรค์” พบว่ามีการรณรงค์ให้ผู้บริหารและบุคลากรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บท อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๓๙} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุภาภรณ์ พิมพ์ คล้ายธานี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามแนวทางพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามรูปแบบการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ SUPHANGPIM-Model ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้ (๑) ความสามารถในการส่งสาร (Sender) ประกอบด้วย S = Sender เป็นผู้ส่งสารที่ดี P = Personality มีบุคลิกภาพที่ดี N = Niceness ความสุภาพ ความมีมารยาทในการ สื่อสาร M = Morality มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ (๒) ความสามารถในการรับสาร (Receiver) ประกอบด้วย U = Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล A = Awareness รู้เท่าทันความ เปลี่ยนแปลงทางสังคม P = Purity มีความบริสุทธิ์ใจ ยอมรับสิ่งที่เป็นจริง และ (๓) ความสามารถในการตอบสนอง (Responsibility) ประกอบด้วย H = Hospitality มีน้ำ ใจเสียสละเพื่อส่วนรวม G = Generality สื่อสารได้กับทุกระดับ ไม่เลือกปฏิบัติ และสุดท้าย I = Implementation การสื่อสารสามารถนำไปปฏิบัติได้^{๔๐}

(๖) สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ให้มีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ สนับสนุนให้ชุมชน หมู่บ้านมีสถานวิทยุชุมชน มีเว็บไซต์ โลกออนไลน์ อีเมล และจัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวิชา ฉิมพลี และคณะ ศึกษาเรื่อง “การออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโคกโคเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่าระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แบ่งการทำงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนของผู้ใช้ระบบ สามารถเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ด้านต่างๆ และข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และส่วนของผู้ดูแลระบบ สามารถ จัดการข้อมูลผู้ใช้งานระบบ และข้อมูลต่างๆ ที่นำเสนอบนเว็บไซต์ได้ การออกแบบและพัฒนาระบบ ฐานข้อมูล นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลได้โดยง่าย^{๔๑}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง

^{๓๙} พระมหาสมพงษ์ ชนุตตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๔๐} สุภาภรณ์ พิมพ์ คล้ายธานี, “การพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามแนวทางพระพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๔๑} วิชา ฉิมพลี และคณะ, “การออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโคกโคเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี”, *รายงานการวิจัย*, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕), หน้า ๒๓-๓๐.

ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๔๒} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๔๓} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๔๔} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานitäรรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๔๕}

^{๔๒} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๔๓} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๔๔} พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๔๕} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

๔) ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ พบว่ามีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(๑) มีโครงการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อขยายความคุ้มครองทางสังคม การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งความยุติธรรมในท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ สำรวจความคิดเห็นประชาชน ก่อนการออกกฎ ข้อบังคับ สนับสนุนบุคลากรงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ โตนด ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่าแนวทางการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งนั้น ให้ใช้แนวทางการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในวิธีการส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งแนวทางการส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาค การมีส่วนร่วม และสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองของประเทศได้^{๔๖}

(๒) มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย มีนิติกรดูแล เพื่อสร้างความความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่น จัดอบรมสร้างความรู้รักความสามัคคีให้บุคลากร และประชาชน จัดเจ้าหน้าที่และงบประมาณดูแลเกี่ยวกับความขัดแย้งของประชาชน ในส่วนของการเจรจาไกล่เกลี่ย การบรรเทาความเดือดร้อน ความเสียหาย เพื่อเป็นการรักษาความสงบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของปริยาพร ศิรวาณิช ศึกษาเรื่อง “หลักนิติธรรมกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามแนวทางการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” พบว่าแนวทางการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นการระงับข้อพิพาทและความขัดแย้งในคดีอาญาอย่างมีส่วนร่วมสู่ความสมานฉันท์โดยรูปแบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเพื่อเป็นการชดเชยเยียวยาผู้เสียหาย เป็นการฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิด เกิดความพึงพอใจของทุกฝ่ายและคู่ความได้รับการฟื้นฟู สัมพันธภาพที่ดีต่อกันรู้จักรักสามัคคีจนสามารถกลับไปอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขเป็น กระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่สะดวกรวดเร็วประหยัดเป็นธรรมและโปร่งใส^{๔๗}

(๓) กระจายการให้บริการภาครัฐ ให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย ไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของรักษา สุดแสนผม ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย นอกจากกฎหมาย และนโยบายรัฐ และ งบประมาณ แล้วยังพบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบกฎหมาย ในการกระจายอำนาจจะส่งผลดี ถ้าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีจิตสำนึกที่ดี แต่โดยทั่วไปส่วนมากการออกกฎต่างๆ มาจากด้านบนที่กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ ตลอดจนการให้ การศึกษา ปัจจัยในด้านนี้ การให้

^{๔๖} ประสงค์ โตนด, “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

^{๔๗} ปริยาพร ศิรวาณิช, “หลักนิติธรรมกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามแนวทางการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์”, *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๔).

การศึกษาเพื่อเข้าใจในสิทธิและหน้าที่กฎหมาย กฎระเบียบและ ผลประโยชน์เพื่อลดการขายสิทธิ ขายเสียงและลดการใช้อำนาจเกินขอบเขตและการใช้วาทะครอบงำคดี^{๔๘}

(๔) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น หลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดทำเวทีเสวนา จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีใน และทัศนคติที่ดีในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่ากลยุทธ์ที่หนึ่งจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางและศูนย์อำนวยการความสะอาดระดับชุมชนที่มี ประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อน โครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๔๙}

(๕) อบรมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานสร้างความรู้รัก ความสามัคคีให้ บุคลากร เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ มีเจ้าหน้าที่ดูแลการเจรจาไกล่เกลี่ยใช้ หลักการมีส่วนร่วมโดยให้มีทุกภาคส่วน บรรเทาความเดือดร้อน ระวังความขัดแย้ง มีการดำเนินการ แก้ไขปัญหา แก้ไขความบกพร่อง เยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ตลอดจนมีการชี้แจงทำความเข้าใจ ให้ประชาชนเข้าใจ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของสุรยุทธ สุนทรवार ศึกษาเรื่อง “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในประเทศไทย” พบว่าปัญหาอาชญากรรมเป็นการกระทบต่อ บุคคลได้รับผลกระทบนั้นโดยตรง อันได้แก่ ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย และชุมชน ดังนั้นจึงควรให้ผู้ ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำผิดได้ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและยุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนั้น ผลดีของการนำกระบวนการยุติธรรมเชิง สมานฉันท์มาใช้เป็นประโยชน์แก่ ๓ ฝ่ายคือ ผู้กระทำความ ผิดได้อ่านผิด มีโอกาสชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายและไม่ต้องรับโทษจำคุก ผู้เสียหายได้รับ การให้ความสำคัญไม่ถูกละเลยและได้รับการชดเชยความเสียหายและชุมชนได้มีโอกาสแก้ไขผู้กระทำความ ผิดและป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ มาซึ่งความสงบสุข^{๕๐}

(๖) จัดบุคลากร และงบประมาณสนับสนุน การดำเนินการความยุติธรรมเชิง สมานฉันท์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น ให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการใน ภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของรักษา สุตเสนัม ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

^{๔๘} รักษา สุตเสนัม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๔๙} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, *รายงานการวิจัย*, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๓๔-๔๐.

^{๕๐} สุรยุทธ สุนทรवार, “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์นิติศาสตร มหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๔).

ความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” พบว่าควรจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นให้เพียงพอเพียง สมดุลกับรายจ่ายและความจำเป็นในการนำไปพัฒนา^{๕๑} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของกรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของกรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ สาธารณะ ด้านการดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยในลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลากลางวันและเวลากลางคืน ด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร ด้านภารกิจพิเศษอื่นๆ เป็นกำลังเสริมและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หน่วยกู้ชีพ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น^{๕๒}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๕๓} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๕๔} และภาครัฐ

^{๕๑} รักษา สุดเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๕๒} พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ, “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๕๓} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๕๔} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

เปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๕๕} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีดารวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีดารวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๕๖}

๕.๒.๒ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑) การสร้างหลักประกันชีวิต พบว่ามีองค์ประกอบการเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้านหรือชุมชนที่พร้อม เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิต โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรม ชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๕๗} และสอดคล้องกับการศึกษาของธีรชัย ชูติมนต์ ศึกษาเรื่อง

^{๕๕} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๕๖} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๕๗} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

“รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ชยันในการหาและรักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยปลอดภัย เป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร S = Safety อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักศีลมา บูรณาการชุมชน ให้เป็นชุมชนศีล ๕ ปลอดภัยจากขโมย ปลอดภัยจากยาเสพติด คนในชุมชนคิดดี ทำดี พุดมี วินัย^{๕๘}

(๒) จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระชัยณรงค์ วิทิต (รองมจร) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” พบว่า หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาในส่วนที่เกี่ยวกับความประพฤติที่งดงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งเน้นที่เป็นประโยชน์ แก่กุลแกลสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ศีล ๕ เรียกว่า หลักมนุษยธรรม แปลว่าธรรมสำหรับมนุษย์ ธรรมทำให้คนเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ คือ การไม่ฆ่าสัตว์ ศีล ๕ ทั้งหมดนี้เป็นลักษณะที่ตั้งแห่งกุศลธรรมทั้งหลาย ไพบรจากทุจริต เพื่อให้มีสติปัญญารอบคอบสามารถควบคุมจิตใจของตนเอง ไม่ตกในทางที่ชั่วร้าย ทำให้เกิดคุณงามความดี มีเมตตา กรุณา ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตธรรม มีความจริงใจต่อกันและกัน มีความสามัคคี และมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต^{๕๙}

(๓) ส่งเสริมการสืบทอดพุทธศาสนา ให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักไว้ว่าดำเนินการให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ลานธรรม ลานวิถีไทยทุกแห่ง (ที่เป็นพุทธ) เป็น ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและ

^{๕๘} ธีรชัย ชุตินันต์ ศึกษาเรื่อง, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๕๙} พระชัยณรงค์ วิทิต (รองมจร), “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ประชาชนที่มา ร่วมกิจกรรม และลานธรรมารวมทั้งประชาชนโดยรอบวัดรักษาศีล ๕ โดยเชิญชวนให้ มาสมัครเป็นสมาชิก “ครอบครัวรักษาศีล ๕”^{๖๐}

(๔) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรหลายด้าน ปรับปรุง ปรับปรุงสาธารณูปโภคที่ พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการ พัฒนาคูคลองท้องถิ่นให้มีความรู้ ท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน เพิ่มทักษะความชำนาญ ทักษะความชำนาญ รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก การดูแลประชาชนด้วยความเมตตา ยึดหลักความ เมตตา ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระ การศึกษาของพระวิมาน คมภีรปัญญา (ตริกมล) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็น ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” พบว่า ศีลข้อ ๑ ครอบคลุมถึงการไม่ใช้ความรุนแรงทาง การเมือง การทหาร สังคมและวัฒนธรรม การไม่กดขี่และบีบบังคับทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม การเมือง สังคม การช่วยเหลือ เกื้อกูล การป้องกันภัยคุกคาม การให้อภัย และการเคารพในสิทธิ มนุษยชน การตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตและการอยู่ร่วมกันในฐานะพลเมืองโลก)^{๖๑}

(๕) จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง และสนับสนุนและพัฒนาการนำเทคโนโลยีมา ใช้เพื่อการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความ คิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์เพื่อหาทางออกร่วมกันด้านสังคม ได้แก่ สาธารณสุข ศาสนา อาชญากรรม การศึกษา โครงสร้างพื้นฐานคมนาคม แรงงานและการจ้างผล การ ศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของอภิชาติ พิบูลย์ ศึกษาเรื่อง “บทบาทการเมืองภาคประชาชน ในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลโนนงิ้ว อำเภอละหาน จังหวัดระนอง” พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การเสริมสร้างความสมานฉันท์ของการเมือง ภาคประชาชน มีความเด่นชัดมาก เป็น ปัจจัยในด้านจิตสำนึกของประชาชนที่มีความกระตือรือร้น สนใจติดตามประเด็นปัญหาของหมู่บ้าน ชุมชน มีความเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมสูง การเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น ช่วยกันคิด ตัดสินใจ แะแนวทางแก้ไขที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดระเบียบ กติกา มารยาท ตลอดจนการ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ปรึกษาพูดคุยกันได้ มีการประนีประนอม ช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน^{๖๒}

(๖) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มาก เกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจ

^{๖๐} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๐.

^{๖๑} พระวิมาน คมภีรปัญญา (ตริกมล) “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.).

^{๖๒} อภิชาติ พิบูลย์, “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลโนนงิ้ว อำเภอละหาน จังหวัดระนอง”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการเมืองการปกครอง: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔).

สิทธิ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๖๓} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๖๔} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๖๕} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานitäรรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้ว อยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับบริการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๖๖}

๒) การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน พบว่ามีแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

^{๖๓} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๖๔} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๖๕} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๖๖} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

(๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ ใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๖๗}

(๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี อบรมให้สามัคคี อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้ศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ผลการศึกษาวิจัยนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของพระชัยณรงค์ วิทิต (รองมรรค) ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” พบว่า หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาในส่วนที่เกี่ยวกับความประพฤติที่งดงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งเน้นที่เป็นประโยชน์ เกื้อกูลแกสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ศีล ๕ เรียกว่า หลักมนุษยธรรม แปลว่าธรรมสำหรับมนุษย์ ธรรมทำให้คนเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ คือ การไม่ฆ่าสัตว์ ศีล ๕ ทั้งหมดนี้เป็นลักษณะที่ตั้งแห่งกุศลธรรมทั้งหลาย ให้พ้นจากทุจริต เพื่อให้มีสติปัญญาครอบรอบสามารถควบคุมจิตใจของตนเองไม่ตกในทางที่ชั่วร้าย ทำให้เกิดคุณงามความดี มีเมตตา กรุณา ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตธรรม มีความจริงใจต่อกันและกัน มีความสามัคคี และมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต^{๖๘}

(๓) สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ และจัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เช่น การสวดมนต์หน้าเสาธง การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักไว้ว่าดำเนินการให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ลานธรรม ลานวิถีไทยทุกแห่ง (ที่เป็นพุทธ) เป็น ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่มาร่วมกิจกรรม และ

^{๖๗} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๖๘} พระชัยณรงค์ วิทิต (รองมรรค), “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ลานธรรมฯ รวมทั้งประชาชนโดยรอบวัดรักษาศีล ๕ โดยเชิญชวนให้มาสมัครเป็นสมาชิก “ครอบครัวรักษาศีล ๕”^{๖๙}

(๔) ส่งเสริมการประกอบสัมมาชีพ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี มีความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งสินค้า ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง รวมถึงติดตั้งกล่องวงจรปิด ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อีริช ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ขยันในการหาและ รักษาทรัพย์อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยเป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดโปร่ง อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร I = Intergrate อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักหัวใจ เศรษฐีมาบูรณาการ เศรษฐกิจ ส่งเสริมคนในชุมชนให้ขยันหาทรัพย์ รวมกลุ่มประกอบอาชีพเสริม รักษาทรัพย์ที่หามาได้โดยการมีธนาคารชุมชน หาความรู้เพิ่มมูลค่าในตนจากปราชญ์ชุมชน รู้จักการใช้ ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง^{๗๐} และสอดคล้องกับการศึกษาของสุพล วงแสนพุดิ ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี” พบว่า การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ทำให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต^{๗๑}

(๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น เพิ่มทักษะความชำนาญ รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก การดูแลประชาชนด้วยความเมตตา ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียม รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ รวมถึงการจัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่ามีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อ

^{๖๙} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, **โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาชนเป็นสุข**, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๐.

^{๗๐} อีริช ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๗๑} สุพล วงแสนพุดิ, “ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๑).

หน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากร ในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใส ตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๗๒} และสอดคล้องกับการศึกษาของพระวิมาน คมภิรมย์ (ตริกมล) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศิลปะ ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” พบว่าศิลปะข้อที่ ๒ ครอบคลุมถึงการไม่แทรกแซงกิจการภายใน ของต่างประเทศ ยกเว้นการได้รับความเห็นชอบจากชาตินั้นๆ ไม่ฉกฉวยหรือข่มขู่ บังคับเอาทรัพยากร เศรษฐกิจหรือ ผลประโยชน์อื่นๆ ด้วยอำนาจ การไม่ทำลายสมบัติและคุณค่าทางอัตลักษณ์ของชาติ^{๗๓}

(๖) สนับสนุนและพัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้ง กล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไประชณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือ เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการ ศึกษาของอภิชาติ พิบูลย์ ศึกษาเรื่อง “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความ สมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” พบว่าปัจจัยที่ทำให้การ เสริมสร้างความสมานฉันท์ของการเมือง ภาคประชาชน มีความเด่นชัดมาก เป็นปัจจัยในด้านจิตสำนึก ของประชาชนที่มีความกระตือรือร้น สนใจติดตามประเด็นปัญหาของหมู่บ้านชุมชน ความเป็น พลเมืองที่มีส่วนร่วมสูง การเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น ช่วยกันคิด ตัดสินใจ เน้นแนวทาง แก้ไขที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดระเบียบ กติกา มารยาท ตลอดจนการยอมรับความคิดเห็นของ ผู้อื่น ปรึกษาพูดคุยกันได้ มีการประนีประนอม ช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน^{๗๔}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อยและส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มาก เกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจ สิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยัง

^{๗๒} พระมหาสมพงษ์ ชนุตตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๗๓} พระวิมาน คมภิรมย์ (ตริกมล), “การศึกษาวิเคราะห์ศิลปะ ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๗๔} อภิชาติ พิบูลย์, “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณี ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาการเมืองการปกครอง: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๕๔).

ขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๗๕} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๗๖} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๗๗} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีดารวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีดารวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้ว อยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับบริการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๗๘}

๓) การสร้างหลักประกันครอบครัว พบว่ามีแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕

^{๗๕} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๗๖} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๗๗} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๗๘} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัย ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๗๙}

(๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี อบรมให้สามัคคี อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้ศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๑๐ แนวคิดของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ผู้ปฏิบัติคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักไว้ว่าดำเนินการให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ลานธรรม ลานวิถีไทยทุกแห่ง (ที่เป็นพุทธ) เป็น “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่มา ร่วมกิจกรรม และลานธรรมรวมทั้งประชาชนโดยรอบวัดรักษาศีล ๕ โดยเชิญชวนให้มาสมัครเป็นสมาชิก “ครอบครัวรักษาศีล ๕”^{๘๐}

(๓) ส่งเสริมโครงการครอบครัวอบอุ่น แนะนำหลักการครองเรือนให้เป็นสุข การวางแผนครอบครัว เพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ในครอบครัว จัดให้พ่อแม่ลูกมาอบรมร่วมกันมีกิจกรรม คัดครอบครัวที่มีปัญหาการเรียนรู้พ่อแม่ลูก ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพูนสุข มาศรีธรรมรงค์ ศึกษาเรื่อง “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ” พบว่าทัศนคติในเรื่องของความรักของแต่ละปัจเจกไม่สอดคล้องกับชีวิตจริง สามารถก่อให้เกิดความ รุนแรงได้ง่าย ขณะที่แนวทางของพุทธมีความแตกต่างออกไปตรงหลักธรรมที่ใช้หล่อหลอมปัญญา ให้มีความยืดหยุ่น อภัยซึ่งกันและกัน ไม่ทำลายน้ำใจกัน มีความซื่อสัตย์ต่อกัน และรู้จักปรับตัวเข้าหากัน (ด้วยหลักฆราวาสธรรม) แบ่งปันกันบริโภคใช้สอย (สาราณียธรรม) ใช้ถ้อยคำอ่อนหวาน ไพเราะต่อกัน ให้กำลังใจกัน (สังคหวัตถุธรรม) มีเมตตากรุณา มุทิตา อุเบกขา (พรหมวิหารธรรม) มีความเข้าใจลึกซึ้งในคุณค่าที่แท้จริงของความรัก ซึ่งสามารถป้องกันความรุนแรงต่อกันได้เป็นอย่างดี สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน

^{๗๙} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๘๐} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๐.

(๔) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางแยก รวมทั้งการจัดระเบียบความเรียบร้อยในพื้นที่ติดตั้งเรื่องไฟฟ้าแสงสว่าง ติดตั้งกล้องวงจรปิด ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของพระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์) ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” พบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสร้างเส้นทางเข้าสู่พื้นที่ทำการเกษตรในชุมชน สร้างเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้าน และเส้นทางที่ติดต่อกับตำบลอื่น^{๘๑} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของกรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของกรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ สาธารณะ ด้านการดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยในลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลากลางวันและเวลากลางคืน ด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร ด้านภารกิจพิเศษอื่นๆ เปนกำลังเสริมและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หนวยกู้ชีพ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น^{๘๒}

(๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงานให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะความชำนาญ รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก การดูแลประชาชนด้วยความเมตตา ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่ามีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย สามารถนํานโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาศักยภาพให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๘๓} และสอดคล้องกับการศึกษาของพระวิมาน คมภิรปญโญ (ตริกมล) ศึกษา

^{๘๑} พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์), “ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๘๒} พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ, “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๘๓} พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศิลปะ ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” พบว่า ศิลข้อที่ ๓ ครอบคลุมถึงการป้องกันการใช้ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีทุกเชื้อชาติ ส่งเสริมให้มีความเท่าเทียมทางเพศสภาพ โดยยึดคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การยอมรับและให้เกียรติกัน การไม่ทำให้สูญเสียเกียรติยศ ป้องกันการนำมนุษย์ไปเป็นสินค้าหรือ ธุรกิจทางเพศ ป้องกันการใช้ความรุนแรงทางเพศ^{๘๔}

(๖) จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร ด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง จัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแล และพัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล้องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย พัฒนสรณ เกียรติธิตินุณ ศักขวิชัยเรื่อง “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของกรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของกรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่สาธารณะ ด้านการดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยในลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลากลางวันและเวลากลางคืน ด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร ด้านภารกิจพิเศษอื่นๆ เป็นกำลังเสริมและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หน่วยกู้ชีพ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น^{๘๕}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๘๖} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศักขวิชัยเรื่อง “แบบจำลองการ

^{๘๔} พระวิมาน คมภิรมย์ (ตริภุค) “การศึกษาวิเคราะห์ศิลปะ ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๘๕} พัฒนสรณ เกียรติธิตินุณ, “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๘๖} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

บริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๘๗} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๘๘} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีดารวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีดารวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน ดารวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๘๙}

๔) การสร้างหลักประกันสังคม พบว่ามีแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยใน

^{๘๗} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๘๘} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, *รายงานการวิจัย*, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๘๙} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

จิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๙๐}

(๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี อบรมให้ สามัคคี อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้ ศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระ แนวคิดของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลพายัพ ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้าน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลพายัพ ผู้ปฏิบัติ คลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักไว้ว่าดำเนินการให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ลานธรรม ลานวิถีไทยทุกแห่ง (ที่เป็นพุทธ) เป็น “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำ “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ส่งเสริมให้ ศีล ๕ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่มา ร่วมกิจกรรม และลานธรรมฯ รวมทั้งประชาชน โดยรอบวัดรักษาศีล ๕ โดยเชิญชวนให้มาสมัครเป็นสมาชิก“ครอบครัวรักษาศีล ๕”^{๙๑}

(๓) อบรมเพื่อเสริมสร้างสังคมปลอดภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักใคร่ปรองดอง ให้มี ความรู้รัก ความสามัคคีกัน ใช้หลักการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบ ความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชา สามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เถรวาท” ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดเรื่องความสามัคคีมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทย จากการศึกษา พบว่า สังคมไทยต้องการความเป็นหนึ่งเดียวของผู้คนในสังคม ทุกคนจึงต้องช่วยกันเสริมสร้างคนละ ไม่นคนละมือด้วยการรวมพลังกันปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องตามหลักการ ข้อบังคับ กติกา ศีลธรรม ซึ่งจะเป็แรงขับเคลื่อนสังคมไทยให้เดินหน้าไปสู่สังคมแห่งความสามัคคีธรรม^{๙๒}

(๔) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้เทคโนโลยี การ ติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาการใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง ผลการ ศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่ากลยุทธ์ที่หนึ่งจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางและศูนย์อำนวยการความสะดวกระดับชุมชนที่มี

^{๙๐} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๙๑} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑๐.

^{๙๒} พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล), “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๙๓}

(๕) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน จัดอบรม แนะนำ จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะความชำนาญ รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก การดูแลประชาชนด้วยความเมตตา ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียม ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่ามีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๙๔} และสอดคล้องกับการศึกษาของพระวิมาน คมภิรปญโญ (ตริกมล) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” พบว่า ศีลข้อที่ ๔ ครอบคลุมถึงการไม่ ก้าว่ำยแพร่กวางทางข้อมูลระหว่างชาติ การไม่กระตุ้นความรุนแรงหรือกระตุ้นความเป็นชาตินิยม การไม่ปล่อยข่าวลวงเพื่อให้ชาติอื่นสับสนแล้วตนได้ประโยชน์ การกระทำและรักษาพันธสัญญา ร่วมกันระหว่างชาติ^{๙๕}

(๖) จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง พัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา เสนอเรื่องความเดือดร้อน เสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์อย่างเต็มที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแก้ไขปัญหา ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวิชุกร นาครธน ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล” พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำ แผนงานและโครงการ ที่มีหลากหลายรูปแบบไม่เฉพาะจากเวทีประชาคมและรับฟังจากทุกกลุ่มในชุมชนจัดให้มี ช่องทางรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายนอกเหนือจากการการจัดทำเวทีประชาคมโดยมีระเบียบว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็น

^{๙๓} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๙๔} พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๙๕} พระวิมาน คมภิรปญโญ (ตริกมล), “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ประชาชนในการบริหารกิจการท้องถิ่นกำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยการการรับฟังความคิดเห็นหรือการแสดงประชามติโดย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น สอบถามและตอบปัญหาซึ่งสามารถใช้อ้างอิงได้โดย การเปิดโอกาสให้ลงทะเบียนตามระบบที่กำหนดไว้โดยกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้น^{๙๖} และสอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ โตนด ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่าแนวทางการส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาค การมีส่วนร่วม และสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองของประเทศได้ โดยรัฐบาลต้องส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในด้านการส่งเสริมให้ชุมชน มีบทบาทในการแก้ปัญหาด้วยชุมชนเอง โดยใช้การเผชิญหน้ากับปัญหา นำปัญหามาพูด อย่างตรงไปตรงมา และให้ผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้พูดถึงสิ่งที่เขาละเมิดต่อผู้อื่น และเสนอวิธีการที่จะแก้ไขสิ่งที่ทำผิดไป^{๙๗}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๙๘} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๙๙} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แห่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

^{๙๖} วิชชุกร นาครชน, “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๙๗} ประสงค์ โตนด, “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

^{๙๘} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๙๙} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๐๐} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีดารวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีดารวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน ดารวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการจากตำรวจ มากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๐๑}

๔) การสร้างหลักประกันสังคม พบว่ามีแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมชี้ประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ ผลการศึกษาวินิจฉัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๑๐๒}

(๒) จัดให้ปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมจิตใจและเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี โดยการอบรมให้ความรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น การจัดหลักสูตรธรรมศึกษา อบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธตามวงศ์ตระกูล โดยการสนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน ข้อเสนอแนะสอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักไว้ว่าดำเนินการให้

^{๑๐๐} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๑๐๑} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๐๒} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ลานธรรม ลานวิทย์ไทยทุกแห่ง (ที่เป็นพุทธ) เป็น “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์ส่งเสริมการรักษาศิลป ๕ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่มา ร่วมกิจกรรม และลานธรรมฯ รวมทั้งประชาชนโดยรอบวัดรักษาศิล ๕ โดยเชิญชวนให้มาสมัครเป็นสมาชิก “ครอบครัวรักษาศิล ๕”^{๑๐๓}

(๓) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิก การดื่มสุรา รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการงดดื่มสุรา ของมีนเมาในการดำรงชีวิต เช่น โครงการงดเหล้าวันเข้าพรรษา และมีการอบรมปลูกฝังนิสัยสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยด้วยหลักศีลธรรม ให้เกรงกลัวในบาปกรรม

(๔) มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำโทษและพิษภัยของการดื่มสุราของมีนเมา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการสร้างความปลอดภัยในสุขภาพอนามัย รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการ ต่างๆ มีการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำผิดของการดื่มสุรา และพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มความสะดวกสบายด้านการจราจร พัฒนาและปรับปรุงการคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานที่ดี ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่ากลยุทธ์ที่หนึ่งจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางและศูนย์อำนวยการความสะดวกระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๑๐๔}

(๕) พัฒนาความรู้ ความสามารถบุคลากรให้ปฏิบัติงานและการบริการประชาชน จัดสัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้แก่บุคลากรท้องถิ่น เสริมสร้างจิตสำนึก การดูแลประชาชนด้วยความเมตตา ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียม บริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรมและเป็นสากล รวมถึงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ประพฤติดนเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเพิ่มทักษะความชำนาญ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่ามีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย สามารถนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้

^{๑๐๓} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ : ชาวประชาชนเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๐.

^{๑๐๔} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.), หน้า ๑๓-๒๐.

ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๑๐๕} และสอดคล้องกับการศึกษาของพระวิมาน คมภิรปญโญ (ตริกมล) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ” พบว่า ศีลข้อที่ ๕ ครอบคลุมชีวิต ๓ ลักษณะ คือ ด้านการป้องกันอบายมุขป้องกันความเสื่อมทางสังคม ป้องกันสิ่งที่จะมาบั่นทอนศักยภาพทางคุณธรรมของมนุษย์ และป้องกันการประพฤติดุร้ายตามอำนาจและขุมกำลังของอบายมุข ป้องกันอาชญากรรมและป้องกันการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทุกรูปแบบ และการส่งเสริมอุดมการณ์แบบสันติวิธี^{๑๐๖} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุทธญาณ โอบอ้อม ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนว พระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ใน ๓ ด้าน คือ T (training) การฝึกอบรม, E (education) การศึกษา และ D (development) การพัฒนามาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลัก ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา จะก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากร ใน ๓ ด้าน คือทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ ดังนั้น แนวทางการพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาศักยภาพบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๐๗}

(๖) ออกตรวจตราสถานบริการ สถานจำหน่ายสุรา ของมีเมาให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมถึงสนับสนุนและพัฒนากำหนดนโยบายมาใช้เพื่อการดูแลควบคุม เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การเพิ่มแสงสว่างในพื้นที่ ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ประชาชน เปิดเว็บไซต์ ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของกรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของกรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ สาธารณะ ด้านการดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยในลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลากลางวันและเวลากลางคืน ด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร ด้านภารกิจพิเศษอื่นๆ เป็นกำลัง

^{๑๐๕} พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๐๖} พระวิมาน คมภิรปญโญ (ตริกมล), “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๐๗} สุทธญาณ โอบอ้อม, “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

เสริมและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หนวดยุชีพ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น^{๑๐๘}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๑๐๙} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๑๑๐} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แห่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๑๑} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีตำรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน

^{๑๐๘} พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ, “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๐๙} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๑๐} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๑๑} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แห่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, *รายงานการวิจัย*, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

ตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการจากตำรวจช้ากว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๑๒}

๕.๒.๓ เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๑) กลยุทธ์ด้านระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ สรุปความคิดเห็นเพื่อ กำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในหมู่บ้าน หรือชุมชนที่พร้อม โดยจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ จัดเทศนาธรรมเน้นแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชี้นำประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัย ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๑๑๓} และสอดคล้องกับการศึกษาของธีรชัย ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ชยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยแบบ เป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย โปร่ง อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร S = Safety อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักศีลมา บูรณาการชุมชน ให้เป็นชุมชนศีล ๕ ปลอดภัยจากขโมย ปลอดภัยจากยาเสพติด ทำดี พุดมี วินัย^{๑๑๔}

^{๑๑๒} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๑๓} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๑๑๔} ธีรชัย ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

(๒) รมรงศ์ให้ประชาชน เด็กและเยาวชน แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ให้โรงเรียนจัด ไหว้พระสวดมนต์ มีการสมาทานศีล ๕ หน้าเสาธง ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสืบความเป็นชาวพุทธ ตามวงศ์ตระกูล สนับสนุนให้อุปสมบทเมื่ออายุถึงเกณฑ์ หรือบรรพชาสามเณรเมื่อมีการปิดภาคเรียน ข้อสรุปนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในหนังสือเรื่องแนวทางการ ดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหารัชมังคลา จารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักไว้ว่าดำเนินการให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัน อาทิตย ลานธรรม ลานวิถีไทยทุกแห่ง (ที่เป็นพุทธ) เป็น “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์ส่งเสริมการรักษาศีล ๕ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่มาร่วม กิจกรรม และลานธรรมฯ รวมทั้งประชาชนโดยรอบวัดรักษาศีล ๕ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ โดยเชิญ ชวนให้มาสมัครเป็นสมาชิก“ครอบครัวรักษาศีล ๕”^{๑๑๕}

(๓) อบรมให้ความรู้ การเรียนรู้หลักศาสนาพุทธ เช่น หลักสูตรธรรมศึกษา อบรม ปลุกฝังให้เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต ให้เป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์บุคคลต่างศาสนาที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาประกาศตน เป็นชาวพุทธ และประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วาง หลักไว้ว่าดำเนินการ ส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่มาร่วมกิจกรรม และลานธรรมฯ รวมทั้ง ประชาชนโดยรอบวัดรักษาศีล ๕^{๑๑๖}

(๔) สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธ เช่น การร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า- เย็น การสมาทานศีล กิจกรรมถือศีลปฏิบัติธรรม กิจกรรมเวียนเทียน รวมตลอดถึงจัดให้ในแต่ละ ครอบครัวที่มีความพร้อมและสมัครใจ ประกาศตนเองเป็น “ครอบครัวรักษาศีล ๕” ผลการศึกษาวิจัย นี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในหนังสือเรื่องแนวทางการดำเนินงาน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติ หน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วางหลักให้ “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง ประชาชนโดยรอบวัดรักษาศีล ๕ โดยเชิญชวนให้มาสมัครเป็นสมาชิก“ครอบครัวรักษาศีล ๕”^{๑๑๗} และสอดคล้องกับการศึกษาของชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์ ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างแรงจูงใจในการ ปฏิบัติตามหลักศีล ๕ สำหรับผู้นำ” พบว่าศีล ๕ จึงมีความสำคัญในเชิงกว้างในระดับสังคม ศีล ๕ เป็น เครื่องมือที่มนุษย์ใช้ควบคุมความประพฤติซึ่งกันและกัน ทำให้การอยู่ร่วมกันเกิดความสันติสุข สงบ และเกิดความไว้วางใจกันในสังคม อันเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่ชน เกิดความรักใคร่ ประองตองและการเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น

^{๑๑๕} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๐.

^{๑๑๖} อ้างแล้ว.

^{๑๑๗} กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข, ฉบับที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๐.

(๕) จัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลายอย่างหลายช่องทาง และใช้วัดเป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ เดือนเพ็ญ พิงคหา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย” พบว่าด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ โดยประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการฟื้นฟูจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน การเสนอความคิดเห็นในการฟื้นฟูจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น แก้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ วันมาฆบูชา^{๑๑๘}

(๖) ประชาสัมพันธ์หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และพัฒนาระบบการเรียนการสอนหลักธรรมสำหรับประชาชน การศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร. ได้วิจัยเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์” ผลการศึกษพบว่า แนวทางการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ กลยุทธ์ที่สอง จัดอบรมประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจในการรักษาศีล ๕ รวมถึงสถานศึกษา หน่วยงานราชการ โรงเรียน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดทำเอกสาร แผ่นพับและสื่อการสอนเพื่อเผยแพร่โครงการให้ทั่วถึง และขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ระดับ ๒ อย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายของคณะสงฆ์^{๑๑๙}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๑๒๐} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุน

^{๑๑๘} เดือนเพ็ญ พิงคหา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙).

^{๑๑๙} พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร., “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **รายงานการวิจัย**, (สภานววิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๑๒๐} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๑๒๑} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๒๒} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีดารวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีดารวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน ดารวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการจากตำรวจช้ากว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๒๓}

๒) กลยุทธ์ด้านระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง สรุปความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) จัดรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนเป็นชุมชนในเขตเมือง หรือให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านในท้องถิ่นที่เป็นชนบท และให้มีการจัดการปกครอง ดูแลตนเองในระดับหนึ่ง โดยให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเป็นผู้นำและคณะกรรมการดำเนินการ ให้มีอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กำหนดให้ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของเดือนเพ็ญ พิงคหา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาของการบริหารสวนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย” พบว่าการจัดการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ โดยประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ การเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองท้องถิ่นโดยการไปลงคะแนนเสียง

^{๑๒๑} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๒๒} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, *รายงานการวิจัย*, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๑๒๓} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

เลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการศึกษาให้แก่ชุมชน การเสนอปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นโดยการแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุมสภาองค์กรปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการพัฒนา กลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการการบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน^{๑๒๔}

(๒) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นโดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิม บนพื้นฐานวัฒนธรรมของชุมชน มีการจัดฝึกอบรม ส่งเสริมพัฒนาการ ประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ปรัชญาการธรรมชาติ ในท้องถิ่น ตามศักยภาพของ ท้องถิ่น ธรรมชาติและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในชุมชน เพื่อการบริโภคและ การผลิต เพื่อจำหน่าย ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรชัย ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการ จัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ขยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยเป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบ ธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย โปร่ง อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร I = Intergrate อธิบายได้ว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักหัวใจ เศรษฐีมาบูรณาการ เศรษฐกิจ ส่งเสริมคนในชุมชนให้ขยันหาทรัพย์ รวมกลุ่ม ประกอบอาชีพเสริม รักษาทรัพย์ที่หามาได้โดยการมีธนาคารชุมชน หาความรู้เพิ่มมูลค่าในตนจาก ประชาชนชุมชน รู้จักการใช้ ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง^{๑๒๕}

(๓) พัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ และเชิงนิเวศน์ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและ เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรชัย ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ขยันในการหาและ รักษาทรัพย์ อยู่อย่างปลอดภัย ชุมชนปลอดภัยเป็นสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติปลอดภัย โปร่ง อากาศดี น้ำสะอาด ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร L = Landscape อธิบายได้ว่า การจัดการ ชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลัก อาวาสสัปปายะมาบูรณาการทรัพยากรและธรรมชาติในชุมชน

^{๑๒๔} เดือนเพ็ญ พิงคหา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙).

^{๑๒๕} ชีรชัย ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ให้สัปปายะ น่ายอยู่ ช่วยกันรักษา ธรรมชาติให้เจริญตาน่ายอยู่ ต้นไม้อุดม แหล่งน้ำดี อากาศสดชื่น และช่วยกันอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร^{๑๒๖}

(๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เช่น จัดตลาดนัด จัดตั้งคูแลตลาดกลางรับซื้อ-ขาย รวมทั้งมีการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ พิบูลย์ ศึกษาเรื่อง “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณีตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” พบว่าการเมืองภาคประชาชนได้แสดงบทบาทอย่างเด่นชัดในการเข้าไปดูแลช่วยเหลือ รวบรวมผลผลิตขายให้โรงงาน/ผู้บริโภคโดยตรง หรือรวมกลุ่มกันขาย ทำให้สมาชิกขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด ใช้การบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งให้เกิด การเข้าใจ การเรียนรู้และการพัฒนางานร่วมกัน เป็นที่ยอมรับในศักยภาพในความสามารถ มีพื้นที่ให้ได้ใช้ ความสามารถมาแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นับว่าเป็นกระบวนการสร้างความสมานฉันท์จากการทำงาน ร่วมกันซึ่งสามารถขยายผลไปสู่ความสมานฉันท์ในชุมชนต่อไป^{๑๒๗}

(๕) สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านในพื้นที่ เช่น ปรับปรุงสาธารณูปโภคที่ พัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปการ ข้อสรุปนี้สอดคล้องกับแนวคิดของพระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พรมณีนวงศ์) ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนารองครปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” พบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสร้างเส้นทางเข้าสู่พื้นที่ทำการเกษตรในชุมชน สร้างเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้านและเส้นทางที่ติดต่อกับตำบลอื่น^{๑๒๘} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พระนฤนาท ญาณวิริโย (สดคมขำ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและบอกต่อนักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น และกลับมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนไม่ให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน และสมรรถนะภายในองค์กร ได้แก่ โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่

^{๑๒๖} อีรัชย์ ชุตินันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๒๗} อภิชาติ พิบูลย์, “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณีตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชารัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔).

^{๑๒๘} พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พรมณีนวงศ์), “ยุทธศาสตร์การพัฒนารองครปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีส่วนสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ สามารถมีความ พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้^{๒๙}

(๖) ฝึกอบรมประชาชนเพื่อเป็นอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดูแลตนเอง พัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลตนเอง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อีริช ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น” พบว่า การจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักชุมชนดี เพราะคนมีศีล มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคนในชุมชน ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถ อธิบายได้ ตาม “SILA Model” ในส่วนที่สอดคล้องเฉพาะหัวข้ออักษร A = Aid อธิบายได้ว่า การ จัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธ โดยการนำหลักสังคหวัตถุธรรมบูรณาการ ด้านศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม ให้คนชุมชนมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวและร่วมใจ ร่วมใจกัน ในชุมชนเดียวกันรู้จักการ เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกัน มีจิตอาสาพร้อมบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์^{๓๐} และสอดคล้องกับการศึกษาของชัยวัฒน์ สวัสดิเวช ศึกษาเรื่อง “ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต” พบว่าการสร้าง ระบบบริหารจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชนให้ ความสำคัญเพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในชุมชน โดยที่ประชาชนที่ทั่วไปมีความรู้ เบื้องต้น เกี่ยวกับภัยประเภทต่างๆ ซึ่งสามารถป้องกัน และช่วยเหลือตนเองได้ การเข้าสู่ชุมชนเพื่อมา เป็นอาสาสมัคร และต้องปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เป็นเยาวชนเพื่อให้มีความตระหนักของสาธารณภัย มี จิตสำนึกในการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้นได้ และสามารถเข้ามาเป็นอาสาสมัครหรือพนักงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๑}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตาม หลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มาก เกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจ สิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการ มีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยัง

^{๒๙} พระนฤนาท ญาณวิริโย (สดคมขำ), “การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ ประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๓๐} อีริช ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๓๑} ชัยวัฒน์ สวัสดิเวช, “ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๕๓).

ขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๑๓๒} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๑๓๓} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๓๔} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานitäรรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกร้องเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการจากตำรวจมากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๓๕}

๓) กลยุทธ์ด้านรูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ สรุปความคิดเห็นเพื่อ กำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย เสริมสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสร้างการมีส่วนร่วมใน

^{๑๓๒} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๓๓} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๓๔} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๓๕} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

กระบวนการตัดสินใจในการพัฒนา การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ โตนด ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่าแนวทางการส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาค การมีส่วนร่วม และสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองของประเทศได้ โดยรัฐบาลต้องส่งเสริมความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในด้าน การส่งเสริมให้ชุมชน มีบทบาทในการแก้ปัญหาด้วยชุมชนเอง โดยใช้การเผชิญหน้ากับปัญหา นำปัญหามาพูด อย่างตรงไปตรงมา และให้ผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้พูดถึงสิ่งที่เขาละเมิดต่อผู้อื่น และเสนอวิธีการที่จะแก้ไขสิ่งที่ทำผิดไป^{๑๓๖}

(๒) สนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม ประเพณีของตนเองอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการไม่รบกวนสิทธิ เสรีภาพ และความเชื่อของบุคคล ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อีริช ชูติมันต์ ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า การให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชุมชน ปุชนียสถาน เช่น วัดวาอาราม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน ทุกคนในชุมชน ต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของแต่ละ ชุมชนเหล่านั้น อภิปรายได้ว่าการนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ในการจัดการชุมชน การส่งเสริมให้ทุกคน มีจิตสำนึกหวงแหน โบราณวัตถุ ปุชนียสถาน เช่น วัดวาอาราม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน ทุกคนในชุมชน ต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของแต่ละชุมชนเหล่านั้น เพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใน การจัดการชุมชน ให้เป็นจุดเด่นของชุมชน ซึ่งสามารถส่งเสริมเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะแต่ละชุมชน ทำให้เกิดเศรษฐกิจในชุมชน สร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นนั้น^{๑๓๗}

(๓) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรอย่างเท่าเทียมกัน ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานทางศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ รวมทั้งให้กระบวนการยุติธรรม ระบบกฎหมายปกติสามารถดำเนินการโดยได้รับความเชื่อถือ ไม่ใช้กฎหมายในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนา คำจตุติ ศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร” พบว่าโดยปรับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีอำนาจในการ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในชุมชน โดยในส่วน of ประชาชน และสร้างจิตสำนึก จิตอาสา ให้ ประชาชนเป็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในชุมชน

^{๑๓๖} ประสงค์ โตนด, “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

^{๑๓๗} อีริช ชูติมันต์, “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

โดยให้ผู้ก่อคดีใช้ค่าเสียหาย เป็นมาตรการบังคับใช้ เพื่อเป็นเครื่องมือให้กับชุมชนในการติดตามควบคุมสถานการณ์^{๑๓๘}

(๔) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชนทุกระดับ รวมทั้งให้ รวมทั้งให้กระบวนการยุติธรรม ระบบกฎหมายปกติสามารถดำเนินการโดยได้รับความเชื่อถือ ไม่ใช่ ความเชื่อถือ ไม่ใช่กฎหมายในการสร้างความขัดแย้งซึ่งกันและกัน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับ ศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การ เรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่ามีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความ คนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย สามารถนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควร เปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงาน ต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมี ประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๑๓๙}

(๕) จัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา พัฒนา เครือข่ายสร้างความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลักษณะพลัง แผ่นดิน และให้มีการประชาสัมพันธ์การเสริมสร้างความสามัคคี รวมทั้งใช้การสื่อสารมวลชนในการ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วิทยา จันทร์แดง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นโยบายการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กร ชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ และการเรียนรู้^{๑๔๐}

(๖) จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในท้องถิ่น ให้การเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานและการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง ผลการศึกษาวิจัยนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของรักษา สุตเส้นผม ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการ กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” พบว่า

^{๑๓๘} กาญจนา คำจตุ, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหาร จัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๓๙} พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๔๐} วิทยา จันทร์แดง, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชา รัฐประศาสน ศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕).

ควรจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นให้เพียงพอเพียง สมดุลกับรายจ่ายและความจำเป็นในการนำไปพัฒนา^{๑๔๑} และสอดคล้องกับการศึกษาของพระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์) ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนางค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” ยุทธศาสตร์การพัฒนาสาธารณสุขุมมีการ ส่งเสริมการบริการสาธารณสุขชุมชนและสนับสนุนกิจกรรมสาธารณสุขชุมชนรณรงค์ดูแลสุขภาพอนามัย ชุมชนและส่งเสริมการตรวจสุขภาพประจำปีของประชาชน^{๑๔๒}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อยผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๑๔๓} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๑๔๔} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการ

^{๑๔๑} รักษา สุตเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๔๒} พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์), “ยุทธศาสตร์การพัฒนางค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๔๓} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๔๔} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๔๕} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานีดารวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานีดารวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน ดารวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับบริการจากตำรวจ มากกว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๔๖}

๔) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล สรุปความคิดเห็นเพื่อ กำหนดเป็นกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ดังนี้

(๑) พัฒนารูปแบบการปกครองให้มีธรรมาภิบาล ตามแนวคิดการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี โดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานและการให้บริการประชาชน คำนึงถึงความต้องการของประชาชน พัฒนากลไกการทำงานที่เข้มแข็งและโปร่งใส โดยอาศัยความร่วมมือเป็นภาคี หรือข้อตกลงความร่วมมือ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์) ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” พบว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การบริหาร ส่วนตำบล ยึดหลักธรรมาภิบาล นำหลักนิติธรรมมาใช้ในงานบริหาร การปฏิบัติกฎระเบียบที่เป็นธรรม กับทุกฝ่าย มีการบังคับใช้อย่างเสมอภาคและไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่ มีมาตรฐานเชิงซ้อน ให้ความเป็นธรรมมากที่สุด นำหลักคุณธรรมมาใช้ในงานบริหารให้บุคลากรภายในปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่ สังคม ให้ข้าราชการ ผู้บริหาร บริหารด้วยคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม นำหลักความโปร่งใสมาปรับใช้ ในงานบริหารโดยการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงให้มี ความโปร่งใส นำหลักการมีส่วนร่วมมาปรับใช้ในงาน บริหารโดยการร่วมคิด ร่วมทำจนเกิด ประสิทธิภาพขึ้นตอนด้วยความจริงใจ นำหลักความรับผิดชอบ มาปรับใช้ในงานบริหารโดยการทำให้หน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดในพื้นที่รับผิดชอบ นำหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารจัดการใช้ ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์อันสูงสุดแก่ส่วนร่วมมากที่สุด^{๑๔๗}

(๒) มีศูนย์ช่วยเหลือประชาชน มีนิติกรดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความความ ยุติธรรม จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดู ได้โดยสะดวก และให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงาน สารคดี องค์ความรู้ที่มีประโยชน์แก่

^{๑๔๕} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๑๔๖} ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีดารวจเพื่อ ประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๔๗} พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์), “ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปกครองส่วนท้องถิ่น ใน พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ประชาชน ตามข้อสรุปนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่ากลยุทธ์ที่หนึ่งจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางและศูนย์อำนวยการความสะอาดระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๑๔๘}

(๓) พัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเสริมสร้างจิตสำนึก ขวัญกำลังใจ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” พบว่ามีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป^{๑๔๙} และสอดคล้องกับการศึกษาของ พิริยา เสนะรัตน์ ศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าวังน้อย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่ากระบวนการสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการอบรมศึกษาดูงานเพื่อเป็นหลักในการกำหนดเป้าหมายชุมชน และวางแผน โดยผู้ปฏิบัติงานเป็นวิทยากรกระบวนการคนในชุมชนร่วมดำเนินการใช้การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อถอดบทเรียนที่ได้จากการอบรม และศึกษาดูงาน รวมกำหนดเป้าหมายชุมชน จัดทำแผน กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม รวมจัดกิจกรรม แบบมีส่วนร่วมในชุมชน^{๑๕๐}

(๔) จัดให้มีการเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจจับ และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ และจัดให้มีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า ไฟส่องสว่าง ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครตำรวจบ้านเพื่อเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พืรมณีนวงศ์) ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง” พบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาในชุมชน รักษาความสงบและดูแลให้ ความ

^{๑๔๘} พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

^{๑๔๙} พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๕๐} พิริยา เสนะรัตน์, “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าวังน้อย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, การค้นคว้าอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๕).

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชนในชุมชน^{๑๕๑} และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดระเบียบ จัดระเบียบตามนโยบายของ กรุงเทพมหานครในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ทางเท้า ให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎ ลดปัญหาทางอ้อม ซึ่งนโยบายของกรุงเทพมหานครมีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ สาธารณะ ด้านการดูแลความปลอดภัย เป็นการเสริมกำลังตำรวจโดยการออกตรวจพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยใน ลักษณะงานบริการและอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องเสี่ยงภัยกับเหตุร้ายในการออกตรวจพื้นที่ทั้งใน เวลากลางวันและเวลากลางคืนด้านการดูแลด้านการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร ด้านภารกิจพิเศษอื่นๆ เป็นกำลังเสริมและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หนวยกู้ชีพ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น^{๑๕๒}

(๕) พัฒนารูปแบบการแสดงความคิดเห็นจากประชาชนในหลายรูปแบบ เช่น ติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดตู้ไปรษณีย์ เปิดเว็บไซต์ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อหาทางออก ร่วมกัน มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อ สร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจ ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของจริยา มหายศนันท์ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนมีการแถลง แสดงนโยบายโครงการกิจกรรมให้ประชาชน รับรู้ติดตามและตรวจสอบได้ มีการประเมินผลในการ บริหารภายในองค์กร ว่าเป็นไปตามแผนโปร่งใส หรือไม่ อย่างไรชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ คุณและโทษใน การบริหารของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๑๕๓}

(๖) สนับสนุนงบประมาณ และบุคลากร ให้บริการประชาชน ตลอดเวลา และ เจ้าหน้าที่แสดงความจริงใจ เปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องตรงไปตรงมา และไม่เลือกปฏิบัติ ผลการ ศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของรักษา สุดเส้นผม ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”

^{๑๕๑} พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (พริมนิวงศ์), “ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๕๒} พัฒนสรณ เกียรติฐิติคุณ, “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๕๓} จริยา มหายศนันท์, “การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

พบว่าควรจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นให้เพียงพอเพียง สมดุลกับรายจ่ายและความจำเป็นในการนำไปพัฒนา^{๑๕๔}

(๗) ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการดำเนินการตามหลักการอย่างถูกต้อง ประชาชนยังให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมงานของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นน้อย และส่วนมากคอยรับแต่ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากภาครัฐ มากเกินไป โดยยังขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวเองน้อย ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดองค์ความรู้และยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการกับสภาพแวดล้อมในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น^{๑๕๕} และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานสนับสนุนท้องถิ่น มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๕ ประเด็น ดังนี้ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจ ภารกิจสนับสนุนมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สนับสนุนเฉพาะพรรคพวก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและเอกชน ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ^{๑๕๖} และภาครัฐเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายบ่อยๆ ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน ยังไม่ดีพอ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ (แห่หลี่) ศึกษาเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าข้อจำกัด คือบุคลากรในการสร้างความเข้าใจโครงการกับภาคประชาชนอย่างทั่วถึงมีน้อย บุคลากรในการบันทึกข้อมูลลงระบบออนไลน์มีน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้ดำเนินโครงการระดับล่างมีน้อย^{๑๕๗} และยังสอดคล้องกับการศึกษาของไพวัลย์ พรหมนา ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน” ผลการศึกษานี้พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของสถานitäรรวจเพื่อประชาชน จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานitäรรวจนั้น เป็นปัญหาระดับประเทศ ตั้งแต่งบประมาณการก่อสร้างและ การปรับปรุงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรภายในสำนักงาน

^{๑๕๔} รักษาสุดเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๑๕๕} เสน่ห์ ใจสิทธิ์, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๕๖} วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๕๗} พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ (แห่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, *รายงานการวิจัย*, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓-๒๐.

ตำรวจแห่งชาติเอง และการให้บริการแก่ประชาชนที่ถูกรอเรียนตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการถือว่าเป็นหัวใจหลักของตำรวจอยู่แล้วอยู่ด้วยความคาดหวังของประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการจากตำรวจช้ากว่ากำหนดด้วยอัตรากำลังพลมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถให้บริการโดยทั่วถึงและรวดเร็ว^{๑๕๘}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ทำให้เห็นว่าในเขตการปกครองภาคกลางตอนล่างยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสร้างความสมานฉันท์ ซึ่งตลอดมาการดำเนินการในส่วนนี้จะพบว่ามีแต่เพียงการดำเนินการของภาครัฐ แม้จะมีหลายภาคส่วนร่วมกันดำเนินการแต่พบว่าเป็นการดำเนินการที่ต่างฝ่ายต่างทำ ทำให้ไม่เกิดการบูรณาการที่แท้จริง อีกทั้งจะพบว่าการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน และประชาชนยังมีน้อย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ผู้วิจัยนำเสนอมาจากความน่าสนใจในข้อค้นพบ ผนวกกับผลการวิจัยที่ได้เห็นเสริมสร้างความสมานฉันท์ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสมควรจะเน้นประเด็นดังต่อไปนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะมีการบูรณาการการเสริมสร้างความสมานฉันท์กับภาครัฐอื่นในการดำเนินการ โดยควรที่จะเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การกำหนดแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ตลอดจนการกำหนดการนำแผนการ โครงการ หรือกิจกรรมไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จที่แท้จริงต่อไป

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรที่จะส่งเสริมเรื่องการศึกษา การให้ความรู้ ให้กับประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการการเสริมสร้างความสมานฉันท์อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในขณะเข้าร่วมกิจกรรม หรือขณะได้รับการชี้แจง

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดให้มีการมีส่วนร่วมของภาครัฐอื่น ภาคเอกชน หรือประชาชน ผ่านการทำประชาคมโดยใช้ระบบหมุนเวียนไปตามหมู่บ้านด้วยการประสมพันธ์ ระบบตัวแทนในรูปของคณะกรรมการหมู่บ้าน การใช้ประเพณีท้องถิ่นในการเข้าไปร่วมกิจกรรมเพื่อรับทราบปัญหา รวมทั้งการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกอย่างเป็นองค์รวม

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรทำงานแบบเชิงรุกในการเข้าถึงประชาชนด้วยการมอบหมายงานต่างๆ ผ่านพนักงานเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐอื่น องค์กรเอกชน หรือผู้แทนประชาชน โดยเฉพาะกระบวนการอบรมให้ความรู้ผ่านสถานศึกษา หรือวัด โดยควรกำหนดให้เป็นฐานที่สำคัญเป็นจุดแกนกลางทางสังคมในการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับท้องถิ่น

^{๑๕๘}

ไพวัลย์ พรหมนา, “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเสริมสร้างกระบวนการตรวจสอบของประชาชน ให้มีความเข้มแข็งโดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำงบประมาณการตรวจสอบด้วยการทำประชาพิจารณ์ การตรวจสอบทุกขั้นตอนจะต้องมีประชาชนเข้าร่วมการตรวจสอบท้องถิ่นว่ามีการจัดกิจการที่ไม่เป็นประโยชน์หรือไม่ท้องถิ่นจะต้องสื่อสารไปยังประชาชนให้เข้าใจ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการที่ผู้วิจัยนำเสนอมาจากความน่าสนใจในข้อค้นพบ ผนวก กับผลการวิจัยที่ได้เห็นเสริมสร้างความสมานฉันท์ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสมควรจะเน้นประเด็นดังต่อไปนี้

๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีวิธีการในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ของประชาชน ให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิดนโยบาย การร่วมมีร่วมใจต่อนโยบาย การร่วมแรงร่วมลงมือทำตามนโยบาย หรือแม้แต่การร่วมทุนตามนโยบาย ตลอดจนการร่วมรับผลประโยชน์อย่างเหมาะสม

๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรใช้หลักคุณธรรมในการนำเพื่อการช่วยเหลือประชาชน ทุกคนต้องมีจิตอาสาและมีความเสียสละต่อส่วนร่วม มีการดำเนินโดยไม่แบ่งฝ่าย การประสานการปฏิบัติไปยังผู้นำท้องถิ่น ผู้นำองค์กร ผู้นำสถานศึกษา ผู้นำทางศาสนา ให้เป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์การดำเนินงาน

๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีผู้บริหาร ผู้นำองค์กร และผู้ปฏิบัติงานที่มีความอ่อนน้อมเสียสละต่อส่วนรวม รักษาสิ่งของที่เคยพูดไว้ ผู้นำท้องถิ่นจะต้องรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ต้องมีความรอบรู้ชุมชนผู้นำท้องถิ่น มีระดับการศึกษาที่ดี มีความพร้อมด้านวิสัยทัศน์หากประชาชนจะต้องเรียกร้องให้เปิดเผยข้อมูล

๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีแผนงานในการนำเสนอผลงานอย่างเป็นรูปธรรม ตรงกับความต้องการของประชาชน สามารถนำไปสู่การเกิดขึ้นของความสามัคคีกันในเชิงสถาบันทางสังคม การรับผลประโยชน์ผ่านกิจกรรมทางสังคม รวมทั้งความสามารถในการผสานงานได้กับทุกๆ กลุ่ม และการทำให้ทุกคนเจ้าของตามการวางแผนที่ตรงกันนโยบาย ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตัวของผู้นำ ภาวะผู้นำมีการปฏิบัติตนเองอย่างตรงไปตรงมา

๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีแผนงานในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ส่วนราชการอื่น ฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ สถาบันการศึกษา วัด องค์การทางศาสนา องค์การเอกชน ประชาชน เพื่อบูรณาการด้านแผนงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีรูปแบบการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของงาน กิจกรรม หรือความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน โดยกำหนดให้มีการตั้งค่าผลที่สามารถตรวจสอบได้จริง เป็นสถิติเพื่อเปรียบเทียบเป็นปีงบประมาณ หรือเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ที่ผู้วิจัยนำเสนอมาจากความน่าสนใจในข้อค้นพบ
ผนวกกับผลการวิจัยที่ได้เห็นเสริมสร้างความสมานฉันท์ ในการสำเนียงการขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น หากผู้วิจัยท่านอื่นๆ ที่มีความสนใจในประเด็นที่ใกล้เคียง เพื่อนำผลมาเสริมสร้างความ
สมานฉันท์ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นก็ควรดูประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ควรนำการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ นี้ไป
ศึกษาวิจัยในท้องถิ่นอื่น เพื่อวัดค่าความสัมฤทธิ์ผล

๒) ควรนำการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ นี้ไป
ศึกษาวิจัยในในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐอื่น

๓) ควรนำการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักพุทธธรรมอื่น
เพื่อนำมาเปรียบเทียบผล

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับมหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม. โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ : ชาวประชาเป็นสุข. ฉบับที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗.

กุลธนิ ธนาพงศ์ธร. การพัฒนาบุคลากร. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : วิเคเตอร์เบอร์เวอร์พอยต์, ๒๕๖๖.

โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร :
วิญญูชน, ๒๕๔๘.

เชมมารี รัชชชุชีพ. การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : ธนาเพรส, ๒๕๕๑.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ฐานวุฒโฒภิกขุ. มงคลชีวิตฉบับธรรมทายาท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงช้าง, ๒๕๓๓.

ณัฐพันธ์ เจริญนันท์. การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร : วี.พี.เอ็น,
๒๕๕๒.

ดิณ ปรัชญพฤทธิ. การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๐.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : พีระพัฒนา, ๒๕๖๖.

ประหยัด หงส์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๖๖.

พิบูล ทีปะปาล. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, ๒๕๕๑.

พระเทพปริยัติเมธี. หลักการพัฒนาดน, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงช้าง, ๒๕๕๐.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๔.
กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๑.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. มงคลตถปิณี แปล เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราช
วิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖.

เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ และคนอื่นๆ. การจัดการเชิงกลยุทธ์: Strategic Management, พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร : ถึงทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิเชียร วิทย์อุดม. การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : ธนัชการพิมพ์, ๒๕๕๓.
- สุจินดา โพธิ์ไพฑูรย์. การบริหารบริษัทข้ามชาติ : แนวคิด ทฤษฎี และแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : ธนาเพรส, ๒๕๕๓.
- เสนาะ ตีเยาว์. หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๙. กรุงเทพมหานคร : อรรรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๒.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. การบริหารเชิงกลยุทธ์:แนวคิดและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔). กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการ, ๒๕๔๙.
- ไสว มาลาทอง. การศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.
- วสิน อินทสระ. สารสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๔๔.
- อุทิศ ขาวเขียว. การวางแผนกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

(๒) บทความ :

- ประเวศ วะสี. "ทุกคนเป็นนักสมานฉันท์", มติชนรายวัน. (๑ เมษายน ๒๕๔๘) : ๑๐.
- ไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม. มติชนรายวัน. (๗ สิงหาคม ๒๕๔๙) : ๗.
- พระธรรมกิตติวงศ์. "สมานฉันท์ : ทางออกของความขัดแย้งในสังคมไทย", มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง. (๑๗ มีนาคม ๒๕๔๙).
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). สลายความขัดแย้ง (นิติศาสตร์-รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ). กรุงเทพมหานคร : สื่อเกษตร, ๒๕๔๖.
- ภิกษุธรรมทูต, "สู่สังคมอันสมดุลง", ปาฐกถาธรรม. (๙ กันยายน ๒๕๕๑).
- วีระ ไชยธรรม. "โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น", วารสารข้าราชการ. ปีที่ ๔๔ เล่มที่ ๕ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๔๒): ๔๔.
- ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ. เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๒๘ ง, ๒๕๕๒ : ๓๓.
- _____ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก, ๒๕๕๐ : ๑๑๒-๑๑๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) วิทยานิพนธ์ :

- กาญจนา คำจตุ. “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- จริยา มหายศนันท์. “การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
- ชัยวัฒน์ สวัสดิเวช. “ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๕๓.
- ชลกร เทียนส่องใจ. “การเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลางเชิงพุทธ : หลักการและเครื่องมือสำหรับการจัดการความขัดแย้ง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- เดือนเพ็ญ พิงคหา. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙.
- ธีรชัย ชูติมันต์. “รูปแบบการจัดการชุมชนตามแนววิถีพุทธที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
- นาคม ธีรสุวรรณจักร. “รูปแบบการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์มนุษยศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔.
- ประพันธ์ นีกระโทก. “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- ประยงค์ จันทรแดง. “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการประยุกต์พุทธธรรม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา, ๒๕๕๒.
- ประสงค์ โตนด. “การเสริมสร้างความสมานฉันท์กับการแก้ไขวิกฤตความขัดแย้งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรียาพร ศิริวานิช. “หลักนิติธรรมกับการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาตามแนวทางกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์”. **วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔.
- พาริดา สะแบะอี. “บทบาทโต๊ะอิหม่ามในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนตำบลท่าอิฐ อำเภอบางบาล จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๗.
- พูนสุข มาศรีงสรรค์. “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).
- พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล). “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องความความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระชัยณรงค์ วิทีโต (รองมะรุต). “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- พระนฤนาท ญาณวิริโย (สดคมขำ). “การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- พระปลัดปิยศักดิ์ ปิยธมโม (ไพรมณวิวงศ์). “ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
- พระวิมาน คมภีร์ปญโญ (ตรีกลม). “การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่). “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
- พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข). “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พัฒนสรณ เกียรติจิตติคุณ. “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- พิริยา เสนะรัตน์. “กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนโรงไฟฟ้าวังน้อย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น”. **การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๕.
- ไพวัลย์ พรหมนา. “การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- ภาส ภาสสัทธา. “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- ยศ พรหมรัตน์. “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอมะนัง จังหวัดอำนาจเจริญ”. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ๒๕๕๔.
- รักษา สุตเส้นผม. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์. “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- วิชา นิมพลี และคณะ. “การออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโคกโคเค่น อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕.
- วิชุกร นาคธน. “ประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิทยา จันทร์แดง. “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕.**
- ศิวาพร ศรีศักดิ์นันท์. “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมการสื่อสารเชิงพุทธ ทางสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.**
- สุทธิญาณ์ โออ้อม. “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.**
- สุพล วงแสนพุด. “ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ๒๕๕๑.**
- สุภางค์พิมพ์ คล้ายธานี. “การพัฒนาภาวะผู้นำในการสื่อสารตามแนวทางพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.**
- สุรยทุธ สุนทรวารี. “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔.**
- เสน่ห์ ใจสิทธิ์. “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.**
- อภิชาติ พิบูลย์. “บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ : ศึกษากรณีตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔.**

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

- ประเทศไทย, ศาสนา [ออนไลน์] แหล่งที่มา : [http:// th.wikipedia.org/](http://th.wikipedia.org/) [๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗].
- พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี. “ศีล ๕ ประยุกต์” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.thairath.co.th/content/328646> [๑๕ ธ.ค. ๒๕๕๘].
- พระพุทธศาสนากับความสมานฉันท์แห่งชาติ.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mcu.ac.th/site>. [๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘].

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ยุทธนา พรหมณี, **ทักษะการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของผู้นำ: การแก้ไขความขัดแย้ง** [ออนไลน์]
แหล่งที่มา : <http://www.mcu.ac.th/> [๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **สำนักนายกรัฐมนตรี. สรุป
สาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙.**
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.nesdb.go.th/>. [๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘].
- สมสุข บุญยะปัญญา และพรณทิพย์ เพชรมาก, **“สร้างความสมานฉันท์บนความขัดแย้งที่ซ่อนเร้น
กรณีศึกษาโครงการบ้านมั่นคงและผู้ประสบภัยสึนามิ”**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:
http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2013/07/YE2005_2_03.pdf [๑๔ มี.ค. ๒๕๕๙].
- อรรถกถาพุทธทศนิกาย ฉัคนิบาตชาดก ตุนทิลชาดก. **อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕** [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html>
[๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].
- อรรถกถาพุทธทศนิกาย จตุกกนิบาตชาดก สีสวีมังสชาดก, **อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕**
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html>
[๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].
- อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].
- อรรถกถาพุทธทศนิกาย คาถาธรรมบท เรื่องพระติสสเถระ. **อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕** [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html>
[๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].
- อังคณา บุญสิทธิ.ดร. **ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในท้องถิ่นไทย** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<https://sites.google.com> [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๘].
- มหาปรินิพพานสูตร. **ทีฆนิกาย มหาวรรค, อานิสงส์ของการรักษาศีล ๕** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.dmc.tv/pages/prayingv/อานิสงส์ของการรักษาศีล.html> [๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๙].

(๕) สัมภาษณ์ :

- สัมภาษณ์ นายสม เอี้ยวสุวรรณ. รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี,
๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ. รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี,
๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์. รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี,
๓ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพุกษ์. นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ. รองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายวิศิษฐ์ บัวแพง. เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ มั่นนิม. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายขจร ทองดี. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ ชูนิตย์. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ คุปตวัช. นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายสุเทพ แสงเพลิง. รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายสุนทร แก้วพิจิตร. รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางสาวสุนี ธรรมเจริญ. รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ จำเริญ สละ เจริญผล. ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางอรุณี แก้วช่อม. รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายบุญกวี จอมแก้ว. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายวิชัย ดอนเทียนพวง. รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญพงศ์. นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางกัญญา เชื้องฉิน. เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ จำเริญ เอกสมชาย อรุณแซ. ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภوتاม่วง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัมภาษณ์ นางสาวสุจิตรา จันทร์เสาร. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายเสวย เหมือนหงส์. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางนารถประภา คงวาสน์. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา. นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายณรงค์ ใจเพียร. รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายพิรุณ อินทร์รักษ์. รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายสุรพล ตันกลีจ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นายสุวรรณ หมื่นราษฎร์. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.
- สัมภาษณ์ นางสาวปาริชาติ เจริญศิลป์. หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙.

(๖) สนทนากลุ่มเฉพาะ

- สนทนากลุ่มเฉพาะ พระราชวรเมธี, ดร. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปิฎกโกศล. รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวิสุทธธานันท์คุณ, ดร. เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เจ้าอาวาส วัดเขาช่องพราน จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพรณ ขยทตโต, ดร. รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.มนตรี วรรณทรัพย์. อาจารย์ประจำ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอานวย พรหมจันทร์. รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน ตำบลหลุมดิน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวีรสิทธิ์ ผ่องใส. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด ตำบลหินดาด อำเภอดงพญาณี จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอดุลย์ คงสว่าง. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พนีย์ ครุทวงศ์. ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.
- สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.พิเชฐ ทังโต. ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐.

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Books

- Jucius, M. J. **Personal management**. 6th ed. Homewood D : Irwin, 1971.
- Sharma, A.K. **Hierarchy human needs and quality of life**. New York : Alfred A. Knopf, 1988.

(II) Articles

- Witt, L.A. and others. “The Interactive Effects of Conscientiousness and Agreeableness on Job Performance”, **Journal of Applied Psychology**. Vol. 87 no.1. February, 2002.
- Ron Claassen, **Peace Making and Restorative Justice** โครงการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรต่างประเทศเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ครั้งที่ ๑ เรื่อง Restorative Justice: Best Practices in Restorative Conference. กรุงเทพฯ: กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และสำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, (2000)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

ผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ชื่อ สกุล
ตำแหน่ง.....
วัน เดือน ปี.....
สถานที่.....

ท่านดำเนินการ หรือ การกำหนดแนวทางการทำงาน ตามหัวข้อ
กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ท่านบริหารงาน อย่างไร

ตอนที่ ๑. แนวทางการเสริมสร้างความสมานฉันท์

๑.๑ การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑.๒ การสร้างสันติวัฒนธรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑.๓ การสื่อสารอย่างการณยสาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๔ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒. การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕

๒.๑ การสร้างหลักประกันชีวิต (หลักศีล ๕ ข้อ ๑ เว้นจากการทำลายชีวิต)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน (หลักศีล ๕ ข้อ ๒ เว้นจากการเอาของที่เขาไม่ได้ให้)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว (หลักศีล ๕ ข้อ ๓ เว้นจากการประพฤติดินในกาม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔ การสร้างหลักประกันสังคม (หลักศีล ๕ ข้อ ๔ เว้นจากการพูดเท็จ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ (หลักศีล ๕ ข้อ ๕ เว้นจากการเสพของมึนเมา)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓. กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕

๓.๑ ระบบครอบครัวแบบพุทธมามกะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ระบบชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๓ รูปแบบความสามัคคีที่มีเสถียรภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๔ รูปแบบการปกครองที่มีธรรมาภิบาล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ปัญหา และอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์

ผนวก ข.

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า และเพื่อประโยชน์สำหรับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากทุกท่าน ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเห็นของท่าน เพื่อจะนำไปวิเคราะห์ให้เป็นประโยชน์ดังที่กล่าว ข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบภาพรวมเท่านั้น

คำแนะนำ

๑) แบบสอบถามมี ๔ ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับการสร้างความสมานฉันท์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ส่วนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕
- ส่วนที่ ๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๒) ระดับความคิดเห็นมี ๕ ระดับ ดังนี้

- ๕ หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย มากที่สุด
- ๔ หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย มาก
- ๓ หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย ปานกลาง
- ๒ หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย น้อย
- ๑ หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย น้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวปณณร เจริญชัยพฤกษ์

แบบสอบถาม

เรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หรือตอบตามความเห็นของท่าน

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลส่วนตัว

๑. เพศ () ชาย () หญิง
๒. สถานภาพ () โสด () สมรส
() ม้าย / หย่า / แยกกันอยู่
๓. อายุ () ต่ำกว่า ๒๕ ปี () ๒๕ - ๔๐ ปี
() ๔๑ - ๖๐ ปี
๔. การศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี
๕. รายได้ () ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท () ๑๐,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐ บาท
() สูงกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท
๖. ระยะเวลาการทำงาน () ต่ำกว่า ๕ ปี () ๕ - ๑๕ ปี
() มากกว่า ๑๕ ปี

ส่วนที่ ๒ : การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบพอเพียง						
๑	อปท.ของท่านส่งเสริมการประกอบอาชีพ แบบพึ่งพาตนเอง ทำเองใช้เอง					
๒	อปท.ของท่านสนับสนุนระบบสหกรณ์ เพื่อการประกอบอาชีพ					
๓	อปท.ของท่านสนับสนุนการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ด้วยตนเอง					
๔	อปท.ของท่านสนับสนุนการจัดตลาดนัดเพื่อการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า					
๕	อปท.ของท่านสนับสนุนการออมทรัพย์ เพื่อการประกอบอาชีพ					

ส่วนที่ ๒ :การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง(ต่อ)

ข้อ	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๒) การสร้างสันติวัฒนธรรม						
๖	อปท.ของท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อสร้าง ความสามัคคี					
๗	อปท.ของท่านส่งเสริมการพึ่งพา ช่วยเหลือกันด้วย ความเอื้ออาทร					
๘	อปท.ของท่านสนับสนุนการรณรงค์ การรวมกลุ่ม เพื่อความสามัคคี					
๙	อปท.ของท่านสนับสนุนความเสมอภาค เท่าเทียม กัน ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
๑๐	อปท.ของท่านสนับสนุนการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อ ลดความขัดแย้ง					
๓) การสื่อสารอย่างการณยสาร						
๑๑	อปท.ของท่านมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน					
๑๒	อปท.ของท่านมีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารแก่ ประชาชน อย่างตรงไปตรงมา					
๑๓	อปท.ของท่านมีการเปิดรับข้อมูลสองทาง จาก ระบบแอปพลิเคชันแก่ประชาชน					
๑๔	อปท.ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ สอบถามข้อมูล ได้ทุกระบบ					
๑๕	อปท.ของท่านสร้างเครือข่ายชุมชน ด้วยการสัมมนา กับประชาชน (ประชาคมหมู่บ้าน)					
๔) ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์						
๑๖	อปท.ของท่านปกครอง ควบคุม บริหารงานตาม หลักกฎหมายที่ยุติธรรม					
๑๗	อปท.ของท่านออกข้อบัญญัติท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม กับทุกฝ่าย					
๑๘	อปท.ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การแสดงความเห็นก่อนออกข้อบัญญัติท้องถิ่น					
๑๙	อปท.ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การดูแลตนเอง					
๒๐	อปท.ของท่านมีการประเมินผลการปฏิบัติตาม ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					

ส่วนที่ ๓ : การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคกลางตอนล่าง

ข้อ	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕	ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๑) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ข้อที่ ๑ การสร้างหลักประกันชีวิต						
๑	อปท.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมคุ้มครองสิทธิ สาเหตุจากการถูก ฆ่า ทารุณกรรม ทำร้ายร่างกาย จิตใจ					
๒	อปท.ของท่านสนับสนุนการช่วยเหลือ หรือให้การพยาบาลแก่สิ่งมีชีวิตที่ได้รับบาดเจ็บเสมอ					
๓	อปท.ของท่านสนับสนุนการร่วมกิจกรรมสุขภาพแข็งแรง หรือการออกกำลังกายเพื่อสุขอนามัยที่ดี					
๔	อปท.ของท่านสนับสนุนความเท่าเทียม หรือวางตัวเป็นกลาง กรณีมีเหตุขัดแย้งระหว่างบุคคลเสมอ					
๒) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ข้อที่ ๒ การสร้างหลักประกันทรัพย์สิน						
๕	อปท.ของท่านจัดส่งเสริมการจัดตั้งตำรวจบ้านดูแลทรัพย์สินและป้องกันโจรภัย					
๖	อปท.ของท่านจัดกิจกรรมอบรม การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย โดยการทำบัญชีครัวเรือน					
๗	อปท.ของท่านสนับสนุนการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในหลักความถูกต้อง					
๘	อปท.ของท่านสนับสนุนการบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อกิจกรรมส่วนรวม หรือเพื่อความสามัคคี					
๓) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ข้อที่ ๓ การสร้างหลักประกันครอบครัว						
๙	อปท.ของท่านสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่น หรือกิจกรรมสร้างความปรองดอง					
๑๐	อปท.ของท่านสนับสนุนการมีความจริงใจ ซื่อสัตย์ ยกย่องและให้เกียรติต่อสามี-ภรรยา เสมอ					
๑๑	อปท.ของท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมเพศศึกษา และเยาวชนวัยเจริญพันธุ์					
๑๒	อปท.ของท่านสนับสนุนการเลี้ยงดู อุปการะ ดูแลเอาใจใส่ครอบครัวอย่างดี พอสมควรตามอัตภาพ					

ส่วนที่ ๓ : การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคกลางตอนล่าง (ต่อ)

ข้อ	การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕	ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๔) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ข้อที่ ๔ การสร้างหลักประกันสังคม						
๑๓	อปท.ของท่านสนับสนุนการเป็นคนรักษาสัจจะ ยึดมั่นในคำพูด หรือคำสัญญาของตัวเอง					
๑๔	อปท.ของท่านสนับสนุนกิจกรรมการให้รางวัลการเป็นคนรักษาสัจจะ ยึดมั่นในคำพูด					
๑๕	อปท.ของท่านสนับสนุนการเป็นคนที่มีความใจพราะะนุ่มนวล และยกย่องให้เกียรติผู้อื่นเสมอ					
๑๖	อปท.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมการแข่งขันทางทักษะการพูด การกล่าวสุนทรพจน์ การอภิปราย					
๕) การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕ ข้อที่ ๕ การสร้างหลักประกันสุขภาพ						
๑๗	อปท.ของท่านจัดกิจกรรมลด ละ เลิก การดื่มสุราของมีเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ					
๑๘	อปท.ของท่านจัดกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านอบายมุข และสิ่งเสพติดให้โทษ					
๑๙	อปท.ของท่านสนับสนุนการลงโทษ ผู้กระทำความผิดจากการดื่มสุรา ของมีเมา หรืออบายมุข					
๒๐	อปท.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมงานประเพณี งานนันทนาการ ที่ไม่ใช้สุรา ของมีเมา หรืออบายมุข					

ส่วนที่ ๔ : ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ ตามหลักศีล ๕
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง

๓.๑ ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

[illegible]

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ผนวก ค.

หนังสือขอตรวจเครื่องมือ

ผนวก ค.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๙๒

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระมหาบุญเลิศ อินทพลไธ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)
ส.ก. ๕๙

(พระมหาบุญเลิศ อินทพลไธ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๙๒

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ,ดร.

ด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระมหากษัตริย์ อินทปัญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

๔๙๐๖ ๖๖๑๑

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.
อาจารย์ประจำภาควิชาการ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘ / ๙ / ๕๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๙๒

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิติ ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียรชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ต่อ.๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ควมณกัโพร่องมอการว้จ้หรียว้คคกั

๘ น.ดร.บุษกร วัฒนบุตร
ก. บ. ๕๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๙๒

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร,ดร.

ด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เคารพแล้ว
พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร
พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร,ดร.
๗๐ / ก.ย. / ๒๕๕๙

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๒๖๘-๓๓๕๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๙๒

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น

ด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเจริญพรเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียวชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

๑๗/๙/๖๑

(พล. ๑๙. ภัทรพล ใจเย็น)
๑๐ ก. ย. ๖๑๑๑

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๑๓๔๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
 เจริญพร นายกองคํารับบริหารส่วนตำบลลาดบัวขาว
 สิ่งที่มาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นนธร นามสกุล เขียรชัยพุกฤษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรภายในหน่วยงานของท่าน
 จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
 พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
 อย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
 วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหากษัตริย์ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นนธร เขียรชัยพุกฤษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

นิตยภัต
 ๑๐๒๖ ๑๐๒๗ ๑๐๒๘

ที่ ศธ ๒๕๐๕.๒/๑๙๙๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐๐

อยู่ภายใน : ๓๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนกย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๙๐๐

โทร : ๐๒-๘๘๒-๒๓๕๕๕ ต่อ ๒๓๓๐, ๒๓๓๑, ๒๓๓๒

๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
 เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลศรีดอนไผ่
 สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นนธร นามสกุล เขียรชัยพุกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรภายในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นนธร เขียรชัยพุกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายวันชัย เกตุวงษ์วิริยะ)

รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

นายกเทศมนตรีตำบลศรีดอนไผ่

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๔๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอร้อยน้ำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
 เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครชุมน์
 สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เจริญชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรภายในหน่วยงานของท่าน
 จึงขออนุญาตจากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
 พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
 อย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
 วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เจริญชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ผนวก ง.

หนังสือขอเก็บข้อมูล

ผนวก ง.

บัญชีรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ		
ลำดับ	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง
๑	นายสม เอี้ยวสุวรรณ	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
๒	นายพงษ์ศักดิ์ กิจประเสริฐ	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
๓	นางสาวพิทยภรณ์ หิรัญพันธุ์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรี
๔	ดาบตำรวจสินชัย สุวรรณพฤกษ์	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
๕	นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ	รองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
๖	นายวิศิษฐ์ บัวแพง	เลขานุการเทศบาลตำบลเบิกไพร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
๗	นายประดิษฐ์ มั่นนิ่ม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
๘	นายเสน่ห์ ชุนิตย์	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
๙	นายขจร ทองดี	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
๑๐	นายเอกพันธ์ คุปต์วิรัช	นายกเทศมนตรี เทศบาลนครนครปฐม
๑๑	นายสุเทพ แสงเพลิง	รองนายกเทศมนตรี เทศบาลนครนครปฐม
๑๒	นายสุนทร แก้วพิจิตร	สมาชิกสภาเทศบาลนครนครปฐม
๑๓	นางสาวสุนี ธรรมเจริญ	รองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
๑๔	จำเริญ สละ เจริญผล	ปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
๑๕	นางอรุณี แก้วชะอุ่ม	รองปลัดเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
๑๖	นายบุญกว้าง จอมแก้ว	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
๑๗	นายวิชัย ดอนเทียนพวง	รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
๑๘	นางสาวจิราภรณ์ อินทรเรืองศรี	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
๑๙	นายพิศิษฐ์ กาญจนพิญพงค์	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

บัญชีรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ		
ลำดับ	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง
๒๐	นางกัญญา เชียงฉิน	เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
๒๑	จำสืบเอกสมชาย อรุณแห	ปลัดเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
๒๒	นางสุจิตรา จันทรเสาร์	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี
๒๓	นายเสวย เหมือนหงษ์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี
๒๔	นางนารถประภา คงวาสน์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี
๒๕	นายวิโรจน์ คุ้มวัฒนา	นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๖	นายณรงค์ ใจเพียร	รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๗	นายพิรุณ อินทร์รักษ์	รองปลัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๘	นายสุรพล พุ่งกลีกิจ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๙	นายสุวรรณ หมื่นราษฎร์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๓๐	นางสาวปาริชาติ เจริญศิลป์	หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ประจำ : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายหมวดตรี เอกพันธ์ คุปตวัช นายกเทศมนตรีนครปฐม
 สิ่งส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหากษัตริย์ อินทปณณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๖๖๘-๓๓๕๐

(เอกพันธ์ คุปตวัช)

นายกเทศมนตรีนครปฐม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยู่ประจำ : โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายสุเทพ แสงเพลิง รองนายกเทศมนตรีนครนครปฐม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียรชัยพุกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอโน้มน้าวขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียรชัยพุกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายสุเทพ แสงเพลิง)

รองนายกเทศมนตรีนครนครปฐม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์
 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
 อพุยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๔
 โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายสุเทพ แสงเพลิง รองนายกเทศมนตรีนครนครปฐม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เจริญชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
 การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออโนไมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เจริญชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๒๖๔-๓๓๕๐

(นายสุเทพ แสงเพลิง)
 รองนายกเทศมนตรีนครนครปฐม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่อา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๖-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิให้ินิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลรางกระทุ่ม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เขียรชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓๒-๒๖๘-๓๓๕๐

ฉันได้ส่งมาให้นิสิต (แนบ)

พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ

รองอธิการบดี

๓๙.๑.๕๙

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๙๑๕๐

โทร. ๐๒-๘๘๒๐ ๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๓๐, ๒๑๓๓๑, ๒๑๓๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นางสาวศุภนิย ธรรมเจริญ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลรางกระทุ่ม
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

วันชม/วันส่ง

3 ต.ค 59.

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายวิทยา ศรีทองพิมพ์ รองนายกเทศมนตรีตำบลรางกระทุ่ม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว .

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ว่าด้วยเรื่อง
 จ่าเคอ
 (คส. 10/๖๕๕๙)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่อา : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาศาสนา (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียวชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ในโอกาสที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้พบกับคุณปณณธร

คุณปณณธร

(พ.ศ.บุญเลิศ อินทปญโญ)

๒๖๑๐๗.๗๗๗๗

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ประจำ : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายชาญ ผลวิเศษชัยกุล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณรร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณรร เขียรชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ฉันได้สัมภาษณ์แล้ว

วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๐

วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๓๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร : ๐๒-๘๘๒-๖๓๕๕ ต่อ ๒๑๑๑๐, ๒๑๑๑๑, ๒๑๑๑๒

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายบุญกว้าง จอมแก้ว รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นนธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสามัคคีตามหลักคิด ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นนธร เขียวชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์: ๐๖๖๒-๒๖๖๕-๐๑๑๕๐

ในไว้ให้รับทราบ
 (จดหมาย) จอมแก้ว

๓๐ ธ.ค. ๕๙
 จ.ลพบุรี

๓๐ ธ.ค. ๕๙
 จ.ลพบุรี

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ประจำ : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๖-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิให้ินิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
 สิ่งี่ส่งม้ด้วย แบบสอบถามที่ใ้ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เจริญชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวินิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน
 เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเคราะหิได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ินิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เจริญชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

11. ต.ค. ๕๙.

W. J.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายสม เอี้ยวสุวรรณ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เอี้ยวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพราหมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาศาสนา (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เอี้ยวชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

พิมพ์ให้ ส.ม.ท. 1

11๑๕ ๕๕

(นายสม เอี้ยวสุวรรณ)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ รองนายกเทศมนตรีตำบลเบ็กไพร
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เจริญชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขออนุญาต
 ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหากษัตริย์ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เจริญชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

พ. ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙
 (ลงชื่อ นายพงษ์พันธ์ เจริญกิตติยศ)
 รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
 นายกเทศมนตรีตำบลเบ็กไพร
 วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ภายใน หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณณโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ปณณธร เขียรชัยฤกษ์

๒๓๓๓

12 ต.ค. 59

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่อา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายเสน่ห์ ชูนิษฐ์ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียรชัยพุกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียรชัยพุกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

๗๒ ค.ค.๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายขจร ทองดี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคลัง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียวชัยพฤษณ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาปรัชญาศาสนา (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียวชัยพฤษณ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓๒-๒๖๘-๓๓๕๐

อ. นิตยา วัฒนศิริ

อ. นิตยา วัฒนศิริ

12/10/2559

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

ໂທ. ໐໒-໔໔໒-໘໐໕໕ ຕົວ ໒໐໓໐, ໒໐໓໑, ໒໐໓໒

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องจาก นางสาวปิณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ติดต่อเป็นการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสตาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เจียรชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายสุรพล คั่นกลกิจ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก

21/05/2020

7-10-59

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ประจำ : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายสุวรรณ หมื่นราษฎร์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เจริญชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เจริญชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายสุวรรณ หมื่นราษฎร์)

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียรชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ต่อ.๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายวิโรจน์ หนูวัฒนา)

นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ระยะ : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายประเจตน์ เสรีกิจดี รองนายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพราหมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหากษัตริย์ อินทปณณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียวชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ภายใน : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายพริณ อินทร์รักษ์ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองสองพี่น้อง
 สิ่งที่มาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออุทิศมาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพราหมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหากษัตริย์ อินทปณฺโณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียวชัยพฤกษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายณรงค์ ใจเพชร)

รองปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน

ปลัดเทศบาล

- ๗ ต.ค. ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลท่าม่วง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียวชัยพฤษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณณ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุธรรม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียวชัยพฤษ์
 โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

(นายพิสิษฐ์ กาญจนภิญโญ)

นายกเทศมนตรีตำบลท่าม่วง

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

ผนวก จ.

หนังสือขอเชิญสนทนากลุ่มเฉพาะ

ผนวก จ.

บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
เรื่อง "กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง"

นางสาวปณณร เอียร์ชัยพฤกษ์

นักศึกษาลัทธิพุทธศาสนาพุทธศาสนศึกษาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๓๐ น

ณ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม ตำบลแพ่งพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ผู้แทนคณะสงฆ์			
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑	พระราชวรเมธี, ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ประธาน Focus Group)	
๒	พระปิฎกโกศล	รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี รองเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม	
๓	พระครูวิสุทธิธานันท์คุณ, ดร.	เจ้าคณะอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เจ้าอาวาสวัดเขาช่องพราน จังหวัดราชบุรี	
นักวิชาการ			
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๔	พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร.	อาจารย์คณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม เจ้าคณะอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี	
๕	พระมหาบุญรอด มหาวีโร, ดร.	อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ ห้องเรียน วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี	
๖	พระครูสังฆรักษ์ทรงพรหม ขนทดโต, ดร.	รักษาการรองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี	
๗	ดร.มนตรี วรภัทรทรัพย์	อาจารย์ประจำ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๘	นายอำนาจ พรหมจันทร์	รองนายกเทศมนตรีตำบลลุมดิน ตำบลลุมดิน อ.ลุมดิน จังหวัดราชบุรี	
๙	นายวิสิทธิ์ ผ่องใส	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด ตำบลหินลาด อำเภอทอสงฆะบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	
๑๐	นายอดุลย์ คงสว่าง	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	
๑๑	ดร.พจน์ คุรุวงศ์	ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้ ตำบลท่าไม้ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	
ผู้แทนคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย			
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑๒	ดร.พิเชฐ หังโต	ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	

ลงชื่อ

(ดร.พิเชฐ หังโต)

ลงชื่อ

นางสาวปณณร เอียร์ชัยพฤกษ์
(นางสาวปณณร เอียร์ชัยพฤกษ์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โท.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระเดชพระคุณ พระราชวรเมธี, ดร. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระเดชพระคุณเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระเดชพระคุณพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เขียวชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

พ.นพ.อ.

(พระพรหม ธรรมะ, ดร.)
๒๕ ธ.ค. ๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระปิฎกโกศล รองเจ้าคณะจังหวัดราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม ตำบลแพะพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ได้ทูลรับสนองพระบัญชา
พระปิฎกโกศล

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียวชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ที่ ศบ ๖๑๐๕ ๒/๒๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร อาคารเรียนศูนย์โศภนธรรม แคว้นบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐๖
อาคาร ๑๐๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๐๑๑๕๖
โทร. ๐๓๖-๖๑๖๒-๖๑๑๕๕ ต่อ ๒๒๒๖๖๖๖, ๒๒๒๖๖๖๖, ๒๒๒๖๖๖๖

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
ณ ที่ทำการ พระครูวิสุทธิธรรมาภิชาต, ดร. เจ้าคณะอำเภอโพธาราม
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นนร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๔๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา ศักยภาพแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง "กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง" ในวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพ่งพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมกราบเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอเชิญร่วมสนทนา
พระครูวิสุทธิธรรมาภิชาต, ดร.

ขอสมัครด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นนร เขียวชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๒๓-๖๖๘-๓๓๕๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โท., โทสรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ขยทตโต, ดร.

รักษาการรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เขียวชัยพุกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ขยทตโต, ดร.)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เขียวชัยพุกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โท.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/

วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.มนตรี วรรณทรัพย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม ตำบลแพะพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียรชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

๒๓ ธ.ค. ๕๙

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๓๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
 เรียน นายอำนาจ พรหมจันทร์ รองนายกเทศมนตรีตำบลหลุมดิน
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียรชัยพุกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
 มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความ
 สมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐
 มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม ตำบลแพ่งพวย อำเภอดำเนินสะดวก
 จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียรชัยพุกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๒๖๔-๓๓๕๐

อ. น. ร. น.

๗๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอนับน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
 เรียน นายวิริทธิ์ ฝ่องใส รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปณณธร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
 มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความ
 สมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐
 มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ้อสดธรรมกายาราม ตำบลแพ่งพวย อำเภอดำเนินสะดวก
 จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณธร เขียรชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ประจำ : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑๑๗๖

โทร. ๐๖-๘๘๒๒๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
 เรียน นายอดุลย์ คงสว่าง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าราบ
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นนร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์
 พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
 มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความ
 สมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐
 มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก
 จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
 เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นนร เขียวชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓๓-๒๖๘-๓๓๕๐

๒๐๖

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนกน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๕
โทร. ๐๖-๘๘๐-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน ดร.พนีย์ ครุฑวงศ์ ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปณณร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความ
สมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวันศุกร์ที่ ๒๐
มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก
จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

- จกน

- อินจักษ์ ร่มสารณนพวงกลุ่มเฉพาะ

นาง
(น.ส. พนีย์ ครุฑวงศ์)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปณณร เขียวชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : วัดใหญ่ ๑ ตำบลสำโรง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๗๑

โทร ๐๒-๘๘๐-๖๓๕๕ ต่อ ๒๕๓๐, ๒๕๓๑, ๒๕๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
 นมัสการ พระมหาบุญรอด มหาวิโร, คร. เลขานุการเจ้าคณะอำเภอเมือง
 สิ่งที่มาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณร นามสกุล เขียรชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระ
 คุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง "กลยุทธ์การ
 เสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง" ในวัน
 ศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพ่งพวย อำเภอคำเป็น
 สะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และ
 ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสวามิขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ
 ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

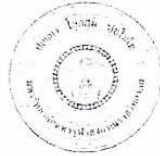
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณร เขียรชัยพฤกษ์

โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๔-๓๓๕๐

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๑๕๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๓
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๓๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
นมัสการ พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร. เจ้าคณะอำเภอศรีสวัสดิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นณธร นามสกุล เขียวชัยพฤกษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๘๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนาพระ
คุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “กลยุทธ์การ
เสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง” ในวัน
ศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนิน
สะดวก จังหวัดราชบุรี หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสักการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นณธร เขียวชัยพฤกษ์
โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๖๘-๓๓๕๐

บันทึกไว้เพื่อสนทนากลุ่ม
๖๐๐๒/๒๒๒
๓๐/๑๒/๕๙
(พระวิสุทธิพงษ์เมธี, ดร.)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปณณธร เจียรชัยพฤกษ์
กำเนิด	วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๓
ภูมิลำเนา	๑๔๕ หมู่ ๖ ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๘๐
การศึกษา	พ.ศ.๒๕๔๒ ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พ.ศ.๒๕๕๓ ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หน้าที่การงาน	อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๑๐๗๐/๔๔ ซอยวชิรธรรมสาธิต ๔๐ ถนนสุขุมวิท ๑๐๑/๑ แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๖๐
ผลงานวิชาการ	: บทบาทของอาจารย์กับนักเรียน : Gen Y ^๑ : ไทยทรงดำ : วัฒนธรรมท้องถิ่นราชบุรี ^๒ : การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ^๓ : กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง ^๔

^๑ ปณณธร เจียรชัยพฤกษ์, “บทบาทของอาจารย์กับนักเรียน : Gen Y”, *มจร.การพัฒนาสังคม (JMSSD)*, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๔).

^๒ ปณณธร เจียรชัยพฤกษ์, “ไทยทรงดำ : วัฒนธรรมท้องถิ่นราชบุรี”, *มจร.การพัฒนาสังคม (JMSSD)*, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๔).

^๓ ปณณธร เจียรชัยพฤกษ์, “การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ”, *มจร.สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (ฉบับพิเศษ) (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐).

^๔ ปณณธร เจียรชัยพฤกษ์, “กลยุทธ์การเสริมสร้างความสมานฉันท์ตามหลักศีล ๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง”, *มจร.สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (ฉบับพิเศษ) (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐).